Protos. NICODIM MĂNDIŢĂ

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

vol. 1

Se tipăreşte cu binecuvântarea
Prea Sfinţitului CALINIC
Episcopul Argeşului

Editura AGAPIS 1998

Consultant: **P. S. CALINIC** - Episcopul Argeşului

Redactor responsabil: *Pr. Nicolae Tănase*

"OGLINDA DUHOVNICEASCĂ" este o lucrare cuprinsă în şase volume, ce însumează aproximativ 3.000 pagini. Autorul şi-a dorit ca cititorul parcurgând textul acestei lucrări, să-şi privească ca într-o oglindă, adevăratul său chip moral, sufletesc, cu trăsăturile lui bune sau rele, pozitive sau negative, pentru a-şi da seama de adevărata lui stare, să poată alege calea ce şi-o doreşte, şi să ştie ce-l aşteaptă la sfârşitul acestei vieţi.

Editura **AGAPIS**
Str. Menţiunii nr. 7
Cod. poştal 72457
Sector 2 - *Bucureşti*
Tel. 01/2410673

Tipografia
Concordia S.R.L.
Şos. Pantelimon nr. 226
Sector 2 - *Bucureşti*

ISBN 973 - 97218 - 6 - 9

Să ne uităm în oglindă!

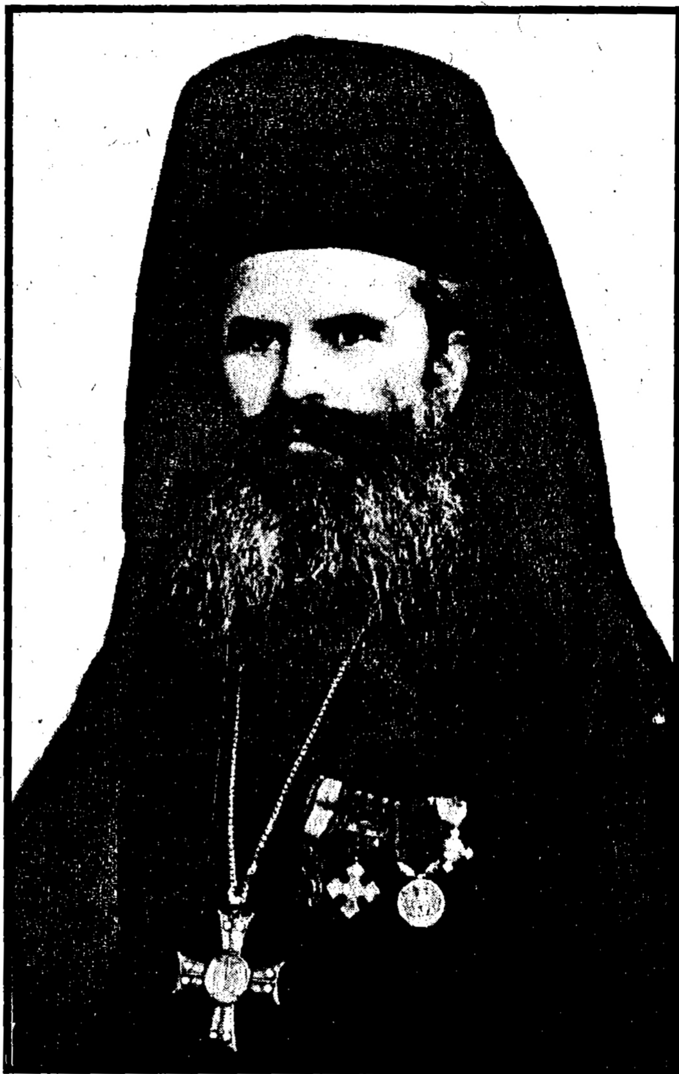
Ce fel de oglindă? În oglinda sufletului nostru, așa cum ne îndeamnă cu stăruință Părintele Nicodim Mândiță, această mare trâmbiță a neamului nostru monahal, în cartea sa numită: OGLINDA DUHOVNICEASCĂ!

A ne cunoaște pe noi înșine, a ne vedea inima și sufletul cu toată grija, este cea dintâi îndatorire a noastră aici pe pământ.

A fi curați, a trăi frumos, a stărui în rugăciune, a ne spovedi păcatele, a înceta de a le mai săvârși, a depune efort și voință tare, a spune NU ispitelelor de toate felurile, iată o bucurie a împlinirii!

A citi cărți bune, a îndemna și pe alții: vecini, prieteni, casnicii noștri, înseamnă o bucurie a comuniunii în Hristos! Sfințenia se câștigă cu durere și osteneală. Ajută-ne Doamne!

† Calinic, episcopul Argeșului

Ori de câte ori simţim şi vedem că suntem bolnavi la suflet de rănile păcatelor, să alergăm grabnic la Doctorii noştri Duhovniceşti, adică la iscusiţii Părinţi Duhovnici. Acolo cu mare smerenie, înfrângerea inimii şi prin viu grai, să ne arătăm toate păcatele ce am săvârşit, mărturisindu-le drept aşa cum le-am făcut, ca să luăm: uşurare, dezlegare, canonisire şi iertare potrivit cu canoanele Sf. Biserici a Răsăritului.

AUTORUL

Cuvânt înainte

Tot lucrul bun îşi are pe de o parte admiratorii şi sprijinitorii săi; iar pe de altă parte şi mulţi potrivnici si uzurpatori, care din cauza urâciunii şi zavistiei, luptă din răsputeri pentru a-l distruge. Printre astfel de potrivnici care în loc de a colabora cu noi la apărarea Ortodoxiei - asediată şi subminată de confesiunile eretice, pleiadele sectare, lojele francmasone şi alte tabere infernale - prin cuvânt şi scris, văd aievea ridicându-se astfel de creştini, care să protesteze asupră-mi strigând: "De ce a scris şi înşirat Călugărul acesta atâta amar de păcate în această carte? Ce a dat în vileag atâtea păcate, care nu se găsesc aşa înşirate în nici o carte şi cărticică de Spovedanie; ba chiar nici în mai multe la un loc şi nici în Molitfelnice, pe care le-am citit până acum?!" Ei vor mai zice că, oamenii şi mai ales tinerii care le vor citi (cum au spus şi de cuvântul contra vrăjilor din cărticica "Visul Maicii Domnului" pe care am scos-o eu) le vor învăţa, le vor face şi astfel se vor sminti şi vor păcătui. "Cum i se dă voie - vor mai zice ei - a aşterne pe hârtie astfel de păcate grele pe care să le înveţe lumea şi să se smintească?" Acestea şi multe altele de felul acesta vor striga asupră-mi oamenii trupeşti, cărora trâmbiţa aceasta Duhovnicească le va tulbura liniştea pe care le-a adus-o somnul păcatelor lor. *"Pe voi lumea nu vă urăşte, iar pe Mine mă urăşte, că Eu mărturisesc că faptele ei sunt rele"* (1 Ioan 7, 7; 13, 19-20). Iată pricina care face pe oamenii trupeşti a striga împotriva cărţilor folositoare de suflet. Dacă ar fi după gura acestor oameni, ar însemna ca militarii să nu-şi cunoască abaterile şi pedepsele prevăzute de legile şi regulamentele lor; tot aşa şi civilii, medicii şi cei ce grijesc de păstrarea sănătăţii lor. De asemenea n-ar trebui să cunoaştem nici abaterile şi pedepsele prevăzute de legile naturale, ca de pildă să nu ştim că focul arde; ci să vedem asta abia după ce vom băga mâna în foc!

Prin lume umblă astfel tot felul de reviste, jurnale şi cărţi pline de toate îndemnurile spre desfrânări; aceste îndemnuri le vede tinerimea de azi şi pe afişele de pe străzi, la teatre, cinematografe; iar în sate chiar la şcoala primară, unde se dau astfel de reprezentaţii, uneori chiar şi de elevi de şcoli secundare; apoi orice băiat mic găseşte întotdeauna "un prieten" sau "o prietenă", ori

de vârsta lui, ori mai mare, care îi arată păcatul în toată goliciunea lui, zugrăvindu-i-l cu culori cât mai atrăgătoare şi îl îndeamnă să-l facă. Multe din aceste lucruri le învaţă oamenii şi copiii la plug, la coasă, la seceră, la păscutul vitelor, la clăci, la şezători de noapte, la priveghiuri păgâneşti (vezi şi "Sus, sus e mântuirea", pg. 97-100 de aut.).

Aşa că e de mii de ori mai bine, să afle copiii mai întâi din gura noastră aceste lucruri, (nu spre a le face, ci spre a se feri de ele) pentru că acum când le află de la noi, vor afla şi care e păcatul, dar şi greutatea pedepsei lui; astfel când va veni ademenitorul va găsi un zid întărit şi pregătit pentru luptă.

În anul 1915-1916 eram concentrat ca militar, la graniţa Câinenii de Argeş şi Vâlcea cu divizionul I Artilerie de munte 75 m/m, în vederea apropiatei intrări în războiul cel mare pentru cucerirea ţinuturilor române care gemeau sub piciorul străinilor. Ca reangajat am fost delegat a aproviziona divizionul cu alimente din Rîmnicu-Vâlcea. Observând în drumul acesta două Sf. Mănăstiri, "Cozia şi Turnu", prinzând vreme, le-am vizitat - prima vizită a mea în Sf. Mănăstiri - şi plăcându-mi, m-am hotărât să mă spovedesc. Într-o seară mergând cu trenul de la Câineni la Rm. Vâlcea, m-am dat jos şi m-am dus la Sf. Mănăstire Turnu, unde ajungând am rugat pe Părintele Duhovnic - un venerabil Preot bătrân - ca să mă spovedească şi să mă grijească creştineşte, în vederea războiului şi morţii ce bătea la uşă. Preacuviosul Părinte Duhovnic mai înainte de a mă spovedi mi-a dat să citesc "Învăţătura pentru Sf. Canoane" unde găsind multe canonisiri care mă priveau şi pe mine, mintea mi s-a deschis ca mugurul şi floarea primăvara, când are umezeală, căldură şi lumină de ajuns. Cunoscându-mi păcatele şi canonisirea lor, m-am simţit - cu toată trufia ostăşească - îmbrăcat în cernita haină a umilinţei vameşului (Lc. 18, 10-13), şi aşa cum mi-a hotărât duhovnicul canonul, l-am primit bucuros părându-mi-se mic, faţă de Sf. Pravilă pe care o citisem în parte.

Acest prilej binefăcător mântuirii sufletului nevredniciei mele, care m-a atras către Prea Sfântul Dumnezeu şi m-a pus în slujba Lui, a fost încă un îndemn pentru a lucra la această carte arătătoare feluritelor păcate şi canonisirilor lor spre tămăduirea rănilor sufleteşti. Cititorii vor găsi în această carte întrebările cu ajutorul cărora, ei îşi vor putea cerceta conştiinţa în fiecare seară, pentru a descoperi în sufletul lor păcatele cu care s-au îngreuiat în acea zi (Vezi Ceaslovul bogat de Neamţ, în rug. de seară). Când ei vor vedea că la o întrebare din acestea şi-au descoperit un păcat, să

caute atunci şi nota care este pusă pentru ea dedesubtul rândului; în această notă s-a arătat, pe cât s-a putut, ce hotărăşte sau ce zice Dumnezeu în Sf. Scriptură şi în canoanle bisericeşti cu privire la cei ce au săvârşit acest păcat. Totuşi, pentru ca această carte să nu fie prea mare, (şi prin mărimea ei ar fi prea scumpă şi ar putea înspăimânta pe cei care nu au dragoste să citească prea multe cuvinte duhovniceşti), la unele întrebări nu s-a dat notă şi explicare dedesubt. Aceasta nu înseamnă, însă, că Dumnezeu nu ne-a spus nimic în cuvântul Său, cu privire la păcatul despre care vorbeşte acea întrebare, ci că explicaţia ei scripturistică şi din Sf. Părinţi, s-a lăsat la o parte, pentru că este deja pusă aproape în întregime mai sus, sau mai jos, în explicaţiile celorlalte întrebări şi mai ales în explicaţiile titlului sub care stă acea întrebare. Astfel în capitolul poruncii a patra Dumnezeieşti, este întrebarea: "Am venit prea târziu la Sf. Biserică?" Această întrebare nu are explicare jos, dar explicarea ei este, atât în întrebările cele dinainte şi cele din urma ei, cât şi în explicarea titlului: Porunca IV: "Adu-ţi aminte de ziua Domnului, ca să o sfinţeşti pe ea..."

Ţin însă să dau aici o explicaţie. Poate că unii cititori se vor speria văzând că pentru unele păcate ale lor sunt opriţi de Sf. Împărtăşanie pentru 5, 10, 15 sau chiar 20 de ani; şi puşi la facerea de 100, 1000 metanii pe zi sau şi mai multe, în tot timpul canonisirii sau pocăinţei lor; aceştia să nu se deznădăjduiască, căci de vor părăsi păcatul cu desăvârşire şi vor face şi roade vrednice de Pocăinţă, Dumnezeu a rânduit prin Sfintele Soboare şi prin sfătuirile unora din Sfinţii Părinţi, ca duhovnicii să mai micşoreze canoanele şi ca ele să se facă numai în marginile puterii fiecăruia din cei greşiţi şi numai până la completa vindecare a rănilor sufleteşti, pricinuite de păcat.

Sf. Vasile cel Mare, privitor la vindecarea acestor răni sufleteşti zice: "În timpul de boală, doctorii sfătuiesc pe cei bolnavi de a fi mai cu atenţie către sine şi a nu neglija nimic din ceea ce le-ar servi la vindecare... Pentru aceasta fii cu luareaminte la tratament. Păcatul tău e mare şi greu? Atunci ţie îţi trebuie îndelungată mărturisire (canonisire) lacrimi amare, priveghere puternică, post neîntrerupt. A fost păcatul uşor şi suportabil? Fie şi Pocăinţa deopotrivă cu el. Poartă însă grijă de tine, ca să-ţi cunoşti sănătatea şi boala sufletului tău" (Canev, Theol. dogm. V, pg. 36-37). Iar în altă parte, despre scurtarea canonului zice: "Acestea toate, însă, le scriem pentru a se încerca roadele pocăinţei. Fiindcă noi judecăm aceasta nu numai după timp, ci privim la felul

Pocăinţei" (Can. 84 al Sf. Vasile). Iar în canonul 74 (Compară şi can. 73 al Sf. Vasile) hotărăşte următoarele: "Dacă cineva din cei căzuţi în păcatele arătate mai sus, mărturisindu-se, devine zelos de îndreptare, atunci cel ce a primit de la Dumnezeu puterea de a lega şi a dezlega, nu se va face vrednic de osândă, dacă, văzând zeloasa mărturisire a celui păcătos, se va îndura şi-i va scurta canonul, căci Sf. Scriptură ne arată că, cei care se mărturisesc şi fac şi fapte bune, primesc mai curând milostivire de la Dumnezeu". Pentru felul cum se aplică toate canoanele Sfinţilor Părinţi, scurtându-se sau şi lungindu-se timpul canonisirii, să se vadă şi cele arătate în ("Biblioteca Ortodoxiei" No, 28 şi 29, cum şi în cuvântul Sf. Ioan Gură de Aur pus la sfârşitul acestei cărţi).

Întrebările din această carte s-au alcătuit aşa, ca orice credincios şi-ar afla un păcat în suflet, cu ajutorul uneia din ele, să-l poată mărturisi uşor, aproape întotdeauna chiar cu cuvintele întrebării, lăsând neobservat numai semnul de întrebare care e pus la capătul ei. Astfel, de pildă, în capitolul Poruncii a patra, în loc de: "Am lăudat pe Domnul de şapte ori în zi după datorie?", am pus, în scopul acesta: "N-am lăudat pe Dumnezeu de şapte ori în zi după datorie"?

Dorind ca aceste cuvinte Dumnezeieşti pe care m-am silit să le adun din Comorile mari ale Ortodoxiei, să aducă mântuire şi viaţă veşnică tuturor celor ce le vor citi şi împlini, le trimitem în lume, rugând pe Dumnezeu să binecuvinteze pe toţi cei ce vor lucra la mântuirea sufletului lor şi ale aproapelui lor, după Dreptarul Ortodoxiei (Gal. 6, 16).

Cel mai mic între Iereii-Monahi
Nicodim Măndiţă
Preot călugăr

Parohia Leurda-Gârboului
Jud. Someş, Oficiul Dej

Precuvântare la ediţia a II-a

Epuizându-se cartea *"Oglinda Duhovnicească"* ediţia I-a, acum ne vedem siliţi ca să o tipărim din nou cu ajutorul lui Dumnezeu. Mulţi creştini dornici de mântuire, care au citit-o, auzind că s-a terminat, ne-au scris din toate părţile, rugându-ne stăruitor să o retipărim din nou şi să le-o trimitem, că au mare trebuinţă de ea. Adeseori ne-au cerut-o şi unii din fraţii preoţi, monahi şi monahii, spre a o folosi pentru sine şi popor. Războiul care ne-a atras şi pe noi românii în vârtejul lui vijelios, şi în scumpetea aceasta mare, ne-a împiedicat de a o tipări până în prezent.

Anul acesta Dumnezeu ne-a trimis un suflet mare, nobil, pios, plin de râvnă Sfântă pentru această lucrare folositoare Ortodoxiei şi mântuitoare de suflete, contribuind cu dărnicie la cumpărarea unei cantităţi de hârtie pentru retipărirea ei (Mt. 6, 1-4; Mc. 10, 21; Lc. 11, 41; 12, 32-38; 16, 9; 14, 12-14; F. Ap. 20, 53; 2 Cor. 8, 1-15; 9, 1-15). Lângă acest suflet ales, s-au mai adăugat şi alte suflete mărişoare şi mai mici, care ne-au împrumutat sub felurite forme, spre a putea păşi înainte cu retipărirea acestei cărţi atât de folositoare sufletelor creştineşti.

Milostivul Dumnezeu să răsplătească cu binecuvântare, milă, Har, sănătate, voie bună, mântuire şi statornică fericire vremelnică şi veşnică, pe toţi ajutătorii şi ostenitorii buni creştini, care au contribuit cu sufletul şi ajutorul lor la completarea şi retipărirea acestei lucrări. Din acest loc aducem viile noastre mulţumiri şi P.C. părinte Toma Gherasimescu, Doctor în Teologie, care s-a ostenit împreună cu noi la completarea unor locuri ale primei ediţii şi cu revăzutul ei.

În cartea aceasta am mai adăugat multe învăţături, pilde, întâmplări şi istorioare din Dumnezeieştile Scripturi, Vieţile Sfinţilor, Sinaxare, Proloage, Pateric, Istoria Bisericească şi din lume, ilustrând-o cu felurite chipuri (clişee) grăitoare, însoţite de textele lor respective, cu gândul bun de a o apropia cât mai mult de completare, spre a se folosi mai cu succes fiii Ortodoxiei, dornici de mântuire. Necazurile, şicanele, piedicile şi feluritele lovituri suferite aproape zilnic (Gal. 6,17; 1,6-17; 2 Cor. 1, 8-9; Comp. Mt. 12, 30-45; Gal. 5, 10; 1 Tim. 1, 20; 4, 1-2; II Tim. 3, 1-9; 2, 16-17; 2 Petru 2), de la unii pretinşi notabili, notorici fii şi fiice ai Bisericii lui Hristos, care în realitate sunt sinagoga Satanei (Apc. 2, 9; 3, 9), silindu-mă adeseori a striga îndurerat, ca odinioară Sf. Ap. Pavel: *"Nu voim să nu ştiţi*

voi, fraţilor, pentru necazul nostru ce ni s-a făcut nouă în Asia, că peste măsură am fost îngreuiaţi şi peste putinţă, cât n-aveam noi nădejde nici de viaţă. Ci singuri în noi judecata morţii am avut, ca să nu fim nădăjduindu-ne spre noi; ci întru Dumnezeu, Care înviază morţii. Care dintr-o moarte ca aceasta ne-a izbăvit pe noi şi ne izbăveşte, în Care nădăjduim că ne va mai şi izbăvi, ajutorând şi voi pentru noi cu rugăciunea, ca despre multe feţe, Darul cel către noi, prin mulţi să se mulţumească pentru noi.. (2 Cor. 1, 8-17; 4; 1 Cor. 4)". Acestea m-au împiedicat, precum ştiu care ştiu... şi m-au făcut să dau drumul şi acestei ediţii cu unele lipsuri, pentru care rog pe bunul Dumnezeu a le completa El cum va şti mai bine, în mintea, inima, fiinţa şi sufletul celor ce se vor folosi cu râvnă de această lucrare.

Cartea aceasta cerută cu multă sete duhovnicească de sufletele pioase, dornice de mântuire, de prin toate părţile, credem că de acum înainte va fi mai bine primită decât cea dintâi şi folosită mai cu bun succes, de P. C. Părinţi Duhovnici la Scaunul Mărturisirii, de P. C. Preoţi în predici, de profesori, studenţi, şcolari şi pioşii creştini în convorbirile lor religioase, în cunoaşterea mai profundă a feluritelor răni sufleteşti şi putinţa tămăduirii lor.

Mulţumind din tot sufletul mult Milostivului Dumnezeu, Preaslăvit în Sfânta Treime: Tatălui şi Fiului şi Duhului Sfânt, Care ne-a ajutat să păşim şi la această completare şi retipărire, îl rugăm fierbinte să trimită Harul Său Divin, îmbogăţitor şi lucrător acestei cărţi folositoare sufletelor şi tuturor cititorilor şi ascultătorilor, care o vor folosi cu credincioşie şi hotărâre de a vieţui după dreptarul Ortodoxiei Sfinte. Lumina lumii, Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, să lumineze mintea tuturor, împuternicindu-i a cuprinde şi folosi cu succes învăţăturile acestea tămăduitoare rănilor sufleteşti. Duhul Sfânt Dumnezeu să reverse darurile Sale cele bogate şi prin această umilă lucrare în fiinţa întreg neamului nostru creştin-ortodox, celor ce o vor folosi cu drag, credincioşie, pietate şi statornicie bine plăcută lui Dumnezeu.

"Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi Împărtăşirea Sfântului Duh să fie pururea cu noi toţi, binecredincioşii fii: cler şi popor, ai Sfintei Biserici creştine Ortodoxe. Amin"

Praznicul Pogorârii
Duhului Sfânt şi
Sfânta Treime
13, 14 a IV-a 1943

Cel mai mic între Ierei-Monahi
Nicodim Măndiţă
Protosinghel

EPISTOLĂ CĂLĂUZITOARE

la Împărăţia Cerească

FOLOSUL ACESTEI CĂRŢI

Nemuritor, îndestulat, frumos, plăcut, vesel şi fericit a creat şi înzestrat Dumnezeu pe primul om - Adam şi Eva - dar el prin călcarea poruncii s-a prăbuşit din aceste înzestrări bogate, în lipsuri, suferinţe, tulburări, primejduiri, nefericiri şi în moarte. Din îndestulările şi bucuriile Raiului pământesc, păcatul neascultării, prin călcarea poruncii lui Dumnezeu, i-a prăbuşit în pământul acesta, blestemat ca să producă spini şi pălămidă, supranumit şi "Valea plângerii". Protopărinţii noştrii Adam şi Eva, prin neascultarea lor de Dumnezeu, au atras în mulţimea nefericirilor, ba chiar şi în îndoită pierzare, în moarte vremelnică şi veşnică, pe toţi urmaşii lor, adică pe întreg neamul omenesc.

La plinirea vremurilor, Dumnezeu milostivindu-Se spre neamul omenesc, l-a readus la viaţa şi fericirea statornică şi veşnică prin trimiterea, întruparea, activitatea Mesianică, Crucificarea, Jertfirea şi Proslăvirea Fiului Său, Dumnezeu-Cuvântul. *"Printr-un om* (Eva şi Adam) *a intrat păcatul în lume şi prin păcat moartea, şi aşa, la toţi oamenii moartea a trecut, întru aceea prin care toţi au păcătuit... Şi precum prin greşeala unuia în toţi oamenii a intrat osândirea, aşa şi prin îndreptarea vieţii. Deci, precum prin neascultarea unui om* - (Eva şi Adam) - *păcătoşi s-au făcut cei mulţi; aşa şi prin ascultarea Unuia* (a P. S. Pururea Fecioarei Maria şi desăvârşit a Fiului Ei, Iisus Hristos Omul-Dumnezeu Cuvântul) *drepţi se vor face cei mulţi"* (Rom. 5, 10-19), curăţindu-se de păcate, după rânduielile Divine existente în Sf. Biserică Ortodoxă, prin Baia Botezului şi a Spovedaniei adevărate...

Fiecare din noi, învăluiţi de grijile lumeşti şi de existenţa zilnică, am venit la Scaunul Sf. Spovedanii cu mintea îmbrobodită,

în aşa fel, încât n-am fost în stare a ne mărturisi poate, nici a zecea parte din păcatele cu care sufletul nostru a fost şi este împovărat.

Dacă o femeie merge cu nişte cămăşi murdare, cum sunt şi sufletele păcătoase, la spălat, şi spală numai o parte din cămăşi, iar cea mai mare parte rămân murdare, punându-le pe frânghie la soare să se usuce, apoi îmbrăcându-le şi mergând cu dânsele în lume, oare nu va ajunge de batjocura celor ce o vor vedea?

Dacă în timpul verii gospodinele se duc la straturile cu legume şi văzându-le pline de buruieni netrebnice ar începe să le plivească, smulgând o buruiană şi lăsând 10, 20, ori 50 de buruieni rele, când s-ar uita în urmă cineva, ar putea zice că stratul e plivit? Oare n-ar roşi ele în faţa celui ce ar privi acest fel de lucrare de mântuială, amestecată cu multă lenevire?

Tot aşa, ca femeia care nu spală rufele cum se cade, şi ca cele care nu plivesc bine straturile, facem şi noi când venim la Sf. Mărturisire şi mărturisim doar şapte, opt, zece păcate dintr-o sută.

Mărturisind a zecea parte ori şi mai puţine din păcate, cu încheierea, "toate le-am făcut", şi primind dezlegarea Duhovnicului, am socotit că într-adevăr suntem iertaţi şi deci vrednici de împărtăşirea cu Prea Sf. Trup şi Sânge al Domnului Iisus Hristos. Aceasta însă a fost o amăgire grozavă a diavolului. Dovadă vie că sufletele noastre au rămas îngreuiate şi rănite de mulţimea păcatelor nemărturisite şi necanonisite, este mustrarea conştiinţei noastre, şi unele pedepse Dumnezeieşti care vin asupra noastră.

Pentru ca în viitor să nu mai facem niciodată astfel de spovedanii nepregătiţi şi pentru ca să avem totdeauna în faţa ochilor minţii noastre mărimea şi greutatea păcatelor, Sfinţii Părinţi ne-au întocmit şi rugăciuni, în care, atât dimineaţa cât şi searta, atât acasă, cât şi la Sf. Biserică, şi chiar după ce ne-am spovedit şi mergem la Sf. Împărtăşanie, se pomenesc foarte multe păcate pe care noi le-am săvârşit adesea în viaţa noastră. Pentru aceiaşi pricină, de folos ne este nouă tuturor, ca, după ce vom citi această carte şi vom însemna fiecare păcat pe care l-am făcut, în fiecare dimineaţă şi seară să mărturisim toate aceste păcate cu lacrimi fierbinţi şi cu duh umilit, inimă înfrântă şi smerită. Aşa au făcut: Sf. Prooroc David, Sf. Apostol Petru (Mt. 26, 75; Mc. 14, 72; Lc. 22, 29), Sf. Ap. Pavel (Rom. 8, 14-25; I Tim. 1, 5; I Cor. 15, 9), Sf. Efrem Sirul (Vezi "Plânsurile", Sf. Efrem Sirul).

Adame, de ce-ai gustat? Aşa am auzit adeseori pe mulţi oameni cârtind, măcar că şi ei fac zilnic ce a făcut odată Adam şi Eva în Rai, adică păcătuiesc zilnic, mereu, împotriva lui Dumnezeu.

Un om sărac îşi făcuse datină, de câte ori lucra ceva greu, ofta

zicând: "Adame, de ce-ai gustat".

Odată tăind lemne la un boier, acesta îl auzi grăind şi-l întrebă: "Ce vrei să spui, omule, cu vorba asta?" "Păi, dacă Adam - răspunse omul - n-ar fi muşcat, pe când era în Rai, din fructul oprit, ne-ar fi mers mai bine şi nouă oamenilor necăjiţi şi săraci. N-ar fi trebuit să ne chinuim atât de mult pentru ca să câştigăm o bucăţică de pâine. Ce-i trebuia lui Adam să guste din fructul oprit şi să calce porunca Dumnezeiască, atunci când avea totul după pofta inimii şi când trăia fără vreo supărare şi fără nevoia de a munci într-o grădină aşa de frumoasă cum era Raiul?"

Boierul îi zise: "Din cuvintele tale înţeleg că eşti un om înţelept şi cinstit. De aceea vreau să te am pe lângă mine şi să-ţi fac o soartă mai bună. Aşadar, cu începere de mâine să te muţi cu nevasta dumitale la conac la mine, unde veţi trăi ca-n rai."

Aşa s-a şi întâmplat. Tăietorul de lemne şi femeia lui fură primiţi la curtea boierului, unde li se dete o casă foarte frumoasă şi aveau toate din belşug. Când veni vremea mâncării, sosiră îndată servitorii cu fel de fel de mâncăruri scumpe. Odată cu mâncărurile, servitorii aduseră şi un castron (vas mare) de argint, acoperit cu un capac. "Boierul ne-a spus - ziseră servitorii - că puteţi mânca din toate bunătăţile ce vi le aducem, dar din castronul acela să nu vă atingeţi şi să nu-l deschideţi".

"Păi, ce avem noi cu vasul acela - răspunse omul - dacă avem pe masă atâtea bunătăţi şi mâncare", fără să se gândească la castron.

A doua zi servitorii aduseră din nou castronul şi cei doi aşijderea nu se atinseră de el. Însă a treia zi, femeia începu a întreba: "Oare ce să fi pus boierul în castronul cel de argint, de ne dă poruncă să nu-l deschidem?"

În ziua următoare, femeia iar începu: "Ce ar fi dacă ne-am uita puţin înăuntru, mai ales că nu e nimeni ca să ne vadă? Ridicăm puţin capacul, aruncăm o privire în castron şi apoi îl acoperim din nou". La început, bărbatul dădea într-una din cap şi zicea: "Nu, şi iar, nu!" Femeia însă se porni cu gura pe bărbat, că ei nu-i face niciodată hatârul, că bărbatu-său nu ţine deloc seamă de cuvintele şi de rugăminţile ei, câte şi mai câte altele.

Bietul bărbat, ce era să facă? Se sculă, se uită de jur-împrejur, deschise uşa, ca să vadă nu cumva îl pândeşte cineva, şi zise apoi oftând: "E, la naiba, ridică şi dă-mi pace!"

Femeia ridică capacul şi... ce să vezi? În castronul de argint nu era altceva, decât un şoricel, care sări şi se ascunse...

Bărbatul şi femeia se uitau acum unul la altul, zăpăciţi şi în-

groziţi. Şi pe când stăteau aşa, iată că intră boierul care îi întrebă ce li s-a întâmplat? "Nimic!" răspunse femeia tremurând.

Boierul însă înţelese ce se întâmplase şi de aceea luă de pe castronul de argint capacul şi le zise: "Aşadar, aţi călcat porunca mea!". "Ea a stăruit!" grăi supărat tăietorul de lemne, arătând spre nevastă-sa. "Nevastă-ta, zise din nou boierul, este o Evă, iar tu eşti un Adam. Lăcomia a fost şi pentru voi şarpele primilor noştri strămoşi. Ea v-a dus în ispită şi n-aţi fost stare să vă împotriviţi. De aceea, trebuie să primiţi îndată pedeapsa greşelii ce aţi făcut şi să vă câştigaţi din nou pâinea în sudoarea frunţii voastre".

Şi a trebuit ca omul şi femeia să se dezbrace de hainele cele scumpe, să părăsească locuinţa cea frumoasă şi să se ducă iar la coliba lor şi la vechea lor treabă. De atunci tăietorul de lemne nu se mai supăra pe moş Adam, şi în toată viaţa n-a mai spus o singură dată cuvintele: "Adame, de ce ai gustat?" (Pr. I. Trifa).

"Ca de faţa şarpelui să fugi de păcat, că de te vei apropia de el te va muşca. Dinţi de leu sunt dinţii lui, care omoară sufletele oamenilor. Ca sabia cea de amândouă părţile ascuţită este toată fărădelegea; rana ei n-are vindecare..."

"Unde a împărăţit păcatul, acolo a prisosit Darul. . Ca precum a împărăţit păcatul spre moarte, aşa şi Darul să împărăţească prin dreptate spre viaţă veşnică, prin Iisus Hristos Domnul nostru" (Rom. 5, 20-21).

SFAT BUN CELOR CE VOR A SE SPOVEDI

nima creştinului: drept, curat, virtuos şi rodnic duhovniceşte, este Biserica Dumnezeului celui viu: *"Voi sunteţi Biserica lui Dumnezeu Celui viu şi Duhul lui Dumnezeu locuieşte întru voi"* (1 Cor. 3, 16; 6, 19; 2 Cor. 6, 16; Efs. 2, 21-22; Evr. 3, 6; 1 Petru 2, 5). Inima omului păcătos însă pustiindu-se, prin săvârşirea feluritelor păcate, de bogăţiile Darurilor cu care Dumnezeu l-a înzestrat pe om, devine treptat, atelierul sau sinagoga Satanei. *"Când spiritul cel necurat va ieşi din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă şi nu află. Atunci zice: Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieşit. Şi venind o află: deşertată, măturată şi împodobită. Atunci se duce şi ia cu sine alte şapte spirite mai rele decât sine, şi intrând, locuiesc acolo, şi se fac cele de pe urmă ale omului aceluia, mai rele decât cele dintâi. Aşa va fi şi acestui neam viclean"*... (Mt. 12, 43-45; Lc. 11, 25-26; Comp. Evr. 6, 4-8; 10, 26-31; 2 Petru 2, 20-22; Apc. 2, 9; 3, 9).

Noi, toţi oamenii, din toate vârstele şi din toate ramurile societăţii, care ne-am botezat şi îmbrăcat în Hristos (Gal. 3, 27; Rom.6; Ioan 3, 3-8), ne numim creştini. Prin Botez ne-am spălat de păcatul şi blestemul strămoşesc, şi ne-am făcut fii după Dar ai lui Dumnezeu Tatăl, prin Jertfa şi Proslăvirea Fiului Său, Iisus Hristos, Dumnezeu-Cuvântul (Ioan 1, 12-13; Comp. Is. 56, 5; Rom. 8, 14-39; Gal. 3, 26; 2 Petru 1, 4; 1 Iosn 3, 1).

Ne-am lepădat de Satana şi de toate: lucrurile, îngerii, slujbele şi trufia lui, şi mărturisind prin naşii noştri, că, credem într-Unul Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt... Într-una sobornicească şi apostolească Biserică... ne-am împreunat prin Tainele Sf. Botez, Mir-Ungerii şi a Împărtăşirii, cu Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, pentru totdeauna. Cu timpul, prin contactul cu lumea robită patimilor, păcatelor şi Satanei, focul credinţei şi dragostei noastre de Dumnezeu s-a răcit, şi noi moleşindu-ne, ne-am lăsat robiţi de aceleaşi neputinţe, patimi, pasiuni, păcate şi slugăriri ale Satanei, ca şi lumea amăgită şi amăgitoare, cu care suntem în contact.

Am alunecat în felurite păcate şi fărădelegi, şi mulţi stăruim în ele, chiar cu pasiune. Astfel toţi cei botezaţi în Hristos, bărbaţi şi femei, bătrâni şi tineri, mireni şi călugări, cler şi popor, bogaţi şi săraci, împăraţi, voievozi, domni, stăpânitori şi supuşi; vedem, recunoaştem şi ştim bine că, mai puţin sau mai mult, suntem bolnavi la suflete, suntem plini de bubele păcatelor în întreaga noastră fiinţă, aşa cum era plin de lepră peste tot corpul, Neeman Sirianul.

Precum Neeman Sirianul s-a dus - după cuvântul lui Elisei, omul lui Dumnezeu - şi s-a afundat de şapte ori în apele Iordanului şi aşa s-a curăţit (4 Împ. 5; Comp. Lc. 4, 27), aşa şi noi, să ne cufundăm de şapte ori în apele cercetării păcatelor săvârşite de noi, a greutăţilor lor şi a canonisirii lor, spre a ne folosi şi noi ca Neeman. Precum bolnavul slăbănog de la scăldătoarea oilor se tânguia Mântuitorului, zicând: *"Doamne, om nu am"*, şi a fost vindecat, aşa şi noi, ori de câte ori simţim şi vedem că suntem bolnavi la suflet de rănile păcatelor, să alergăm grabnic la Doctorii noştri Duhovniceşti, adică la P. C. Părinţi Duhovnici iscusiţi. Acolo cu mare smerenie, înfrângerea inimii şi prin viu grai, să ne arătăm toate păcatele ce am săvârşit, mărturisindu-le drept aşa cum le-am făcut, ca să luăm: uşurare, dezlegare, canonisire şi iertare, potrivit cu canoanele Sf. Biserici a Răsăritului.

Aşa de vom face, ne vom folosi şi curăţi de lepra păcatelor noastre.

Bunul sfat al Duhovnicului îmbogăţeşte casa creştinului. O femeie creştină avea felurite necazuri în casa ei. Pe lângă acestea, averea îi scădea din zi în zi, văzând cu ochii. Îngrijorată de acestea, se duse la un bătrân pustnic din pădurea apropiată. Ajungând îi destăinui toate necazurile, zicând: "Cuvioase Părinte! La mine în casă nu-i a bine. Tare multe şi grele necazuri mă mai bântuie. Pe lângă acestea, văd cu durere că nu mai pot da înainte. N-am spor la toate celea. Averea îmi scade zilnic. Dau tot înapoi ca racul. Nu cumva ştii sfinţia ta vreun sfat, prin care să scap de atâtea necazuri şi pagube"?

Pustnicul, un duhovnic bătrân şi iscusit, ascultă mărturisirea femeii cu faţă veselă. Apoi zicându-i să aştepte puţin, s-a dus într-o chilie şi peste puţin s-a întors cu o cutie bine sigilată. Dându-i femeii acea cutie, i-a zis: "Ia cutia aceasta şi în cursul anului acestuia să o porţi de trei ori pe zi, şi de trei ori pe noapte: prin bucătărie, prin pivniţă, prin grajduri şi prin toate camerele şi ungherele casei, şi aşa, necazurile acelea ce mi le-ai mărturisit te vor părăsi. După un an de întrebuinţare să-mi aduci cutia înapoi".

Femeia luă bucuroasă cutia din mâna pustnicului şi s-a dus cu ea acasă. Încrezându-se foarte mult în puterea ei, o purta ziua şi noaptea cu mare sârguinţă prin tot locul, aşa cum o canonisise duhovnicul. Odată, pe când se cobora în pivniţă, tocmai umbla o slugă a ei să fure o damigeană plină cu vin. Altă dată intrând noaptea în bucătărie, a aflat servitoarele benchetuind, cu prăjituri făcute pe furiş. Într-una din zile ducându-se în grajduri, găsi vitele cufundate în necurăţire, caii n-aveau ovăz deloc; ci numai puţin fân şi erau neţesălaţi. Altă dată află nişte grăjdari mulgând laptele de la vaci şi dosindu-l.

Aşa umblând femeia, ziua şi noaptea, cu cutia pustnicului prin casă, bucătărie, grajduri, magazii, grădini, afla mereu câte ceva de îndreptat, şi îndrepta. Toate treburile mergeau din ce în ce mai bine. După încheierea anului de umblat cu cutia, femeia s-a dus la pustie şi i-a mulţumit pusnicului, zicând: "Cuvioase Părinte, vă mulţumesc foarte mult pentru binele ce mi-aţi făcut! Necazurile s-au depărtat din casa mea. Toate s-au îndreptat. Dar rogu-te, mai lasă-mi cutia asta încă un an de zile, căci este într-însa un foarte minunat leac pentru mine şi casa mea.

Pustnicul privind-o şi zâmbind, îi zise: "Cutia nu ţi-o pot da, dar leacul din ea o să ţi-l dau!" El deschise cutia în faţa ei şi iată că într-însa nu era nimic altceva, decât o bucăţică de hârtie albă pe care era scris: "Unde-i ochiul stăpânei şi pe alţii nu-i lasă să

facă tot ce le place, răul nu dă-n casă". Deci sfatul şi canonul duhovnicului îmbogăţeşte sufletul credinciosului.

PREGĂTIREA CELOR CE VOR A SE SPOVEDI

reştine ortodox şi iubit frate ale meu, păcătos, când vrei a te pocăi şi mărturisi, trebuie mai întâi să ai pregătirea aceasta făcută din vreme, cât se poate mai bine.

Mai întâi de toate să ştii că pocăinţa - precum zice şi Dumnezeiescul Ioan Damaschin - (Cartea II-a cap. 47) este o întoarcere de la viaţa nefirească la cea firească, de la viciu la virtute, de la diavolul către Dumnezeu. Această întoarcere se face cu multă osteneală şi cu grea nevoinţă. Deci şi tu, o iubitul meu, de voieşti să te pocăieşti aşa cum se cuvine, ca să te foloseşti vremelnic şi veşnic, eşti dator să părăseşti desăvârşit pe diavolul împreună cu toate: lucrurile, îngerii, slujbele, trufia şi slugăririle acelea sataniceşti ale lui, şi desăvârşit să te întorci cu trup şi suflet la Dumnezeu şi la petrecerea cea după plăcerea Lui. Să părăseşti păcatul care-i afară de fire şi să te întorci la fapta cea bună care este firească. Să urăşti răutatea atât de mult, încât să poţi zice şi tu ca David: *"Nedreptate am văzut şi m-am scârbit"*. Dimpotrivă să iubeşti binele şi poruncile Domnului aşa de mult, încât să poţi zice cu Psalmistul: *"Iar Legea Ta am iubit... Cât sunt de dulci gâtlejului meu Cuvintele Tale! Mai mult de cât mierea sunt gurii mele... Bună este mie Legea gurii Tale, mai vârtos decât mii de aur şi de argint... Pentru aceasta am iubit poruncile Tale mai mult decât aurul şi topazul"* (Ps. 118, 163 Comp. 3 Împ. 21; Ps. 118, 72,127; 18, 8-12; Pr. Sol. 8, 10-21).

În scurte cuvinte te sfătuieşte Duhul Sfânt, prin înţeleptul Isus Sirah, care-i adevărata pocăinţă, zicând: "Întoarce-te către Domnul şi părăseşte păcatele. Roagă-te (pentru iertarea păcatelor tale) înaintea Feţei lui Dumnezeu şi leapădă de la sineţi sminteala ta. Sârguieşte-te către Cel Prea Înalt, fugi de la nedreptate şi urăşte forte, lucrarea cea rea" (Is. Sirah 17, 19-20).

Pregăteşte-te de spovedanie cu rugăciuni şi smerenie. Când vrei să mergi ca să-ţi descoperi gândurile şi cugetele Tale unui Părinte Duhovnicesc şi să-l întrebi ca să-ţi spună cele pentru folosul sufletului tău, după obiceiul călugăresc şi creştinesc, atunci ţi se cade ţie să te rogi zicând: "Doamne, Dumnezeul meu, cele ce vrei Tu să le ştii că sunt spre folosul sufletului meu, acelea le dă

în gura părintelui meu duhovnic ca să mi le zică, şi eu să primesc ca din gura Ta cuvintele lui şi să mă folosesc de dânsele". Întăreşte-te bine în cuvintele acestea, de vreme ce osteneala, tăcerea, sărăcia şi pătimirea nasc omului smerenia, iar smerenia iartă toate păcatele.

Precum şarpele dacă iese din vizuina sa îndată fuge, aşa şi gândurile rele descoperindu-se, îndată pier. Precum cariul strică şi mănâncă lemnul, aşa şi gândurile cele rele şi spurcate strică şi mănâncă inima omului. Cel ce îşi descoperă şi-şi arată gândurile sale Duhovnicului iscusit, îndată se tămăduieşte, iar cel ce îşi acoperă sau îşi tăinuieşte gândurile sale, acela are mândrie. Că de nu vrei să te încredinţezi nimănui ca să-ţi descoperi şi să-ţi arăţi gândurile tale, apoi este semn că nu ai smerenie; fiindcă smerenia toate bunătăţile le are.

Ne aducem aminte că Sfinţii se socoteau şi se vedeau pe dânşii mai greşiţi şi mai păcătoşi decât toţi oamenii. De va chema omul din tot sufletul său pe Dumnezeu şi atunci va merge şi va întreba pe vreun om, cerând sfat pentru gândurile sale; îi va răspunde lui acel om şi mai vârtos Dumnezeu Care a deschis gura asinei lui Valaam. Acela va deschide şi gura acelui om, pe care-l vei întreba spre folosul tău, măcar de va fi păcătos omul acela (Pateric, o. c. pg. 200-258).

Chipul de faţă ne arată pe fiul risipitor, după ce şi-a luat şi s-a depărtat cu partea lui de avere, pe care a risipit-o vieţuind în dezmierdări; lipsit, sărac, zdrenţuros, argat la un boier, păscându-i porcii. Acolo în neagra mizerie, flămând, a început a-şi plânge starea cea bună dintâi. Hotărându-se a o curma cu slugărirea şi paşterea porcilor, pocăindu-se, a zis: "Câţi argaţi ai tatălui meu sunt îndestulaţi de pâine; iar eu pier de foame aici! Scula-mă-voi şi mă voi duce la tatăl meu, şi-l voi ruga, zicând: Tată! Păcătuit-am la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic a mă numi fiul tău; ci mă fă ca pe unul din argaţii tăi!" Zis şi făcut. Tatăl său văzându-l astfel hotărât, l-a primit iarăşi în cinstea de fiu, de mai înainte (Lc. 15, 11-32). Mântuitorul ne învaţă prin acestă pildă, că Dumnezeu primeşte întotdeauna cu dragoste pe păcătoşii care se pocăiesc, se hotărăsc şi vieţuiesc după voia Lui. Acestora le arată El mila Sa cea mare. Neştiind ziua şi ceasul morţii, fiecare din noi trebuie să ne pocăim, îndreptându-ne credinţa şi vieţuirea dupa Dreptarul Ortodoxiei până se zice azi. Mâine poate să fie prea târziu.

CELE PATRU PĂRŢI ALE POCĂINŢEI

Oricare creştin ortodox e bine a cunoaşte, cât se poate mai mult cele patru părţi ale pocăinţei, spre a se folosi de ele în viaţa sa şi a folosi şi pe semenii săi.

În acest scop arătăm aici că cele patru părţi ale pocăinţei sunt acestea: înfrânarea (zdrobirea) inimii, mărturisirea, facerea canonului şi dezlegarea păcatului, care se face cu Darul Duhului Sfânt, prin Preotul Duhovnic, care se numeşte şi cheie şi cu dinadinsul ţine această Taină a Pocăinţei.

Pentru îndeplinirea adevăratei pocăinţe, avem trebuinţă de patru stâlpi, adică de cele patru fapte bune soborniceşti:

1) Bărbăţia. *"Nu vă temeţi de cei ce omoară trupul; iar sufletul nu-l pot omorî"* (Mt. 10, 28).

2) Înţelegerea *"Fiţi înţelepţi ca şerpii şi blânzi ca porumbeii"* (Mt. 10, 16).

3) Dreptatea. *"Ceea ce voiţi să vă facă vouă oamenii; faceţi şi voi lor asemenea"* (Lc. 6, 21).

4) Întreaga înţelepciune. Când Mântuitorul ne hotărăşte a dezrădăcina chiar şi gândurile păcătoase din mintea şi inimile noastre, zicând: *"Cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, a preacurvit cu dânsa în inima sa"* (Mt. 5, 28; Iov. 30).

Să ne folosim de aceste patru părţi ale pocăinţei până se zice azi, ca să ne bucurăm vremelnic şi veşnic.

Pocăinţa: Tertulian zice: "Cerbul rănit cunoaşte iarba care poate să-i vindece rana. Rândunica cunoaşte planta, care să redea vederea puilor orbiţi în cuib. Tu, păcătosule, având cunoştinţă că numai prin taina pocăinţei poţi să te vindeci, nu întrebuinţezi această taină?

Proorocul Iona căuta scăpare, când iată că Dumnezeu dă furtună. "Unde este păcat - zice Sf. Ioan Gură de Aur - totdeauna este şi furtună. Corabia era ameninţată cu scufundarea pentru păcatele Proorocului. Îndată ce Iona a fost aruncat în mare, furtuna s-a liniştit. Să aruncăm deci şi noi păcatele în marea pocăinţei. Dacă te plângi că ai pierdut bani, prin aceasta nu-i redobândeşti. Dacă te plângi că eşti bolnav, îţi măreşti durerea. Dar dacă te întristezi de păcatele tale, te liberezi de dânsele şi vei avea o mare bucurie" (350 Pilde o. c. pg. 272-273).

ÎNFRÂNGEREA INIMII

umnezeu când a creat pe om a pus într-însul un simţ bine pronunţat, încât la orice lovitură şi rănire trupească şi sufletească, să simtă o durere vie, care-l umple de îngrijorare. Îngrijorarea aceasta a creştinului nemortificat de păcatele săvârşite, cu care s-a rănit şi îndurerat, se mai numeşte şi înfrângere a inimii.

Înfrângerea este o durere desăvârşită a inimii, care se face, pentru că omul cu păcatele sale a întristat pe Dumnezeu prin călcarea poruncilor şi legilor Lui Divine. Această durere nu stă numai în simţirea omului, în suspinuri şi în lacrimi; ci mai cu dinadinsul stă în a urî păcatul, voinţa cea dinăuntru, şi a nu voi să-l mai facă niciodată.

Durerea şi înfrângerea inimii, după Coresie, făureşte pocăinţa. Câtă vreme aceasta se află în inimă, este şi omul în pocăinţă; iar când aceasta va lipsi din inimă, lipseşte şi omul din pocăinţă. De aici vedem că durerea şi înfrângerea trebuie să se afle totdeauna în inima celui ce se pocăieşte, căci numai aşa pocăinţa lui este adevărată. Înfrângerea inimii însă este numai a celor ce sunt desăvârşiţi şi fii, pentru că aceasta se pricinuieşte din însăşi dragostea cea către Dumnezeu, adică se pocăieşte un fiu pentru că a mâhnit pe tatăl său; iar nu numai pentru că a amărât pe tatăl său, iar nu numai pentru că va să se lipsească de moştenirea părintească, sau va să se izgonească din casa tatălui său.

Pocăinţa trebuie să fie însoţită de durere şi înfrângerea inimii. Împăratul Iosia aflând de la marele preot Helechia că a fost găsită Cartea Legii Divine sub banii din lada vistieriei împărăteşti, s-a mâhnit groaznic, şi îndurerat şi-a rupt hainele. Dumnezeu văzând pocăinţa lui, însoţită de durere şi înfrângerea inimii, l-a iertat (4 Împ. 22; 2 Paral. 34).

Sf. Ioan Gură de Aur în Omilia a cincea despre pocăinţă, arată că, mare Dar este pocăinţa aceasta însoţită de durere şi înfrângerea inimii cu părere de rău pentru păcatele săvârşite. Dumnezeu adeseori ne dă pedepse pentru mântuirea noastră. Păcatul a născut durerea şi durerea mistuie păcatul. Precum viermele crescut în copac, roade lemnul lui, astfel şi durerea produsă de păcat, mistuie pe însăşi păcatul care a făcut-o, cu ajutorul pocăinţei.

Sf. Ioan Scărarul, fost monah în Muntele Athos, în *"Scara"* sa,

grăieşte despre pocăinţa unor călugări din Alexandria, de pe la sfârşitul secolului VI. După căderea în vreun păcat mai mare, ei se adunau într-o chilie rece, întunecoasă. Acolo, ziua şi noaptea îşi plângeau păcatul şi, îmbrăcaţi în zdrenţe, zăceau jos pe pământul gol, suspinând şi oftând adânc. Lacrimile lor ce curgeau pâraie din ochi, udau cenuşa de jos pe care zăceau. În clipele libere ce le mai rămâneau peste orele de rugăciuni fierbinţi, împleteau coşuri. Uneori ieşeau noaptea din acea cameră întunecoasă şi se rugau stând în picioare toată noaptea. Alţii se legau cu mâinele la spate, şi cu capetele plecate îşi plângeau păcatele toată noaptea, aşa de mult, încât parte din ei îşi pierdeau vederea din cauza prea multului plâns. Ah! Doamne Dumnezeule! - strigau ei la cer plângându-şi păcatele cu amar - unde este frumuseţea de mai înainte a sufletului nostru? Unde mai este raza înflăcărată a râvnei noastre de la început? Unde sunt acele fericite zile de curăţire sufletească la care ne gândim acum cu durere şi cu inimile zdrobite...?"

Şi în asemenea cazuri, ei nu se încredeau în bunătatea lui Dumnezeu aşa uşor, ca apoi să scadă pocăinţa lor lucrătoare; ci îmbărbătându-se unii pe alţii ziceau: *"Continuăm înfrânarea trupului, să răstignim fără milă corpul nostru necurat, care a pricinuit moartea sufletului nostru".*

"Cei care sunt ai lui Hristos, şi-au răstignit trupul cu patimile şi cu poftele" (Gal. 4, 4. Comp. 1 Cor. 15, 23-28; Rom. 6, 6-13).

David cedând ispitei a căzut în păcatul preacurviei şi al uciderii. După ce a fost mustrat de proorocul Natan, fiul său, David privind la păcătuirea sa cu Versavia şi uciderea soţului ei, viteazul ostaş israelitean Urie, vede balanţa dreptăţii Dumnezeieşti arătând nedreptatea strigătoare la cer, pe care o săvârşise el, ameninţată cu pedeapsă prin sabia de foc a îngerului.

Atunci căzând în genunchi, s-a umilit mult şi cu inima înfrântă se ruga lui Dumnezeu plângând: "Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale şterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea" (Ps. 50). Prin adevărata pocăinţă cu umilinţă şi inimă înfrântă, el s-a curăţit de păcatele sale, acum se bucură pururea în ceruri, împreună cu toţi Sfinţii cei mai mari şi cu mulţimea Îngerilor, înaintea Scaunului Dumnezeirii.

MĂRTURISIREA SE CUVINE SĂ SE FACĂ LA DUHOVNICII ISCUSIŢI

Iarăşi vă sfătuiesc, fratele meu şi sora mea, în Domnul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu, ca mai înainte de mărturisire, să cercetezi şi să te înştiinţezi, care este cel mai iscusit Duhovnic, decât toţi, şi la acela să mergi. Aceasta ne-o arată şi Sf. Vasile cel Mare zicând: "Precum patimile şi rănile trupului nu le arată oamenii la oricine, ci numai la doctorii cei iscusiţi, care ştiu să le vindece; aşa şi păcatele se cuvine să se arate nu oricui s-ar întâmpla, ci la (acei Duhovnici iscusiţi) care pot să le tămăduiască" (Hot. pe scurt 229).

"Cu adevărat - zice Sf. Anastasie, egumenul Sinaiului - bine şi folositor este a ne mărturisi păcatele, însă la Duhovnici iscusiţi; iar nu la simpli şi neiscusiţi şi la cei ce nu pot socoti pentru aceasta. Ca nu cu dragostea lor cea nefolositoare şi cu aşezarea cea netămăduită, şi cu porunca cea fără iscusinţă, să asuprească cu canonul şi nefolosit şi leneş să facă pe penitent. Deci, de vei afla un părinte duhoviceasc iscusit, care să poată a te doctori pe tine, să nu te ruşinezi a te mărturisi la el ca la Dumnezeu; iar nu ca la om. Aceasta a zis-o unul din sfinţi: "Cel înţelept în sufletul său nu se ruşinează de căderea sa, şi nu se sfieşte nici se sminteşte a-şi mărturisi păcatele sale. La aceasta ne îndeamnă şi Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan, zicând: *"Dacă ne vom mărturisi păcatele noastre, credincios şi drept este Domnul a ne ierta nouă păcatele, şi ne va curăţi pe noi de toată nedreptatea"*.

Însă pentru că mulţi preoţi făţarnici din prostime, fiindcă fac lucruri de ruşine, nu numai ei înşişi umblând prin noroiul faptelor rele; ci încă şi învăţători se fac la rău, care nu vor să vină la lumină, dar nici pe cei ce vor să vină nu-i lasă. Despre aceştia zice Mântuitorul: *"Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că închideţi Împărăţia Cerurilor înaintea oamenilor, că voi nu intraţi, nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsaţi. Vai vouă cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că înconjuraţi marea şi uscatul ca să faceţi un nemernic, (prozelit) şi dacă se face, îl faceţi pe el fiu gheenei îndoit decât pe voi..."* (Mt. 23, 14-15). Şi iarăşi: *"Voi sunteţi lumina lumii... şi sarea pământului* (Mt. 5, 13-16). *Şi oricâte veţi lega pe pământ, vor fi legate şi în cer"* (Mt. 18, 18). Drept aceea, ca un om ce eşti, la om (Duhovnic iscusit) te mărturiseşti; iar Dumnezeu printr-însul, întorcându-te şi învăţându-te te va ierta, ca şi pe David prin Natan Proorocul (2

Împ. 12, 13). Pentru aceasta David adeseori zicea: *"Să mă întoarcă pe mine cei care se tem de Tine Doamne, şi cei ce cunosc mărturiile Tale... Certa-mă-va dreptul cu milă şi mă va mustra; iară untdelemnul al păcătosului, să nu ungă capul meu..."* Preoţii lucrează la mântuirea sufletelor, pentru că preoţii sunt slugile lui Dumnezeu, împreună vieţuitori cu Îngerii şi tocmitori ai mântuirii oamenilor. Aceasta o arătă şi Apostolul, zicând: *"Aşa să ne socotiţi pe noi, oamenilor, ca pe nişte slugi ale lui Hristos şi ispravnici ai Tainelor lui Dumnezeu"*. (1 Cor. 4, 1).

Aşa dar, ştiut este că om (duhovnicul iscusit) la om (penitent) ajută prin învăţătură, mustrându-l spre pocăinţă, iar Dumnezeu curăţeşte păcatele celor ce se pocăiesc (cu adevărat) şi nu le mai pomeneşte încă. Deci precum a zis: *"Spuneţi tu mai întâi păcatele tale, ca să te îndreptezi"* (a).

Preot mărturisit şi împărtăşit, osândit în iad. În Paris (Franţa) era un preot la o Biserică a Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu, bogat foarte, pentru că avea Biserica venituri, care petrecea în lenevire şi necurăţenie la cele sufleteşti, iar către cele trupeşti osârdnic şi nelenevos, împlinindu-şi toate voile trupului, ticălosul. În sfârşit s-a îmbolnăvit de moarte, şi temându-se să nu moară, şi-a mărturisit toate păcatele, şi s-a împărtăşit cu faţa veselă, încă şi cu lacrimi la arătare, şi aşa a murit, îngropându-l cu mare pompă. Pentru care lucru mulţi s-au minunat, pentru că era vreme de iarnă, şi plouase mai înainte multe zile, iar atunci era vreme frumoasă, care mai mult i-a înfrumuseţat înmormântarea lui cea cu multă ceremonie şi cheltuială mare, petrecându-l mult popor la groapă.

Deci ziceau unii că este fericit, că petrecându-şi viaţa în voile sale, l-a învrednicit Dumnezeu la sfârşit de s-a mântuit prin pocăinţă. Dar pentru că judecăţile oamenilor greşesc şi nu cunosc adevărul, a voit prea bunul Dumnezeu să descopere, spre învăţătura noastră a celor vii, că s-a osândit, şi că nu mai este pentru dânsul nădejde de mântuire.

Deci s-a arătat mortul peste puţine zile Preotului celui de rând la aceeaşi Biserică, prieten al lui şi urmaş, spunându-i că s-a osândit în munca veşnică, fără a mai nădăjdui vreo milă. Iar prietenul lui înspăimântat, a răspuns: "Cum este cu putinţă a te osândi, deoarece te-ai pocăit pentru păcatele tale. Te-ai mărturisit

(a) Vezi Prolog 20 a IV; vezi şi Prol. 2 a IV; 23 a IV; min. IV; 6 a V Varvar tâlharul; Cuvânt din Pateric; Prol. 21. VI; Cuv. p. un Stareţ duhovnicesc 29 II; Cuv. la Duminica brânzei de Mitrop. Antim Ivireanu.

cu lacrimi de-ajuns şi te-ai împărtăşit cu Trupul şi Sângele Domnului nostru Iisus Hristos?" Şi a zis mortul: "Cu nevrednicie m-am împărtăşit, că pocăinţa mea n-a fost cum se cuvenea, ci de nevoie, pentru frica morţii şi a muncii celei aşteptate am făcut-o. Că am făgăduit pe de o parte duhovnicului, că mă voi abate de la rău, dacă voi mai trăi, dar cugetul meu şi reaua obişnuinţă îmi ziceau: nu vei putea face pocăinţă prin înfrânare, şi mă plecam acestui gând şi cuget necuvios.

Prin urmare, murind în aceste cugetări ce hrăneam în inima mea, adică, dacă aş fi mai trăit, m-aş fi întors iarăşi la împătimirile şi desfătările cele trupeşti, pentru aceasta cu dreptate m-am osândit în muncile cele veşnice, fiindcă cel ce se mărturiseşte fără gând şi cuget statornic, că nu va mai păcătui pe viitor, nici cum nu se foloseşte". Acestea zicând, s-a făcut nevăzut. Iar preotul cel viu a rămas cuprins de frică, părăsind lumea, s-a dus într-o mănăstire, unde s-a săvârşit în petrecere plăcută lui Dumnnezeu (Din "Livada înflorită" după "Mânt. Păc." o. c. pg. 517-518).

CUM TREBUIE A SE MĂRTURISI PĂCĂTOSUL?

ai întâi de toate, fratele meu păcătos şi sora mea, îngreuiaţi de felurite păcate, trebuie, mai înainte de a merge la Scaunul Mărturisirii, a-ţi socoti bine păcatele tale, a te pregăti bine prin adevărata zdrobire a inimii, căinţă şi părere de rău. După aceea aleargă la Duhovnicul cel mai iscusit, care vezi că te poate tămădui, precum am mai zis.

De ştii carte, înseamnă păcatele tale pe hârtie, ca să nu le uiţi; iar de nu ştii carte, pune pe cineva să ţi le scrie cu cerneală, cât se poate mai citeţ (afară de câteva păcate mai grele ori ruşinoase, pe care le vei ţine bine în minte, ca să le mărturiseşti) şi cu aşa pregătire să vii la Duhovnic. De va fi departe locuinţă Duhovnicului, nu te lenevi, aşa cum nu te leneveşti să mergi la un doctor iscusit pentru boala trupească, când este departe. Zi şi tu ca fiul cel pierdut: *"Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu..."* (Lc. 15).

Mergi la dânsul, şi când acela îţi va zice să-ţi mărturiseşti toate păcatele înaintea Stăpânului, Hristos Dumnezeu, atunci, tu îngenunchind înaintea Sfintei Icoane a Mântuitorului Hristos, zi: *"Părinte, greşit-am la cer şi înaintea Ta şi nu sunt vrednic să mă mai numesc fiul Tău!... Iată, astăzi, Părinte, prin Duhovnicul meu acesta, mă voi mărturisi Ţie întru dreptatea inimii"*. Şi să începi

a te mărturisi bine. Se cuvine să ştii tu şi aceasta, că de nu vei face cuviincioasa cercetare a păcatelor tale mai-nainte de a te mărturisi, câte păcate vei uita şi nu le vei mărturisi, rămân neiertate, pentru că uitarea aceasta s-a făcut de voie, de la sineţi, putând să-ţi aduci aminte de ele cu cercetarea, şi nu ai făcut-o.

Dar de vei face cuviincioasa cercetare şi se va întâmpla să uiţi vreun păcat, ca un om ce eşti uitător, acest fel de păcat, zic oarecare, că se iartă împreună cu celelalte păcate, pe care le-ai mărturisit, pentru că uitarea aceasta nu este de voie, ci fără de voie. Dacă după mărturisire îţi vei mai aduce aminte, trebuie să mergi la duhovnic şi să-ţi mărturiseşti şi acel păcat, de care ţi-ai adus aminte (Carte f. f. de suflet, o. c. pg. 139-140, ed. Sf. Sinod).

Fiilor! Îndată ce aţi ajuns înaintea Duhovnicului, mărturisiţi-vă toate păcatele voastre, luaţi-vă şi vă faceţi canonul cuvenit, transformaţi-vă în oameni noi, faceţi roade vrednice de pocăinţă, şi aşa veţi redeveni curaţi ca din baia Sf. Botez. Preoţii Duhovnici au primit aici o putere mai mare şi decât Îngerii. "Tatăl, scrie Sf. Ioan Gură de Aur, toată judecata a dat-o Fiului (Ioan 5, 22)... şi Fiul toată judecata a dat-o Preoţilor.

Preoţii iudeilor aveau puterea de a curăţi corpul de lepră, sau mai bine zis, nu de a curăţi, ci numai de a fi martori la curăţirea celor leproşi (Lev. 14)... Iar Preoţii N. Testament au primit puterea nu de a fi martori ai celor care se curăţă, ci de a curăţa, şi încă nu de lepra corpului, ci de întinăciunea sufletului. Ei au primit aşa putere, ce Dumnezeu n-a dat nici Îngerilor, nici Arhanghelilor, fiindcă nu Îngerilor a zis: "Ori câte veţi lega pe pământ..." Puterea de a lega o au şi căpeteniile pământeşti, dar ele pot lega numai corpurile; puterea Preoţilor însă, se atinge de sufletul omului şi se înalţă până la cer, fiindcă aceea ce Preoţii hotărăsc pe pământ, Dumnezeu confirmă în cer şi Stăpânul este de acord cu părerea robilor Săi". Şi iarăşi: "Părinţii trupeşti nu pot da nici un ajutor copiilor lor, când aceştia ofensează pe vreun om însemnat şi puternic; Preoţii însă împacă pe fiii lor spirituali nu cu împăraţii, nu cu puternicii pământului, ci cu Dumnezeu" (Vezi pe larg Teol. Dog. Ort. de Macarie, Silvestru Ep. de Canev, etc.).

Spovedania adevărată uşurează sufletul. Acum vreo 26 de ani, un ostaş credincios s-a dus la un preot din apropierea regimentului său, jeluindu-se că se simte tare nemulţumit de starea sufletească. Din vorbă în vorbă, Preotul îl întrbă: "Te-ai mărturisit vreodată la Preot?" "Nu m-am mărturisit de mult - răspunse ostaşul - fiindcă feluritele împrejurări şi gura lumii, a camarazilor mei, m-a împiedicat spunând că spovedania n-aduce nici o uşurare". "Vă înşelaţi amarnic, dragii mei, - a zis înţeleptul Preot - căci depărtarea aceasta de Sf. Spovedanie, aduce mare greutate sufletelor păcătoase ce se tot lasă de pe un an pe altul, ba încă şi mai mult!"

Apoi punându-şi îndată epitrahilul, îi zise cu glas blând şi poruncă blajină: "Fiule! ia îngenunchează aici şi-ţi mărturiseşte toate păcatele tale". Ostaşul cu voie sau peste voie, a îngenuncheat. Preotul i-a citit molitfele Spovedaniei, şi cuvântul indicat acolo în molitfelnic păcătosului, pentru a-şi mărturisi toate păcatele înaintea Domnului Iisus Hristos şi a Duhovnicului. În timpul acestor molitfe şi a cuvântului sfătuitor, inima cu întreaga fiinţă a ostaşului ţării, s-a simţit cuprinsă de o putere nevăzută, s-a pregătit, şi deschizându-şi gura şi-a mărturisit toate păcatele sale care le-a ştiut. În acel timp el simţea că odată cu păcatele ce le mărturisea, sufletul său se uşura.

După canonisirea potrivită şi dezlegarea păcatelor, ostaşul mulţumind lui Dumnezeu şi Preotului Duhovnic ostenitor, s-a dus la datoria sa, simţindu-se uşurat sufleteşte (de păcatele ce şi le mărturisise) ca o pană.

"Dacă ne mărturisim păcatele, Iisus Hristos e drept să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nedreptate" (1 Ioan 1, 9).

MĂRTURISIREA PĂCATELOR SĂ SE FACĂ CU UMILINŢĂ

M ărturiseşte-ţi, frate şi soro, păcatele tale înaintea Duhovnicului iscusit, cu umilinţă şi zdrobirea inimii, aşa precum îşi mărturisea desfrânata păcatele sale (Lc. 7, 37-50), precum Hananeianca se ruga pentru fiica ei ce se îndrăcea (Mt. 16, 22-28), tatăl pentru fiul său lunatic care se muncea (Mt. 17, 14-18), vameşul pentru iertarea sa (Lc. 18, 13); aşa roagă-te şi tu pentru ca să primească Dumnezeu mărturisirea şi osteneala ta pentru mântuire, şi să-ţi ierte păcatele tale. Astfel de te vei mărturisi, îndrepta şi te vei ruga după facerea canonului rânduit de Duhovnicul iscusit, după Sf. Pravile, vei primi de la Dumnezeu: dezlegarea şi iertarea păcatelor tale,

fiindcă: *"Inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi"*.

Această umilinţă se cuvine să o arăţi încă şi când te mustră preotul Duhovnic pentru vreun păcat al tău, trecând şi nemânindu-te, nici batjocorind cuvintele lui; ci primind mustrarea cu bucurie, ca şi când ţi-ar fi făcut aceasta însuşi Dumnezeu. Ce zic: Să o primeşti cu bucurie? - De este cu putinţă, se cuvine, ca un osândit, să te pleci la pământ şi să uzi picioarele lui cu lacrimile tale, precum te sfătuieşte Sf. Ioan Scărarul, zicând: "Fă-te cu năravul şi cu gândul, ca un osândit la mărturisirea ta, în pământ căutând, şi de e cu putinţă şi picioarele Duhovnicului, ca pe ale lui Hristos, cu lacrimi udându-le".

Lacrimile pocăinţei spală păcatele. Doi fraţi după trup s-au lepădat de lume şi au mers împreună amândoi la muntele Nitriei. Acolo (după cuvântul stareţului şi duhovnicului lor) trăind împreună în sihăstrie şi ascultare, Dumnezeu le-a dat amândurora, (pentru ostenelile şi ardoarea pentru mântuire), darul umilinţei şi lacrimi în rugăciunile lor. Odată, bătrânul sihăstriei a văzut în vis pe aceşti doi fraţi stând la rugăciune, ţinând fiecare câte o hârtie scrisă în mâna lui, şi udând hârtia cu lacrimile sale, se spălau slovele scrisorii de pe hârtie. Scrisoarea unuia se spăla lesne; iar a celuilalt se spăla mai anevoie, că deşi se spăla, iarăşi tot se cunoşteau slovele.

Bătrânul nedumerindu-se, s-a rugat lui Dumnezeu ca să-i arate descoperit acea vedenie pentru cei doi fraţi. Atunci Dumnezeu trimiţând pe Îngerul Său, i-a spus bătrânului, zicându-i: "Slovele şi scrisoarea care este scrisă pe acele hârtii, ce le-ai văzut ţinându-le ei în mâinile lor, acelea sunt păcatele lor. Unul din ei a păcătuit fireşte, adică după fire şi pentru aceea, prea lesne i se spală slovele; iar celălalt a căzut în necurăţii şi spurcăciuni peste fire şi pentru aceea, mai multă osteneală îi trebuie în pocăinţa lui".

Acestea descoperindu-i-se bătrânului, de atunci el totdeauna îi zicea acelui frate mai îngreuiat de păcate şi care se spălau mai greu: "Sileşte-te, frate! Sileşte-te, frate! Că se cunosc slovele!" Şi nu i-a arătat bătrânul, nici i-a spus aceasta până la moartea lui, ca nu cumva mândrindu-se să-şi smintească silinţa sa, fără numai decât, totdeauna îi zicea: "Sileşte-te, frate, căci cu multă osteneală se spală slovele zapisului" (Pateric).

"Fericiţi cei ce plâng (păcatele lor aici pe pământ) *că aceia se vor mângâia* (aici şi dincolo de mormânt)" (Mt. 5, 4; Lc. 6, 21; Is. 61, 2-3; Ioan 16, 20; 2 Cor. 1, 7; Apc. 21, 4).

MĂRTURISIREA SĂ NU FIE PRIHĂNITOARE

cum, fratele meu păcătos, trebuie să mai ştii şi aceasta, ca să te poţi folosi la Dumnezeiescul Scaun al Mărturisirii. Pentru greutatea sau mulţimea păcatelor tale, să nu acuzi pe nimeni ca părtaş sau seducător; ci numai pe tine însuţi să te acuzi, învinuindu-te, pentru că tu le-ai făcut.

Când te mărturiseşti, nu pârî, nu învinui pe unul sau pe altul, punând înainte că aceştia s-au făcut pricină ca să păcătuieşti, precum în Rai, Adam a aruncat vina pe Eva şi Eva pe şarpe, încărcându-se cu mai mare păcat (Fac 3). Să nu faci aceasta; ci numai şi numai pe sineţi să te prihăneşti şi pe viaţa ta cea rea. "De voieşti să prihăneşti, pe sine-ţi te prihăneşte (zice Dumnezeiescul Ioan Gură de Aur în Omilia 51 la Matei). *"Dreptul luişi este prihănitor"* (Pildele lui Sol. 18, 17). Luişi, zice, şi nu altora, pentru că nu căutând să împuţinezi cu mărturisirea păcatelor tale, să le înmulţeşti cu osândirea. Iar ce să zici la duhovnic, te sfătuieşte Sf. Ioan Scărarul, astfel: "Spune şi nu te ruşina: a mea este umflătura, părinte, a mea este rana; din a mea lenevire s-a făcut, iar nu din a altuia. Nimeni nu este pricinuitor al acesteia: nici om, nici duh, nici trup, nici altul careva; ci numai lenevirea mea (Cuv. 4).

Prihănind pe alţii ne păgubim; iar când ne prihănim pe noi câştigăm. Noi şi fraţii noştri, două icoane suntem, fii creaţi după Chipul şi Asemănarea lui Dumnezeu. Deci în orice vreme va lua omul aminte de sine şi se va prihăni, se află fratele lui cinstit înaintea sa, iar când i se pare luişi că el este mai bun, atunci află pe fratele său rău şi urâcios înaintea sa. Cei ce iau aminte de sineşi, neprihănind pe alţii, mănâncă din Pomul Vieţii, şi vieţuiesc în Hristos Dumnezeu; iar cei ce iubesc iscodirea, cercarea greşelilor altora şi osândirea lor, mănâncă din Pomul cunoştinţei binelui şi al răului, cad în pedeapsa morţii îndoite şi devin antihrişti.

"Şezând eu - povesteşte un sihastru bătrân - odinioară într-o pustie prea adâncă, a venit la mine un frate de la chinovie pentru cercetare. Eu l-am întrebat pe el: "Cum se află părinţii?" Fratele mi-a răspuns: "Bine cu rugăciunile tale"? Apoi l-am întrebat şi pentru un frate care avea un nume rău şi mi-a răspuns: "Crede, părinte, că încă nu s-a izbăvit de acel nume!" Atunci eu cum am auzit, am zis: "Uf!" Şi îndată ce am zis aceasta mi-a venit somn,

şi făcându-mă în o uimire, m-am văzut pe mine că stăteam înaintea Sfântului loc al Căpăţânii. Acolo sus am văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos răstignit între doi tâlhari şi m-am pornit să mă închin. Când am mers aproape, a poruncit Sfinţilor Îngeri care stăteau lângă El, cu mare glas, zicând: *"Scoateţi-l afară, că Antihrist îmi este, fiindcă mai-nainte de a judeca Eu, el a judecat pe fratele său"*. Deci gonit fiind eu, am venit să ies, şi mi s-a apucat haina mea, ce se numeşte palion, în uşa ce s-a închis degrabă şi lăsând-o acolo, am ieşit şi îndată m-am deşteptat. Socotind eu cele văzute, am zis fratelui celui ce venise: "Rea este ziua aceasta pentru mine!" El mi-a zis: "Pentru ce, părinte?" Atunci i-am povestit cele ce văzusem. Şi am zis: "Haina aceea a mea, era Acoperământul lui Dumnezeu, care era peste mine, şi m-am lipsit de el". După aceea am făcut şapte ani, rătăcind prin pustii, nici pâine gustând, nici sub acoperământ intrând, nici cu om vorbind, până ce iarăşi am văzut pe Domnul meu asemenea la locul Căpăţânii, poruncind să mi se dea haina".

Fericitul Zosima a şezut odată puţină vreme în lavra lui Avva Gherasim, unde avea pe unul iubit. "Într-o zi - povestea el - şezând noi şi grăind pentru folos, a venit vorba de cuvântul lui Avva Pimen, că tot cel ce se prihăneşte pe sine, în tot locul află odihnă.

Chipul de faţă ne arată pe Dumnezeu certând pe Adam şi Eva în Rai, după căderea lor în păcat. Creştine, când stai înaintea Duhovnicului la mărturisit, n-arunca pe alţii vina păcatelor săvârşite de tine, ca să nu-ţi îngreuiezi şi mai mult sufletul în loc de a ţi-l uşura. În acel timp să te socoteşti gol, despuiat, înaintea ochilor lui Dumnezeu, de care nu se poate ascunde nimic. Priveşte la Adam şi Eva în Rai, după căderea în păcat, care la glasul lui Dumnezeu: "Adame, unde eşti? Evo, de ce ai făcut aşa?" Au aruncat vina: Adam asupra Evei, Eva asupra şarpelui... şi deci, toţi asupra lui Dumnezeu, Care-i crease! Priveşte cum s-au prăbuşit la pământ încovoiaţi de greutatea păcatului şi a învinuirii, prin care ş-au atras asupră-le un mai greu blestem. Să ne învinuim pe noi, deci, la Scaunul Mărturisirii şi nu pe alţii, ca să nu ne îngreuiem şi mai mult sarcina păcatelor ca şi dânşii, în loc de a scăpa de ea. Să lucrăm înţelepţeşte după Dreptarul Ortodoxiei, ca să ne folosim sufleteşte, statornic, vremelnic şi veşnic.

Asemenea şi de cuvântul care a zis Avva muntelui Nitriei. Că întrebat fiind: "Ce ai aflat mai mult în calea aceasta, Părinte?" El a răspuns: *"A se prihăni şi a se defăima omul pe sine totdeauna"*. Pe acest cuvânt l-a şi adeverit cel ce l-a întrebat, zicând: *"Altă cale nu este, fără numai aceasta"*. Deci pomenind noi de acestea, ziceam între noi minunându-ne: "Câtă putere au cuvintele Sfinţilor! Cu adevărat, orice au grăit, din lucru şi din adevăr au grăit, precum a zis Marele Antonie. Şi pentru aceasta sunt puternice, pentru că s-au grăit de cei ce petreceau în fapte, precum porunceşte un înţelept, zicând: *"Pe cuvintele tale să le adevereze viaţa ta"*. Acestea vorbind noi între noi, a zis acela: "Şi eu am încercat cu lucrul aceste cuvinte şi odihna care se face prin lucrarea lor.

Odată aveam în lavra aceasta, iubit cu adevărat, pe un diacon, care nu ştiu de unde a luat prepus asupra mea, pentru un lucru care-i aducea lui scârbă. Deci a început a se purta către mine cu posomorâre. Eu văzându-l pe el posomorât asupra mea, l-am întrebat ca să ştiu pricina scârbei. El mi-a zis: "Lucrul acesta l-ai făcut şi pentru aceasta sunt mâhnit asupra ta". Eu neştiind în sinemi un lucru ca acela, precum zicea el că am făcut, îl încredinţam că n-am nicidecum ştire de lucru acela. El însă neplecându-se, mi-a zis: "Iartă-mă, nu cred". Deci ducându-mă la chilie, mă cercetam pe mine cu dinadinsul, de am făcut un lucru ca acela şi nu aflam. După aceea l-am văzut pe el ţinând Sfântul Potir şi împărtăşind pe fraţi, şi l-am încredinţat pe el cu dinadinsul zicând: "Nu mă ştiu să fi făcut ceea ce zici". Şi nici aşa nu s-a plecat. Deci, iar venindu-mi întru sine-mi şi aducându-mi aminte de cuvintele acestea ale Sfinţilor Părinţi şi crezându-le cu adevărat, am întors puţin gândul şi am zis în sinemi: Diaconul cu adevărat mă iubeşte şi din dragoste pornindu-se mi-a arătat ceea ce avea în inima lui pentru mine, ca să mă trezesc şi să nu mai fac acest lucru. Acum, suflete ticălos, de vreme ce zici că n-ai făcut acest lucru, adu-ţi aminte de celelalte rele pe care le-ai făcut şi nu le ţii minte, şi socoteşte că precum cele ce ai făcut ieri şi alaltăieri le-ai uitat, aşa şi acest lucru, l-ai făcut şi l-ai uitat.

Deci din gândul acesta mi-am plecat inima aşa, cum că l-am făcut cu adevărat şi l-am uitat, ca şi pe cele mai dinainte. Apoi am început să mulţumesc lui Dumnezeu şi Diaconului, căci printr-însul m-am învrednicit să-mi cunosc greşeala şi să mă pocăiesc pentru dânsa. Deci, sculându-mă cu acest fel de gânduri, m-am dus la chilia diaconului, ca să-i fac lui metanie şi să-i cer iertare, precum şi să-i mulţumesc. Şi stând lângă uşă am bătut într-însa.

Acela deschizând şi văzându-mă, mi-a pus îndată întâi el metanie, zicându-mi: "Iartă-mă că am fost batjocorit de draci, având prepus asupra ta, pentru lucrul acela. Căci cu adevărat m-a încredinţat Dumnezeu, că tu cu nimic nu eşti părtaş la acest lucru, nici nu ştii câtuşi de puţin pentru el". Atunci începând şi eu să răspund pentru aceasta şi să-l încredinţez, acela mi-a tăiat cuvântul, zicând: "Nu este trebuinţă". Deci a adăugat fericitul Zosima, zicând: "Iată smerenia cea adevărată, cum a arătat-o pe ea inima celui ce o iubeşte! Căci nu numai că s-a smerit înaintea Diaconului, una, că a prepus pentru dânsul ceea ce nu ştia şi fără de cuvânt s-a scârbit asupra lui; iar alta, că nu a primit încredinţările lui, care în aşa fel erau, cât să plece şi pe un vrăjmaş, cu atât mai vârtos pe un prieten adevărat. Nu numai că pentru aceasta nu s-a smintit, precum am zis; ci şi asupra sa şi-a luat greşeala care n-a făcut-o, socotind cuvântul Diaconului mai vrednic de credinţă decât inima sa. Dar nu numai atât, ci s-a ispitit a se pocăi înaintea lui, şi-i mulţumea, că printr-însul s-a izbăvit de păcatul pe care nicidecum nu-l ştia (Pateric).

Mărturiseşte-ţi păcatele şi acoperă-ţi faptele bune. "Egiptenii - zicea Avva Zinon - îşi ascund faptele bune care le au; iar neajunsurile care nu le au, pe aceste pururea le prihănesc. Sirienii şi grecii însă, faptele bune care nu le au, zic că le au; iar neajunsurile care le au, le ascund".

"Cade-se nouă cu toată osârdia - zice un alt bătrân sihastru - pururea să ne silim, ca să ne câştigăm smerenia, care este acoperământul faptelor celor bune. De vom face cândva vreo faptă bună, îndată să o acoperim cu smerenia, ca să nu o vedem şi să începem a ne ferici pe noi înşine. Că, pentru acea fericire, pierde călugărul (şi creştinul) plata ostenelilor sale, şi sloboade Dumnezeu pe diavolul de ne aduce ispite, şi gânduri spurcate. Deci, nouă ni se cuvine să ne smerim şi să ne osândim pururea pe noi înşine; ştiind noi nu numai că nu facem nici un bine (desăvârşit), dar nici datoria noastră ce suntem datori, niciodată nu o împlinim" (Pateric).

"Când veţi face toate câte vi s-a poruncit vouă, ziceţi: "Slugi netrebnice suntem, că ce am fost datori a face, am făcut" (Lc. 17, 10).

Cugetări scripturistice

Dumnezeu cere oamenilor a-şi mărturisi păcatele: Dumnezeu a creat pe om să fie fericit prin ascultarea de El, dar omul lăsându-se amăgit de diavolul-şarpe, prin neascultare şi călcarea poruncii, s-a prăbuşit în păcat, în nefericire şi-n moarte, ascunzându-se printre pomii Raiului pământesc. Atunci Dumnezeu l-a strigat pe Adam spre *a-şi măr-*

turisi păcatul său, zicând: *"Adame, unde eşti?"* Adam i-a răspuns din asunzişul său: *"Am auzit glasul Tău în Rai, şi m-am temut căci sunt gol, şi m-am ascuns".* Dumnezeu provocându-l a-şi mărturisi păcatul, i-a zis: *"Cine ţi-a spus că eşti gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care ţi-am poruncit; să nu mănânci?"* Atunci Adam aruncând vina pe femeie şi femeia pe şarpe, au căzut în mare greutate, (canon) şi în blestem" (Fac. 3).

De asemenea, după ce Cain a atras cu minciună şi viclenie pe fratele său Abel în cursă, scoţându-l din casa părintească afară la câmp, unde l-a omorât, Dumnezeu îl provoacă a-şi mărturisi păcatul său, zicând: *"Unde-i Abel, fratele tău?"* Cain minţind cu viclenie, a răspuns: *"Nu ştiu! Au doară, eu sunt păzitorul fratelui meu?"* Această tăgăduire a păcatului cu viclenie şi minciună, a atras asupra lui blestem greu şi înfricoşată osândă (Fac. 4; Hronograf, o. c. pg. 79-92).

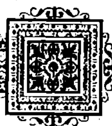
Domnul a grăit lui Moisi, zicând: "De se va face cineva vinovat de călcarea poruncii, şi-şi va mărturisi păcatul său, atunci să aducă Domnului jertfă... şi Preotul îl va curăţi de păcatul lui" (Levit. 5, 5-13).

Spune fiilor lui Israel: *"Dacă un bărbat sau vreo femeia va face vreun păcat faţă de un om, şi prin aceasta va păcătui împotriva Domnului şi va fi vinovat sufletul acesta; să-şi mărturisească păcatul ce a făcut, şi să întoarcă deplin aceia prin care a păcătuit, şi să mai adauge la aceia a cincea parte, şi să dea aceluia, faţă de care a păcătuit".* (Num. 6, 6-7; comp. 2 Împ. 12, 1-13; Lc. 19, 2-10).

Domnul a zis lui Ieremia: *"Văzut-ai ce a făcut apostata asta, fiica lui Israel? A umblat pe toţi munţii înalţi şi pe sub tot copacul umbros şi s-a desfrânat pe acolo... Şi necredincioasa ei soră, Iuda, nu s-a temut; ci s-a dus şi ea să se desfrâneze. Şi prin văditele ei desfrânări a pângărit ţara, desfrânându-se cu pitrele şi cu lemnele (idolii neamurilor cu care veneau în contact, adoptând apucăturile lor idolatre)... Întoarce-te apostato, fiica lui Israel - zice Domnul - ca să nu vărs asupră-vă mânia Mea. Recunoaşte-ţi toată vinovăţia ta, căci te-ai abătut de la Domnul Dumnezeul tău şi te-ai desfrânat cu dumnezei străini sub tot arborele umbros şi glasul Meu nu l-ai ascultat. Întorceţi-vă copii apostaţi... şi vă voi aduce pe voi în Sion. Apoi vă voi da păstori* (buni, luminaţi, zeloşi) *după inima Mea, care vă vor păstori cu ştiinţă şi cu pricepere. În vremea aceea, Mă veţi numi Tată al vostru şi nu vă veţi mai depărta de la Mine..."* (Ier. 3, 12-19; comp. 2 Cor. 6, 14-18).

SFATURI DUHOVNICEŞTI

PĂCĂTOSULE, NU TE RUŞINA A-ŢI MĂRTURISI PĂCATELE TALE

imeni în lumea aceasta nu este fără de păcate. Aceasta ştiind-o destul de bine, frate creştine, se cuvine să-ţi mărturiseşti toate păcatele cu de-amănuntul, biruind ruşinea care te sileşte a-ţi ascunde unele dintr-însele.

Ruşinea aceasta care te munceşte şi te arde, când îţi mărturiseţi păcatele ce le-ai făcut, îţi pricinuieşte slavă şi Dar de la Dumnezeu. *"Este ruşine care aduce păcat, şi este ruşine care aduce slavă şi Dar"* (Is. Sirah 4, 23). Ruşinarea aceasta te face să scapi de ruşinarea ce va să fie la înfricoşata zi a Judecăţii: *"Nu este cu putinţă* - zice Sf. Ioan Scărarul - *fără de ruşine, a te scăpa de ruşine"* (Cuv. 4); iar Sf. Grigore Teologul zice: *"Să nu te ruşinezi mărturisindu-ţi păcatele, pentru ca prin această ruşine vremelnică, să scapi de groaznica ruşine veşnică"*.

Ce te ruşinezi, păcătosule? Când ai făcut păcatul nu te ruşinai, şi acum când cauţi să te uşurezi, te ruşinezi? Ah, nebunule! Au nu ştii că ruşinea acesta este (o unealtă) a diavolului? Căci diavolul, când faci păcatul, îţi dă îndrăzneală şi neruşinare; iar când (vii la Scaunul Mărturisirii ca să) îl mărturiseşti, îţi dă frică şi ruşinare. Aşa mărturiseşte Sf. Ioan Gură de Aur, zicând: *"Păcatului îi dă îndrăzneală; iar mărturisirii ruşine"*. Pentru aceasta citim în Pateric, că un Părinte îmbunătăţit, a văzut arătat pe diavolul mergând adeseori la mărturisirile duhovnicilor, ca să dea ruşinare la păcătoşii cei ce se mărturisesc.

O frate, Dumnezeu nu ţi-a dat vreun Înger, sau vreun Arhanghel, ca să te ruşinezi, ci un om, un pătimaş asemenea ţie, ca să nu te ruşinezi. Şi pentru ce să te ruşinezi? Dacă pentru ca să zicem aşa, te-ai înştiinţat de alţii, sau tu ai bănuiala, că duhovnicul tău arată la alţii păcatele, aceasta, fratele meu, să nu te

împiedice de la mărturisire, căci este înşelarea diavolului, cu care caută să piardă sufletul tău. Deci, mergi (hotărât) fără de frică, şi mărturiseşte-ţi păcatele.

Dacă el le va arăta (care lucru e foarte cu anevoie, ca să zic că este cu neputinţă să se facă) acela are să dea seama înaintea lui Dumnezeu pentru răul acesta ce face; iar tu cel ce te-ai mărturisit, eşti cu totul nevinovat şi iertat de păcatele tale. Aşa te încredinţează Sf. Meletie Mărturisitorul zicând: *"Dacă cineva din Duhovnici va arăta mărturisirea şi o va defăima, acesta va da cuvânt în ziua judecăţii; iar cel ce s-a mărturisit, cu totul nevinovat este şi cu desăvârşire iertat"* (Treapta 171).

Cei ce se pocăiau în vemea cea de demult, stăteau la uşa Bisericii şi îşi mărturiseau păcatele lor la toată mulţimea care intra în Sf. Biserică, precum spune şi Sozomen: *"Dintru început aşa s-a socotit de preoţi, să-şi arate păcatele cel ce se mărturiseşte, ca într-o privelişte de faţă la toată Biserica"* (Cartea VII-a, Cap. 16).

Dreptul Iov nu se ruşina să se mărturisească de faţă la toată mulţimea, precum singur spunea acestea: *"Că nu m-am întors de marea mulţime a gloatei, ca să nu mă mărturisesc înaintea lor"* (Iov 31, 34). Şi tu, fratele meu, păcătos fiind, şi numai înaintea unui om mărturisindu-te, pentru ce să te ruşinezi? (Carte f. folositoare de suflet, o. c. pag. 143-145).

Diavolul fură şi dă înapoi ruşinea oamenilor. Un Preot - spunea un orator în predica sa - într-o Duminică a Postului Mare, după săvârşirea Dumnezeieştii Liturgii, a spus parohienilor săi să vină după masă în Sf. Biserică pentru a le citi molitfa de mărturisire şi a spovedi pe câţi va putea dintr-înşii până seara; iar pe cei rămaşi îi va mărturisi în cursul săptămânii.

După amiază, preotul venind înapoi găseşte Biserica plină de creştini şi creştine, de toate vârstele, veniţi la mărturisire. În mijlocul lumii adunate vede o namilă de uriaş, groaznic de negru, urât şi plin de duhoare nesuferită. "Ce cauţi tu, urâtule, acolo în mijlocul parohienilor mei, şi tocmai aici în Biserica lui Dumnezeu?" a strigat preotul cu glas tare. Namila infernală i-a răspuns: "Am venit să dau înapoi ce am furat creştinilor". "Da ce ai furat tu creştinilor şi ai venit să dai acum înapoi?" i-a zis Preotul. "Ruşinea, ruşinea le-am furat-o şi ruşinea aceea furată cândva am venit acum să le-o dau înapoi. Ruşinea ce le-am furat-o atunci, când i-am făcut să păcătuiască, am venit să o dau înapoi fiecărui creştin care acum vine la mărturisit, pentru a se ruşina cât mai mult a şi mărturisi păcatele săvârşite, şi astfel să rămână păcatele lor

neşterse din catastifele noastre. Am venit în mijlocul parohienilor tăi şi iată le dau înapoi aceea ce le-am furat, ca să nu-i scăpăm din ghearele noastre, spre a ne păgubi..."

Acestea zicând diavolul s-a făcut nevăzut, iar preotul a arătat parohienilor săi meşteşugurile diavoleşti şi i-a sfătuit să-şi mărturisească păcatele lor. După aceea le-a citi molitfele Sfintei Mărturisiri şi s-a apucat de mărturisit.

Oare se vor fi mărturisit creştinii aceia aşa cum i-a sfătuit duhovnicul lor iscusit? Oare vor fi ţinut ei seamă mai mult de sfătuirea duhovnicului lor iscusit, decât de îndemnul şi de ruşinea ce le-a dat-o înapoi diavolul? Dar creştinii de azi, oare se mărturisesc ei toţi după sfatul duhovnicului iscusit, ori cei mai mulţi se lasă ademeniţi de sfaturile şi ruşinea ce le-o dă diavolul înapoi? Să luăm aminte.

Spovediţi-vă bine, nu faceţi ca ariciul. Ariciul se strecoară pe sub copaci şi rostogolindu-se, prinde în vârful ţepilor lui deosebite fructe. Pe urmă se trage în culcuşul lui, se scutură de acele fructe, şi se pune să le mănânce. Când cineva vine spre el ca să-l prindă, se strânge de nu i se mai văd decât ţepii. Zadarnic îi vei căuta picioarele cu care a mers spre prada lui, cum şi gura care a mâncat-o. Nimic nu se vede, că însuşi el pare mort. Şi totuşi, el rămâne un hoţ, cu toate că-şi ascunde uneltele cu care a săvârşit hoţia.

Tot asemenea este şi cu acei creştini, care cred că nu li se văd faptele, dacă ei le ascund în suflet, nevoind a le mărturisi duhovnicului lor.

Faptele lor rămân (în suflet); iar pedeapsa lor nu întârzie.

Domnul a zis: *"Deschide-ţi gura, căci dacă vă împotriviţi a vorbi,* (a vă mărturisi păcatele) *vă osândiţi".*

De aceea, nu se cade a fi asemănători ariciului; ci deschizând poarta sufletului, care este gura, să lăsăm să iasă afară duşmanul nostru, prin lucrarea Spovedaniei..." (Cartea cu pilde de Al. Lascarov-Moldovanu).

"Mărturisiţi-vă unul altuia păcatele (creştinii căzuţi în păcate Preotului duhovnic) *şi vă rugaţi unul pentru altul, ca să vă vindecaţi. Că mult poate rugăciunea dreptului cea fierbinte, care se face"* (Iac. 5, 16).

PĂCATELE SE ARATĂ ORI AICI, LA SCAUNUL MĂRTURISIRII, ORI DINCOLO, LA SCAUNUL ÎNFRICOŞATEI JUDECĂŢI

umnezeu, în nemărginita Sa milă şi dreptate, a aşezat două scaune pentru: cercetarea, mărturisirea, judecarea şi canonisirea păcatelor omeneşti. Unul aici jos, pe pământ: *"Scaunul Milei Divine"* şi altul sus, în cer: *"Scaunul Dreptăţii Divine"*.

Frate creştine, una din două: sau aici jos, Duhovnicului trebuie să arăţi păcatele tale, sau acolo la Înfricoşatul Judecător. Dacă aici le vei ascunde, să ştii că acolo, înaintea tuturor Îngerilor şi a tuturor oamenilor se vor vădi negreşit, de Înfricoşatul Judecător, cu mare mustrare asupra ta: *"Mustra-te-voi şi voi pune înaintea feţei tale, păcatele tale"* (Ps. 49, 22). Şi ce zic: Judecătorul? Însăşi acele păcate ale tale nemărturisite, te vor mustra atunci şi te vei vădi la Divanul cel de a toată lumea: *"Pedepsi-te-va pe tine depărtarea* (viclenia) *ta şi răutatea ta te va mustra pe tine"* (Ier. 2, 19). Aceasta o adevereşte şi Dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, zicând: *"Acolo vom vedea greşelile noastre înaintea ochilor noştri, goale şi descoperite, şi vom plânge în zadar"*. Marele Vasile zice *"că vom vedea atunci păcatele noastre fiecare, precum s-au făcut"* (Cap. VIII al "Învăţăturii către Duhovnic").

Dacă va rămâne numai un păcat nemărturisit, rămân neiertate şi celelalte. Dacă nu vei mărturisi toate păcatele tale, şi vei ascunde, de ruşine, numai unul, să ştii că nu numai păcatele pe care le-ai mărturisit rămân neiertate; ci adaugi mai mult la sineţi şi alt păcat, adică furtişagul de cele sfinte, prin această ascundere sau tăinuire a păcatului săvârşit. Aceasta o adevereşte şi Hrisant, Patriarhul Ierusalimului, în *"Cartea cea pentru mărturisire"*.

Se povesteşte încă şi la Mântuirea Păcătoşilor, că o femeie fiindcă şi-a mărturisit toate celelalte păcate ale sale la un Cuvios Duhovnic; iar un păcat mare al ei nu l-a mărturisit, vedea ucenicul Duhovnicului că ieşea din gura ei câte un şarpe la mărturisirea fiecărui păcat ce-l mărturisea. Mai pe urmă a văzut un şarpe mare, care a scos de trei ori capul său afară din gura femeii, după aceea iarăşi s-a tras înăuntru şi n-a mai ieşit. Pentru aceea şi toţi şerpii ceilalţi, care au ieşit mai înainte, s-au întors iarăş şi au intrat în gura ei. După moartea ei s-a arătat ticăloasa aceea şezând desupra

pe un balaur înfricoşat, şi alţi doi şerpi împleticiţi împrejurul corpului ei, o muşcau şi torturau groaznic. Atunci a zis ea către Duhovnicul ei şi către ucenicul Duhovnicului, că s-a muncit şi se munceşte aşa de cumplit, pentru că n-a mărturisit păcatul acela.

Pentru acesta şi un alt Dascăl te sfătuieşte cu înţelepciune, că de voieşti să biruieşti pe diavolul care îţi aduce ruşine, spune mai-nainte de toate păcatul acela de care te ruşinezi mai mult şi apoi pe toate celelalte.

Italianul şi viperile. Un ţăran din Italia era iscusit în prinderea viperelor, pe care apoi le vindea la o farmacie. Într-o zi prinse nu mai puţin de 150 de vipere. Seara, înainte de culcare, puse vasul cu viperele în dormitor. Pe când dormea, viperele învârtindu-se mereu, au ridicat acoperământul vasului şi ieşind s-au tras la căldura din pat. Deşteptându-se omul cu groază, văzu viperele lângă sine şi le simţi pe trup. Orice mişcare putea să-i aducă moartea. Un fiu al său chemat fiind, puse lângă pat un vas cu lapte cald. Viperele începură atunci pe rând să vină la vasul cu lapte. Astfel ţăranul s-a putut ridica din groaznica preimejdie mortală şi le putu omorî.

Ce deştepatare groaznică trebuie să aibă şi omul plin de păcate! Dar să umblăm cu pază, nu ca cei neînţelepţi, ci ca cei înţelepţi..." (Efs. 5,15) şi să nu ne lăsăm copleşiţi de păcate, care ne pot omorî ca viperele veninoase (350 Pilde o. c. pag. 293); iar păcatele ce le avem, să le depărtăm de la noi prin îndreptarea credinţei şi vieţuirii după Dreptarul Ortodoxiei, şi să le omorâm prin mărturisire, împlinirea canonului şi facerea roadelor vrednice de pocăinţă (Mt. 3, 8-12).

Precum ţăranul acela a scăpat de moartea ce-l ameninţa din clipă în clipă, prin viperele ce le prinsese şi închisese în vas, prin chemarea fiului său, care a adus laptele cald şi a omorât moartea ce-l ameninţa, precum David a scăpat de moartea celor doi balauri (păcatul preacurviei cu Versavia şi uciderea soţului ei, viteazul Urie) prin fiul său, Proorocul Natan (2 Împ. 11; 12, 1-14), tot astfel şi fiecare creştin (cleric sau mirean) de va chema ori va merge la duhovnic iscusit şi-şi va mărturisi păcatele (viperele infernale) ale sale, făcându-şi canonul cuvenit şi roadele vrednice de pocăinţă, va scăpa de moartea îndoită şi nu va muri! Aceasta-i voia lui Dumnezeu şi aceasta trebuie să fie şi vrerea noastră. Orice întârziere, din clipă-n clipă, cauzează moartea vremelnică şi veşnică.

Locuri de scăpare. În Australia şi în nordul Americii, erau mai-nainte - şi mai sunt şi acum - stepe şi câmpii nesfârşite de păşuni şi iarbă, un fel de iarbă ce creştea foarte mare. Dar când

vin căldurile de vară, iarba începe a se usca, și se ivește și o mare primejdie. Dacă se întâmplă să se aprindă undeva iarba, apoi focul se duce ca fulgerul, ajutat fiind și de vânturile ce suflă pe acolo. Un astfel de foc, e o grozăvenie cumplită. Închipuiți-vă un teritoriu de câteva județe, cuprins într-o mare de flăcări. Orice încercare de stingere a focului este zadarnică. Turme întregi de vite și animale sălbatice au pierit în astfel de valuri de foc...

Mai târziu, europenii au iscodit un mijloc de apărare contra acestui prăpăd. Prin nesfârșitele câmpii de iarbă, ei fac ici și colo, la anumite depărtări, niște cercuri, niște ocoluri mari, în care nimicesc iarba cu totul și pe margini sapă pământ. Acestea sunt așa numitele prarii (sau) locuri de scăpare. Când ierburile și câmpiile iau foc, păstorii și fermierii aleargă cu vitele lor în aceste locuri mântuitoare. Valuri de foc îi înconjoară de toate părțile, dar în ocolul lor, focul nu poate străbate.

Ce icoană minunată este și aceasta (a pocăinței, a spovedaniei, canonisirii și îndreptării creștinilor, prin) Darul Jertfei de pe Crucea Golgotei. Dreptatea și sfințenia lui Dumnezeu, nu poate suferi păcatul. Urgia și mânia cerului de sus, urmărește ca un foc aprins păcatul și pe cei ce face păcatul. *"Iată Numele Domnului vine din depărtare. Mânia lui este aprinsă ca un pârjol puternic.*

Chipul de față ne arată "Prariile" adică locurile de scăpare, în care oamenii de prin nordul Americii și din Australia, scapă de pârjolurile îngrozitoare care cuprind județe întregi. Păcatele noastre cele multe aprind asupră-ne focul vremelnic și veșnic. Dacă noi scoatem din ființa noastră sau ardem păcatele prin adevărata pocăință, scăpăm de pedeapsă; iar cei care neglijează, se cuprind de flăcările iadului: "Fiecare din noi să socotească bine, după Dreptarul Ortodoxiei, cum zidește. Că altă temelie nimeni nu poate să pună, afară de ceea ce este pusă, care este Iisus Hristos. Iar de zidește cineva pe această temelie: aur, argint, pietre scumpe, lemne, fân, trestie, al fiecărui lucru (faptă și pocăință, împlinire a legământului de la botez, spovedanie) arătat va fi. Ziua Dreptății Divine îl va arăta, pentru că cu foc se va descoperi. "Lucrul fiecăruia în ce chip va fi, focul îl va lămuri. Aceia al căror lucru va rămâne după trecerea prin foc, plată vor lua; iar aceia al căror lucru se va arde, se vor păgubi... Și înfricoșat lucru e a cădea în mâinile Dumnezeului celui Viu" (1 Cor. 3, 10-15; Evr. 10, 26-31; 6, 8; Mt. 25).

Buzele Lui sunt pline de urgie şi limba Lui este foc mistuitor... (Is. 30, 27). Toţi suntem păcătoşi. Pe toţi ne aşteaptă acest foc al urgiei cereşti. Ce foc grozav este acesta! El ne înconjoară din toate părţile. Avem însă şi noi un loc de scăpare şi de apărare contra lui. Acest loc minunat (este: pocăinţa adevărată cu Sfânta Spovedanie, canonisire, îndreptarea credinţei şi vieţii după Dreptarul Ortodoxiei şi facerea roadelor pocăinţei), este Golgota, este Jertfa Divină a Scumpului nostru Mântuitor, Care S-a jertfit şi a murit pentru fărădelegile noastre. Acest loc ne apără şi pe noi contra focului urgiilor cereşti. Acest loc este un fel de "prarie" sufletească. Fără acest loc am fi pierduţi. Acest loc ne apără şi de focul ispitelor şi patimilor lumeşti. Acest loc ne apără de focul cel veşnic al iadului (Pr. I. Trifa).

În acest loc pregătit anume pentru scăparea şi mântuirea noastră, să alergăm şi să ne salvăm şi noi de înfricoşatul scaun al judecăţii particulare şi universale, unde în loc de milă toate se judecă şi se răsplătesc numai după dreptate. Acest loc de mântuire sufletească să ni-l facem şi să ni-l dobândim şi noi, prin pocăinţă, mărturisirea tuturor păcatelor, împlinirea canonului după pravilele bisericeşti şi sfatul Duhovnicului iscusit, îndreptarea credinţei şi vieţuirii după Mântuitorul nostru Iisus Hristos Cel Crucificat, Jertfit pe Golgota şi proslăvit, universal şi etern în cer şi pe pământ.

Acestea zice Domnul Dumnezeu: *"Pocăiţi-vă şi vă întoarceţi de la toate nelegiuirile voastre, ca necredinţa să nu vă fie piedică. Lepădaţi de la voi toate păcatele voastre, cu care aţi greşit, vă faceţi o inimă nouă şi un Duh nou. De ce să muriţi voi, casa lui Israel? Căci eu nu voiesc moartea celui ce moare* (în păcatele sale), *deci întorceţi-vă* (de la păcat la sfinţenie, de la viciu la virtute) *şi trăiţi"* (*Iez. 18, 30-32*).

MĂRTURISIREA SĂ FIE HOTĂRÂTOARE

Iarăşi ţin să-ţi adeveresc şi aici, frate creştine, că mai apoi de toate se cuvine să te mărturiseşti cu hotărâre, adică să faci înaintea Duhovnicului o întărită şi adevărată hotărâre, că voieşti de mii de ori mai bine să mori, decât să mai păcătuieşti de acum înainte cu voinţa ta, ajutându-ţi Dumnezeiescul Dar. De nu vei lua acestă hotărâre în inima ta, puţin te va folosi pe tine zdrobirea, puţin mărturisirea şi pocăinţa ta, precum zic deobşte toţi Dascălii Bisericii. Pentru aceasta, câţi nu iau o aşa hotărâre, un picior îl au la duhovnic şi altul la păcat. Se mărturisesc cu gura; iar cu inima cugetă iarăşi să facă păcatul, asemănându-se la aceasta cu

câinele care după ce şi-a îmbuibat pântecele cu lăcomie mare, varsă şi se întoarce iarăşi la vărsătura lui. Aceştia se mai aseamănă încă şi cu porcul, care după ce se spală, se tăvăleşte iarăşi în noroiul cel dintâi. Aceştia, după cum zice Sfinţitul Augustin, nu taie păcatul, ci îl urnesc la altă vreme, şi numai pentru obicei se mărturisesc, pentru că vin, să zicem: Paştele sau Naşterea Domnului Hristos, sau pentru că se primejduiesc de moarte; iar nu cu adevărat.

Citim la Pateric, că un Părinte vedea sufletele că se pogorau la iad, precum se pogoară fulgii de zăpadă pe pământ în vremea iernii, când ninge învârtit. Şi aceasta cu adevărat, nu pentru că nu se mărturisesc creştinii, (căci rar se întâmplă să moară cineva nemărturisit), ci pentru că nu se mărturisesc bine, cu hotărâre, că mai mult nu vor mai păcătui, că nu rup inima lor cu o adevărată durere a unei îndreptări hotărâtoare; ci rup numai hainele lor cu o amăgitoare şi făţarnică imitaţie de durere. Aceasta o adevereşte şi Proorocul, zicând: *"Rupeţi inimile voastre şi nu hainele voastre"* (Ioil 2, 13).

Şi ce te va folosi pe tine, fratele meu, de vei zice numai acestea: "Greşit-am, mă pocăiesc?" Acest cuvânt, adică greşit-am, l-a zis şi Saul (1 Împ. 15, 24), l-a zis şi Iuda, dar nu i-au folosit. Pentru aceasta şi Marele Vasile zice: "Că nu se foloseşte de mărturisire şi nu se mărturiseşte nicidecum acela ce zice numai că a greşit, însă rămâne iarăşi în păcat şi nu-l urăşte; nu are nici un folos de nedreptăţile ce i-a iertat Duhovnicul, dacă iarăşi nedreptăţeşte. Nu cel ce a zis: greşit-am, apoi petrecând în păcat, se mărturiseşte, ci cel ce - după cum zice Psalmistul - a aflat păcatul lui şi l-a urât. După cum nu poate folosi bolnavului îngrijirea cea oferită de doctor, când el face cele ce sunt stricătoare vieţii, în acelaşi chip, nici un folos nu are, pentru păcatele ce se iartă, cel ce încă nedreptăţeşte" (Tâlc. Ps. 35).

Toată pocăinţa ta stă într-aceasta, adică să hotărăşti ca să-ţi schimbi vieţuirea (păcătoasă). Să nu zici: "De voi putea, am de gând să mă îndrept; sau: aşi fi voit să nu mai păcătuiesc". Nu aşa, ci să zici: "Hotărăsc să mă îndrept, voiesc de acum să nu mai greşesc, nici să mai păcătuiesc în viitor, aşa precum nu voiesc vreodată ca să beau un pahar plin cu otravă, precum nu voiesc vreodată să mă prăpădesc în vreo prăpastie, precum nu voiesc niciodată să mă omor, sau cum nu voiesc niciodată să mă arunc în nişte murdării scârnave".

De vreme ce voinţa omului nu poate să rămână fără Dumneze-

iescul ajutor, noi ţi-am însemnat şi anumite rugăciuni cum să ceri de la Dumnezeu ajutorul acesta, când mergi la duhovnic pentru a te mărturisi (vezi la începutul cărţii cu mărturisirea păcatelor).

Se cuvine să însemnăm aici, că se face şi a doua mărturisire a păcatelor sale, pentru trei pricini: 1) Dacă nu şi-a mărturisit cineva păcatele sale, cu întâmplările lor, cu cuviincioasa mai înainte pregătire, cu umilinţă hotărâtoare şi cu păzirea canonului. 2) De nu s-a îndreptat şi nu s-a canonisit bine de Duhovnic, precum zic oarecare. 3) După cum zice Simeon Tesaloniceanul: "Dacă cumva a căzut iarăşi în aceleaşi păcate sau într-alte ramuri ale celor mai dinainte, spune împreună cu cele de a doua şi pe cele dintâi, ca pe nişte rădăcini şi pricini ale celor de a doua; sau şi pentru mai multă zdrobire a inimii tale şi smerenie" (Întreb. 24. list.80).

Se scrie încă şi la cartea ce se numeşte *"Îndreptarea Păcătoşilor,"* că prea folositor lucru este să facă cineva şi o cuprinzătoare şi generală mărturisire, (precum fac şi câţi vor să se preoţească, şi câţi se primejduiesc de moarte), măcar odată într-un an şi mai vârtos când se va întâmpla să mergă la alt duhovnic nou. Cu acest fel de mărturisire cuprinzătoare, se adună împreună toate păcatele lui ca nişte râuri şi fac un noian mare, sau ca nişte munţi deasupra altor munţi, încât se par că ajung până la cer, precum zice Ezdra: *"Greşelile noastre s-au mărit până la cer"* (9, 6).

Cel ce se mărturiseşte văzându-le pe acestea, aşa multe adunate, simte mai mare ruşine, mai mare durere, mai mare smerenie şi ca urmare, se teme mai mult de Dumnezeiasca Dreptate, pe care atât de mult a mâniat-o. Cu acestea, primeşte pace mai multă în conştiinţa sa şi încredinţare pentru iertarea păcatelor sale. În scurt, din toate acestea o mare înfrânare şi oprire, spre a nu mai cădea de aici înainte.

Hotărârea bună duce pe om la desăvârşire. Marele mijloc de educaţie, acela care cuprinde pe celelalte, constă în a lua hotărâre tare şi solemnă, de a trage cel mai bun şi cel mai mare folos din însuşirile pe care ni le-a dat Dumnezeu. Fără această hotărâre, cele mai bune mijloace sunt de puţină însemnătate: dar, cu ea, cele mai mici devin folositoare. Veţi vedea mii de oameni, care având toate ajutoarele pe care le poate da bogăţia: profesori, biblioteci, instrumente, nu fac nimic bun, în timp ce alţii cu slabe mijloace, fac minuni, numai pentru că aceştia sunt singurii care lucrează serios. Omul care se apucă serios de lucru, găseşte mijloacele necesare, sau dacă nu le găseşte le crează. O voinţă hotărâtă face mult din puţin, dă putere instrumentelor slabe, în-

lătură dificultatea şi adesea face din ea un ajutor. Fiecare stare oferă mijloace de progres, dacă cineva are destulă ardoare ca să se servească de ele... O mare ideie... dacă o prinzi limpede şi cu putere, te arde în suflet ca un cărbune aprins. Acela care-şi propune cu hotărâre un scop mare, l-a şi atins pe jumătate, a trecut bariera principală, care-l desparte pe el de reuşită (Chaning d. E. M. L. o. c. pg. 60-61).

Hotărârea Sfântă a aşezat pe Eleazar şi pe Macabei cu mama lor, în numărul Sfinţilor. După spovedanii, adeseori Satana cu oştirea lui infernală, din iad şi de pe pământ, tăbărăşte din nou asupra penitentului, întrebuinţând toate mijloacele satanice, pentru a-l arunca iarăşi în aceleaşi păcate pe care le-a mărturisit, ba chiar şi în altele mai grele. Dumnezeu însuşi slobozeşte aceasta asupră-ne, ca să ne cerce credinţa, speranţa şi iubirea ce le avem noi faţă de El, ori să vadă dacă acestea nu-s foc de paie, forme goale. Pentru a rezista ispitelor, trebuie a ne lua o hotărâre tare, şi să luptăm bine după lege (2 Tim. 2, 5), pentru a sta neclintiţi pe piatra mărturisirii sfinte spre a nu fi înghiţiţi de ispită, de ziua cea rea şi de lumea care zace în cel rău (1 Petru 5, 7-8; Lc. 21, 34-36; Efs. 5, 17; 1 Ioan 5, 19; 2 Petru 2; Apc. 2; 3; 17; 18; 2 Cor. 6, 6, 14-18).

Ştiind că exemplele edifică mult sufletele, dăm aici o pildă vie de urmare a hotărârii statornice în credinţă şi dragostea de Dumnezeu, pe Eleazar şi Macabei cu mama lor.

Chipul de faţă ne arată mucenicia celor şapte Macabei, cu mama lor Solomonia, înaintea lui Antioh Epifanie, împăratul Siriei, vrăjmaş înverşunat al iudeilor. Aceşti şapte fii cu mama şi dascălul lor Eleazar, au suferit moarte martirică în anul 168 înainte de Hristos. Şi pe noi ne sileşte diavolul, împăratul întunericului, cu demonii şi lumea robită lui, ca să trecem de la Dumnezeu la el, de la lumină la întuneric, de la virtute la vicii, de la Biserică la cârciumă şi pe teritoriile satanei, cu prăznuirile anticreştineşti, etc. În acest scop prinţul acesta infernal cu oastea lui din iad şi de pe pământ, a tras şi trage sumedenii de suflete prin ademeniri şi înfricoşări grele, din calea vieţii în calea pierzării, la iad.

Toţi cei ce voim mântuirea, să luptăm după lege până la sacrificiu, pentru a rămânea statornici în dreapta-credinţă şi vieţuire creştinească. Cei şapte fii Macabei cu mama şi dascălul lor, ne sunt pilde vii de devotament, spre a urma şi sluji Domnului cu trup şi suflet în toată viaţa noastră.

Cu aproape două secole înainte de de venirea Mântuitorului, au ieşit din israeliţi, nişte fii nelegiuiţi, care au îndemnat pe mulţi a se uni cu păgânii zicând: "Să facem legătură cu neamurile din jurul nostru, că de când ne-am despărţit de ei, ne-au aflat multe răutăţi", aşa cum zic şi azi mulţi falşi creştini: "Fă-te preiten cu dracul până treci puntea (viaţa pământească)". Ei s-au dus la Antioh Epifane, păgânul rege al Siriei, care le-a dat putere şi le-a zidit şcoală în Ierusalim. Astfel, mulţi israeliţi s-au depărtat de legea sfântă, s-au împreunat cu neamurile păgâne, au părăsit Legea Sfântă, au jertfit idolilor, au spurcat Sâmbăta şi au ars cărţile sfinte.

Atunci păgânii au adus înaintea lor, pe marele învăţat al poporului evreu, pe Eleazar, silindu-l a mânca carne de porc. Tăbărând asupra lui îi căscau (descleştau) gura şi-i băgau cu sila carne de porc în gură, dar el o scuipa afară din gură. El s-a împotrivit din răsputeri, hotărându-se mai bine să moară, decât să păcătuiască. Oamenii rânduiţi la acea nelegiuire, pentru cunoştinţa de mulţi ani a lui Eleazar, care era bărbat chipeş, foarte frumos la faţă, îl rugau deosebi ca să mănânce din carnea vreunui animal curat şi să se prefacă înaintea mulţimii că mănâncă carne de porc, ca să scape cu viaţă. El însă aducându-şi aminte de cei 90 de ani trăiţi în Sfânta Lege a lui Dumnezeu, de viaţă nepătată din frageda-i copilărie până la adânci bătrâneţe, a răspuns hotărât: "Mai bucuros voi intra în pământ, decât să mă fac exemplu rău de prefăcătorie tineretului neamului meu, care cu drept cuvânt mi-ar riposta: Iată, bătrânul Eleazar la vârsta de 90 de ani a trecut la păgânism. Nu voiesc să fiu pildă rea tinerilor şi prin aceasta să-ngrămădesc: murdărie şi netrebnicie asupra bătrâneţelor mele". Atunci păgânii au legat pe bătrân cu mâinile la spate, i-au vârât pe nări nişte zămuri iuţi şi puturoase şi l-au băgat în foc. Suferind torturile grele cu bărbăţie, pe când era să moară de răni, Eleazar suspinând a zis: *"Domnul are ştiinţă, că putând eu să scap de moarte, grele dureri rabd cu trupul, bătându-mă; iar cu sufletul, primesc bucuros acestea"*. Aşa a murit el hotărât în împlinirea Legii Sfinte, lăsând urmaşilor săi pildă vie de vitejie şi pomenire de faptă bună.

Statornica hotărâre în credinţă a fraţilor Macabei şi a mamei lor, e încă o pildă vie, care ne poate folosi şi pe noi în lupta zilnică cu păcatele, cu lumea rea, şi cu Satana. După uciderea bătrânului Eleazar, regele Antioh a prins şapte fii şi pe mama lor, silindu-i să mănânce carne de porc, care nu era slobod evreilor a mânca.

Împotrivindu-se cu toţii, au fost bătuţi groaznic cu bice şi cu vene de bou. Cel mai mare stăruind în credinţă a zis: *"Mai bucuroşi suntem a muri, decât a călca legile părinteşti"*. Regele umplându-se de mânie a poruncit să-i taie limba şi jupuindu-l să-i taie mâinile şi picioarele în faţa celorlalţi fraţi şi a mamei lor. După ce l-a ciuntit aşa, a poruncit să-l ducă la foc şi să-l frigă de viu.

Pe când ieşea mare sfârâială din tigaie, ceilalţi fraţi cu mama lor, se îndemnau a muri vitejeşte, zicând: *"Domnul Dumnezeu vede şi cu adevărat mângâiere are dintre noi, precum chiar a arătat prin cuvântarea cu care ne-a mărturisit nouă Moise zicând: "Şi întru robii Săi, Se va mângâia"*.

După săvârşirea celui dintâi, au adus pe al doilea, care necedând l-au torturat groaznic, smulgându-i toată pielea capului. Acesta pe când murea, i-a zis lui Antioh: *"Tu, nelegiuite, ne scoţi pe noi din această viaţă; iar Împăratul lumii iarăşi ne va învia cu înviere de viaţă veşnică, pe noi care murim pentru Legile Lui"*.

Asemenea al treilea fiind torturat de păgâni şi-a întins mâinile zicând: *"Din cer le-am dobândit acestea şi pentru Legile Lui nu ţin seamă de ele, fiindcă El iarăşi mi le va dărui"*.

Pe al patrulea muncindu-l şi chinuindu-l, pe când era să moară a zis lui Antioh: *"Bine este a ne muta nădejdiile de la oameni şi a aştepta cele de la Dumnezeu, că noi iar vom învia prin El; iar ţie nu-ţi va fi învierea spre viaţă"*.

După aceea muncind pe al cincilea, a zis: "Putere între oameni având, muritor fiind, faci ce vrei, însă să nu socoteşti că Dumnezeu a părăsit neamul nostru. Vei vedea în curând puterea Lui cea mare, care şi pe Tine şi pe neamul tău vă va chinui".

Supunând la groaznice torturi pe al şaselea, pe când murea, a zis: *"Rege! Nu te înşela zadarnic, că noi pentru noi înşine pătimim acestea, pentru că am păcătuit împotriva Dumnezeului nostru şi pentru aceasta s-au făcut nouă aceste lucruri vrednice de mirare. Deci tu să nu socoteşti că vei fi neoertat pentru că dai război asupra lui Dumnezeu"*.

Mama lor, foarte minunată şi vrednică de pomenire fiind, cu suflet bun a răbdat vitejeşte pentru nădejdiile ce le avea în Dumnezeu. Rămânând fiul cel mai mic, l-a chemat Antioh, măgulindu-l că-l va îmbogăţi şi ferici, dacă se va mută de la obiceiurile părinteşti. Atunci mama îngrijorată şi-a sfătuit copilul, zicând: *"Nu te teme de ucigătorul; ci te fă vrednic de fraţii tăi"*. Tinerelul împotrivindu-se regelui păgân, a zis: *"N-ascult de porunca ta, o rege; ci de porunca Legii care s-a dat părinţilor noştri prin Moise. Fraţii mei au ajuns*

la făgăduinţa vieţii celei veşnice a lui Dumnezeu; iar tu vei suferi dreaptă pedeapsă de la Dânsul". Regele mâniindu-se groaznic, l-a chinuit mai mult decât pe fraţii lui. Astfel şi acesta curat şi-a sacrificat viaţa pentru Legea Sfântă. Mai pe urmă, după fii, s-a săvârşit şi Solomonia, mama lor. (Vezi pe larg, II Mac. 6; 7).

Ca şi bătrânul Eleazar cu fraţii Macabei şi mama lor contra lui Antioh şi a păgânilor, avem şi noi creştinii a lupta zilnic contra păcatelor, credinţelor deşarte, păgânismelor, contra lumii care zace în cel rău şi contra satanei, stăpânitorul întunericului. Şi aici ne trebuie o hotărâre statornică, ca şi lor, pentru a putea ieşi biruitori, spre dobândirea cununei strălucite şi veşnice.

PENITENTUL SĂ PRIMEASCĂ BUCUROS A-ŞI ÎMPLINI CANONUL SĂU.

inta Tainei Sfintei Mărturisiri, este de a smulge pe om din prăpastia păcatelor şi de a-i curăţi cât se poate mai desăvârşit de păcatul lui. În acest scop, după mărturisire, urmează a treia parte a pocăinţei, adică: darea, primirea şi facerea canonului. După ce creştinul şi-a mărturisit toate păcatele sale, Preotul Duhovnic totalizând greutatea păcatelor mărturisite şi privind în Sfintele Pravile Bisericeşti, şi puterea sau slăbiciunea celui mărturisit, îi dă canonul care-l socoteşte sau crede că ar fi mai folositor pentru curăţirea şi salvarea penitentului.

Deci tu, o păcătosule sau păcătoaso, ai datorie să primeşti cu mare bucurie canonul ce ţi-l va da Duhovnicul: ori post de va fi, ori metanii, ori milostenie, sau orice alt canon îţi va da el după Sf. Pravile, folositor sufletului tău. Mai-nainte de toate, să primeşti cu toată inima depărtarea de Dumnezeiasca Împărtăşire, într-atâţia ani, câţi va orândui, pentru că prin această puţină certare, îmblânzeşti urgia cea mare pe care o are Dumnezeu asupra ta. Cu acest vremelnic canon, scapi de canonul cel veşnic al muncii.

Pilda celor canonisiţi pentru păcatele lor. Dacă sora lui Moisi nu s-ar fi izgonit afară din tabără şapte zile, nu s-ar fi curăţit de lepră (Num. 12). Dacă cel ce a curvit în Corint nu s-ar fi dat Satanei, nu s-ar fi mântuit sufletul lui (1 Cor. 5). Aşa şi tu, o frate, de nu vei lua această puţină certare a canonului, nici de lepra păcatului nu te curăţeşti desăvârşit, nici sufletul tău nu se mântuieşte.

Neguţătorie este aceasta, o iubitule, mult câştigătoare şi foarte

mare la cei înţelepţi: una dai, şi scapi de milioane; iei vremelnice şi scapi de veşnice. Împăratul David pentru facerea canonului păcatelor sale, a fost izgonit din împărăţia sa de însuşi fiul său Avesalom. El, împăratul cel viteaz, vestit şi strălucit, umbla fugar prin munţi şi prin văi, cu picioarele goale; era ocărât şi împroşcat cu pietre de Semei; era defăimat de toţi (2 Împ. 11-18; 3 Împ. 2, 8-9; 36-46). Şi tu cauţi să îmblânzeşti pe Dumnezeu fără de nici-un canon? Foarte nebun eşti.

Împăratul Teodosie cel Mare a săvârşit facere de canon în Mediolan, precum i s-a rânduit de Sf. Ambrosie. Alt împărat, pentru o ucidere ce a făcut, a fost canonisit să meargă deasupra unui munte înalt, cu picioarele goale. Acolo deasupra muntelui, dezbrăcat fiind de podoaba împărătească a petrecut patruzeci de zile întregi, numai cu pânie şi cu apă, cu rugăciune neîncetată şi cu tăcere, dormind pe pământul gol. Şi alţi mulţi împăraţi au făcut grele împliniri de canoane pentru păcatele lor. Şi tu, o păcătosule, oare eşti mai mare decât aceia? Sau de neam mai bun şi ai trup mai gingaş, ca să nu primeşti un canon atât de mic al Duhovnicului tău, pentru păcatele tale?

Să nu te înşele gândul, că dai bani să răscumperi canonul tău. Împăraţii aceştia aveau mai mulţi bani decât tine şi puteau să dea milioane de galbeni, numai să nu ia acest fel de canoane; dar aceasta nu este cu putinţă să se facă, măcar de ar da cineva şi o întreagă împărăţie, fiindcă dreptatea cea fără de mită a lui Dumnezeu, într-alt chip nu se mulţumeşte, fără decât: trupul cel ce a păcătuit, acela însuşi să se şi pedepsească.

De se va şi afla vreun Duhovnic iubitor de câştig, şi-ţi va zice ca să-i dai bani şi el te va ierta, ia aminte să nu-l crezi, că nu poate cu acest chip să te ierte; ci numai îţi pierzi banii şi rămâi tot neiertat. Sfântul Isidor Pilusiotul, scrie către un Duhovnic ca acesta, că duhovnicii nu pot să ierte pe cei bogaţi, prin darea banilor; că ei nu sunt stăpâni şi domni ai iertării; sau moştenitori ai Dumnezeiescului Jertfelnic, precum (nici) necredincioşii aceia care ziceau: "Veniţi să moştenim Jertfelnicul lui Dumnezeu", că cei ce pentru ale lor păcate aduc jertfe, precum a zis Apostolul: "Nu vor putea într-adevăr cu stăpânire a ierta păcatele celor nepocăiţi, măcar că bogaţi vor fi aceia" (Epistola 260 către Zosima. Vezi şi la "Învăţătura cea către Duhovnic"; Carte f. f. de suflet).

Reţeta doctorului pentru pătimaş. Nae Ciocan, un gospodar tânăr, zăcea greu bolnav în urma băuturii de rachiu, care i se prefăcu într-o urâtă şi stricăcioasă patimă. Medicul chemat îi zise:

"Dacă nu te laşi de rachiu cu desăvârşire, ai să orbeşti de tot, ai să-ţi agravezi boala tot mai rău şi trebuie să mori, căci rachiul este venin (otravă ucigătoare), mai ales pentru oamenii tineri". Bolnavul auzindu-l s-a întristat şi a început a bodogăni în sine: "I-auzi minte de-nvăţat prost! El vrea să fiu om fără rost. Îmi porunceşte să nu beau, ba şi doctorii să iau...". Apoi înăcrit de ciudă, privind la doctor cu amărăciune îi răspunse: "Nu pot, domnule doctor. Eu nu pot face aşa... prea m-am dedat cu el. Vezi glăjuţa asta? Trebuie s-o golesc în fiecare zi odată... Mai bine mă lipsesc de ochii de sănătate, de viaţă... de acum, adio ochilor! Adio lumina zilei! Adio sănătate! Adio viaţă... că eu nu mă pot lăsa de drăguţă mea băuturică...!!!". Medicul văzând pe pătimaş astfel încleştat în ghearele blestematei patimi ucigătoare de oameni, frământându-şi mintea ce modalitate să întrebuinţeze pentru a salva pe nefericitul om, îi zise: "Ei, atunci trebuie să mă gândesc mult, să caut şi să aflu vreun leac pentru tămăduirea ta de boala aceasta primejdioasă şi aducătoare de moarte".

Ziua următoare medicul aduse pasionatului beţiv o cutie plină cu pietricele curate în ea şi-i zise: "În fiecare zi să pui câte o pietricică de aici în glăjuţa ta... dar să o laşi întotdeauna în glajă, şi vei vedea că rachiul n-o să-ţi mai strice". Bolnavul socoti că pietricelele acelea au puterea de a drege rachiul, şi el puse zi de zi câte o pietricică în glăjuţă. În chipul acesta bău din zi în zi, fără ca să bage de seamă, tot mai puţin rachiu; iar când se umplu glăjuţa cu pietricele până la gură, omul nostru era vindecat de beţia cea primejdioasă. Aşa pot scăpa de patimi oamenii pătimaşi, făcân-du-şi canoanele potrivite după sfaturile Sfintei Biserici. Dacă te îndrepţi din zi în zi, cu vremea, om cinstit şi curat vei deveni.

"...Urâciune îmi sunt darurile voastre. Sărbătorile voastre nu le pot suferi. Postul şi sărbatorile sunt pentru Mine o povară, când veţi întinde mâinile voastre către Mine, întoarce-voi ochii Mei de către voi, şi de veţi înmulţi rugăciunea voastră, nu vă voi asculta pe voi, că mâinile voastre sunt pline de sânge. Spălaţi-vă, curăţiţi-vă, ştergeţi răutăţile din sufletele voastre, dinaintea ochilor Mei, părăsiţi-vă de răutăţile voastre. Învăţaţi-vă a face bine; căutaţi judecata, mântuiţi pe cel năpăstuit, judecaţi săracului şi faceţi dreptate văduvei. Şi veniţi să ne întrebăm, zice Domnul: şi de vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada le voi albi; iar de vor fi ca roşeala, ca lâna le voi albi. De veţi vrea şi Mă veţi asculta, bunătăţile pământului veţi mânca, iar de nu veţi vrea şi nu mă veţi asculta, sabia vă va mânca, că gura Domnului grăieşte acestea" (Is. 1, 2-20).

Canonisirea unui pustnic. Un pustnic se jeluia odată unui bătrân stareţ evlavios, că lui nu-i rămâne nimic în cap din toate predicile, învăţăturile creştineşti, şi nici din citirile bisericeşti. "Eu nu ştiu ce rost mai au atâtea predici, atâtea învăţături! Nu mă mai pricep de ce atâta citire? La Biserică citire! La masă citire! La chilie citire! Ba Ceaslov, ba Psaltire, ba Sf. Scriptură, ba Vieţile Sfinţilor! Prea multă citire! Ce mă foloseşte pe mine atâta citire, dacă nu-mi intră în cap?!"

Bătrânul stareţ vrând să-l folosească pe pustnicul nedumerit, i-a dat un canon. "Pentru că nici acum nu mai eşti lămurit de folosul predicilor, învăţăturilor şi citirilor, ai să faci canonul acesta: Să iei una din aceste coşniţe, murdară şi să cari apă cu ea de la pârâu, până diseară, ca să uzi răsadul acela de varză. Odată cu împlinirea canonului, vei avea şi răspunsul dorit şi folositor de suflet".

Pustnicul necăjit, pleacă făcându-şi cruce... şi bodogănind. "Ce-ai căutat aceea ai găsit! Acum fă-ţi pedeapsa! Cară apă cu ciurul, adică cu coşniţa!... De, parcă nu-i tot una?!" Ce să mai facă? Trebuia să împlinească canonul şi pace. Toată ziua până seara şi-a făcut canonul ăsta cărând apă de la pârâu cu coşniţa. De la pârâu până la răsadniţă curgea toată apa din coşniţă, ne mai putând duce pe răsadul de varză nici măcar un strop. Seara, sătul de atâta muncă zadarnică, socoti că-i bine să meargă la bătrânul stareţ pentru iertare şi blagoslovenie. Gândit şi făcut. Pune coşniţa lângă celelalte, de unde o luase, şi-şi cere blagoslovenie şi iertare de la stareţ, care venise iarăşi acolo, sărutându-i mâna. "Blagosloveşte, Preacuvioase Părinte, şi mă iertaţi pe mine păcătosul..." "Domnul, îi răspunse stareţul, binecuvântându-l cu dragoste părintească. Oare ce voiai să ştii? Întrebai ce rost are atâta citire? Şi că degeaba mai stai să asculţi predicile şi învăţăturile, dacă nu-ţi intră în cap?... Eu nu te-am pedepsit cum mă tot bodogăneai când îţi făceai canonul; ci ţi-am dat răspunsul să te folosească. Ia priveşte acum la coşniţa cu care ai cărat apă. Cum era atunci când m-ai întrebat şi cum este acum? Ce schimbare vezi tu acum la coşniţa aceasta? Şi ce deosebire vezi între aceste două coşniţe?"

"De, Preacuvioase Părinte - a zis pustnicul - acum văd o mare deosebire la coşniţa cu care am cărat apă. Azi dimineaţă era murdară, plină de noroi şi de bălegar; iar acum după ce zadarnic am cărat apă de la pârâu, fără a putea uda răsadul de varză, coşniţa e curată. Nu mai e murdară ca azi dimineaţă, înainte de a căra apă cu ea. Deasemeni, cealaltă coşniţă care a rămas aici, şi n-am cărat apă cu ea, e murdară, plină de noroi şi de bălegar".

Atunci bătrânul stareţ i-a zis înţelepţeşte cu blândeţe: "Iată, fiule, sufletul tău e ca şi coşniţa aceasta. Precum coşniţa aceasta n-a putut ţine apa ce ai luat-o din pârâu, dar prin turnarea apei în ea şi trecerea apei printr-însa s-a curăţit, aşa te curăţeşti şi tu prin ascultarea cuvântului Dumnezeiesc şi prin citiri, de noroiul păcatelor, cu toate că ţi se pare că nu mai rămâne nimic în sufletul tău. Acest canon potrivit, să-ţi slujească în tot restul vieţii, spre învăţătură, mângâiere şi încurajare, ca să-ţi speli sufletul zilnic cu apa ce curge cu îmbelşugare din vistieria adevărurilor veşnice".

Cuviosul lămurit, s-a dus mângâiat la chilia sa, rugându-se fierbinte pentru înţeleptul stareţ, Duhovnic iscusit, ascultând în toată viaţa sa cu drag şi atenţie cuvântul lui Dumnezeu şi citind Sf. Scriptură, Vieţile Sfinţilor, Istoria Bisericii, etc.

Iată cât de mult foloseşte canonul.

PENITENTUL CE-ŞI ÎMPLINEŞTE CANONUL CUVENIT, DEVINE IARĂŞI FIU AL LUI DUMNEZEU

ici vreau să-ţi arăt, frate creştine, după datoria mea preoţească, cum că, ori de câte ori te vei mărturisi la Duhovnic iscusit, înţelept, luminat şi luminător sufletului tău, după nestrămutabilele adevăruri ale Dumnezeieştilor Scripturi, ale Sfintelor Tradiţii şi Pravile Bisericeşti, să ţii seamă de canonul dat, cuvenit, şi să-l împlineşti, păzindu-l cu toată sfinţenia.

De vei păzi canonul Duhovnicului tău, vei arăta prin aceasta că te pocăieşti cu adevărat şi eşti cu adevărat fiu al lui Dumnezeu şi al Bisericii Lui, care a rânduit certarea sau canonul acesta. Dacă însă, dimpotrivă, vei lepăda canonul dat de Duhovnicul tău, e semn că pocăinţa ta nu este adevărată; ci mincinoasă. Aceasta e un semn rău, că nu eşti fiu adevărat al lui Dumnezeu şi al Bisericii.

Acestea zice Domnul: *"Păziţi Pravilele şi faceţi lucruri drepte, căci curând va veni mântuirea Mea şi dreptatea Mea se va descoperi. Fericit este omul care săvârşeşte acestea şi se ţine de acestea. Celor care păzesc* (cu sfinţenie) *zilele de odihnă* (sărbătorile) *şi aleg* (a face numai) *ceea ce Îmi este plăcut Mie, şi stăruiesc în legământul Meu, le voi da în Casa Mea şi înăuntrul zidurilor Mele un nume şi un loc de pomenire mai de preţ decât feciori şi fete, pomenire veşnică şi nepieritoare..."* (Is. 56, 1-7). "Câţi L-au primit pe El (pe Dumnezeu Cuvântul), le-a dat lor putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, celor ce cred în Numele Lui. Care nu din sânge, nici

din voie trupească, nici din poftă bărbătească; ci de la Dumnezeu s-au născut (Prin Sf. Botez) (Ioan 1, 12-13).

Prin pocăinţă purtându-ne cu Duhul, redevenim fii ai lui Dumnezeu. Ce este născut din trup, trup este, şi ce este născut din Duhul lui Dumnezeu, Duh este. Acest Duh însoţit de înfierea lui Dumnezeu l-am primit fiecare din noi creştinii la Sf. Botez, Mir-Ungere şi Împărtăşire. Cu timpul cedând patimilor lăuntrice, ispitelor şi amăgirilor lumii înşelătoare, am căzut în păcate, în întunericul depărtării, nescultării, despărţirii şi învrăjbirii cu Dumnezeu. Aceasta-i moartea. Pentru a scăpa de această groaznică primejdie trebuie să ne pocăim, adică să ne căim de păcatele săvârşite, să le părăsim desăvârşit, să ne îndreptăm viaţa după voia lui Dumnezeu, să ne purtăm cu Duhul lui Dumnezeu, spre a redobândi înfierea pierdută. *"Oricâţi cu Duhul lui Dumnezeu se poartă, aceştia sunt fii ai lui Dumnezeu".*

Sf. Ap. Pavel după ce arată, că după ce vom omorî faptele trupului (prin adevărata pocăinţă, îndreptarea vieţii şi înlocuirea viciilor cu strălucitele virtuţi creştineşti), vom reînvia, vom fi vii, ne arată apoi o mai mare cunună şi răsplată pentru lupta cea bună cu ostenelile ei grele până la sacrificiu: Dumnezeiasca înfiere. Pentru aceasta el n-a zis: "Câţi viază cu Duhul lui Dumnezeu aceştia sunt fiii lui Dumnezeu; ci câţi se poartă, adică se ocârmuiesc, se lasă hărţuiţi şi călăuziţi de Duhul lui Dumnezeu, făcându-l pe El ocârmuitor şi Domn al sufletului şi al trupului lor, aceştia redevin fii ai lui Dumnezeu şi ai Bisericii Lui care-i Trupul lui Hristos (Efs. 1, 23; 5, 30; Cols. 1, 24; Rom. 12; 1 Cor. 12). Precum vapoarele, automobilele, trenurile, avioanele, în scurte cuvinte toate maşinăriile care se mişcă prin aer, pe pământ şi în ape, se cârmuiesc de conducătorii lor; precum calul se lasă condus de călăreţul său şi caii trăsurilor de vizitii lor; aşa şi creştinii, trebuie să se lase a fi stăpâniţi şi ocârmuiţi de Duhul lui Dumnezeu, căci numai aşa redevin fii ai lui Dumnezeu.

Creştine, deşi ai luat Sf. Botez, de te-ai şi numit prin Sf. Botez fiu al lui Dumnezeu, de nu te vei ocârmui de Duhul lui Dumnezeu, ai pierdut Darul şi Harul înfierii, şi nu mai eşti al lui Dumnezeu (Rom. 8, 7-9). "Cel ce slujeşte păcatului, rob al păcatului este şi robul nu rămâne în Casă în veac" (Ioan 8, 34-35; 1 Ioan 3, 8). Cu adevărat, toţi creştinii luăm Duh Sfânt după singur Darul lui Dumnezeu prin Taina Sf. Botez; dar ni se cere ca îndatorire, ca lucru al alegerii noastre, să ne ocârmuim de Duhul Sfânt în toată viaţa noastră. Vedeţi că Apostolul nu a zis: "Câţi au luat Duhul lui Dumnezeu,

aceştia sunt fiii lui Dumnezeu; ci *"Câţi cu Duhul lui Dumnezeu se poartă* (se ocârmuiesc totdeauna, adică şi în toată viaţa lor), *aceştia sunt fii ai lui Dumnezeu".*

Demnitatea aceasta fusese dată israeliţilor: *"Eu am zis: dumnezei sunteţi voi şi fii ai Celui Prea Înalt..."* (Ps. 81, 6). *"Fii am născut şi am crescut...* (Is. 1, 7). *Cel întâi al meu, Israel... a cărora este punerea de fii* (înfierea)" (Ieş. 4, 22; Rom. 9, 4). Apostolul arătând marea deosebire dintre înfierea Israelului vechi (a evreilor) şi a

Corabia aceasta plutind pe valuri, spre închiupie Universala Biserică Creştină Ortodoxă a Mântuitorului Hristos Dumnezeu, a cărei temelie e Credinţa în Prea Sfânta Treime. Scândurile şi grinzile-s dogmele credinţei şi Tradiţiile Sfinte. Catargul e Crucea, vântrelele: Nădejdea şi dragostea, Cârmuitorul ei e Dumnezeu Cuvântul Iisus Hristos şi Duhul Sfânt, prin Sf. Părinţi adunaţi în Sinoade ecumenice şi locale. Prorarii (conducătorii) şi marinarii sunt Apostolii şi urmaşii lor: Ierarhi, preoţi, Clerici, Dascăli, scriitori şi învăţători, luminători ai creştinilor din cursul vremurilor. Călătorii sunt toţi ortodocşii creştini care se suie în această viaţă creştinească de pe pământ şi trec în veşnicie. Marea e viaţa aceasta vremelnică şi des schimbăcioasă. Suflarea lină, zefirul, sunt suflările şi Harurile Duhului Sfânt. Vânturile cu valurile sunt ispitele cele potrivnice; iar cârma prin care înaintează pe marea vieţii acesteia, sunt Dumnezeieştile Scripturi cu Cartea Canoanelor Sfintelor Sinoade: Apostolice, ecumenice, locale şi particulare (Sf. Ioan Gură de Aur, ş. a).

Mulţimea lumii acesteia ce o războiesc, sunt o parte din vrăjmaşii cei mai înverşunaţi ai Bisericii; ereticii şi schismaticii, răscolnicii din cursul vremurilor trecute: 1) Închinătorii la idoli; 2) Mahomed; 3) Evreii; 4) Volteriştii; 5) Răzvrătitul 16) Ateistul; 7) Arianismul; 8)Iulian Paravatul; 9) Nestorie; 10) Savelie; 11) Ambrozie; 12) Macedonie; 13) Lipovenii de la Fântâna Albă; 14) Lazarismul; 15) Avacum; 16) Beznopovţ; 17) Popa Nichita pseudo-sfântul; 18) Scopiţii; 19) Molocanii; 20) Calvini; 21) Socinianii; 22) Renan, Luterani; 23) Neron; 24) Diocleţian; 25) Maximian; 26) Necinstitorii celor Sfinte.

Biserica Domnului Hristos ca o corabie în mijlocul mării se bântuieşte, se împinge de valuri, dar nu se primejduieşte, având cârmuitor pe însuşi Stăpânul ei Hristos Dumnezeu; iar dregători şi vâslaşi pe Sfinţii Apostoli şi Păstorii Bisericii. Năvălitorii cu înverşunată vrăjmăşie de la început, în cursul vremurilor

Israelului nou (a creştinismului) şi desăvârşirea acestuia prin vieţuirea după voia Duhului lui Dumnezeu, zice: *"Că n-aţi luat Duh de robie spre temere; ci Duhul punerii de fii, întru care strigăm: Avva Părinte". Că însuşi Duhul Acesta* (când ne lăsăm ocârmuiţi de El) *mărturiseşte împreună cu duhul nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu"* (Rom. 8, 15-16). Sf. Ioan Hrisostom tâlcuind: "Avva Părinte", zice: "Însuşi Duhul o mărturiseşte cu duhul nostru" care a zis-o şi a sfinţit-o. Teofilact arată, că: "Nu numai glasul este al Darului; ci şi dăruirea este a Mângâietorului care o dă"... Coresie zice, că mărturia cu care marturisim noi că suntem fii ai lui Dumnezeu, după Origen, este conştiinţa cea bună, iar după Ambrosie, este urmarea lui Dumnezeu.

Sf. Vasile cel Mare, zice că: Precum cuvântul se află în suflet, aşa se află şi Duhul Sfânt în suflet: uneori ca un înţeles adânc în inimă şi alte ori ca prin limbă grăindu-se; aşa şi Duhul Sfânt, acum mărturiseşte cu duhul nostru, şi când strigă în inimile noastre "Avva Părinte", şi acum când grăieşte pentru noi precum adevereşte Domnul: "Că nu voi veţi fi care veţi grăi; ci Duhul Tatălui vostru este, Care grăieşte întru voi" (Mt. 10, 20; Cuv. VII despre Duhul Sfânt).

Apostolul mai departe, arată lămurit că noi creştinii devenim fii şi moştenitori veritabili ai lui Dumnezeu şi ai Hristosului Lui, prin vieţuirea după voia Sa şi pătimirea împreună cu Fiul Lui. Acestea ne împodobesc cu adevărata slavă strălucită şi eternă. *"Iar de suntem fii, suntem doar şi moştenitori adică ai lui Dumnezeu şi împreună moştenitori ai lui Hristos, de vreme ce pătimim împreună cu Dânsul, ca să ne şi proslăvim împreună cu Dânsul. Că socotesc, că pătimirile veacului acestuia, nu sunt vrednice de slava celor viitoare, care va să se descopere întru noi"* (Rom. 8, 17-18). Şi de aici putem vedea că prin împăcarea cu Dumnezeu (Fac. 19),

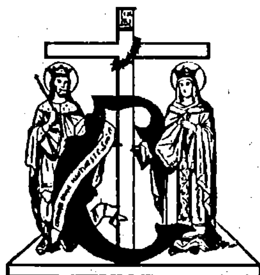
---

au fost şi sunt: prigonitorii, hulitorii, păgânii, închinătorii de idoli, evreii, mahomedanii, ereticii şi pleiada sectarilor. Aceştia tainic şi la iveală, particular şi public, au prigonit Biserica lui Dumnezeu cu felurite clevetiri, aşupriri, persecuţii, torturări şi ucideri (Apc. 12; 13). Au prigonit-o, o prigonesc şi o vor prigoni în cursul vremurilor, până la sfârşitul lumii, după cuvântul lui Dumnezeu. Biserica fiind întemeiată pe Piatră, nu o vor putea birui nici porţile iadului (Mt. 16, 18). Ea conducându-se în Duhul Domnului, totdeauna petrecând în curăţia învăţăturilor Divine, duce pe credincioşi drept peste marea vieţii la Limanul cel lin al Împărăţiei lui Dumnezeu în ceruri, prin nădejdea în viitoarele bunătăţi şi fericiri, pe care Dumnezeu le-a pregătit în ceruri celor ce-L iubesc pe Dânsul, ascultându-l şi slujindu-I cu tot devotamentul (1 Cor. 2, 9-16; Apc. 21; 22).

împlinirea canonului, îndreptarea vieţii, ocârmuirea sufletului şi a trupului de Duhul Sfânt pe căile vieţii şi pătimirea cu Mântuitorul Hristos, ne reface pe noi păcătoşii, fii ai lui Dumnezeu, fii ai Bisericii Lui şi moştenitori ai Împărăţiei şi bunătăţilor Lui veşnice, pe care le-a gătit plăcuţilor Săi.

Acestea ştiindu-le, să ne ridicăm din groapa păcatelor, după mărturisirea lor să ne împlinim canonul. După aceasta să părăsim desăvârşit toate păcatele şi prilejurile lor, aşa cum a părăsit Lot Sodoma şi Gomora, evitând din răsputeri reunirea cu necredincioşii, idolatrii şi potrivnicii lui Dumnezeu şi ai sfintelor rânduieli puse de El în Biserica Sa (Mt. 7, 15-23; 18, 17). Astfel făcând, vom redeveni fii ai lui Dumnezeu şi Bisericii lui Dumnezeu. La aceasta ne îndeamnă adeseori şi Apostolul Pavel, zicând: *"Nu vă înjugaţi în alt jug cu cei necredincioşi; că ce împărtăşire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împreunare are Lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar. Sau ce parte este credinciosului cu cel necredincios? Sau ce însoţire este Bisericii lui Dumnezeu cu idolii? Că voi sunteţi Biserica lui Dumnezeu Celui viu, precum a zis Dumnezeu: Voi locui întru ei şi voi umbla între ei, şi voi fi lor Dumnezeu şi ei îmi vor fi Mie popor. Pentru aceea ieşiţi din mijlocul lor şi vă osebiţi, zice Domnul şi de necurăţie să nu vă atingeţi; şi Eu vă voi primi pe voi. Şi voi fi vouă Tată, şi voi veţi fi Mie fii şi fiice, zice Domnul Atotţiitorul"*. (2 Cor. 6, 14-18; Comp. Rom. 8, 14-39; Gal. 3, 26-27; 2 Petru 1, 4; 1 Ioan 3, 1).

PENITENTUL ÎNSUŞI SE CUVINE A-ŞI CERE MAI MULT CANON

reştine, dragostea părintească şi Duhovnicească, mă sileşte să-ţi dau şi acest sfat, pe care de-l vei împlini, mult te vei folosi: trupeşte şi sufleteşte, vremelnic şi veşnic.

Poate că Duhovnicul vrea să-ţi dea un canon mai mic... Atunci, tu singur se cuvine să-l rogi, ca să-ţi dea canon mai mult, spre a te folosi mai bine. Aşa fac mulţi creştini care se pocăiesc cu fierbinţeală sfântă. Deci, pentru a îmblânzi cu primirea şi împlinirea canonului cuvenit, Dumnezeiasca Dreptate, e bine să faci aşa cum fac creştinii adevăraţi. Astfel, să ştii că prin cererea, primirea şi împlinirea unui canon mai mare, te vei folosi mai mult, te vei curăţi mai bine de multele păcate, şi te vei încredinţa mai bine că Dumnezeu îţi iartă păcatele şi te scapă de muncile iadului, în care aveai să te prăbuşeşti şi

munceşti în veci, pentru păcatele tale (C. f. f. de suflet).

Zacheu primind pe Mântuitorul în casa sa, şi-a cerut, a luat şi împlinit singur canonul cel mai mare, zicând: *"Doamne! Iată jumătate din avuţia mea o dau săracilor şi de am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit"*. Atunci Domnul a zis către el: *"Astăzi s-a făcut mântuirea casei acesteia, pentru că şi acesta fiu al lui Avraam este, că Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut"*. (Lc.19, 1-10; comp. 2 Împ. 24).

Creştinul prin canon a scăpat de draci; iar vrăjitoarea a scăpat de iad. Puterea Prea Sfântului Dumnezeu (a) scoate afară din omul căzut în păcate grele, - îndată ce se pocăieşte şi îşi spovedeşte păcatele cu hotărârea de a le părăsi şi a-şi face canon, adică roade vrednice de pocăinţă - pe toate duhurile necurate ce s-au încuibat într-însul (Lc. 11, 24-26), aşa cum a scos Mântuitorul pe cei şapte draci din Maria Magdalena (Lc. 8, 2; Mc. 16, 9). Diavolul nu are nici o putere asupra creştinilor luminaţi şi sfinţiţi cu Sf. Botez, care-şi împlinesc făgăduinţa dată la naşterea lor din apă (Aghiazmă sau apă sfinţită) şi din Duh Sfânt (Mt. 3, 11-12; Is. 4, 4; 44, 3; Mat. 3, 2-9; Ioan 3, 3-8. Mc. 16, 10; F. Ap. 2, 3). Dar nici asupra păcătoşilor care s-au spovedit şi care-şi împlinesc canonul dat după greutatea păcatelor şi după prescrierea Sfintelor Pravile. Aceasta se poate vedea destul de lămurit din istorisirea de mai jos, luată dintr-o carte bisericească (Prolog 25 Martie).

Un Preot oarecare, ce venise din ostrovul Ciprului, ne-a spus un lucru în acest fel, zicând: "Cum că o femeie oarecare se îndeletnicea cu descântece şi vrăji şi o rugase oarecine să-i facă lui meşteşug (vrajă) pentru altul, ca să-l tragă pe acela în a lui voie. Deci femeia aceea care se îndeletnicea la răutăţi, îndată a trimis la dânsul doi demoni, vrând să-i întunece mintea pentru a face voia celui ce ceruse ajutorul vrăjitoarei. Acei spurcaţi demoni (draci) ducându-se, s-au întors înapoi fără de nici o ispravă.

Atunci întrebându-i vrăjitoarea aceea care-i trimise spre acea răutate, i-au spus ei pricina, zicând: "Mergând şi ajungând noi la creştinul care ne-ai trimis, l-am aflat pe el că este sub poruncă (canon dat la Sf. Spovedanie). Astfel aflându-l, n-am îndrăznit nici a ne apropia de el. Şi aceasta s-a făcut pentru că s-a mărturisit acela la preot, şi de la dânsul poruncă de canon a luat, împlinindu-l precum Dumnezeieştile canoane poruncesc". După aceea i-au în-

(a) Mt. 8, 28-34; Mc. 5, 1-19; Lc. 8, 26-39; Mt. 4, 24; 12, 28; Lc. 13, 32; F. Ap. 10, 38; Puterea aceasta a dat-o Mântuitorul nostru Iisus Hristos Sfinţilor Apostoli şi urmaşilor lor: episcopi şi preoţi: Mt. 10, 1-8; Mc. 3, 15; 16, 17; Lc. 9, 1; 10, 17-19.

trebat pe dânşii femeia (vrăjitoarea): "Oare la toţi cei ce au poruncă (canon) aşa vi se întâmplă vouă?" Iar ei au zis către dânsa: Ba nu; ci numai la aceia cărora le dă porunci acel preot care din Legea lui Dumnezeu învaţă şi din Scripturi, şi dintr-însele le dă porunci. Şi pentru aceasta nu îndrăznim să ne apropiem acolo, fiindcă ne temem de Legea lui Dumnezeu. Iar câţi (de la preoţi duhovnici care) de la sineşi învaţă sau dau porunci, de unii ca aceia nu ne temem, nici fugim nicidecum".

Deci, acestea auzindu-le femeia de la dracii ce-i necuraţi şi nădăjduindu-se la învăţătura Preotului, degrab alergând, s-a apropiat de dânsul, şi pe toate ale sale (păcate) mărturisindu-le, şi-a cerut poruncă (canon).

Însă Preotul cruţând-o pe ea nu punea asupră-i poruncile (canonul) ce i se cădea după Pravilă. Dar ea se ruga, zicând: "*Nu mă cruţa pe mine nicidecum, ci după Legea lui Dumnezeu şi cu Dumnezeieştile Scripturi să mă judeci pe mine, pentru că de acestea au mărturisit dracii că se tem*". Deci i-a dat ei preotul poruncă şi canon; şi de atunci ea s-a înţeleptit cu Darul lui Dumnezeu, Iisus Hristos. Acestea le-a spus acel preot, care s-a iscusit singur la unele ca acestea. Iar de atunci Preotul nădăjduindu-se şi adeverindu-se, încă împreună şi mai mult temându-se, mai cu pază încă învăţa şi poruncea din Dumnezeieştile Scripturi; iar nu după a sa voie".

Idolatrul împărat al Ierusalimului, Manase, care idolatrizase poporul lui Dumnezeu, făcuse jertfelnice idoleşti în Curţile casei Domnului şi a aşezat idol cioplit în Biserica Domnului, văzându-se robit în Babilon, s-a pocăit. Acolo în strâmtorarea sa, a început el să roage Faţa Domnului Dumnezeului său şi s-a smerit foarte înaintea Dumnezeului părinţilor săi (adică s-a canonisit mai mult, şi-a făcut un canon mai mare). Atunci Dumnezeu l-a auzit, i-a ascultat rugăciunea şi l-a adus înapoi pe scaunul împărăţiei sale. Şi a cunoscut Manase că Domnul este Dumnezeul cel adevărat (2 Paral. 33 comp. 4-Împ. 21).

"*De se va ridica în mijlocul tău prooroc sau visător de vise* (ghicitor, descântător, vrăjitor, fermecător...) *şi va face înainte semne şi minuni, şi se va împlini semnul sau minunea aceea de care ţi-a grăit el, şi-ţi va zice atunci: "Să mergem după alţi dumnezei, pe care tu nu-i ştii, şi să le slujim acelora", să nu asculţi cuvintele proorocului aceluia sau ale acelui visător de visuri, că prin aceasta vă ispiteşte Domnul Dumnezeul vostru, ca să afle de iubiţi voi pe Domnul Dumnezeul vostru, din toată inima voastră şi din tot su-*

fletul vostru. Domnului Dumnezeului vostru să-I urmaţi şi de El să vă temeţi; să păziţi poruncile Lui şi glasul Lui să-L ascultaţi. Lui să-I slujiţi şi de El să vă lipiţi. Iar pe proorocul acela, sau pe visătorul acela de visuri, să-l daţi morţii (blestemului, afurisaniei, 20 de ani oprire de Sfânta Împărtăşanie) (a), *pentru că v-a sfătuit să vă abateţi de la Domnul Dumnezeul vostru"* (2 Lege 13).

PENITENTUL E DATOR A-ŞI FACE CANONUL CUVENIT; ORI AICI VREMELNIC; ORI DINCOLO VEŞNIC

na din două trebuie să-ţi alegi o, frate creştine păcătos, şi soră creştină păcătoasă: Să-ţi împlineşti canonul tău vremelnic ori veşnic. Ori aici pe pământ să te canoniseşti vremelnic pentru păcatele tale, prin împlinirea canonului dat de Duhovnicul iscusit, sau prin primirea feluritelor canonisiri Divine, pe care ţi le trimite Dumnezeu spre curăţirea ta prin răbdarea lor cu mulţumită; ori dincolo de mormânt în cealaltă viaţă, în canonisirea eternă sau osândirea în munca veşnică.

De-ţi vei lua canonul cuvenit, după greutatea păcatelor tale, potrivit puterii tale, şi-l vei împlini cu sfinţenie aici, scapi de canonul veşnic, adică de osândirea din muncile iadului. Însă, de nu-ţi vei lua canonul cuvenit după păcatele tale şi nu-l vei face aici, negreşit urmează să-l iei dincolo în veşnicie. "Cei care nu s-au supus canoanelor sfinte - zice Gavriil al Filadelfiei în cartea sa cea "Pentru Taine" - de nevoie este să se trimită la judecăţile cele de acolo, şi cuvânt vor da pentru răutăţile ce au făcut, ca cei ce au călcat legile Bisericii".

Un păcătos s-a canonisit vremelnic şi altul veşnic. Într-o carte veche, *"Grădina pildelor"* ni se istoriseşte că a murit un om care avea soţie şi copii... A doua zi, după rânduiala lui Dumnezeu, a înviat mortul şi alergând îndată la Sf. Biserică, a dat lui Dumnezeu mulţumită precum se cuvenea. După aceasta a gătit casa sa, împărţind săracilor averea sa, dând şi soţiei sale şi copiilor puţină parte, pe cât le ajungea ca să trăiască sărăcăcios. Hotărât a-şi curăţi păcatele sale aici pe pământ, unde le făcuse, s-a dus

(a) Meşterii descântători, vrăjitori sau ghicitori şi fermecători, împreună cu cei ce se dau pe sineşi lor, cad sub afurisanie ca ucigaşii, pe timp de 20 ani; iar dacă nu se lasă, sunt lepădaţi de la Sf. Biserică pentru totdeauna (can. 61, sin. 6 ec.; 7, 65 şi 72 Sf. Vasile, cu tâlcul şi subînsemnările lor).

într-o pustietate depărtată. Acolo a zidit o colibă mică lângă un râu şi vieţuia în prea aspră petrecere. În vremea iernii intra îmbrăcat în râu şi şedea în apă până ce îngheţau de ger hainele lui, apoi după ce se făcea peste tot ca o bucată de gheaţă, ieşea din râu aproape jumătate mort, şi având pregătit un vas cu apă fiartă, intra într-însul şi sta până ce se topea gheaţa. După aceea iarăşi intra în râu, ca şi mai înainte, apoi iarăşi intra în vas. Aşa îşi făcea el canonul său toată iarna.

Nişte pustnici care erau aproape de el, îl sfătuiau să înceteze de la o aşa aspră petrecere, ca să nu se omoare înainte de vreme cu acest canon torturător şi neobişnuite munci. El ascultându-i cu umilinţă le răspundea acestea: "*De-aţi fi văzut, fraţilor şi părinţii mei, câte am văzut eu în muncile iadului în ziua în care am murit, mai mare canon decât acesta v-aţi face*".

Cuv. Părinţi rugându-l pe el să le povestească acestea pentru Domnul, el le-a răspuns: "Când a ieşit sufletul meu din acest ticălos trup, m-a însoţit un tânăr foarte frumos şi strălucit şi m-a dus într-o pădure mare unde erau două bălţi, una plină de foc, foc scăpărând; iar alta de gheaţă şi zăpadă foarte rece. Aceste bălţi erau pline de suflete omeneşti pe care le munceau dracii. Acei draci răi, urâţi, scârboşi şi înfiorători, scoteau sufletele oamenilor acelora păcătoşi dintr-o baltă şi le aruncau în cealaltă, apoi iarăşi în cea dintâi. Şi aşa le tortura pururea fără de nici o încetare. După aceasta m-a dus într-un loc întunecat şi împâclat, de unde ieşeau glasuri, plângeri şi ţipete nenumărate; însă n-am putut ca să văd pe cineva. Am văzut numai atâta că ieşeau în sus, din fundul iadului, nişte oameni peste tot întunecaţi ca scânteiele aprinse. Dintr-înşii ieşea o putoare nepovestită, insuportabilă.

Pe când priveam eu acestea au alergat spre mine mulţime de draci cu căngi înfocate ca să mă răpească. Eu văzându-i am fost cuprins de o mare groază, care m-a înfiorat cumplit. Atunci s-a aratat o lumină ca o stea care nu i-a lăsat, ci le-a zis: "*Stăpânul a poruncit ca să se întoarcă sufletul lui în trup şi să se pocăiască*", şi aşa m-a înviat.

Pentru aceasta, iubiţilor, am ales mai bine a mă munci puţin aici, decât în iad veşnic". Aşa a făcut minunatul cel ca diamantul până la moartea sa, după care s-a întors în veşnicile locaşuri, prin această muncă trecătoare (Din "Grădina pildelor" după "Mântuirea păcătoşilor", pg. 182).

PENITENŢII SĂ NU SE ÎMPĂRTĂŞEASCĂ CÂND SUNT OPRIŢI DE DUHOVNIC

area îndatorire duhovnicească pentru mântuirea tuturor fiilor şi fiicelor Sf. Biserici Ortodoxe Creştine, ne sileşte să-ţi grăim ţie, frate şi soră în Hristos Dumnezeu, că se cuvine să păzeşti cu dinadinsul, depărtarea de Împărtăşire, câţi ani îţi va rândui Duhovnicul tău.

Depărtarea acesta este o împlinire de canon a tuturor canoanelor, trebuincios şi întemeietor al pocăinţei tale celei adevărate. De vei îndrăzni să te împărtăşeşti în acei ani, păcătuieşti greu, te faci al doilea Iudă. De vei sili pe Duhovnic să te ierte, nu te mai afli pocăindu-te, ci eşti ca un silnic, ca un tiran, care siluieşte legile Dumnezeieşti, canoanele Sfintelor Sinoade, ale Părinţilor, şi astfel ţi se va face Dumnezeiasca Împărtăşire, nu spre iertare, ci spre osândă şi multă muncă.

Pentru ca să înţelegi aceasta mai bine, primeşte această pildă: Precum un om ce are răni la trup merge şi le arată la doctor şi ia de la dânsul hotărâre, reţetă-canon, să pună pe acea rană cutare doctorii, şi osebit de aceasta, să nu bea vin, nici să mănânce cutare bucate, căci altfel rănile, boala lui nu se vindecă, aşa-i şi cu canonul dat de Duhovnic. Ca bolnavul cu răni externe ori interne şi tu, fratele meu, ai avut răni în sufletul tău, păcatele. Ai mers şi le-ai arătat la Duhovnic. După ce le-a văzut, el ţi-a rânduit să pui doctorii tămăduitoare pe dânsele: canonul postirii, al mâncării uscate, al metaniilor mari şi mici, al milosteniilor, al citirii Dumnezeieştilor Scripturi, al Vieţilor Sfinţilor, etc. şi al rugăciunilor. Osebit de aceasta ţi-a poruncit să nu bei vin nici cutare bucate, adică: să nu te împărtăşeşti cu Dumnezeieştile Taine. Deci, dacă nu vei asculta, ci vei mânca, ce se face? Rănile şi păcatele tale nu se vindecă; ci încă mai cumplite şi mai mari se fac. Dar, nu numai că nu se vindecă; ci şi moarte sufletească şi trupească îţi urmează.

Aceasta o arată şi Sf. Ap. Pavel, zicând: *"Oricare va mânca Pâinea Aceasta* (Trupul Domnului), *sau va bea Paharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi Trupului şi Sângelui Domnului. Deci, să se ispitească omul pe sine, şi aşa din Pâine să mănânce şi din Pahar să bea. Cel ce mănâncă şi bea cu nevrednicie, judecată luişi mănâncă şi bea, nesocotind Trupul Domnului. Pentru aceea între voi mulţi sunt neputincioşi şi bolnavi şi dorm mulţi. Că de ne-am fi judecat pe*

noi înşine, nu ne-am fi osândit. Iar judecându-ne, de la Domnul ne certăm (pentru a ne recunoaşte păcatele şi a ne canonisi după legile Divine), *ca nu cu lumea să ne osândim"* (1 Cor. 11, 27, 32).

Şi de aici se vede clar că oricare nevrednici se împărtăşesc, se fac bolnavi, neputincioşi, dorm în necunoştinţă de Dumnezeu şi de mântuirea lor, şi mor mulţi cu moarte îndoită.

Dacă cineva-i nedumerit, şi zice: "De vreme ce prin rugăciunea cea de iertare a Duhovnicului se iartă păcatele celui ce se pocăieşte, pentru ce acesta să nu fie slobod a se împărtăşi cu Sfintele Taine, ca cel ce s-a iertat şi s-a îndreptat? La aceasta răspundem în trei feluri:

a) Adevărat se iartă păcatul păcătosului, însă nu deodată; ci mai înainte punând început ca să păzească el şi canonul şi îndepărtarea de Împărtăşire (pentru că şi păcatul lui David s-a iertat cu adevărat de Dumnezeu, când Natan i-a zis: *"Domnul a ridicat păcatul său"*, însă nu s-a iertat şi certarea păcatului său, că după iertarea aceasta s-a izgonit din împărăţia sa de fiul său Avesalom, şi sabia nu a lipsit din casa lui; şi alte mii de răutăţi a pătimit, precum însuşi Natan i le-a proorocit (2 Împ. 11-18; 24...).

c) Adevărat, se iartă păcatul păcătosului, însă este trebuinţă ca să se şi încerce aceasta şi să se întemeieze cu multă vreme în Darul lui Dumnezeu.

Mai pe urmă de toate acestea, îţi arătăm, frate şi soră, canonul ce îţi va da Duhovnicul, se cuvine să-l faci cât poţi mai degrab, cât te afli în Darul lui Dumnezeu şi să nu amâni vremea, pentru că nu ştii ce va naşte (aduce) la tine ziua cea viitoare (Cap. acestei broş. sunt spic. şi prel. după Cartea f. f. de suflet, o. c. pg. 139-155).

Doi călugări cu eres, opriţi de la Sf. Împărtăşanie. În dealul unde a zidit împărăteasa Evdochia un turn, în pustia dinspre răsărit, vieţuiau doi monahi care se ţineu de eresul lui Nestorie; pentru care se mâhni foarte mult Sfântul Părinte, stareţul lor, care rătăciseră din calea cea dreaptă. În acea vreme, Sfântului i s-a întâmplat vedenia aceasta: Se părea a fi în Biserică, săvârşindu-se slujba, în mijlocul fraţilor a văzut pe acei Nestorieni. Apoi când a venit vremea Sfintei Împărtăşiri toţi fraţii se apropiau de Dumnezeieştile Taine şi se împărtăşeau; iar cei doi eretici vrând a se apropia de împărtăşire, îndată i-au oprit nişte ostaşi înfricoşaţi, respingându-i de la împărtăşire şi izgonindu-i din Biserică. Dar fericitul ruga pe ostaşi să lase şi pe cei doi monahi, să fie împreună cu fraţii în Biserică, şi să nu-i oprească a se împărtăşi. Însă ostaşii au răspuns zicând: "Nu se cuvine a lăsa să se împărtăşească cu Dumnezeieştile Taine, aceştia care sunt iudei;

că nici pe Hristos nu-L mărturisesc a fi Dumnezeu, nici pe Preacurata Fecioara Maria, a fi Născătoare de Dumnezeu.

Din această vedenie, fericitul mai mult se mâhnea, fiindu-i jale de pierzarea sufletelor lor. Deci multă, multă nevoie a suferit, postind şi rugându-se lui Dumnezeu pentru dânşii, ca să-i lumineze cu lumina cunoştinţei adevărului. Apoi adeseori se ducea la dânşii, învăţându-i, mustrându-i, rugându-i şi sfătuindu-i; până ce în sfârşit, cu Darul lui Dumnezeu i-a câştigat la credinţa Bisericii lui Hristos. Astfel se îngrijea cuviosul pentru mântuirea sufletelor omeneşti. După aceia i-a pogorât din dealul acela şi i-a dat în Mănăstirea lui Teodosie; iar în locul lor, a încredinţat dealul acela unuia din ucenicii săi, cu numele Ioan Vizanteanul; unde după puţină vreme, cu sporirea ajutorului lui Dumnezeu s-a zidit şi Mănăstirea (V. Sf. 5 a XII-a, o. c. pg. 239-241).

Pedepsirea celor ce s-au împărtăşit cu nevrednicie. Se vede în istoria Arhiereilor Romani, că s-au împărtăşit unii cu nevrednicie în ziua Sfintelor Paşti. După aceea iarăşi s-au apucat de beţii şi mahmurii şi de felurite desfrânări, fără vreo evlavie către acele Dumnezeieşti şi Sfinte Taine cu care se împărtăşiseră, nevrednicii. Pentru această pricină s-au urgisit foarte de Dumnezeu, pe Care-L necinstiseră. El le-a dat cuviincioasa pedeapsă, încât le curgea atâta sânge din spurcatele şi necuratele lor guri, că-i îneca şi desăvârşit îi omora. Sângele intra până în cele mai dinăuntru ale lor şi strâmtorându-li-se inima de mulţimea sângelui, sufletele lor spurcate şi prea necurate ieşeau din trupurile lor păcătoase. Dar nu numai această pedeapsă le-au dat Dumnezeu; ci le-a trimis ploaie atâta de repede şi nemăsurată, încât le-a stricat desăvârşit toate semănăturile lor: grâul, orzul şi altele asemenea. Pe lângă aceste pedepse le-au mai trimis mulţi şerpi şi balauri, care ieşind prin multe locuri, mâncau ticăloasele lor trupuri, şi omorând pe mulţi alţi oameni ai oraşului. (Num. 21).

Adunându-se Preoţii, au făcut litie de obşte către Domnul, ca să le arate pricina acestei întâmplări. Rugându-se ei pentru aceasta, s-a arătat Îngerul Domnului unui om îmbunătăţit, zicându-i: "De ar fi defăimat cineva pe fiul împăratului pământesc, şi l-ar fi aruncat într-o temniţă întunecoasă şi în noroi împuţit, câtă pedeapsă i-ar fi trebuit?" Omul a răspuns zicând: "Unul ca acela este vrednic să-l sfărâme în mii de bucăţi". Îngerul a zis iarăşi: "Dar cel ce va defăima pe Fiul lui Dumnezeu, pe Cerescul Împărat, şi-L va primi în spurcata sa gură fără de vreo pregătire prin pocăinţă şi mărturisire, şi apoi mai pe urmă după ce-L va lua,

iarăşi să cadă în necurăţia trupului, câtă pedeapsă i se cuvine?..." Omul a zis: "Să se ardă de viu şi să se anatematiseasca ca un eretic şi rău credincios". Iarăşi a zis Îngerul: "O asemenea fărădelege au făcut aceşti necredincioşi şi neruşinaţi, care s-au împărtăşit cu nevrednicie la Sfintele Paşti, şi pe urmă iarăşi au jucat, s-au îmbătat şi au curvit. Pentru aceasta Atotputernicul v-a trimis aceste pedepse".

Acestea auzindu-le acel îmbunătăţit bărbat, a spus celorlalţi vedenia şi săvârşind toţi preoţii Dumnezeiasca Slujbă, au lăudat pe Dumnezeu şi aşa a încetat furtuna şi balaurii au pierit. Altul iarăşi nevrednic fiind, adică a curvit, nepriceputul, pe urmă nu s-a înfrânat, ci a mers pentru plăcerea oamenilor şi s-a împărtăşit cu ceilalţi creştini. Atunci îndată ce a primit Mărgăritarul în spurcata sa gură, s-a spart gâtlejul lui şi ieşind P. S. Trup al Stăpânului, a zburat iarăşi în Sf. Potir, iar cel rău credincios a căzut la pământ şi a murit.

O femeie era evlavioasă la arătare, îndeletnicindu-se în postiri şi rugăciuni. Însă pe dinăuntru era cu totul mândră, cugetând în sine că este bună şi sfântă. Aceasta atât de mult ţinea minte răul încât, dacă s-ar fi supărat pe cineva vreodată, nu-l mai ierta, nici nu mai putea să-l mai vadă; ci rămânea neîmpăcându-se niciodată cu acela. După câtva timp femeia s-a îmbolnăvit şi a chemat pe Duhovnic. Mărturisindu-se, n-a spus desăvârşit, toate păcatele ei precum trebuia, ci s-a mărturisit de formă goală, de ochii lumii, cu ştiinţă spurcata, precum fac de multe ori acele femei nebune şi neglijente, care lasă păcatele cele mari şi spun pe cele mici, trecând cu vederea păcatele grele, pentru nepriceperea şi vicleşugul lor, ca să nu se ruşineze. Pentru aceasta, ticăloasele se muncesc, după cum a mărturisit şi un îndrăcit: Un Duhovnic jurând pe duhul cel necurat să iasă din acel bolnav îndrăcit, l-a întrebat să-i spună care sunt mai mulţi cei ce se muncesc în iad: bărbaţii sau femeile? Dracul atunci i-a răspuns: "Femeile". Atunci Duhovnicul i-a zis: "Nu te cred pentru că femeile nu fac nici o negustorie sau speculă, nici vând sau cumpără, sau altele asemenea pe care bărbaţii le întrebuinţează, înşelându-se unii pe alţii şi nedreptăţindu-se". Iar dracul a răspuns zicând: "Pentru patru păcate pe care le fac femeile se muncesc mai mult: 1) Fiindcă se împodobesc şi înfrumuseţează trupul cu înfăţişare străină chipului lor (prin sulimeniri, grimarea ochilor, smulgerea ori raderea sprâncenelor şi încondeierea altora artificiale, spoirea feţei, feştirea buzelor cu ruj, vopsirea şi încârlionţarea părului, facerea unghiilor de la mâini şi picioare) ca să se arate mai frumoase decât fireasca lor bună-cuviinţă a chipului pe care Ziditorul le-au dat-o. 2) Pentru vrăjile, descântecele şi ghiciturile lor, dau cu bobii pentru

felurite pricini, nu împrumută în zilele cele dintâi ale lunii, nu dau foc în unele zile, cred în ţipetele păsărilor şi altele multe asemenea fac. 3) Pentru bârfirea şi clevetirile care fac nu numai acasă, ci şi în Biserică, în loc de a lua-aminte la cele ce se citesc. 4) Şi cel mai rău decât toate e că femeile nu se mărturisesc bine, nici spun toate păcatele la Duhovnic, ci numai puţine din ele, de obicei, că adică s-au mărturisit, şi aşa se împărtăşesc cu nevrednicie şi li se face întru osândă, muncindu-se ca nişte femei nebune şi nepricepute". Aşa a fost şi cea mai sus-pomenită, al căreia văzându-i şi sfârşitul să vă îndreptaţi viaţa ca să nu vă duceţi ca dânsa în pierzare. În sfârşit, după ce a mărturisit-o Duhovnicul, a adus şi Sfintele Taine ca să o împărtăşească. Atunci ea şi-a întors faţa către perete, neputând nici a privi la acel Mărgăritar. Din Dumnezeiasca slobozire, pentru ca să cunoască toţi dreapta Judecată a lui Dumnezeu, osândită fiind în veşnica muncă, femeia a strigat cu glas mare: "Precum eu pentru mândria mea nu iertam pe cei ce-mi greşeau, nevrând a mă împăca cu dânşii, şi le întorceam spatele; tot aşa acum, Domnul îşi întoarce Faţa Sa de către mine şi nu voieşte să-mi primească nevrednicul meu suflet. De acum nu voi mai putea să intru vreodată în Împărăţia Sa; ci mă voi arde în focul cel veşnic". Acestea zicând, cu ticăloşie şi-a dat sufletul său (Din "Mânt. păcătoşilor", o. c. pag. 405-408).

SĂ NE CERCETĂM DIN VREME TOATE PĂCATELE

Iubiţi creştini dornici de mântuire! Cu câteva săptămâni, mai înainte de mărturisire, să ne cercetăm bine rănile păcatelor ce le avem pe suflet şi apoi să venim şi să le arătăm la Sf. Spovedanie.

"Precum şezi şi socoteşti - ne învaţă un Părinte bisericesc - câtă pagubă au făcut banii tăi, după multe zile, în negustoria ce ai avut, într-acest chip adună-te şi tu, fratele meu, într-o parte, şi mai înainte de a merge la un Duhovnic ca acesta, două sau trei săptămâni, mai ales la începutul celor patru posturi ale anului, şezi cu linişte multă şi plecându-ţi capul, fă cercetare conştiinţei tale, pe care Filon o numeşte divan al conştiinţei şi fă-te nu apărător, ci judecător al păcatelor tale, - socotindu-te şi tu ca şi Ezechia, - de toată vremea vieţii tale, cu necaz şi amărăciunea sufletului tău: *"Socoti-voi toţi anii mei în amărăciunea sufletului meu"* (Is. 38, 15). Sau măcar socoteşte după ce te-ai mărturisit, câte păcate ai făcut cu lucrul, cu cuvântul, şi

cu învoiala gândurilor. Numără lunile. De la luni treci la săptămâni şi de la săptămâni la zile. Adu-ţi aminte de oamenii cu care ai păcătuit şi de locurile în care ai păcătuit. Socoteşte cu multă silinţă pentru ca să afli fiecare păcat al tău.

Deoarece oamenii se îngreuiază în vremea aceasta să facă o cercetare amănunţită a conştiinţei lor, sau uită şi nu pot să-şi aducă aminte de păcatele lor, iată, frate, că ţi-am descoperit în învăţătura - cartea aceasta - ce va urma, păcatele cele de moarte, cele vrednice de iertare, şi cele ale lipsirii iertării. Ţi-am descoperit şi pe cele 10 porunci. Ţi-am descoperit şi cine este cel care greşeşte la fiecare dintre acestea, ca să-ţi uşurăm greutatea aceasta şi să te facem să-ţi aduci aminte cu înlesnire de păcatele tale. Deci vezi acolo, şi făcând cercetare - şi sus şi jos - adu-ţi aminte: care păcate din cele care se află acolo, ai făcut, ca să le mărturiseşti.

Dar precum vânătorii nu se mulţumesc numai să afle fiara înăuntru în pădure, ci se sârguiesc în tot chipul ca să o şi omoare, aşa şi tu, frate al meu păcătosule, să nu te mulţumeşti numai în a cerceta conştiinţa ta şi a afla păcatele tale, - pentru că aceasta singură puţin te va folosi pe tine; - ci luptă-te în tot chipul ca să omori păcatele tale cu durerea inimii tale, adică cu zdrobirea şi părerea de rău. Şi pentru ca să câştigi zdrobirea, socoteşte paguba cea mare, ce ţi-au pricinuit păcatele tale la Dumnezeu. Iar pentru ca să câştigi şi părerea de rău, socoteşte vătămarea cea prea mare, ce ţi-au pricinuit păcatele tale".

Socoteşte şi gândeşte-te bine ca să nu rămână nespuse şi nemărturisite vreunul din păcatele tale. Drept aceea socoteşte-le foarte bine şi cu de-amănuntul, cu frică şi cu cutremur şi, scrie-le pe hârtie, pe toate câte le-ai făcut, pentru ca să nu le uiţi. Cel care nu ştie carte, să pună pe altul ca să scrie, neruşinându-se nicidecum de a-i mărturisi astfel şi lui păcatele sale, măcar pe cele mai mici, pe care nu le ţine minte (Is. Sir. 4, 28).

Şi când merge la Duhovnic, să-l roage ca să-i îngăduie *să le citească singur acolo*, pentru ca astfel cu gura sa să le mărturisească (iar de nu ştie să le citească bine, să le citească de multe ori înainte de Sf. Mărturisire, aşa ca să le ştie, de se poate ca pe de rost); iar de nu ştie carte să-l roage pe Preot să i le citească; dar pentru ca Preotul să poată face aceasta fără a pierde timpul trebuincios pentru lucrarea mântuirii celorlalte suflete, păcatele trebuie să fie scrise cu cerneală, de cei care scriu mai bine (Carte f. folos. de suflet. Înv. p. Duhovnic pag. 130-132, 47; vezi şi Mitrofanovici, Liturgica, pag. 705 şi 722; Preg. creşt. de Sf. Mărt. de Pr. T. Gherasimescu).

Călugăr urmărit de pedeapsă pentru desfrânare, şi salvarea lui. Un oarecare frate-călugăr, tânăr, trimiţându-se din Mănăstire la ascultare, a intrat într-o cârciumă şi s-a îmbătat de vin, apoi a căzut în păcatul necurăţiei trupeşti. Şi a fost într-una din zile, făcând păcatul cel obişnuit, apoi întorcându-se prin pustie la Mănăstire, a intrat într-o pădure, şi iată un balaur mare s-a repezit asupra lui, vrând să-l înghită, iar monahul fugea şi se abătea încoace şi încolo, vrând a se scăpa de balaur, dar acela îl gonea. Deci strâmtorându-se fratele de pretutindeni, şi nemaiputând să fugă undeva, l-a ajuns balaurul să-l mănânce. Şi aducându-şi aminte de fericitul împărat Elesvoiu, s-a întors şi a zis către balaur: "Te jur cu rugăciunile prea sfinţitului şi dreptului Elesvoiu, depărtează-te de la mine". Iar balaurul, ca şi cum s-ar fi ruşinat de numele celui pomenit, al Sfântului Elesvoiu, a stat şi prin porunca lui Dumnezeu luând glas omenesc, a zis către monah: "Cum te voi cruţa pe tine? Pentru că Îngerul lui Dumnezeu venind mi-a poruncit să te mănânc pentru necurăţiile tale; fiindcă

Diavolul în Rai, băgându-se în şarpe a înşelat pe Eva a mânca din pomul oprit, apoi intrând în Eva, prin ea a înşelat şi pe Adam. De atunci diavolul, balaurul cel vechi, draconul, şarpele, Satana, urmăreşte pe creştini de când ies curăţiţi din baia Sfântului Botez sau de la Sf. Spovedanie, urmărindu-i pas cu pas, ca să-i prindă şi înghită. "Eu - zice Mântuitorul - am venit în Numele Tatălui Meu şi nu Mă primiţi pe Mine, de va veni altul (şarpele- Satana, antihrist) în numele lui, pe acela îl veţi primi" (Ioan 5, 43, 42). "Mă tem - strigă Sf. Ap. Pavel - ca nu cumva precum şarpele a amăgit pe Eva cu vicleşugul său, aşa să se strice şi înţelegerile voastre de la adeverinţa cea întru Hristos. Că de ar propovădui cel ce vine pe alt Isus, pe care n-am propovăduit, sau de aţi luat alt duh, care n-aţi luat, sau altă evanghelie, care n-aţi primit, bine l-aţi suferi" (2 Cor. 11, 3-4).

"Fiţi treji, privegheaţi - ne îndeamnă Sf. Ap. Petru - pentru că potrivnicul vostru, diavolul, ca un leu răcnind, umblă, căutând pe cine să înghită; Căruia staţi împotrivă, întăriţi fiind în credinţă, ştiind că aceleaşi patimi se întâmplă frăţimii voastre celei din lume. Iar Dumnezeul a tot Harul, Care ne-a chemat la Slava Sa cea veşnică, prin Hristos Iisus; Acela pe voi, care aţi pătimit puţin, să vă facă desăvârşiţi; să vă întărească, să va facă puternici, să vă întemeieze. Aceluia slava şi stăpânirea în vecii vecilor, Amin". (1 Petru 5, 8-11). "Balaurul - arată Sf. Ap. Ioan - a gonit pe femeie (pe fiii şi fiicele Bisericii), a slobozit apă ca un râu (clevetiri, batjocori, învinuiri osânditoare) ca să o înece... şi a pornit război cu seminţia ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi au mărturia lui Iisus Hristos (Apc. 12; 13).

te-ai făgăduit a sluji Domnului în curăţie, iar acum petreci spurcând trupul tău şi mâniind pe Sfântul Duh". Iar monahul auzind pe balaur grăind omeneşte şi vădindu-i faptele lui, a rămas fără răspuns şi tremurând, ruga cu jurământ pe balaur, ca să-l cruţe. Iar balaurul i-a zis: "Ce mă juri pe mine aşa? Tu singur mai întâi te jură mie, că de acum nu vei mai săvârşi necurata faptă trupească şi atunci te voi lăsa pe tine". Iar fratele se jura zicând: "Mă jur pe Dumnezeul ce locuieşte în ceruri, şi pe rugăciunile cinstitului împărat Elesvoiu, că de acum nu voi mai mânia pe Dumnezeul meu, pe Care acum rău L-am mâniat cu necurăţia trupească". Acestea zicând monahul, îndată s-a pogorât foc din cer şi a mistuit pe balaur înaintea lui. Iar el fiind cuprins de frică şi de cutremur, s-a dus în Mănăstirea sa, şi după aceea n-a mai greşit înaintea Domnului, cu păcatul desfrănării, şi s-a săvârşit în bună pocăinţă (V. Sf. 19. XII, o. c. pg. 995-997).

Îngerul păzitor plânge pe desfrânat că merge în pierzare. Fericitul Arhiereu Nifon, atât de luminaţi îşi avea ochii minţii, încât cunoştea tainele inimii omeneşti şi cu Îngerii vorbea ca şi cu nişte prieteni ai săi, şi vedea pe diavoli cu ochii. Odată venind de la Biserica Sfintei Anastasia, către coliba sa, a văzut lângă porţile casei nişte femei desfrânate, şi un Înger în chip de tânăr plângând foarte mult; iar sfântul l-a întrebat pentru pricina plângerii lui. El a răspuns: "Eu sunt trimis de la Dumnezeu aici, spre păzirea unui om, care acum se odihneşte în casa aceasta cu o desfrânată; şi cu aceasta mă mâhneşte foarte mult, pentru că nu voiesc a vedea fărădelegea ce el o face; deci cum nu voi plânge, văzând în ce fel de întuneric a căzut chipul lui Dumnezeu?" Iar fericitul a zis către dânsul: "Pentru ce nu-l certi pe el, ca să înceteze de a mai păcătui?" Şi Îngerul a răspuns: "Nu am loc, ca să mă pot apropia către dânsul, că de când a început a păcătui, este rob al diavolilor, şi eu nu mai am acum stăpânire asupra lui; pentru că Dumnezeu a făcut pe om stăpân pe sine, arătându-i calea cea strâmtă şi cea largă, ca să umble ori pe care va voi".

Atunci Sfântul Nifon zise către ucenicul său: "Nimic nu este mai înrăutăţit, decât păcatul desfrânării; însă desfrânatul de se va pocăi, îl primeşte Dumnezeu mai degrab decât pe alţi nelegiuiţi; de vreme ce păcatul acesta este din fire, prin îndemnarea diavolească, şi se goneşte această patimă cu rugăciunea cea cu sârguinţă şi cu mult post, cum şi cu alte chinuri ale trupului (V. Sf. 23-XII, o. c. pg. 1169-1171).

MĂRTURISIREA SĂ FIE DE BUNĂVOIE

umină e Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, luminată de Dumnezeu e întreaga Biserică triumfătoare din cer şi Biserica luptătoare de pe pământ, şi luminaţi trebuie să fie toţi fiii Bisericii lui Dumnezeu. Creştinii care stăruiesc în multe păcate din cele peste 365 de feluri, pierd mai puţin, ori mai mult, (după felul cufundării lor în păcate) din lumina Divină cu care au fost înzestraţi de Dumnezeu. Aceştia se acoperă şi pătrund, mai puţin ori mai mult, în întunericul păcatelor săvârşite. Pentru a scăpa de întunericul păcatelor şi a se lumina din nou spre a redeveni fiu adevărat al Bisericii, al Luminii, al zilei, al lui Dumnezeu, fiecare creştin căzut în păcate, e dator a merge la Duhovnic şi a se mărturisi nesilit, cu toată convingerea şi buna-voinţă.

Deci şi tu, frate, se cuvine să mărturiseşti cu însăţi gura ta, toate lucrurile, vorbele şi gândurile tale cele rele. Cu însăţi gura ta să spui păcatele tale, pentru că măcar de leai şi scrise, ca să nu le uiţi, însă ai datoria tu singur să le citeşti la Duhovnic. Pentru aceasta cei ce scriind păcatele şi dându-le prin scrisoare Duhovnicului, se duc rău şi cu greşeală fac aceasta, şi mărturisirea lor nu este desăvârşită.

Să înceteze de acum înainte de la acest lucru fără de cale şi *să citească ei singuri zapisul păcatelor lor*, nu de vreo silă sau nevoie; ci de voie şi de la sineşi, zicând cu David: "Şi din voia mea, mă voi mărturisi Lui". Să nu aştepţi să te întrebe Duhovnicul; ci tu întâi să le mărturiseşti. Să nu te asemeni şi tu la aceasta cu împăratul Nabuhodonosor, care nu spunea el la înţelepţii (vrăjitorii, magii) Babilonului, visul ce l-a avut, ca pe urmă vrăjitorii să-l dezlege; ci cerea ca să-i spună aceia şi visul şi tâlcuirea lui: "Însă visul şi asemănarea lui, spuneţi-mi mie" (Daniel 2, 6). Tu, creştine, să nu faci ca păgânul împărat al Babilonului; ci tu spune întâi visul tău, adică păcatele tale, şi atunci să audă Duhovnicul ca să le îndrepteze.." (C. f. f. de suflet, o. c. pg. 140-141).

365 tabere drăceşti luptă pe creştini şi mulţimi de Îngeri îi apără. Odată Sf. Nifon după rugăciune, în vedenie, a văzut un câmp mare deopotrivă în lung şi-n lat, în care stăteau mulţime de diavoli despărţiţi în cete, aşa că erau toţi 365 de cete, după numărul păcatelor celor grele; iar un arap prea întunecat, număra

oştile, rânduind cetele ca la război şi zicând: privind spre mine, nu vă temeţi de nimic, pentru că puterea mea va fi cu voi. Unul dintre diavoli a adus mulţime de arme de diferite feluri, şi le împărţea la cete; apoi dând diavolul fiecărei cete, descântece şi farmece, le-a trimis peste tot pământul, asupra Bisericii lui Hristos. Văzând acestea fericitul Nifon, îndată s-a auzit gas către dânsul: Întoarce-te, Nifone, către răsărit şi priveşte. Iar el întorcându-se, a văzut un câmp curat şi frumos, unde erau mulţime fără de

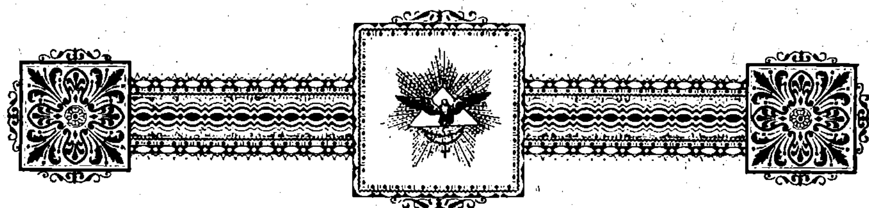
Sfântul Ioan Teologul în Apocalips ne înfăţişează Biserica lui Dumnezeu, în figura unei femei îmbrăcată cu soarele, luna sub picioarele ei, încununată cu 12 stele, care avea în pântece şi se chinuia să nască. El ne arată apoi puterile diavolului, sub figura unui balaur mare, roşu, cu şapte capete încununate şi zece coarne, trăgând cu coada lui a treia parte din stelele cerului, aruncându-le pe pământ. Balaurul pândea pe femeie să nască, ca îndată să-i mănânce copilul ei. Copilul născut a fost răpit la cer; iar femeia a fugit în pustie, unde i s-a gătit ei loc de la Dumnezeu. După uriaşul război din cer, balaurul aruncat pe pământ a gonit Biserica, aruncând râuri de apă după ea ca s-o înece, dar n-a reuşit.

Balaurul văzând că n-a putut înghiţi pe Unicul Născut Fiu al Fecioarei, şi pe Femeia (Biserica creştină) luminată n-a putut-o pierde, s-a mâniat asupra ei groaznic şi s-a dus să facă război cu ceilalţi din seminţia ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi au mărturia lui Iisus Hristos (Apc. 12). Chipul de faţă ne arată pe balaurul-dracon venind dinspre casa lui "cârciuma cu blestemăţiile ei", trăgând cu coada a treia parte din stelele cerului şi aruncându-le la pământ (creştinii de la cârciumi şi de pe alte teritorii diavoleşti, aruncaţi în felurite păcate: beţii, jocuri, bătăi, vărsări de sânge, ucideri, lux, desfrânări) năvălind asupra Bisericii vii, spirituale, a Domnului Hristos. Adunarea creştinilor în frunte cu: Ierarhii, Preoţii, Diaconii şi dascălii Ei, războiesc cu armele Duhului pe balaurul-dracon, rănindu-l grav. Lupta începută în cer înainte de crearea lumii văzute, dată de Sf. Arhanghel Mihail şi Îngerii cei luminaţi cu balaurul-dracon şi îngerii lui, e în continuare aici pe pământ, cât va fi lumea aceasta. Iubiţilor! Să luptăm lupta cea bună a credinţei, grijindu-ne sufleteşte după Dreptarul Ortodoxiei, şi aşa nădăjduim a redobândi cu Darul lui Dumnezeu statornica fericire vremelnică şi veşnică

număr, din cei cu haine albe, îndoită decât a arapilor, cu mii de mii, pregătiţi toţi ca de război; apoi a venit un bărbat oarecare mai luminat decât soarele, şi a zis: "Aşa vă porunceşte Domnul Savaot, să vă duceţi în tot pământul, ca să ajutaţi creştinilor, şi să păziţi viaţa lor". Cuviosul văzând acestea, a preamărit pe Dumnezeu, care ajută Bisericii sale (V. Sf. 23. XII, o. c. 1195-6).

Dracii luptă pe călugări şi Îngerii îi salvează. Odată Avva Moisi a fost foarte luptat spre curvie. Şi nemaiputând să şadă în chilie, s-a dus şi a vestit lui Avva Isidor. Şi l-a rugat pe el bătrânul ca să se întoarcă la chilia sa, dar nu a primit, zicând: "Nu pot, Avvo". Şi luându-l cu sine, l-a suit pe casă şi i-a zis: "Ia aminte la apus". Şi luând aminte, a văzut mulţime nenumărată de diavoli, tulburându-se şi gâlcevindu-se ca să bată război. Zis-a lui iarăşi, Avva Isidor: "Caută şi spre răsărit şi ia aminte". Şi a căutat şi a văzut mulţime nenumărată de Sfinţi Îngeri slăviţi. Şi a zis Avva Isidor: "Iată, aceştia sunt cei trimişi spre ajutor Sfinţilor, de la Domnul, iar cei de la apus, sunt cei ce bat război cu noi. Deci mai mulţi sunt cei cu noi". Şi aşa mulţumind lui Dumnezeu, Avva Moisi a luat îndrăzneală şi s-a întors la chilia sa (Pateric).

PĂCATELE ÎMPOTRIVA DUHULUI SFÂNT

CERCETAREA CONŞTIINŢEI

ici e locul şi timpul, iubiţilor fraţi creştini, ca să ne arătăm cât mai grabnic rănile sufleteşti lui Dumnezeu, înaintea iscusitului Preot Duhovnic, spre a primi doctoria tămăduitoare (canonul cuvenit) şi a ne vindeca Doctorul sufletelor şi al trupurilor noastre (Ieş. 15, 26; comp. Lev 5, 5, 6; 26, 40, 44; Num. 5, 6, 7; Ier. 3, 13, 19; comp. 1 Ioan 1, 5, 10; Iac. 5, 10; Ioan 20, 22, 23; Mt. 16, 17-19; 18, 18, 19.) de toate aceste răni mortificatoare şi ucigătoare de suflete.

Mai înainte de a merge la Dumnezeiescul Scaun al Spovedaniei, şapte-opt zile, sau mai bine şapte-opt săptămâni, să ne cercetăm fiecare din noi, cu mare luare-aminte, nu numai de formă goală (Iac. 1, 23-26, 5-8, 21-22; 2, 14-26), cugetând adânc asupra tuturor pasiunilor şi păcatelor săvârşite în viaţă, şi mai ales asupra celor de care încă suntem robiţi şi în prezent. În dorinţa de a uşura pe fiii şi fiicele Sfintei Biserici Ortodoxe - penitenţi şi Duhovnici - am pus aici păcatele omeneşti, unele după altele, arătând pe de o parte greutatea şi cano-nisirea lor; iar pe de altă parte felurite învăţături folositoare de suflet, spre a se depărta fiecare de rău (de păcate) şi a face binele, devenind astfel un virtuos creştin şi vrednic fiu al lui Dumnezeu

Fraţilor şi surorilor în Hristos Domnul! Toţi şi toate, care voiţi a vă curăţi sufletele de fărădelegi, aici pe pământ unde le-am şi făcut, spre a nu intra negri de păcate în mormânt şi în veşnicie, astăzi (Evr. 3, 7; 4, 7) să ne hotărâm desăvârşit a trece din întuneric la lumină şi din vieţuirea vicioasă, păcătoasă, idolatrizată, la vieţuirea cât mai curat creştinească. Citiţi cu luare-aminte cartea

aceasta, cu păcatele, greutatea şi canonisirea lor, însoţite de sfaturile pentru combaterea şi părăsirea desăvârşită de ele. Apoi după o hotărâre statornică şi neclintită, pentru a trece la vieţuirea în omul cel nou (Efs. 4, 24; Cols. 3, 10), mergeţi la Duhovnic iscusit şi luminat, mărturisindu-vă toate păcatele voastre, (notate din vreme) primind şi îndeplinind canonul cuvenit. Altfel nu vă curăţiţi desăvârşit. Graba strică treaba, şi primejduirea pierzării vremelnice şi veşnice, urmăreşte pas cu pas, pe cei ce se grijesc sufleteşte numai de formă goală sau de mântuială.

"Recunoaşte-ţi vinovăţia ta, că te-ai abătut de la Domnul Dumnezeul tău... Întoarceţi-vă copii apostaţi - zice Domnul - căci M-am unit cu voi... (la Botez) *şi vă voi pune pe voi în numărul fiilor... vă voi da moştenirea cea mai frumosă şi Mă veţi numi Tată al vostru şi Eu voi fi Dumnezeul vostru"* (Ier. 5, 13-19; comp. 2 Cor. 6, 14-18; Is. 56, 5; Ioan 1, 12, 13; Rom. 8, 14-39; Gal. 3, 26, 27; 2 Petru 1, 4; 1 Ioan 3, 1, 2; Evr. 8, 10; Apc 3, 12; 21, 7.).

CUM PĂCĂTUIM ÎMPOTRIVA DUHULUI SFÂNT

coala divină a Sfintei Biserici Creştine Ortodoxe, ne-a învăţat şi învaţă pe toţi creştinii, că Duhul Sfânt este a treia Faţă a Dumnezeirii. Prima Faţă a Dumnezeirii este Dumnezeu Tatăl, a doua Faţă este Dumnezeu Fiul şi a treia Faţă este Dumnezeu Duhul Sfânt. În cartea Facerii (1, 2), citim că mai-nainte de crearea lumii acesteia văzută, pământul era fără formă, deşert, şi "Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor". Tot în cartea Facerii (8, 3-11) aflăm că: "Noe a trimis din Corabie un porumbel, care s-a întors la el spre seară, având în ciocul său o ramură verde de măslin" (simbolul păcii eterne). Aici aflăm puterea Duhului Sfânt şi forma Lui, în care s-a arătat în Noul Testament şi pictat mai târziu în creştinism.

Dacă deschidem Noul Testament (Mt. 3, 16; Mc. 1, 9-11; Lc. 3, 21-22.) citim următoarele: "Botezându-se Iisus, îndată a ieşit din apă, şi iată I S-au deschis Lui cerurile, şi au văzut pe Duhul lui Dumnezeu pogorându-Se ca un Porumbel şi venind peste Dânsul". Aici la Iordan vedem arătarea Prea Sfintei Treimi. Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul botezându-Se de la Ioan în apele Iordanului, Dumnezeu Duhul pogorându-Se din cerurile deschise, în chip de Porumbel, rămânând peste Dânsul, şi Dumnezeu Tatăl

din ceruri mărtirisind cu glas puternic pe Fiul Său, zicând: "Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care bine am voit".

Dumnezeu Duhul Sfânt S-a mai pictat din vechime şi până azi, şi în chip de limbi de foc, stând deasupra capetelor: Prea Sfintei Fecioarei Maria, Maica Domnului, şi a Sf. Apostoli. *"Iar sosind ziua Cincizecimei, erau toţi Apostolii adunaţi la un loc... şi li s-au arătat limbi împărţite, ca de foc, şi au stat pe fiecare din ei. Şi s-au umplut toţi de Duhul Sfânt, şi au început a grăi în alte limbi, precum le da lor Duhul a grăi..."* (F. Ap. 2, 1-4).

În iconografia Bisericii Creştine a rămas stabilit că după arătările Dumnezeieştilor Scripturi, Duhul Sfânt să se picteze la Botezul Domnului în chip de Porumbel, cu lumină şi raze împrejur, la Icona Sfintei Treimi pictat tot în chip de Porumbel plutind în aer, cu aripile întinse, deasupra lui Dumnezeu Tatăl şi a lui Dumnezeu Fiul; iar în Icoana Cincizecimii, Duhul Sfânt este pictat în chip de limbi de foc stând deasupra Preacuratei Maici şi a Sfinţilor Apostoli.

Duhul Sfânt este Făcătorul Dumnezeieştilor Scripturi ale Vechiul şi Noului Testament şi izvorâtorul abundent al celor şapte Daruri ale Sale, văzute de Sf. Ioan Evanghelistul în chipul maiestuos a *"Şapte făclii de foc, arzând înaintea Tronului Dumnezeirii, care sunt cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu"* (Apc. 4, 5). Aceste şapte Daruri ale Duhului, dar mai bine zis însuşi Duhul Sfânt Dumnezeu, erau în Hristos Dumnezeu, mai bogat şi desăvârşit în Corpul Său Omenesc curat şi Divin, precum adevereşte şi Proorocul: *"Şi se va odihni peste Dânsul: Duhul Domnului, Duhul Înţelepciunii şi al Înţelegerii, Duhul Sfatului şi al Tăriei, Duhul Cunoştinţei şi al Bunei Credinţe, Duhul Temerii de Dumnezeu"* (Is. 11, 2). Aceste şapte Duhuri le vedem lucrând bogat în Sf. Biserică Ortodoxă Creştină, care-i Trupul Domnului Hristos, sub forma şi rânduielile celor şapte Taine, în Sf. Botez, Mir-Ungerea, Pocăinţa, Dumnezeiasca Împărtăşire cu Cuvântul şi P.S. Trup şi Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos, Preoţia, Nunta şi Maslul (Vezi într. 69-119; p. I Mărt. Ort.).

Noi greşim în trei feluri împotriva lui Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt: ori din neputinţă, ori din neştiinţă, ori din îndărătnicie sau din firea cea rea. Păcatul din neputinţă este socotit împotriva lui Dumnezeu Tatăl, căci El Se cheamă "Atotputernic". Păcatul din neştiinţă este împotriva Fiului, căci Fiul lui Dumnezeu Se cheamă "Înţelepciune". Păcatul din firea cea rea, este împotriva Duhului Sfânt, căci Duhul Sfânt Se cheamă " Bun, Duhul Adevărului".

Deci, oricare om va greşi din neputinţă sau din neştiinţă, se va

ierta lui, de se va pocăi cum se cade, căci zice psalmistul: *"Păcatele tinereţelor mele şi ale neştiinţei mele, nu le pomeni"* (Ps. 24, 8) iar celor ce greşesc împotriva Duhului Sfânt, nu li se va ierta lesne păcatul lor, căci zice Mântuitorul: *"Tot păcatul şi hula se va ierta oamenilor; iar hula care este împotriva Duhului Sfânt, nu se va ierta oamenilor... nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie...Sau faceţi pomul bun şi roada lui bună, sau faceţi pomul putred şi roada lui putredă, că din roade se cunoaşte pomul"* (Mt. 12, 30-33).

Exemple de groaznice pedepsiri a păcătuirii contra Duhului Sfânt. O parte din îngeri, în frunte cu Lucifer, trufindu-se şi răzvrătindu-se contra bunătăţii lui Dumnezeu, au căzut din dar şi din cer pentru totdeauna (Is. 14, Apc. 12). Eva şi Adam au căzut din Rai cu toţi urmaşii lor (Fac 3). Cain ucigând pe fratele său a căzut în tortură vremelnică şi veşnică (Fac 4). Fiii lui Aaron: Nabad şi Abiud, aducând foc străin cu cădelniţele lor înaintea lui Dumnezeu, a ieşit foc dinaintea Domnului şi i-a mistuit, şi au murit înaintea Domnului (Levit 10, 1-7) (a). Poporul israelit, eliberat de bunătatea lui Dumnezeu din robia amară a Egiptului, cârtind, a pierit în pustiu, nemaiputând ajunge în pământul făgăduinţei (Num. 14; 2 Lege 1, 34-37). Iuda Iscariotul (Mt. 26, 14-25, 46-50; 27, 3-16; F. Ap. 1, 16-20). Anania şi Sapfira (F. Ap. 5, 1-11).

Creştine! Aici la păcatele împotriva Sfântului Duh, pe care le-ai săvârşit în viaţă, mărturiseşti numai pe acelea care le-ai făcut şi notat după o cercetare amănunţită şi serioasă.

Am păcătuit împotriva Duhului Sfânt?

"Amin grăiesc vouă, toate păcatele se vor ierta fiilor oamenilor şi hulele ori câte vor huli; iar cine va huli împotriva Sfântului Duh, n-are iertare în veac, ci este vinovat Judecăţii de veci" (a).

Mântuitorul zice că aceste păcate nu se iartă, pentru că ele dezrădăcinează din suflet orice aplecare la pocăinţă şi îndreptare, iar nu pentru că ele ar covârşi bunătatea şi iubirea de oameni a lui Dumnezeu, Care voieşte ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vină la cunoştinţa adevărului (1 Tim. 2, 4; Iez. 18, 23; Ioan 3, 16-17.).

(a) Şi în vremurile noastre am văzut, şi încă vedem, creştini şi creştine după nume, care susţin că sunt fiii şi fiicele Bisericii lui Dumnezeu, aducând foc străin înaintea lui Dumnezeu, dimineaţa, peste zi şi seara: în casele lor, pe drum, prin ţarini, ba chiar şi în Curţile Domnului, adică în loc de a aduce foc sfânt, "Dragoste sfântă şi tămâiere", ei umblă cu dragoste drăcească, aducând foc stăin, fum de tutun şi duhoarea iadului, dar precum pe acei fii ai Arhiereului Aaron i-a ars, aşa şi pe aceştia, îi arde şi-i va arde, focul vremelnic şi veşnic".

Cel ce săvârşeşte astfel de păcate, nu află iertare tocmai pentru că nu voieşte să fie iertat, să-şi îndrepte viaţa conform învăţăturilor şi poruncilor lui Dumnezeu, ci se împietreşte şi vieţuieşte după gusturile sale (comp. Ioan 3, 18). Pe când prin virtutea desăvârşită, omul ajunge la unirea cea mai deplină cu Dumnezeu în Iisus Hristos, şi prin păcatele de acest fel omul ajunge la înstrăinarea totală de Dumnezeu, bunul suprem al său; ajunge la moartea sufletească, ce atrage după sine mai totdeauna, curând şi moartea trupească. Aceasta este şi urmarea cea mai de aproape a dezgustării. Totuşi, cum sfaturile lui Dumnezeu nu mai sunt pătrunse de mintea omenească, chiar şi omul cel mai căzut este îndemnat a se ruga lui Dumnezeu cu Psalmistul: *"Nu mă lepăda de la Faţa Ta, şi Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine"* (Ps. 50, 13). El trebuie să-şi dea silinţa a se curăţi de toate păcatele prin botezul unei adevărate Pocăinţe, cu zdrobirea inimii şi cu lacrimi, prin rugăciuni şi fapte bune, potrivnice păcatelor în care omul s-a tăvălit, prin ascultarea Sfintelor Slujbe ale Bisericii şi împărtăşirea cu Sfintele Taine (b).

1. Am păcătuit cu încrederea prea mare şi nesocotită în Dumnezeu, zicând că El e milostiv şi mă va ierta, şi că pentru aceea pot păcătui mereu?

"Ştim că judecata lui Dumnezeu este după adevăr asupra celor ce fac unele (păcate) *ca acestea. Şi oare socoteşti acestea o, omule, cel ce judeci pe cei ce fac unele* (păcate) *ca acestea, şi tu însuţi aceleaşi* (păcate) *faci, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu? Sau nu bagi seamă de bogăţiile bunătăţii Lui, şi de îngăduinţa, şi de îndelungă-răbdarea Lui: necunoscând că bunătatea lui Dumnezeu te aduce la Pocăinţă? Ci, după împietrirea ta şi nepocăita inimă, îţi aduni ţie mânie în ziua mâniei, şi a descoperirii dreptei Judecăţi a lui Dumnezeu"* (Rom. 2, 2-5; comp. F. Ap. 7, 51; II Lege 32, 28-36; Apc. 21, 8; 22, 15).

Departea-i iadul? Un necredincios îngâmfat a ieşit la plimbare călare pe calul său cel mai bun. În cale, se întâlni cu Preotul Bisericii, pe care-l întrebă în batjocură: "Domnule Părinte, şi cin-

(a) Mc. 3, 28-29; comp. Mt. 12, 31-32; Lc. 12, 8-10; Evr. 6, 4-6; 10, 26-29; 1 Ioan 5, 16; F. Ap. 7, 51; Vezi şi Mărt. Ort. part. III, Într. 38-41; şi part. I, într. 69-81. "Cazania II-a la Naşterea Domnului", "Cazania" ed. Sf. Sinod, pg. 366-368; "Căl. Pred.", pag. 216; Ier. 7, 15-19; 11, 14; 14, 10-16. (b) Arhi. Dr. Athanasie Mironescu.Teol. morală, Buc. 1895. pg. 317-318; comp. şi Mărt. ort. p. III; S. de Canev. Theol. Dogm. V. pg. 33-42; Is. 1, 18; Iez. 18, 21-23, 27-28.

stit Păstor sufletesc, am înţeles, că dumneata pe acolo, pe la Biserică, te ocupi mult între altele şi cu iadul...Spune-mi te rog, cât e de departe acel iad, de care tot vorbeşti, că vreu să zbor cu calul meu voinic şi sprinten până acolo".

"Dumnezeu să te păzească de un astfel de drum, zise Preotul Domnului, trecând pe lângă hula necredinciosului, care trăia trupeşte, vieţuind în felurite păcate grele, fără a se mai căi, ca şi cum n-ar mai muri.

După amiază, calul sosi înapoi acasă fără stăpân. Ce se întâmplase? La cotitura unui drum, calul se împiedică izbindu-şi stăpânul cu capul de nişte bolovani, unde a rămas mort în drum. Ajunsese unde grăise: în iad (Pr. I Trifa).

"Dumnezeu nu Se batjocoreşte; ci, ceea ce va semăna omul, aceea va şi secera" (Gal. 6, 7-8; Apc. 21, 8).

2. Mi-am pus în minte ca să păcătuiesc cât voi putea, fără a mă înfrâna, zicând că am să mă pocăiesc la anul, la bătrâneţe, pe patul morţii?

"Oameni tari la cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, pururea împotriva Duhului Sfânt staţi; precum părinţii voştrii aşa şi voi" (F. Ap. 7, 51; comp. Ieş. 32, 1-10; 33, 3-6; Is. 48, 4; Lev. 26, 40-41; 2 Lege. 10, 16; Ier. 44, 9, 23; Iez. 44, 6-9.). "De nu vă veţi pocăi - zice Domnul - toţi aşa veţi pieri..." (a).

Fiecare din noi să ne aducem aminte de păţania bogatului lacom, a bogatului nemilostiv şi a altora (b).

Yokohama. În anul 1923 puterea Dumnezeirii, pedepsitoare lumii ce stăruia cu îndărătnicie în păcate, printr-un cutremur puternic a distrus complet oraşul Yokohama din Japonia. Pământul deschizându-se a înghiţit pe toţi care chefuiau; iar cei îngroziţi de cutremur, încercând a fugi de moarte, au fost măturaţi ca nişte muşte şi gunoaie netrebnice, de fioroasele valuri ale Mării spumegânde.

"Mă aflam în Yokohama - istoriseşte un american - când deodată se auziră bubuituri puternice, şi apoi foc, fum, strigăte şi moarte în toate părţile. Multe grozăvii am văzut acolo, dar pe una n-am s-o pot uita niciodată: în faţa casei unde şedeam eu, era tocmai

---

(a) Lc. 13, 1-9; Mărt. Ort. p. III. într. 39. (b) Lc. 12, 16-20; 16, 19-31; Din "Neamul Românesc pentru popor".

în toi un chef şi joc mare la cârciumă, când deodată am văzut că pământul şi-a deschis gura şi a înghiţit petrecerea aceea. Din adâncul pământului se auzeau ca dintr-un iad, strigătele oamenilor, dar acum nu mai erau strigăte şi chiuituri de petreceri; ci de moarte. Pe urmă pământul iarăşi şi-a închis gura şi s-a lipit la loc... Şi de atunci - încheie americanul - de câte ori aud cum răsună cârciumele de beţii, joc şi chiuituri drăceşti, sudalme spurcate şi înjurături de cele Sfinte, mă gândesc la cârciuma din Yokohama.

E sigur că petrecăreţii de la cârciuma din Yokohama, dacă le-ar fi prevestit cineva pierzarea ce-i urmărea, ar fi crezut că acela glumeşte ori aiureşte, ca şi ginerii şi cetăţenii Sodomei şi Gomorei pe dreptul Lot (Fac. 19, 1-29; comp. Lc. 17, 28-37; 2 Petru 2, 6-9; Apc. 17; 18).

De moarte nu poţi fugi. În privinţa aceasta am citit undeva o mult grăitoare întâmplare. Un om a visat într-o noapte că venise moartea la el. Când la văzut dormind în pat, s-a umplut de mirare, şi întrebând: "Cum? Aici te afli?" - a dispărut. Dimineaţa următore omul s-a trezit cu un fel de spaimă. Toată ziua a stat sub frica acestui vis; iar când a venit seara şi-a zis: "Hai, să merg la cumătru în satul vecin, să scap de acest vis urât".

A încălecat pe cal şi a plecat. Pe drum zorea calul să meargă tot mai iute. Dar pe la jumătatea drumului, calul s-a prăbuşit cu el într-un şanţ. Atunci iată că se iveşte şi moartea, zicând: "A, da! iată aici trebuia să te aflu" (Ist. 469; Pr. I. Trifa).

Pregătiţi-vă de moarte. În vremurile vechi, când se încorona împăratul, în momentul când i se punea coroana imperială pe cap şi i se da sceptrul împărătesc în mână, arhitectul mormintelor aducea înaintea împăratului trei pietre: una de alabastru, una de ipsos şi una roşie, întrebând pe împărat în auzul tuturor: "Alege, Cezare una din aceste pietre, ca să-ţi zidesc de pe acum mormântul".

Regele Egiptului, Ptolomeu, când şedea la masă, un servitor îi aducea craniul unui mort şi-l punea pe masă, spunându-i: "Adu-ţi aminte, Măria-Ta, că în curând vei fi şi tu ca acesta". Numai cu astfel de gânduri, mai prevăzătoare în viitor la cele mai de pe urmă ale noastre, nu vom mai fi creştini făţarnici sau morminte văruite, cum înfiera Mântuitorul odinioară pe iudei (Mt. 23; O mie pilde o.c).

Moartea surprinde fără de veste. De se naşte credinţa dogmelor celor cereşti mai mult din auzite decât din vedere, credinţa lucrurilor pământeşti se naşte mai mult din vedere de cât din auzire. "Vino şi vezi". Îndestul este să vii şi să vezi, pentru ca să crezi. Însă între

toate celelalte lucruri, care cu atât mai vârtos le credem, cu cât mai cu amănuntul le vedem, totuşi, este unul pe care îl vedem adesea şi îl credem cu anevoie. Noi suntem în această zadarnică lume ca într-o privelişte vrednică de plângere, în care vedem în toate zilele acele triste tânguiri ale acestei vieţi vremelnice, şi tirania cea groaznică a celei atotstricătoare şi omorâtore moarte.

Vedem pe moarte pururea pretutindenea, o vedem în fiecare vreme, în toate zilele anului, în toate ceasurile zilelor, o vedem în toată vârsta: la bătrâneţe, la tinereţe, la însuşi începuturile vieţii, o vedem în fiecare loc, pe pământ, pe mare, în casele cele tupilate ale săracilor, în palatele cele luxoase ale bogaţilor, pe tronurile cele înalte ale împăraţilor şi ale boierilor pământului. Lumea aceasta toată, care este locuinţă de puţini vii, este mormânt de nenumăraţi morţi! Lucrul nostru de toate zilele este, o parte să murim şi altă parte să îngropăm pe cei morţi. Şi, sau alţii să ne plângă pe noi, sau noi să plângem pe alţii. Nici un lucru nu vedem mai adesea decât moartea, şi nici un lucru nu credem mai anevoie decât moartea. Vedem că mor alţii, însă nu vedem că vom muri şi noi, mărturisim că suntem muritori, însă facem în aşa fel ca şi când am fi nemuritori. Intr-atât ne amăgim îndoit, căci nădăjduind că nu vom muri, vieţuim păcătoşi, şi că vieţuind păcătoşi, murim osândiţi; din care urmează pagubă îndoită, şi a nădejdei pe care o pierdem şi a mântuirii pe care nu o câştigăm.

Dar o, omule, gânditor de deşertăciune! cine este acela care trăeşte şi nu va muri? Că cine a trăit şi nu a murit? " Cine este omul care să vieze şi să nu vadă moartea?" Tu te-ai născut pentru ca să mori; un lucru, numai, putea să te mântuiască de moarte, numai de nu te-ai fi născut niciodată. De nu crezi trupurilor moarte pe care le vezi; de nu crezi atâtor morminte pe care calci în cale; crede la acelea ce vreau să-ţi spun astăzi. Vino şi vezi. Vino şi vezi două înfricoşate adevăruri: Unul, că nici un lucru nu este atât de adevărat, cum este moartea, tu ai să mori într-o vreme; altul, că nici un lucru nu este atât de amăgitor ca moartea, căci tu nu ştii vremea în care ai să mori. Amar mie, eu am să mor. O ce lucru înfricoşat! Dar neştiind când, aceasta este încă şi mai înfricoşat. Aceste două vreau să socoteşti bine, creştine, şi urmând cuvântului meu cu luare-aminte, vino şi vezi.

Cel dintâi adevăr, pe care-l mărturiseşte fără de minciună ispita de toate zilele, este că noi toţi cu adevărat murim. O vedem, o mărturisim, dar nu o credem; pricina este că dorim a trăi pururea. Aceasta dorind-o, o şi nădăjduim. Nu dorim să murim niciodată,

şi aceasta ce nu dorim, nici nu o aşteptăm. Aceasta zic, este o mare amăgire, prin care iubirea de viaţa cea necumpătată şterge de tot aducerea-aminte de moarte, dar vino şi vezi. Eu nu vreau să vii la cimitirul celor morţi, ca să vezi înăuntru în întunecoasele morminte oasele cele goale, căpăţânile cele fără de frumuseţe, împuţita ţărână, şi dintr-acestea să te încredinţezi, că, cu adevărat este moarte, şi să cunoşti că se veştejeşte floare acestei vremelnice vieţi. Ba, nu este trebuinţă a deschide morminte, să vedem trupurile celor morţi, ci mai vârtos să deschidem Raiul, şi acolo vino să vezi, ca să înţelegi rătăcirea aceea în care te afli.

A zidit Dumnezeu pe Adam şi Eva, i-a pus înăuntru în Raiul bucuriei, ca să se bucure de frumuseţile lui, şi să mănânce din roadele lui. Întru ispitirea ascultării numai din una i-a oprit, să nu mănânce din pomul cunoştinţei, întru care a însemnat osânda morţii. "Toţi ceilalţi pomi (le-a zis) să fie în stăpânirea voastră, numai din acesta însă vreau să nu mâncaţi, şi fiţi cu luare-aminte, că în ce ceas veţi întinde mâna şi vă veţi atinge de el, în acel ceas veţi muri. Din pomul acela, dintru care veţi cunoaşte binele şi răul, să nu mâncaţi din el, că în ce ceas veţi mânca dintr-însul cu moarte veţi muri". Însă întâi Eva a întins mâna, a luat rodul, a mâncat, apoi a dat şi lui Adam, bărbatul ei. Stai, Evo, ce faci! Adame! N-aţi auzit ce a poruncit Dumnezeu? Nu vedeţi aici lângă pom moartea! Şi au auzit, şi văd, dar cu toate acestea, au mâncat.

Şi oare până într-atata s-au fost înnebunit? I-au fost ademenit vicleanul şarpe: "Poruncească Dumnezeu, voi nu băgaţi seamă. Fie acolo moartea, nu vă temeţi nicidecum de dânsa. Mâncaţi şi nu veţi muri. "Nu veţi muri cu moarte". Mare lucru este acesta! Un Dumnezeu zice: "Veţi muri", şi nu o cred. Un diavol zice: "Nu veţi muri" şi cred. Este înaintea ochilor lor moartea, şi nu se tem de dânsa, şi aceasta ce este? Este cu adevărat o amăgire diavolească, amăgire, care li s-a făcut pricină de o primejdie desăvârşită. Rătăciţii, care au socotit că nu vor muri, au murit, şi au pierdut îndată Raiul, darul, mărirea, nemurirea şi pe Dumnezeu! Această amăgire o ai şi tu, creştine, şi într-această primejdie cazi. Tu vezi în toate zilele moartea, o vezi afară pe uliţe, o vezi înăuntru în casa ta, o vezi pe la străini, o vezi pe la rudele tale, o vezi la cei mari şi la cei mici, o vezi la bătrâni şi la tineri. Tu ai îngropat sau pe tatăl tău; sau pe fiul tău. Tu ai închis ochii femeii tale, tu plângi pe fratele tău, sau pe prietenul tău.

Vezi, dar, cum mor cu toţii şi nu crezi că ai să mori şi tu? Cine te amăgeşte? Acela care a amăgit pe Adam şi Eva, diavolul care

îți zice ție în taină în inimă: " Nu vei muri cu moarte, nu mori!" Fie, răbdare de-ai fi tânăr, de te-ai afla în floarea vârstei, de-ai fi bărbat ca să te afli în fierbințeala puterii, de-ai fi sănătos cu toate mădularele întărite, parcă ai avea puțină dreptate. Dar tu ești bolnav, îngreunat de mii de patimi! Tu ești bătrân, cu un picior înăuntru, în groapă, și cu altul pe pământ! Tu ești un leș viu cu moartea la gât! Și nu te temi de moarte? Cine te amăgește? Diavolul, care-ți zice: "Nu vei muri cu moarte! nu mori".

Adam s-a zidit ca să fie nemuritor, și avea oarecare dreptate ca să nu se teamă de moarte. Adam nu mai văzuse înainte de el pe nimeni mort. Și nu era mare lucru de socotea că nu va muri nici el. Dar tu ești muritor, tu ai văzut și pe alții care au murit, și totuși, tu ai nădejde de nemurire? Cine te amăgește? Diavolul, cela ce zice ție: "Nu vei muri cu moarte, nu mori!" Cu gura și tu o zici că vei muri, dar cu inima crezi și te nădăjduiești că nu vei muri niciodată. Această credință îți tulbură mintea și nu vezi primejdia ta cea mare. Această nădejde petrece pururea în tine, și te face a te amăgi cu credința deșartă, că precum ai trăit astăzi, așa vei trăi și mâine. Acestea de față te adeverează pentru cele viitoare. Calea vieții tale se arată ție foarte lungă și nu-i vezi capătul, lungimea zilelor tale se arată multă, și nu vezi ziua cea de pe urmă, și cum trăiești acuma, ți se nălucește că vei trăi pururea. Cine te amăgește? Diavolul, care zice ție: "Nu vei muri cu moarte, nu mori".

Și cred că sunt de așa fel și cugetările tale, căci de socoteai că ai să mori, tu părăseai lăcomia, strâmbătatea, răpirea, tu iertai vrăjmașilor tăi, tu încetai de clevetire, tu ai fi făcut milostenie, tu n-ai vorbi mai adeseori cu alt om fără numai cu Duhovnicul, tu n-ai mai ține ochii tăi pe pământ, ci în cer, tu n-ai gândi alta, fără numai de suflet, de Dumnezeu și de Rai. Dar foarte puțin socotești pe acestea, tu cela ce ești la sfârșitul vieții, și încă mai puțin tu cela ce ești la mijlocul vieții, și prea puțin, sau nicidecum, tu cela ce ești la începutul vieții. Toți au moștenit de la strămoși vechea rătăcire, a vedea pe moarte și a nu se teme de dânsa. "Nu veți muri cu moarte. Cu adevărat, trăiți, bucurați-vă, odihniți-vă fără nici o temere, nu veți muri ca ceilalți oameni", căci voi aveți altă fire, aveți trupul plăsmuit din altă țărână, aveți luat un hrisov iscălit de dreapta lui Dumnezeu, care dă vouă nemurire în dar. "Voi, precum zice Isaia (Is. 28) v-ați învoit cu moartea, să nu vină vreodinioară să vă ia".

Ziceți, am făcut așezământ cu iadul și cu moartea tocmeală. Nu veți muri cu moarte!

Orbilor! Acestea ce ziceţi sunt minciuni! Rătăciţilor! Acestea ce nădăjduiţi sunt deşarte! Aţi făcut mincinoasă nădejdea voastră! Voi sunteţi oameni şi veţi muri. "Iar voi ca nişte oameni muriţi şi ca unul din boieri cădeţi" (Ps. 81, 7). Voi aţi făcut atâta tulburare în lume pentru ca să câştigaţi un nume nemuritor. Dar, vestea voastră se stinge ca un fulger. Voi v-aţi osândit sufletul pentru ca să vă îmbogăţiţi, dar voi vă veţi pogorî goi în pământ, şi avuţia voastră va ajunge în mâinile străinilor. Voi aţi zidit palate înalte, şi un mormânt întunecos va să fie locaşul vostru. Voi aţi năpăstuit pe săraci pentru ca să întindeţi întru nemărginire moşiile voastre, şi nu vă rămâne alta, fără numai patru palme de pământ, în care să se facă mormântul vostru. Dar mărirea? Dar stăpânirea? Dar mândria? Dar dezmierdarea şi dulceaţa acelei trecute vieţi? Toate sunt umbre care au trecut!

Văzut-aţi pasăre zburătore prin aer, după care să rămână vreun semn din calea ei? Văzut-aţi corabie înotând pe mare, după care să rămână vreo urmă a trecerii ei? Văzut-aţi floare care înfloreşte pe pământ, după care să rămănă vreo foaie din ale ei? Văzut-aţi vis de noapte, după care să rămână dimineaţa ceva? Într-acest chip este şi viaţa acesta, după spunerea Teologului. Vis nestătător, nălucire care nu se prinde, zburare de pasăre ce trece, corabie pe mare care nu are urmă, floare ce se veştejeşte în vreme şi se strică în vreme. Numai un lucru rămâne, numele, şi prea rareori nume bun, iar de cele mai multe ori, rău nume pe care îl blesteamă săracii pe care i-aţi nedreptăţit, prietenii pe care i-aţi amăgit, însuşi moştenitorii, pentru care v-aţi osândit în muncă.

Lasă să zică şarpele cel diavolesc: "Nu veţi muri cu moarte!" Voi însă, vedeţi bine căci, ca nişte oameni muriţi şi ca unul din boieri cădeţi.

Nici un lucru nu este aşa de sigur ca moartea oamenilor. Toate celelalte sunt nesigure. Vrei să călătoreşti? Este nesigur de ai să te primejduieşti, sau ai să călătoreşti cu bine. Vrei să faci neguţătorie? Este nesigur de ai să păgubeşti sau ai să dobândeşti. Vrei să te îmbogăţeşti? Este nesigur, şi poate să fii pururea sărac. Vrei să dobândeşti cinste? Este nesigur, poate că n-o să izbuteşti. Asemenea ieftinătatea sau scumpetea, sunt neadevărate, războiul şi pacea sunt nesigure, fiece bine şi fiece rău, sunt nesigure, toate câte vezi, câte ai, la câte nădăjduieşti, toate sunt nesigure! Un lucru numai este sigur, moartea. De vrei sau nu, ai să mori negreşit, eşti pământ şi iarăşi în pământ vei merge: "Pământ eşti şi în pământ te vei întoarce". Aceasta-i

porunca lui Dumnezeu neschimbată, este nefericirea firii noastre nestrămutată. Hotărât este oamenilor odată să moară (Evr. 9, 27). O, moarte! moarte! Şi cât eşti de amară!

S-a biruit la război şi a căzut în mâinile israilitenilor, Agag, împăratul lui Amalic, şi i s-a făcut judecată, să plătescă cu sângele lui stricăciunea cea mare pe care a făcut-o la poporul lui Dumnezeu. Şi aşa târându-se cu sila spre junghiere, l-a cuprins un mare cutremur de frică. Când şi-a ridicat el ochii şi a văzut deasupra lui sabia goală, a suspinat din adâncul inimii, zicând: "Aşa este moartea de amară!? (1 Împ. 15). Ah, amară cu adevărat!" Vai mie când va veni ceasul acela! Părinţilor, fraţilor şi prietenilor, eu acum vă las; soţia mea, copilaşii mei, eu nu vă mai văd; casele mele, moşiile mele, avuţiile mele, zadarnice ostenelile mele, eu acum vă pierd. Dregătorie, cinste, procopseală, dulceaţă lumească, eu acum mă lipsesc de voi. Lume, tu acum pieri dinaintea ochilor mei. Viaţă, şi cât eşti tu de dulce; moarte, şi cât eşti tu de amară, până ce voi muri! Dar ce socotesc? Nu sunt ţărână? De ce dar mă mai mândresc? Pentru ce mă trudesc să adun atâta? De vreme ce am să le părăsesc odată? Ce poftesc atât de multe în lume, dacă nu sunt în lume veşnic? Ce mă grijesc atâta pentru viaţa mea, care se sfârşeşte, şi nu port grijă de sufletul meu, care este nemuritor!

Eu am să mor, deci, să mă grijesc ca să mor bine. Dumnezeul meu! Arată-mi sfârşitul. Dumnezeul meu, spune-mi câtă vreme am să mai trăiesc, pentru ca să mă pregătesc. "Spune-mi mie, Doamne, sfârşitul meu şi numărul zilelor mele care este?" (Ps. 38, 5-6). O! aceasta este foarte nesigură! Eu ştiu că am să mor, dar nu ştiu când, şi nici eu nu ştiu, dar nici Dumnezeu care mi-a arătat atâtea alte taine, nu mi-a arătat ceasul morţii mele, ci mai vârtos mi l-a ascuns foarte, iconomisind cu aceasta mântuirea mea, pentru că neştiind eu ceasul, în fiece vreme să fiu gata.

La Eclesiastul îmi zice: "Omul nu ştie vremea lui, dar precum se vânează peştele cu mreaja şi păsările cu cursa, într-acest chip se prind şi oamenii de ceasul cel rău, când va veni moartea cea grabnică." La Evanghelie îmi spune: Ceasul acela vine ca furul, adică în vremea în care n-o aşteptăm, şi pentru aceea se cade să priveghem. "Pentru aceea dar, privegheaţi şi fiţi gata" (Mt. 24; Lc. 12). Şi această nesiguranţă a morţii, cât este de înfricoşată, creştine, vino de vezi. Întâi dar să dezlegăm o îndoială, care ne-o face Marele Vasile, întemeiată pe Sfânta Scriptură.

În cuvântul, că Dumnezeu nu este pricină relelor, zice: "Moartea soseşte după ce se vor împlini hotarele vieţii, pe care

le-a înfipt judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu la fiecare, văzând mai înainte de departe, folosul fiecăruia dintre noi. Care va să zică, Dumnezeu a făcut viaţa omului cu măsură, şi i-a dat atâţia ani să trăiască, punând hotar pe care nu poate nimeni să-l treacă, şi să trăiască sau mai puţin sau mai mult. Dar în acest chip, moartea nu ar fi fost neadeverită, căci nu putea să vie, fără numai în vremea aceea ce a rânduit Dumnezeu. Însă cuvintele lui Vasile au altă înţelegere, deci vino şi vezi pentru ca să înţelegi.

Cât untdelemn vom pune în candelă, trebuie şi candela atâta vreme să ardă, nici mai puţin, nici mai mult. Atunci numai, se stinge candela, când se isprăveşte untdelemnul. Dar, sau de se va răsturna candela şi se va vărsa untdelemnul, sau de va sufla un vânt, sau de se va întâmpla vreo altă suflare, candela se stinge şi fără de vreme. Păzeşte-mi candela binişor de orice potrivnic şi atunci va arde până se va sfârşi cea de pe urmă picătură de untdelemn. Asemenea, câţi ani de viaţă ne-a dat Dumnezeu, fireşte că atâta se cade să trăim, nici mai mult nici mai puţin. Şi cu adevărat, că urmând noi pe cale cea firească, atunci vine moartea când se vor împlini ani aceia pe care ni i-a dat nouă Dumnezeu". Şi până aici este adevărat ceea ce zice Dascălul arătător de cele cereşti. "Moartea soseşte când se împlineşte hotarul vieţii." Dar câte lucruri potrivnice nu bat război cu viaţa!? Dumnezeu te-a făcut dintr-o alcătuire sănătoasă, şi după firea ta poţi să trăeşti o sută de ani, dar desfătarea, lăcomia, beţia, dezmierdarea poftelor, truda şi grija, scârba şi melancolia, atâtea boli şi patimi, ne strică pe jumătate anii vieţii. După firea ta poţi trăi multă vreme, deoarece nu se poate în silă şi fără de vreme să mori! Vino şi vezi.

Pentru păcatul lui Adam a împărăţit moartea în lume, a împărăţit ca un tiran, şi stricând toate hotarele firii, a început îndată cu sila. Şi de vreme ce Dumnezeu primi cu bucurie jertfa lui Abel celui bun, şi lepădă jertfa vicleanului Cain, "a căutat Dumnezeu spre Abel şi spre darurile lui; dar spre Cain n-a luat aminte" (Fac. 4). Pizma diavolului a aprins zavistie între fraţi. Cain a pizmuit asupra lui Abel şi l-a ucis. Într-acest chip, mai-nainte a murit fiul decât tatăl, mai-nainte cel tânăr decât cel bătrân! Care va să zică, aşa, mai-nainte decât moartea cea firească, a început în lume cea silnică. O! de ce mare răutate s-a făcut pricină zavistia diavolului. "Auzind diavolul (sunt cuvintele lui Hrisostom) că are să meargă omul în pământ, se nevoi să vadă una mai vârtos, adică pe fiul murind înaintea părintelui, şi frate pe frate omorând fără de vreme, prin silnica junghiere (Jud, 9).

Se cădea fireşte, pe Adam să-l îngroape Abel, fiul pe tatăl, cel tânăr pe cel bătrân, dar moartea nu urmează după fire, ci se apucă de silă, şi vine fără de vreme. Cu moarte firească se cădea să moară mulţi la adânci bătrâneţe, dar moartea cea silnică pe câţi a răpit la tinereţe?! Pe câţi i-a înecat marea, pe câţi i-a ars trăznetul! Pe câţi i-a împresurat cutremurul! Pe câţi i-a secerat moartea cea grabnică şi fără de vreme! Păzeşte viaţa ta de toate aceste primejdii şi atunci nu te teme că vei muri, fără numai când se vor împlini hotarele vieţii. Dar oare cum să o păzeşti? Căci vremea cea viitoare este ascunsă şi nu o vede ochiul tău.

Un cerb (este o pildă foarte potrivită la pricina aceasta) orb de un ochi, păştea pe lângă nişte ţărmuri, şi pentru ca să nu se teamă de vreo întâmplare rea, a pus ochiul cel orb către mare, şi cel sănătos către uscat. De pe uscat (socotea el) mă tem şi din partea asta se cade să văd bine, că dinspre mare nu este nici o primejdie. Foarte bine, dar ce a urmat? Acolo după întâmplare trece o corăbioară. Corăbierii îl văd, îl săgetează, şi-l omoară. Nefericitul cerb, el se păzea de vânători şi s-a omorât de corăbieri. Se temea din partea uscatului, şi i-a venit răul din partea mării. Dincotro nu aştepta, de acolo i-a venit moartea.

Ticălosule om! Tu te păzeşti de vrăşmaşi şi mori de prieteni. Te păzeşti de mare şi te îneci în liman. Te păzeşti despre cer, şi te găseşte răul de pe pământ. Te păzeşti de cele de faţă, ce vezi, dar de cele ascunse pe care nu le vezi, cum să te păzeşti? Lesne este a te păzi de arme, sau de vicleşugul celor potrivnici, căci auzi înfricoşările şi vezi pizma, dar oare cum poţi să te păzeşti de veninul cu care te adapă pe ascuns, ori femeia ta necredincioasă, ca să ia alt bărbat, ori nemilostivul tău fiu, ca să-ţi răpească cât mai curând moştenirea, ori sluga ta cea vânzătoare, cumpărându-se cu mită de vrăjmaşi? O cât de multe sunt vicleşugurile oamenilor! O cât de mari sunt răutăţile! Norocul este fără de credinţă, năprăznicia ne nădăjduită, şi primejdiile foarte adesea! Păzeşte-te cât vrei, dar dincotro nu te păzeşti şi dincotro nu te temi, dintr-acolo vine moartea.

Vino şi vezi. Abimeleh, fiul lui Ghedeon, după moartea tatălui său, pentru ca să ia împărăţia lui Israil, a înjunghiat într-o zi, sus pe o piatră, 70 de fraţi ce avea, (zice Sf. Scriptură. Jud. 9), numai singur cel de pe urmă decât toţi fraţii, Ioatam a scăpat de moarte, căci s-a ascuns. Abimeleh a adunat oşti, a bătut războie, a biruit, s-a suit pe scaun, s-a întărit, dar se temea pururea tiranul, ucigaşul de fraţi, se temea de cel tânăr, Ioatam, care căuta cu fiece

mijloace să facă răsplătire de sângele celor 70 de fraţi ai lui. Se temea de tot poporul cetăţii care fugea de el ca de o fiară sălbatică, pentru tirania lui. Dintr-o parte stă cu ochii deschişi, dincoace se păzeşte cu arme, dincoace aşteaptă moartea, şi este gata să scape de dânsa, dar moartea a venit din altă parte şi n-a putut scăpa de aceasta. De unde? Dincotro nici se temea, nici se păzea, căci acolo unde vrea să dea foc să ardă un turn, o femeie aruncă o piatră de răşniţă şi-i zdrobeşte capul, cade pe pământ cu sufletul în buze, cu mânia în inimă, cheamă pe sluga lui, şi-i zice: " Scoate curând sabia ta şi taie capul meu, ca să nu mor cu ruşine, să se zică cum că o femeie a ucis pe un viteaz." Într-acest chip a murit Abimeleh şi s-a îngropat, iar eu fac pe mormântul lui acest titlu, pe care l-a scris Duhul Sfânt în Eclesiastul: "N-a cunoscut omul vremea lui. Nu ştie omul nici când, nici unde, nici cum are să moară".

Deci, iată ce lucru necredincios este moartea, şi pentru aceasta cât este ea de înfricoşată! Ticălosule păcătos, şi oare de va veni moartea într-un ceas în care nu o aştepţi, de va veni dincotro nu o nădăjduieşti, de va veni şi te va găsi cu curva în pat, cu femeia cea străină în braţe; te va găsi cu mâinile pline de sângele săracilor, cu cugetul îngreunat de atâtea nedreptăţi, cu inima otrăvită de vrăjmăşie, de te va afla moartea în grabă şi nu vei avea vreme să chemi pe Duhovnic ca să te mărturiseşti, nici pe Preot să te împărtăşeşti, de te va afla de tot negrijit; ticălosule păcătos, oare atunci ce vrei să faci? Ca să-ţi pierzi viaţa nu este atâta pagubă, că tot trebuie să mori odată; să pierzi avuţia, nu este atâta lipsă, căci nu în avuţia ta îţi stă mântuirea, dar să pierzi deodată şi pe suflet şi pe mântuire?! Unde sunt lacrimi ca să plângă cineva o primejdie ca aceasta? Şi la atâta primejdie în care te afli, oare cum dormi fără de grijă? Cum umbli fără grijă? Cum vieţuieşti fără de pocăinţă? Cum de nu ţi-ai dat seama vreodată?

Şedea Domnul nostru Iisus Hristos la Cina cea de Taină, şi întorcâdu-Se către ucenicii lui, le-a zis: " Cu adevărat, unul din voi vrea să Mă vândă". Aud ucenicii un cuvânt ca acesta, se tulbură, se socotesc, şi se uită unul la altul, şi fiecare întreabă: "Doamne, nu cumva să fiu eu vânzătorul?" Eu vreu să zic cum că voi toţi care sunteţi aici şi mă ascultaţi, sunteţi nemuritori, dar de s-ar pogorî un Înger din cer să zică, unul din voi are să moară, trebuia cu toţii să vă tulburaţi, să vă îngrijiţi, să se uite unul la altul şi să întrebe: "Doamne, oare nu cumva să fiu eu acela?"

Dar lucrul acesta este într-alt chip, căci între toţi şcolarii lui Hristos numai unul avea să-L vândă şi ei toţi se socotesc, şi voi

aveţi să muriţi toţi, şi măcar unul din voi nu socoteşte şi să zică aşa: "Doamne! oare nu cumva voi fi eu acela?" Ei, creştinilor păcătoşi! De veţi avea minte în cap şi credinţă în inimă, se cade ca fiecare să se socotească aşa şi să zică: "Este cu adevărat că eu am să mor odată, aşadar, se cade să port grijă ca să mor îndreptat, cu Darul lui Dumnezeu. Este nesigur când am să mor, şi deci, de nu ştiu vremea, în care să mă pocăiesc şi să fiu gata pururea". Într-acest chip, creştinilor, moartea şi sigură şi nesigură, nu este înfricoşată. Vrei să o vezi, vino şi vezi, dar dă-mi libertate ca să iau întâi puţin repaus.

Înfricoşată este moartea la cei care nu-şi aduc aminte de dânsa. Sunt unii cărora le pare că sunt în lumea aceasta ca nişte copaci mari, copaci care sunt cu rădăcinile înfipte adânc, sunt întăriţi bine în pământ, ţin strâns şi în depărtare au inima lor împletită în cele pământeşti, în avuţie, în moşii, în stăpânire; copaci, care îşi ridică vârful foarte înalt, se înalţă întru mândrie, în zadarnică mărire şi întru deşertăciune; copaci care aruncă multă umbră, sunt vestiţi, au stimă bună şi renume între oameni; şi copacii aceştia nu se tem de iuţimea vânturilor.

De asemenea şi aceşti oameni nu se gândesc nimic de moarte: "Eu am zis întru îndestularea mea: nu mă voi clăti în veac". Dar când odată de năprasnă va sufla un crivăţ iute şi va surpa copacul, când se vor smulge rădăcinile lui şi se va atinge vârful lui de pământ, se vor scutura frunzele lui, se va pierde umbra lui, se vor usca ramurile lui şi se va tăia în multe despicături ca să se ardă în foc; unde ajunge copacul acela mare? În cenuşă.

Adică, atunci când va veni moartea, dincotro nu o aşteaptă şi când nu nădăjduieşte zadarnicul acela, când va veni să dezrădăcineze un suflet care se ţine cu atâta strânsoare de lumea aceasta, care este atât de vârtos lipit într-acestă viaţă, şi pe o mare mândrie ca acesta o va arunca înăuntru, în mormânt. O! ce silă, o ce durere, o ce lucru înfricoşat!

Însă cel ce socoteşte că are odată să moară, şi încă socoteşte că nu ştie când va muri, puţin câte puţin se dezrădăcinează din lume, puţin câte puţin dezleagă legăturile ce-l ţin legat cu viaţa, se găteşte, se grijeşte, aşteptând voia Domnului, vie moartea. Ce alta poate să-i facă? Fără numai cât îi închide ochii, pentru ca să nu mai vadă deşertăciunea lumii, şi pentru ca să nu mai plângă ticăloşiile lumii. Ce alta poate să-i facă, fără numai cât îl ridică dintr-această vale a plângerii, pentru ca să-l aşeze în sânul lui Avraam. Această moarte nu este înfricoşată; ci este moarte prea

dulce, este un somn de odihnă (precum o numeşte Sf. Scriptură) şi o fericită călătorie dintr-această scârbelnică viaţă în Împărăţia cea Cerească.

Aici stă toată pricina, creştine: Să-ţi aduci aminte pururea de moarte, ca să vieţuieşti bine, creştineşte, şi să mori încă şi mai bine. Şi vrei să-ţi spun cum să faci? Vino şi vezi. Demostene Ateni-anul, a poftit să se facă ritor, dar firea nu urma după vrerea lui, căci când vorbea făcea nişte gesturi atât de urâte, încât pe ascultători îi provoca a râde. Şi oare ce a făcut omul înţelept? A socotit că osteneala şi nevoinţa biruiesc pe fire, deci a ras pe jumătate perii capului său, ca să aibă pricină a nu ieşi afară în piaţă şi a se arăta oamenilor. S-a încuiat singur într-o căscioară din cele mai din lături, şi acolo făcea în meşteşugul ritorului nevoinţă şi îndeletnicire. Deci a pus înaintea lui o oglindă, şi acolo îşi lua seama binişor la gesturile ce făcea. A spânzurat deasupra lui o sabie goală, pentru ca să-i împungă umerii, pe care obişnuia ai ridica în sus adeseori, cu o mişcare foarte de râs. Şi cu o astfel de mijlocire de câtăva vreme şi-a tocmit sluţimea firii, şi s-a făcut ritorul acela atât de vestit, încât a ajuns să fie mărirea ritorilor şi lauda Eladei.

Un lucru asemenea te sfătuiesc să faci şi tu, creştine. Pe tine, sau firea cea rea, sau năravul cel rău, sau obiceiul cel rău, te trage în calea pierzării. Dar oare vrei să te îndreptezi de cel rău? Tunde pe jumătate părul capului, adică de nu se vor putea toate, aruncă cel puţin jumătate din grijile cele multe ale lumii şi ale vieţii, şi un ceas în fiecare zi închide-te înăuntru, în camera ta, singur, roagă-te lui Dumnezeu, şi după rugăciune vorbeşte însuţi cu tine şi zi: "Eu am să mor odată şi este prea adevărat". Aceasta este oglinda aceea întru care te vezi că eşti pământ şi în pământ iarăşi ai să ajungi.Cu unele ca acestea vei smeri gândul cel înalt al trupului. "Aproape îţi este (zice Marele Vasile) aducerea aminte a smereniei tale, pleacă-ţi jos vederea şi să înceteze mânia". Eu am să mor, dar nu ştiu când, căci aceasta este adeverită, poate să fie astăzi, poate mâine, poate şi întru acest ceas, aceasta este sabia cea goală care stă spânzurată deasupra umerilor tăi, te ţine în frica lui Dumnezeu, şi nu te lasă să greşeşti. În acest chip, tu te îndreptezi, şi în viaţa aceasta eşti drept; iar la vremea morţii te afli sfânt. O! ce mare tămăduire a vieţii este, aducerea aminte de moarte! (Ilie Miniat o. c. pg. 182-191).

"Întru toate cuvintele tale adu-ţi aminte de cele mai de pe urmă ale tale, şi în veac nu vei păcătui" (Is. Sir. 7, 38).

3. Am zis: Dacă va vrea Dumnezeu mă va mântui; iar dacă n-o vrea, voi pieri?

Dumnezeu nu vrea să piară nici un om ; ci vrea ca toţi să părăsească păcatul şi să vină la El, ca să fie vii (Lc. 9, 56).

"Veniţi către Mine toţi cei osteniţi şi însărcinaţi (cu greutatea mulţimii păcatelor) şi Eu vă voi odihni pe voi" (Mt. 11, 28). *"Pentru ce muriţi casa lui Israil? - zice Domnul - că nu voiesc moartea păcătosului; ci să vă întoarceţi şi veţi fi vii"* (Iez. 18, 31-32). *"De veţi vrea şi mă veţi asculta bunătăţile pământului veţi mânca, iar de nu veţi vrea... sabia vă va mânca"* (Is. 1, 19-20; Lev. 26, 3-41; 2 Lege. 28; comp. Mt. 18, 11-14; Iez. 18; 33; 1 Tim. 2, 4; 2 Petru 3, 9; 2 Lege 30, 15; 11, 28; Ps 94, 8; Is. Sir. 15, 11-19; 37, 21; Mt. 19, 17-21; 1 Tes. 5, 21). Cu acest păcat a înşelat Satana pe strămoşii noştri Adam şi Eva în Rai (Fac. 3), şi s-a obrăznicit căutând să înşele şi pe Domnul nostru Iisus Hristos în pustiu (Mt. 4, 6).

Sufletul tău e viu sau mort? Odinioară un om viclean şi amăgitor, a mers în oraşul Delfi la vrăjitorul ce răspundea dintr-o ascunzătoare a capiştei în numele idolului Apolon, la felurite întrebări ce i se puneau. Având în mâinile sale o pasăre vie, acoperită cu haina sa, a întrebat pe Apolon dacă pasărea ce o ţine în mână este vie sau moartă? Omul acela voia să păcălească pe vrăjitorul Apolon, cugetând că de va zice că pasărea e vie, să o sugrume şi să i-o arate moartă; iar de va zice că e moartă să i-o arate vie. Vrăjitorul cunoscând vicleşugul, i-a răspuns: "În voia ta stă, omule, să arăţi pasărea aceea de la tine, cum vei vrea: ori moartă, ori vie".

O pasăre minunată, ascunsă sub hainele noastre, purtăm şi noi în vasul (corpul) acesta de lut. E sufletul nostru. În voia fiecăruia din noi stă, ca această pasăre cerească să o avem vie sau moartă, să avem un suflet viu sau mort. Dumnezeu ne ajută pururea să păstrăm viu sufletul nostru omenesc, creat de El după chipul şi asemănarea Sa, însă pe de altă parte omul are voie liberă să-şi omoare sufletul său. Dar cei care şi-au omorât sufletul lor cu păcate grele vor fi traşi la răspundere în ziua cea mare şi înfricoşată a judecăţii, de unde vor cădea în groaznicele munci ale iadului.

Când mergem înaintea unei oglinzi, ea ne arată drept aşa cum suntem: frumoşi sau urâţi; curaţi ori mânjiţi pe faţă. De ne murdărim faţa, oglinda ne arată murdari pe faţă; iar dacă ne spălăm şi ne curăţim bine, oglinda ne arată curaţi. Aşa e şi cu sufletul nostru înaintea lui Dumnezeu. El vrea ca să fim vii şi fericiţi, dar a fi vii şi fericiţi atârnă şi de alegerea, vrerea şi ostenelile noastre chibzuite (Is. 1, 19, 26; Mt. 16, 24; Mc. 8, 34; Lc. 14, 26-35; Apc. 2, 3, 7; 21, 7-8).

"Pus-am înaintea ta: binele şi răul, viaţa şi mortea, binecuvântarea şi blestemul, alege viaţa ca să trăeşti tu şi urmaşii tăi..." (2 Lege 30, 19, 20, 15; 28; Lev. 26).

4. M-am deznădăjduit de mila lui Dumnezeu, zicând că pot păcătui înainte, că tot nu mă mai iartă Dumnezeu, şi tot în iad voi merge?

"Cel fărădelege de se va întoarce de la toate fărădelegile sale care a făcut, şi va păzi toate poruncile Mele, şi va face dreptate şi milă, cu viaţă va trăi, şi nu va muri. Toate nedreptăţile lui câte a făcut nu se vor pomeni, ci întru dreptatea sa, care a făcut, va fi viu. Au cu vrere voiesc moartea celui fărădelege, zice Domnul, şi nu mai vârtos să se abată el de la calea lui cea rea şi să fie viu?... Şi oricând se va întorce cel fărădelege de la fărădelegea sa, care a făcut, şi va face judecată şi dreptate, acesta sufletul său a păzit, şi s-a întors de la toate păgânătăţile sale care a făcut, cu viaţă va fi viu şi nu va muri" (Iez. 18, 21-24, 27-28.). Adeseori Dumnezeu sloboade peste credincioşi a fi luptaţi de ispitele deznădăjduirii, pentru a nu se înălţa şi a deveni astfel urâciune înainte Lui (Lc. 16, 15; 18, 9-14.). De pildă: Ilie: (3 Împ. 19, 1-4); Iov (Iov 3, 11-16; 7, 15-21; 10) David (Ps. 76; 41, 3-17), Ieremia (Ier. 20; Pl. Ier. 3, 18.), Iona (Iona 4) Sf. Ap. (2 Cor. 4, 8-12). Pilde vii de ridicarea din prăpastia deznădăjduirii prin adevărata Pocăinţă : David (2 Împ. 12; Ps. 50, ş.a.); Manase (2 Paral. 32, 1-12); fiul risipitor (Lc. 15); femeia păcătoasă (Lc. 7, 37-50); Zacheu (Lc. 19, 1-10); Samarineanca (Ioan 4); tâlharul din dreapta (Lc. 23, 40-43); Petru (Lc. 22, 55-62; ş.c. 1 Mt. 18, 22); Ioil (Ioil 2, 12-17);

Deznădăjduirea pentru necredincioşi este pierzare vremelnică şi veşnică; d.p.: Cain (Fac. 4, 13-14); israilitenii (Num. 17, 12-13; 2 Lege 28, 34-67); Saul (1 Împ 28, 20; 31, 4-3); Ahitofel (2 Împ. 17, 23); locuitorii Ierusalimului (Is. 22, 12-14; Inţ. Sol.2); Iuda Iscarioteanul (Mt. 27, 5; F.Ap. 1, 18; Mărt. Ort. p. III-a într. 41. Rom. 1, 18; Mt. 10, 32; Ieş. 5-14).

Salvarea de la sinucidere a unei femei disperate. Cei ce salvează pe deznădăjduiţi din prăpastia pierzării, unde se prăbuşesc, fac o strălucită faptă bună. Un Preot din Elveţia a zidit o casă mare în care aduna pe cei deznădăjduiţi şi bolnavi cu sufletul. Acolo îi vindeca de boala lor, citindu-le şi lămurindu-le Dumnezeiasca Scriptură.

Într-o zi, când îşi făcea el plimbarea lui obişnuită, într-un colţ de pădure dă de o femeie, care sta gata să se împuşte. Apropierea pe neaşteptate a paşilor acelui Preot, a tulburat-o şi n-a cutezat să sloboadă arma. Preotul s-a apropiat de ea, şi a început cu

blândeţe să o ispitească, că de ce a vrut să săvârşească un păcat atât de groaznic şi negru... Femeia plângând a început să spună: "Am fost măritată şi mi-au murit copiii, şi acum mi s-a stins şi bărbatul din viaţă. Nu mai am pentru ce trăi. Mi s-a urât de viaţă, dacă n-am pentru cine mai trăi. Preotul a aflat că avusese avere şi a părăsit-o, fiindcă n-o mulţumea nici aceasta... Preotul i-a vorbit cu blândeţe pentru greutatea păcatului mare pe care era să-l facă, şi despre atotputernicia şi măreţia lui Dumnezeu şi bunătatea Lui, care iartă totul când omul se căieşte şi hotărându-se vieţuieşte după voia şi plăcerea Lui. Apoi a rugat-o să vină în casă la dânsul. Ajungând cu ea la el acasă, Preotul i-a pus în mână Dumnezeiasca Scriptură a Vechiul şi Noul Testament, şi i-a arătat cât să citească în toată ziua. Mergând l-a plimbare, îi vorbea lămurindu-i cele ce le-a citit. Inima ei se întărea zilnic (Ps. 1, 2-3; Lc. 11, 28) bucuria ei creştea şi tot mai lămurit vedea, că Dumnezeu i-a dat fiecărui om să aibă pentru ce trăi. "Tu ai pe ai tăi, de nu, te lupţi pe seama tuturor. Câţi sunt lipsiţi! Câţi au lipsă de mângâiere, de ajutorul nostru! Câţi n-au lipsă de iubirea noastră", şi-a zis femeia şi aşa, a înţeleş, că acesta este rostul vieţii. La urmă i-a mulţumit Preotului, spunându-i, că de acum înainte are pentru cine trăi, că Dumnezeiasca Scriptură i-a dat tărie şi ţintă călăuzitoare vieţii (Pravila Govora pg. 150-151).

Este cineva prăbuşit în prăpăstiile deznădăjduirii? Cine poate să-l ridice şi salveze? Cuvântul lui Dumnezeu. E cineva mort în păgânătate sau în păcate? Cine poate să-l învieze? Cuvântul lui Dumnezeu, care este izvor de viaţă. E cineva rătăcit în întunericul eresurilor sau în căile stricăciunilor sufleteşti, în viaţă stricată, în vicii? Cine poate să-l lumineze sau să-l întoarcă la calea mântuirii? Cuvântul lui Dumnezeu care e lumină şi adevăr. E cineva bolnav la suflet? Cine poate să-l mai tămăduiască? Cuvântul lui Dumnezeu. Este cineva împietrit la inimă? Cine poate să-l înmoaie? Cuvântul lui Dumnezeu. E cineva păcătos, îndărătnic, nepocăit? Cine mai poate a-l trage l-a pocăinţă şi mântuire? Cuvântul lui Dumnezeu. *"Cuvintele pe care le grăesc Eu - zice Mântuitorul - Duh sunt şi viaţă sunt..."* (Ioan 6, 63; Comp. 2 Cor. 3, 6; Rom. 8). Cuvântul lui Dumnezeu e viu şi lucrător (Evr. 4, 12; comp. Is. 49; Ier. 23, 19; Rom. 10, 4-5; 1 Petru 1, 23).

"Amin, amin grăiesc vouă; că vine ceasul şi acum este, când morţii (păcătoşii sinucişi sufleteşte) vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu şi care vor auzi vor învia... Cel ce ascultă cuvintele Mele şi crede celui ce M-a trimis pe Mine, are viaţă veşnică şi la judecată nu va veni; ci s-a mutat din moarte în viaţă... Fericiţi cei ce ascultă Cuvântul lui

Dumnezeu şi-l păzesc pe dânsul..." (Ioan 5, 25, 24; Lc. 11, 28).

5. Am stat împotriva adevărului învederat, arătat şi dovedit?

"După cum Ianis şi Iamvris s-au împotrivit lui Moisi, aşa şi aceştia stau împotriva adevărului, oameni stricaţi fiind la minte şi nelămuriţi în credinţă" (2 Tim. 3, 8; Ieş. 7, 10-25; 8, 1-19; 1 Tim. 1, 20; comp. Rom. 2, 8-9, 12; Zah, 7, 12-14; Is. 1, 2-6; Ier. 6, 10-19, 29-30; 18, 10-12). De pildă: Ap. Petru (Mt. 16, 21-23); Vrăjmaşii Sfântului Arhidiacon Ştefan (F. Ap. 6; 7); Elima vrăjitorul (F. Ap. 13, 6-11) etc.

Cei care stau împotriva adevărului învederat, se primejduiesc groaznic vremelnic, chiar şi veşnic, de nu se vor îndrepta.

Nu sta împotriva adevărului că te păgubeşti. Odinioară doi zidari făceau un zid. Când era să aşeze o cărămidă, unul din ei observă că e mai groasă într-o parte ca-n cealaltă. Tovarăşul lui, Petre, îl sfătui prieteneşte să o arunce şi să pună alta în locul ei. "Dacă nu faci aşa, Ioane, are să iasă rău lucrul tău". "Ei aş!- îi răspunde Ioan- cum are să-mi strice zidul un lucru aşa de mic, care aproape nici nu se observă. Tu Petre, prea o iei în serios cu toate!" Acestea zicând, a lucrat înainte la zid toată ziua, până seara.

A doua zi, când veniră iarăşi la lucru, ce le-a fost dat să vadă?! Din pricina acelei cărămizi rele, deformată puţin, zidul n-a mai mers drept; ci cu cât se înălţa cu atât se înclina mai mult într-o parte. Astfel zidul acela, înclinat din cauza acelei cărămizi, peste noapte s-a prăbuşit la pământ. Şi Ioan tocmai atunci şi-a văzut greşeala... şi a trebuit să înceapă a face zidul din nou.

Tot astfel e şi cu orice neadevăr în inimile noastre. Minciuna, care la început este aşa de mică, creşte, creşte şi iar creşte, până ce în sfârşit aduce peste noi ruşine şi ocară. Pentru aceea şi Cuvântul lui Dumnezeu ne învaţă: "Lepădaţi minciuna şi grăiţi adevărul"... Câştigă-ţi adevărul şi nu-l vindeţi (O mie pilde o. c.).

Nu vă împotriviţi tămăduirii sufleteşti. Toma Eschia, povesteşte cum o ceată de cerşetori se abătu asupra oraşului Augusta. Un locuitor bogat şi milostiv al oraşului acestuia, s-a obligat cu toată dragostea creştinească a întreţine cu medicamente şi a îngriji cu doctor pe cei nefericiţi. Cerşetorii când auziră acest plan al milostivului bogat, au părăsit cu mare grabă oraşul. Nu voiau să fie vindecaţi, temându-se că devenind odată sănătoşi, trebuiau să se întoarcă la lucru. Le convenea mai bine să lenevească şi să cerşească, decât să muncească. Aşa se întâmplă şi cu mulţi păcătoşi: nu voiesc cu nici un chip să fie vindecaţi de bolile lor sufleteşti şi de aceea se împotrivesc lucrării Duhului Sfânt. Cu

aceasta ei supără groaznic pe Sfântul Duh (a).

Neprimirea adevărului aduce urgie divină. Rudolf, regele Herulilor, se afla în război cu longobarzii. El porunci unui soldat să se urce în pomul ce se afla lângă cortul său şi să observe de acolo cele două armate şi mişcările lor. La poruncă mai adăugă: "Fereşte-te de a-mi spune că herulii mei fug, altcum, îţi va sta capul unde îţi stau picioarele". Herulii s-au purtat vitejeşte, dar copleşiţi de numărul covârşitor al longobarzilor, au fost învinşi. Soldatul din vârful copacului a observat dezastrul, dar aducându-şi aminte de porunca regelui său, a tăcut. Duşmanii se apropiau. Strigătul de învingători al longobarzilor a străbătut însă până la urechile lui Rudolf, care ieşind afară din cort strigă la soldat: "Oare herulii mei fug?" Soldatul răspunse: "Tu ai spus-o rege, nu eu". În zadar şi-a luat Rudolf armele sale, luptând însuşi contra longobarzilor, căci lupta a fost pierdută.

Întocmai aşa fac păcătoşii, care îşi închid inimile la îndemnurile sănătoase şi nu vor să audă de apropierea morţii. Însă nici ei nu vor avea o soartă mai bună ca aceea a regelui herulilor (b).

6. Am întristat pe Duhul Sfânt?

"...Să nu întristaţi pe Duhul cel Sfânt al lui Dumnezeu, întru care v-aţi pecetluit spre ziua răscumpărării. Toată amărăciunea şi mânia şi iuţimea şi strigarea şi hula, să se lepede de la voi, împreună cu toată răutatea. Şi fiţi unul către altul buni, milostivi, iertând unul altuia, precum şi Dumnezeu v-a iertat vouă întru Hristos" (Efs. 4, 30-32; comp. Iez. 16, 43-47; 1 Tes. 5, 19).

Duhul Sfânt, Mângâietorul, e a treia Faţă, Persoană, a Dumnezeirii Sfintei Treimi. Precum ştim, credem şi măturisim: Duhul Sfânt, Domnul de viaţă făcătorul, purcede de la Tatăl şi împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi mărit, Care a grăit prin Prooroci (b).

Întristăm şi noi creştinii pe Duhul Sfânt? Da. Atunci când stăm împotiva Lui... Precum israelitenii odinioară prin neascultare s-au împietrit, îndărătnicit, răzvrătit şi s-au făcut vrăjmaşi Duhului Sfânt, agonisindu-şi pierzare vremelnică şi veşnică (Ieş. 32; 33, 1-6; Num. 14; 16; Lev. 10, 1-7; 2 Lege 32: Evr. 3; 4), aşa fac şi majoritatea creştinilor de nume.

*"**El** (Dumnezeu Tatăl) **le-a fost mântuitor în toate strâmtorările lor... El i-a răscumpărat, ridicat şi purtat în toată vremea de demult. Dar ei s-au răzvrătit şi au amărât Duhul Lui cel Sfânt, din***

(a) O mie pilde o. c. (b) Vezi expl. pe larg în Mărt. Ort. răsp. LXIX-LXXXI; Bibl. Ort. Nr. 15 pg. 357-362 de aut. ş.a.

care pricină El S-a făcut duşman şi S-a războit împotriva lor" (Is. 63, 9-19; comp. Num. 14, 10-23; Ps. 7, 57-64; Iac. 4, 4; Apc. 13).

Poporul (societate, familie ori om al) lui Dumnezeu, întristează pe Duhul Sfânt atunci când stă împotriva Dumnezeieştilor învăţături, a rânduielilor Sfinte, a adevărului învederat şi a dreptei credinţe care e lucrarea Lui. Această întristare grea făcută Duhului Sfânt, se întoarce înapoi, răzbunându-se asupra acelora care L-au întristat. Aceasta o simţim şi noi creştinii, când cădem în neascultare de Dumnezeu şi umblăm rătăcind pe de lături de calea vieţii. Acestea zice Domnul: *"De nu Mă veţi asculta, de nu veţi păzi poruncile Mele, de veţi dispreţui aşezămintele Mele, de se va îngreţoşa sufletul vostru de legile Mele, ca să nu împliniţi poruncile Mele şi să călcaţi legământul Meu, atunci vă voi pedepsi şi Eu pe voi cu: lipsă, groază, lingoare, friguri, râie, gălbenare, întunecarea vederii, foamete şi secătuirea sufletului... Şi de veţi veni la Mine tot rătăcind pe de lături de calea vieţii, lucrând şi purtându-vă împotriva Mea, voi veni şi eu la voi cu mânie mare şi vă voi pedepsi de câte şapte ori mai mult pentru păcatele voastre... până vă voi pustii ţinuturile voastre..."* (Lev. 26; II Lege 28).

Astfel, când un om, familie, societate sau popor, n-ascultă de Dumnezeu şi se împotriveşte Duhului Sfânt, umblând pe de lături (Lev. 26; 14; 15; 18; 23; 27), Dumnezeu mâniat pe acea lume îndărătnică, cerbicoasă, tare la urechi, învârtoşată la inimi, neascultătoare legilor şi poruncilor Divine, date prin Duhul Său cel Sfânt, zice: *"Voi stârpi cu desăvârşire pe conducătorii aceştia potrivnici Mie, că Duhul Meu nu-i mai rabdă, şi sufletele lor nu mă mai pot suferi pe Mine. Şi am grăit : "Nu vă mai pasc pe voi! Ci, cei care sunt de murit, să moară, cei care sunt de pierit, piară; iar cei care rămân, să se sfâşie între ei"* (Zah. 7, 9-14; 11, 8-9).

Cei care s-au împotrivit Duhului Sfânt, s-au prăbuşit în pierzare vremelnică şi veşnică. Aceasta trebuie să ne atragă atenţia spre îndreptare statornică, tuturor celor ce dorim să ne mântuim.

Cain după ce a ucis pe fratele său Abel, când Dumnezeu îl întrebă: "Unde este Abel, fratele tău"? el împotrivindu-se Duhului adevărului, a răspuns: "Au doară eu sunt păzitorul fratelui meu?" Această împotrivire a atras blestemul înşeptit asupra lui şi groaznica deznădăjduire, care l-a urmărit şi pisat până la moarte (Fac. 4, 9-24; comp. Ioan 8, 44; Hronograf).

Faraon cu egiptenii lui care s-au împotrivit adevărului şi hotărârii divine, oprind pe israeliţi de a merge în pustiu să jertfească şi să se roage lui Dumnezeu, au fost pedepsiţi cu zece plăgi

şi înecaţi în apele Mării Roşii (Ieş. 5-14).

Israeliţii prin împotriviri şi cârtiri au supărat Duhul lui Dumnezeu, au căzut în pustiu, şi n-au putut să intre în pământul făgăduinţei şi în odihna Domnului (Num. 14; 16; comp. Evr. 3, 7-19; 4).

Ahitofel, care a învăţat pe Avesalom la revoltă contra tatălui său David şi a necinsti femeile lui, deci a călca legea Divină (Ieş. 20, 12; Lev. 18, 2-8; 20, 11; 2 Lege 22, 30; 27, 20), a supărat Duhul lui Dumnezeu, şi-a atras asupra sa şi a lui Avesalom groaznică urgie, şi amândoi au murit spânzuraţi (2 Împ. 17; 18).

Omul lui Dumnezeu care a făcut minuni în Betel: uscând mâna împ. Ieroboam, despicând jertfelnicul de pe care s-a vărsat cenuşa; pentru că a supărat Duhul lui Dumnezeu, ascultând mai mult de cuvântul Prorocului bătrân ce-l minţise, decât al Domnului Dumnezeu, a fost pedepsit şi omorât de leu în cale (3 Împ. 13 comp. 1 Cor. 5, 11; 2 Cor. 6, 14-18; Apc. 18, 4-5).

Împăratul Sedechia împotrivindu-se Cuvântului lui Dumnezeu, nesocotind sfaturile Proorocului Ieremia şi batjocorind pe ceilalţi Prooroci ai Domnului, a supărat pe Duhul lui Dumnezeu. Acest păcat groaznic a dezlănţuit asupra lui, asupra casei şi a supuşilor lui, o înfricoşată urgie Dumnezeiască. Bătut de asirieni, a căzut în mâinile lor, care i-au ucis toţi copiii sub privirile lui, apoi scoţându-i ochii şi legându-l cu lanţuri grele, l-au dus de la Ierusalim în Babilon şi l-au aruncat în temniţă, unde a şi murit (4 Împ. 24, 18-20; 25, 1-7; 2 Par. 36, 11-21; Ier. 52, 1-11).

Creştinii, ca şi iudeii, care se împotrivesc şi hulesc contra Adevărului Divin, supără pe Duhul Sfânt şi acest păcat nu li se iartă nici în veacul acesta nici în cel viitor. *"Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este şi cel ce n-adună cu Mine risipeşte... păcatul, hula şi cuvântul zis împotriva Duhului Sfânt, nu se va ierta oamenilor nici în veacul de acum nici în cel viitor..."* (Mt. 12, 30-37; Mc. 3, 39, 22, 30; Lc. 12, 10; Evr. 6, 4-8; 10, 26-31; 1 Ioan 5, 16).

"Voi cei tari la cerbice şi netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi, pururea împotriva Duhului Sfânt staţi. Precum părinţii voştri, aşa şi voi..." (F.Ap. 7, 51).

"Iuda Iscarioteanul a întristat pe Duhul Sfânt, umblând cu minciună şi viclenie în ceata Apostolilor, până ce a vândut, a trădat, pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos în mâinile vrăjmaşilor Săi şi apoi s-a spânzurat, sinucigându-se astfel sufleteşte şi trupeşte, vremelnic şi veşnic (Ioan 6, 70-271; 13, 18-30; Mt. 26, 14-25, 47-56; 27, 3-10; F. Ap 1, 16-20). Creştinii apostolici, Anania şi Sapfira, prin minciună au supărat pe Duhul Sfânt, atrăgându-şi năpraznică pierzare vre-

melnică şi veşnică (F. Ap. 5, 1-10). Simon vrăjitorul creştinându-se, a supărat pe Duhul Sfânt, vrând să cumpere Darul Preoţiei cu bani, pentru care a căzut în grea pedeapsă (F. Ap. 8, 9-24).

Proorocul mincinos, Variisus, sau Elima vrăjitorul, a supărat pe Duhul Sfânt, fiindcă intenţiona să întoarcă pe dregătorul Serghie Pavel de la ascultarea Cuvântului lui Dumnezeu şi venirea lui la Hristos, înapoi la legea umbrei, de la adevăr la minciună, de la lumină la întuneric. Dumnezeu atunci la pedepsit cu orbire (F. Ap. 13, 6-11).

Întristarea alungă pe Duhul Sfânt, dar cel ce se căieşte se mântuieşte. "Goneşte de la tine întristarea, căci e soră a îndoielii şi a mâniei".

"Cum, Doamne, este soră a acestora? Mie altceva mi se pare a fi mânia, altceva, îndoiala şi altceva întristarea".

Nepriceput eşti, omule! tu nu înţelegi, că întristarea este mai rea decât toate duhurile şi foarte primejdioasă pentru servii lui Dumnezeu, şi că strică omului mai mult decât toate duhurile (rele) şi alungă (comp. 2 Cor. 7, 10) pe Duhul Sfânt şi iarăşi izbăveşte". "Doamne, sunt nepriceput şi nu înţeleg pildele acestea, căci nu pricep, cum poate să alunge pe Duhul Sfânt şi iarăşi să-l izbăvescă". "Ascultă. Cei care niciodată nu s-au silit a afla adevărul, nici n-au făcut cercetări cu privire la Dumnezeu, ci numai au crezut, dar s-au amestecat în treburi lumeşti, în bogăţie, în prietenii cu păgânii şi în alte multe afaceri ale lumii acesteia, - toţi câţi se îndeletnicesc cu astfel de lucruri, nu înţeleg pildele despre Dumnezeu, căci se întunecă la minte din cauza acestor afaceri, se strică şi se sălbăticesc. Precum viile bine cultivate, când sunt lăsate în neîngrijire se părăginesc din pricina mărăcinilor şi a tot felul de buruieni, tot aşa şi oamenii care au crezut dar s-au dedat la aceste multe afaceri pomenite mai sus, sunt scoşi din minte şi nu mai înţeleg bine absolut nimic despre Dumnezeire, şi chiar când aud vorbindu-se despre Dumnezeire, mintea li se coboară la afacerea lor şi nu înţeleg absolut nimic. Cei care au însă frică de Dumnezeu şi cercetează despre Dumnezeire şi adevăr, şi au inima îndreptată spre Domnul, înţeleg şi pricep mai repede toate cele spuse lor, pentru că au frica Domnului în ei, căci unde locuieşte Domnul, acolo este şi multă pricepere. Lipeşte-te deci de Domnul şi toate le vei pricepe şi le vei înţelege.

Acum, nepriceputule, ascultă cum întristarea stinge Duhul Sfânt şi iarăşi îl izbăveşte. Când cel îndoielnic întreprinde vreo treabă şi nu izbuteşte din pricina îndoielii lui, atunci intră întris-

tarea în om şi întristează pe Duhul Sfânt şi-L alungă. Apoi iarăşi, când mânia se leagă de om pentru vreo treabă şi el se necăjeşte foarte mult, atunci întristarea intră iarăşi în inima omului necăjit şi el se întristează pentru fapta pe care a săvârşit-o, şi se căieşte că a făcut rău. Această întristare însă pare a avea ca urmare mântuirea, deoarece el s-a căit după ce a făcut rău. Amândouă faptele deci întristează Duhul: îndoiala, pentru că nu i-a mers bine treaba, iar mânia întristează Duhul pentru că (împins de ea) a săvârşit răul. Amândouă prin urmare sunt aducătoare de întristare pentru Duhul Sfânt, şi îndoiala şi mânia. Goneşte aşadar de la tine întristarea şi nu mâhni pe Duhul Sfânt care locuieşte în tine, ca nu cumva să se plângă lui Dumnezeu împotriva ta şi să te părăsească, căci Duhul lui Dumnezeu, care este dat acestui trup, nu suferă întristare nici strâmtorare.

Îmbracă-te deci cu veselia, care pururea are har la Dumnezeu şi-I este bine plăcută; desfătează-te în ea, căci orice om vesel, săvârşeşte cele bune, cugetă cele bune şi dispreţuieşte întristrea, pe când cel trist face rău în toată vremea. Face rău mai întâi prin aceea că întristează pe Duhul Sfânt, Care a fost dat vesel omului. Al doilea, întristându-se, săvârşeşte o nelegiuire prin faptul, că nu se mai roagă nici nu se mărturiseşte lui Dumnezeu, căci rugăciunea unui om trist nu are niciodată puterea de a se sui la Jertfelnicul lui Dumnezeu. "Pentru ce " întrerupse-i eu, nu se suie la Jertfelnic rugăciunea celui întristat?" - "Pentru că întristarea şade în inima lui". Dacă se amestecă deci întristarea cu rugăciunea, nu o lasă pe aceasta să se suie curată la Jertfelnic, căci precum oţetul şi vinul, amestecate la un loc, nu au acelaşi gust, tot astfel dacă se amestecă întristarea cu Duhul Sfânt nu mai are aceasta (inima) aceeaşi rugăciune. Curăţeşte-te deci de această întristare rea, şi vei trăi pentru Dumnezeu; şi vor trăi pentru Dumnezeu toţi câţi vor lepăda de la ei întristarea şi se vor îmbrăca în toată veselia duhovnicească (Scrierile Părinţilor Apostolici vol. I pg. 243-245).

Creştine, nu întrista pe Duhul Sfânt. După ce Apostolul sfătuieşte pe creştini să nu grăiască deşertăciuni, zicând: "Tot cuvântul putred să nu iasă din gura voastră, ci numai ce este bun, spre zidire, ca să dea Har celor ce aud", hotărăşte: "Să nu întristaţi pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, întru Care v-aţi pecetluit spre ziua izbăvirii". Prin aceste cuvinte, Apostolul arată că, creştinii care grăiesc vorbe putrede, puturoase, porcoase, murdare şi nevrednice de creştineasca gură, întristează pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, Care prin Tainele şi Harurile Sale a sfinţit gurile lor.

Întristarea aceasta, ce o pricinuiesc creştinii Duhului Sfânt, e un păcat foarte înfricoşat şi groaznic, pentru că aceştia defăimează nu pe om; ci Sfinţenia, pe Dumnezeu, Care a dat Duhul Său Cel Sfânt întru noi (1 Tes. 4, 8; comp. Lc. 10, 16). Duhul Sfânt ne-a pecetluit cu Darul Său ca şi cu o pecete împărătescă, Divină, arătându-ne pe noi, oi ale Dumnezeieştii turme (Ioan 10, 1-29; Lc. 15; 1 Petru 2). Duhul Sfânt Mângâietorul, nu ne-a lăsat pe noi să rămânem vinovaţi şi osândiţi urgiei Divine; ci ne-a slobozit de ea, prin Sf. Botez, Mir-Ungere şi Împărtăşire cu Dumnezeiescul Trup şi Sânge al Mântuitorului Hristos Dumnezeu.

În faţa atâtor bogăţii de binefaceri, cu care te-a înzestrat Făcătorul tău de bine, oare nu te ruşinezi, creştine, a-L întrista? Gura ta, creştine, s-a pecetluit şi s-a îngrădit de Duhul Sfânt, spre a nu grăi tu nici un cuvânt deşert, nevrednic de Darul şi Sfinţenia Lui. Reaminteşte-ţi aceasta pururea şi nu strica pecetea, nici Dumnezeieasca îngrădire; ci, când vezi că ispita te copleşeşte, cere ajutorul divin ca David, strigând: *"Pune, Doamne, pază gurii mele şi uşă de îngrădire împrejurul buzelor mele"* (Ps. 140, 3; 37, 13-14; 38, 2-12; comp. Mt. 26, 63; 27, 12-14; Ioan 19, 9, 10).

De asemenea întristeză pe Duhul Sfânt şi cei care rănesc cu vorbe muşcătoare şi ocări pe fratele lor, pentru care Apostolul tinzând a smulge păcatul acesta din rădăcini, strigă: *"Toată amărăciunea şi mânia şi iuţimea şi urgia şi strigarea, sau răcnirea, şi hula să se lepede de la voi, împreună cu toată răutatea"* (a).

Prin judecată înrăutăţită alungi pe Duhul Sfânt. "De vei vedea cu ochi tăi pe cineva căzând - zice un bătrân Sihastru - îndată zi: "Anatema ţie, Satano, că acesta vină nu are". Astfel întăreşte-ţi inima ta şi să nu judeci pe fratele tău, că se duce Duhul Sfânt de la tine. Apoi zi iarăşi către sineţi: "Precum acesta s-a biruit, aşa şi eu". Şi plângi, şi cere ajutorul lui Dumnezeu şi pătimeşte împreună cu cel ce a pătimit fără de voie, că nimeni nu voieşte să greşească lui Dumnezeu; ci toţi ne amăgim"...

"Douăzeci de ani - zice un alt Sf. Părinte - am petrecut luptându-mă cu un gând şi rugându-mă lui Dumnezeu, ca pe toţi oamenii să-i văd ca unul" (b).

7. Mi-am împietrit inima neprimind sau nepăzind Cuvântul lui Dumnezeu?

"S-a îngroşat inima poporului acestuia, şi cu urechile greu a auzit şi ochii lor şi i-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii şi cu

(a) Vezi Tâlc. Teofilact la Efs. 4, 29-32. (b) "Scr. Păr. ap." vol. I pg. 243-245.

urechile să audă şi cu inima să înţeleagă şi să se întoarcă şi să-i vindec pe ei" (Mt. 13, 15); d. p. Adam şi Eva (Fac. 3, 6); Cain (Fac. 4, 3-8); Faraon (Ieş. 7, 22-23; 8, 19; 9, 12); Israelitenii (Ieş. 32, 9-14; 34, 9-14; Num. 14, 41-45; 2 Lege 9, 6-29; 39, 27-29; 32, 5-42); David (1 Paral 21); Manase (2 Paral 31, 1-11), Iosia (2 Paral. 35, 20-24); Sedechia (4 Împ. 24, 18; 25, 1-21; 2 Paral. 36, 11-21; Ier. 37; 38; 39; 52); Evreicile din Egipt (Ier. 44, 15-30); Iudeii (Ier. 6, 9-10; Mt. 23, 37; F. Ap. 7, 51); Iudeii hulitori ai adevărului (Mt. 12, 24; Mc. 3, 22).

Momâile. Toţi fiii şi fiicele Bisericii, din toate ramurile societăţii omeneşti, care îşi împietresc inimile neprimind şi nepăzind Cuvântul lui Dumnezeu, îşi pierd puterea sufletească, cerească, Divină, dintr-înşii. Aceştia devin un fel de momâi. Poartă nume de creştini şi de Sfinţi biruitori, dar ei sunt biruiţi de pasiuni, de patimi josnice şi păcate grele. Aceştia formează un creştinism al numelor de botez, creştini de forme goale, secătuiţi de bogăţiile duhovniceşti cu care au fost înzestraţi la Sf. Botez, creştini fără putere, fără viaţă, creştini morţi de vii. *"Ştiu că ai nume, că trăeşti, dar mort eşti..."* (Apc. 3, 1; comp. Efs. 2, 1-5; 1 Tim. 5, 6; Iez. 2; 3; 18; 33; Mt. 8, 22; Ioan 5, 24-25; Efs. 5, 14). Creştinii aceştia se aseamănă cu sperietorile de păsări (momâile). Păsările observându-le de departe se sperie câtva timp, dar văzând că nu au viaţă şi putere, acele momâi, se apropie şi se aşează pe umerii şi pe capetele lor, şi le murdăresc ca şi cum şi-ar bate joc de ele. Aşa fac şi păsările iadului cu creştinii care zilnic lipsindu-se de Cuvântul lui Dumnezeu slăbesc, se mortifică, mor de vii. Năvălind asupra lor, se îngrozesc de Botezul creştin şi de Semnul Crucii, dar văzând că n-au viaţă, har şi putere divină în ei, se aşează pe dânşii, îi murdăresc şi-şi bat joc de fiinţa lor.

Creştinii aceştia, îmbrăcaţi în frumoasele forme creştineşti, care nu primesc cuvântul lui Dumnezeu, sunt pământul bătătorit de lângă cale, unde "sămânţa" e călcată cu picioarele, adică neprimită, unde şi diavolul vine şi ia Cuvântul din inima lor, ca nu cumva crezând să se mântuiască, şi astfel rămân nerodnici şi pustii (Lc. 8, 5, 12; comp. Is. 1; Iez. 2; 3; 18; 33; Lc. 13, 35; Mt. 23).

Suflet amăgit de draci. Un călugăr temător de Dumnezeu, dar nepregătit pentru lupta cea bună, a rugat pe stareţul său, să-i dea blagoslovenie să locuiască într-o peşteră din preajma Mănăstirii. Stareţul i-a spus să mai stea în Mănăstire şi să slu-

jească lui Dumnezeu şi Părinţilor, cu ale căror rugăciuni se va forma şi mântui, deoarece nu-i pregătit pentru viaţa pustnicească. El îi mai arătă din Dumnezeieştile Scripturi, că: *"E greu şi vai de cel ce petrece singur, fiindcă de va cădea în trândăvie, lenevire şi alte ispite, nu are cine să-l ridice; iar acolo unde sunt adunaţi doi sau trei în Numele Meu - zice Domnul - acolo sunt şi Eu în mijlocul lor"* (Eccl. 22, 23; Mt. 18, 20; Lc. 24, 15).

Văzându-l neînduplecat, stareţul la slobozit, şi călugărul s-a dus la peşteră, unde a petrecut aşa cum s-a priceput. Acolo îi aducea un frate din Mânăstire mâncare, pe care o punea într-o coşniţă slobozită jos cu o funie lungă, cu care o ridica apoi acolo sus, şi se hrănea cu ceea ce i se dădea.

Diavolul, care pururea umblă ca un leu răcnind căutând pe cine să înghită (1 Petru 5, 8) şi luptă pururea pe cei ce se ostenesc a vieţui duhovniceşte, s-a apropiat de bietul călugăr, tulburându-l ziua şi noaptea cu gânduri rele. După câteva zile apoi, diavolul s-a arătat în chip de înger luminat, ispitindu-l: "Să ştii că pentru curăţia ta, pentru viaţa ta cu bune obiceiuri, pentru că ai lăsat lumea cu frumuseţile şi plăcerile ei, făcându-te călugăr, pentru postul, rugăciunile şi privegherile de toată noaptea, în care te-ai ostenit, pentru că ai lăsat Mânăstirea şi te-ai sălăşluit în peştera aceasta, unde cu multă osârdie te osteneşti pustniceşte, m-a trimis Domnul ca să-ţi slujesc." Cu aceste măguliri, şarpele-diavol l-a amăgit pe pustnicul nepregătit pentru lupta cu ispitele, făcându-l să se încreadă în arătările şi sfaturile lui viclene. Pentru a-i câştiga inima şi sufletul lui, diavolul îi arăta mai înainte multe întâmplări, care se realizau.

Într-o zi, un om jefuit de tâlhari, a plecat la acest pustnic pentru sfat. Vicleanul diavol prefăcându-se în chip de înger luminat, i s-a arătat pustnicului mai-nainte, zicându-i: "Iată, un om jefuit de tâlhari, vine azi la tine pentru sfat. Lucrurile furate de tâlhari, vezi că sunt în cutare loc ascunse. Spune-i omului jefuit să se ducă să şi le ia de acolo". După aceste descoperiri, diavolul s-a făcut nevăzut.

Venind omul jefuit, jos la poalele muntelui, s-a închinat la peşteră, cerând blagoslovenie şi sfat de la pustnic. Acesta arătându-se sus, la înălţime, în gura peşterii, i-a zis: "Bine ai venit, frate! Ştiu că o scârbă mare a dat peste tine, fiindcă tâlharii au venit şi ţi-au furat cutare şi cutare lucruri. Dar nu te mai tulbura; ci mergi în cutare şi cutare loc, unde sunt ascunse de ei, şi le vei afla pe toate, şi roagă-te pentru mine". Omul auzind acestea s-a mirat, şi ducându-se în acele locuri unde-i spusese şi-a aflat toate

lucrurile furate. Luându-le de acolo, s-a dus cu ele la casa s-a, şi l-a proslăvit pe pustnic în toată ţara, zicând: "Călugărul ce a intrat de curând în peştera cutare, este prooroc". Atunci mulţime de oameni veneau acolo din toate părţile şi auzind de la dânsul ce le spunea, se mirau, fiindcă cele ce arăta el, din diavoleasca descoperire, se împlineau în viitor. Astfel la înşelat pe ticălosul acela, vicleanul diavol, aşa cum înşeală şi azi pe mulţi a ghici cu: planeta, cu zodia, cu psaltirea, cu cărţile, în cafea, etc.

A doua zi a săptămânii a doua, după Înălţarea Domnului, i s-a arătat iarăşi spurcatul drac, zicându-i: "Părinte, vei şti că pentru viaţa ta pustnicească, asemenea Îngerilor, au să vină la tine şi alţi îngeri, şi aşa cu trup te vor ridica la ceruri, unde vei vedea negrăita frumuseţe a stăpânului, împreună cu toţi îngerii lui". Dumnezeu, Care nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să fie viu, a pus în mintea pustnicului să vestească aceasta stareţului său.

Venind fratele din Mânăstire cu mâncare, pustnicul la rugat să-i spună stareţului să vină la dânsul. Stareţul auzind, a venit degrabă şi suindu-se pe o scară, a intrat în peşteră şi i-a zis: " Pentru ce m-ai chemat, fiule, aşa grabnic aici?" "Te-am chemat aici, Părinte Sfinte, - a zis pustnicul - fiindcă nu ştiu cum şi cu ce să-ţi mulţumesc, pentru multele binefaceri ce mi-ai făcut". "Ce bine ţi-am făcut?" i-a zis stareţul. Acela i-a răspuns: "Aşa, Părinte, de multe şi mari bunătăţi m-am învrednicit de la tine. Prin tine m-am învrednicit a mă îmbrăca cu chipul îngeresc, prin tine m-am învrednicit a vedea îngeri şi a vorbi cu ei. Prin tine am luat Darul proorociei". Stareţul mirându-se de cele ce auzea, a zis: "Ticălosule! Au doară tu vezi Îngeri? Tu te-ai învrednicit de Darul Proorociei? Vai ţie, lipsitule de minte! Nu ţi-am spus eu ţie să nu mergi în peşteră, că ai să te amăgeşti de draci?" Pustnicul i-a răspuns: "Să nu zici aşa, Cinstite Părinte, că eu pentru sfintele tale rugăciuni, văd îngeri, grăiesc cu ei şi proorocesc. Iată, dimineaţă, am să mă înalţ de dânşii cu trupul meu la ceruri şi după ce mă voi sui acolo sus, voi cere de la Domnul Dumnezeul nostru ca şi pe tine să te ia îngerii, ca împreună cu mine să fii în slava aceea".

Acestea auzindu-le stareţul, la lovit peste obraz, zicându-i: "Te-ai îndrăcit, ticălosule! Dar fiindcă am venit aici, nu mă voi duce până ce nu voi vedea ce ţi se va întâmpla. Îngerii aceia, adică spurcaţii draci, care zici că ţi se arată, eu nu-i voi vedea venid, dar când ţi se vor arăta, tu să-mi spui mie". Luând apoi scara, a rămas în peşteră, a postit cu cel înşelat, cântând Psaltirea neîncetat...

Apropiindu-se vremea în care pustnicul cel înşelat nădăjduia

a se înălţa la ceruri, a văzut pe dracii ce veniseră, şi a zis: "Au venit, Părinte". Atunci stareţul cuprinzându-şi pe fiul său duhovnicesc în braţe, a strigat zicând: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, ajută robului Tău acestuia, care s-a înşelat, şi nu-l lăsa pe el să fie stăpânit de dracii cei vicleni, înrăutăţiţi şi întunecaţi". Aşa rugându-se stareţul, dracii trăgeau pe cel înşelat, vrând să-l răpească din braţele lui. Stareţul ţinându-şi bine în braţe ucenicul, se sfădea cu dracii. Aceia trăgând mantia de pe cel înşelat de ei, s-au făcut nevăzuţi. Şi vedeau ei mantia înălţându-se sus la cer în înălţimile văzduhului, zărindu-se din ce în ce mai puţin, până ce n-au mai putut-o zări deloc. După o îndelungată vreme, au văzut apoi amândoi mantia căzând din înălţime în jos, prin văzduh, până ce a ajuns pe pământ.

Atunci stareţul a zis ucenicului său amăgit: "Vezi, lipsitule de minte, ce au făcut dracii mantiei tale?! Iată, aşa aveau să-ţi facă ţie. Ei te-ar fi ridicat în înălţime, ca pe Simon vrăjitorul, şi de acolo aruncându-te jos, ca şi pe acela, te-ar fi sfărâmat şi rău ţi-ai fi dat ticălosul tău suflet". Apoi poruncind fraţilor Mănăstirii să pună scara, a ieşt din peşteră şi s-a pogorât cu cel înşelat, pe care la adus teafăr în mijlocul soborului". Acolo a poruncit celui înşelat să slujească obştei, la: bucătărie, brutărie şi la celelalte ascultări abşteşti; pentru a smeri şi a curăţi gândurile lui (Prolog 9 a-I-a).

Iată, în astfel de ispite şi în multe altele, cad cei care îşi împietresc inimile a nu primi nici a păzi cuvântul lui Dumnezeu pentru care Duhul Sfânt îi părăseşte şi dracii îi ispitesc şi-i înşeală.

8. Scripturile Dumnezeieşti, le-am socotit mincinoase?

"Dacă Scripturilor nu credeţi, cum veţi crede cuvintelor Mele" (Ioan 5, 47; Fac. 3, 1-5; Is. 8, 20; Ioan 5, 39-47; 6, 36-64; 8, 47; 10, 25-26; 1 Ioan 4, 6; Lc, 10, 16; 16, 29-31; comp. cu Is. 34, 16; F. Ap. 7, 11; 2 Tim. 3, 15-16).

Scripturile Dumnezeieşti sunt un izvor de apă vie, adevăr Divin, care pururea au conservat şi conservă viaţa şi fericirea oamenilor ce se folosesc cu credincioşie de ele. Cei ce nu cunosc Scripturile, se rătăcesc (Mc. 12, 24; Mt. 22, 29; Ioan 20, 9; 5, 43; 2 Cor. 11, 3-4) şi în pierzare vremelnică şi veşnică se prăbuşesc (Is. 1 comp. Apc. 13; 17; 18).

Divinele Scripturi salvează viaţa oamenilor. În părţile îndepărtate ale Oceaniei, un călător englez, de neam mare (nobil), dar vrăjmaş şi batjocoritor al Legii Creştine, întâlneşte odată un şef al băştinaşilor de acolo, care se făcuse creştin.

- Eşti un mare şef, îi zice călătorul englez, dar păcat, că ţi-ai plecat urechea la cele spuse de misionari (Preoţi), care hotărât,

n-o fac decât spre a se îmbogăţi pe spinarea voastră. Nimeni nu mai crede astăzi în acea carte învechită, a Bibliei, şi nici cele ce se povestesc despre Iisus Hristos. Oamenii cunosc azi altceva mai bun decât aceasta. Te plâng c-ai fost aşa de lesne-crezător.

La auzul acestor cuvinte, ochii bătrânului şef fulgerară de-o lumină vie, şi după câteva clipe îi răspunde:

- Vezi acolo piatra aceea mare? Pe ea sfărâmam capetele celor ucişi de noi. Vezi alături cuptorul acela? În el frigeam carnea omenească pentru ospeţele noastre cele mari. Şi dacă nu erau aceşti misionari, care să ne fi învăţat cele cuprinse în cartea de care vorbeşti; şi dacă nu era dragostea mare a lui Iisus Hristos, care să ne fi învăţat să iubim pe aproapele nostru, şi care ne-a schimbat pe noi sălbaticii, făcându-ne fii ai lui Dumnezeu... nici tu nu te-ai mai fi întors de aici. Mulţumeşte lui Dumnezeu pentru Evanghelia Sa, căci fără această Evanghelie ai fi fost ucis şi fript în acest cuptor, pe care îl vezi, şi de mult ne-am fi ospătat din trupul tău (Ier. Nifon Criveanu o. c).

9. Am fost semeţ şi am purtat grijă a păcătui?

"Isav a zis în cugetul său: zilele de jale pentru tatăl meu sunt aproape, şi apoi am să ucid pe fratele meu Iacob" (Fac. 27, 42); compară cu: Cain (Fac. 4, 8); Amon (2 Împ. 13, 1-17); Avesalom (2 Împ. 13, 22-38; 15-18; 2 Mc. 3); Iuda Iscarioteanul (Mt. 26, 16); Anania şi Sapfia (F. Ap. 5, 1-10); Elima vrăjitorul, etc (F. Ap. 13, 6-11).

Păcatul mortal. Păcatul mortifică şi ucide sufletul. Omul păcătoşit e ca şi o casă cu mortul în ea. O! de ar cunoaşte oamenii aceasta, s-ar feri mai mult de păcat... În timpul revoluţiei franceze, unii dintre cei condamnaţi la moarte pentru credinţă, erau legaţi cot la cot, gură la gură, nas la nas, cu cadavre omeneşti intrate în putrefacţie, aproape descompuse. Era cumplit şi groaznic de greţos pentru fiecare biet osândit a sta legat strâns lipit lângă acel cadavru putred... Această cumplită soartă o au toţi cei plini de păcate de moarte. Fiecare din ei sunt osândiţi din propria lor voinţă a trăi până la moarte lângă sufletul lor înnegrit de răutăţi, descompus şi putrezit de mulţimea păcatelor grele.

La vederea jalnică a majorităţii acestor creştini de nume, adunaţi în Duminici şi Sărbători cu duiumul în cârciumi, la chefuri, ospeţe păgâneşti, cu jocuri, cântece curveşti, chiuituri idolatre, baluri, serate, şezători nocturne şi felurite petreceri anticreştineşti cu cortegiul lor de blestemăţii, datoria, dragostea şi devotamentul sacrei dregătorii Preoţeşti, mă sileşte a striga cu

vrednicul Mitropolit Antim Ivirenul, la urechea fiecărui creştin ce putrezeşte în păcate: "Unde ţi-ai pus, păcătosule, Sufletul tău: cel iscusit, cel frumos, cel minunat, cel vrednic! Unde ţi-ai îngropat partea cea mai aleasă a sinelui tău? Zidirea cea mai iscusită, aleasă şi preţioasă a Dumnezeieştii Puteri, soţia cea iubită a Îngerilor!? Unde este frumuseţea închipuirii celei Dumnezeieşti? Unde este podoaba Darului celui Dumnezeiesc? Unde este slava? Unde sunt frumuseţile lui cele minunate, care îl arată mai luminat decât soarele?... Aşa fără de socoteală ai lăsat să-l piardă păcatul şi să-l vânture, cum spulberă vântul pulberea de pe drumuri! Dar cum nu te milostiveşti asupră-ţi? Cum nu-ţi plângi nefericirea ta!? Plânge pentru tine Biserica, plâng drepţii, plânge Îngerul păzitorul Sufletului ţău, pentru că vede aievea pierzarea ta! Şi tu, nu te întristezi? Tu nu verşi nici măcar o lacrimă? Tu nu mai vii la căinţă, o fiule, care eşti mort!!!"

În această vreme aud şi glasul Milostivului Dumnezeu strigând din ceruri: "Pentru ce mori, casa lui Israil (adunare a creştinilor), căci eu nu voiesc moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă şi să fie viu... Faceţi-vă inimă nouă şi Duh nou, că nu voiesc moartea celui ce moare; ci vă întoarceţi şi veţi fi vii..." (Iez. 18, 23, 31, 32; 2; 3; 33).

10. Am hulit faptele bune ale aproapelui?

În faţa minunilor săvârşite de Mântuitorul, s-au ridicat vrăjmaşii Lui, cărturarii şi fariseii, hulindu-L şi zicând: *"Cum că Beelzebul are şi cu domnul dracilor scoate pe draci"* (Mc. 3, 22; Mt. 10, 25; 12, 24; Lc. 11, 15; Ioan 7, 7; comp. Mt. 9, 27-34; 12, 15-36; Lc. 11, 45; Ioan 8, 48-52; F. Ap. 6, 7-15; 13, 6-11; Apc. 13, 5-6).

Hulirea aproapelui este lucrul diavolului. Diavolul în Rai a hulit, a ponegrit cu viclenie şi minciună pe Dumnezeu înaintea protopărinţilor noştri, Adam şi Eva, zicând: *"Nu veţi muri. Dar Dumnezeu ştie, că în ziua în care veţi mânca dintr-însul, se vor deschide ochii voştrii şi veţi fi ca Dumnezeu, cunoscând binele şi răul"* (Fac. 3, 1-5). Altă dată a hulit şi ponegrit pe om înaintea lui Dumnezeu, zicând: *"Au doar în zadar se teme Iov de Dumnezeu? Au n-ai ocrotit toate ale casei lui? Dar i-a trimite mâna Ta şi Te atinge de toate câte are, şi nici în faţă nu te va binecuvânta... Întinde-Ţi mâna Ta şi atinge-Te de carnea lui şi de osul lui! Să vedem dacă nu Te va blestema în Faţă-Ţi!"* (Iov 1, 6-11; 2, 1-5). Aceasta o face diavolul pururea prin lumea care se robeşte şi se închină lui... Şarpele-diavol, balaurul, a dat fiarei (lumii robită lui) gură care grăia mari şi hule, şi stăpânire, să facă război cu sfinţii

(creştinii aleşi, buni, drept-credincioşi). Şi şi-a deschis fiara (lumea robită diavolului) gura sa spre hulă asupra lui Dumnezeu, ca să hulească Numele Luişi Cortul (Biserica) Lui, şi pe cei ce locuiesc în cer (în Biserica tiumfătoare şi în Biserica luptătore)... (Apc. 13, 4-7; 12).

Diavolul prin gura îndrăcitului, huleşte pe preotul lui Dumnezeu. Avva Marcu Egipteanul a petrecut în pustiu treizeci de ani, neieşind din chilia lui. Un Preot avea obicei de venea la Cuviosul Pustnic şi făcea Sfânta Liturghie. Diavolul văzând îmbunătăţita răbdare a bătrânului, a meşteşugit să-l ispitească cu osândirea. În acest scop diavolul a făcut pe un om care era îndrăcit, să meargă la bătrân pentru blagoslovenie. Ajungând, îndrăcitul, mai-nainte de tot cuvântul, striga către bătrân: "Preotul tău are miros de păcat, nu-l lăsa să mai intre la tine". Bătrânul, insuflat de Dumnezeu, a zis către el: "Fiule, toţi leapădă necurăţia afară,... iar tu ai adus-o la mine? Scris este: *"Nu judecaţi, ca să nu fiţi judecaţi"* (Mt. 7, 1). Dar deşi este păcătos, Domnul îl va mântui pe el, că iarăşi scris este: "Rugaţi-vă unul pentru altul ca să vă vindecaţi". După aceste cuvinte înţelepte, bătrânul făcând rugăciune, a izgonit pe dracul din om, şi l-a slobozit sănătos... Mai pe urmă, venind Preotul după obicei, l-a primit bătrânul cu bucurie... Bunul Dumnezeu văzând nerăutatea bătrânului, i-a arătat lui semn. Atunci când Preotul vrea să stea înainte Sfintei Mese, (precum însuşi bătrânul a povestit), a văzut pe Îngerul lui Dumnezeu pogorându-se din cer şi punând mâna lui pe capul Preotului, şi Preotul s-a făcut ca un stâlp de foc.

Atunci bătrânul mirându-se pentru acea vedere, a auzit glas, zicând către el: "Omule, ce te-ai mirat pentru lucrul acesta? Dacă împăratul pământesc nu lasă pe boierii săi să stea întinaţi, sau murdari înaintea lui, decât numai cu slavă multă; cu cât mai mult Dumnezeiasca Putere, nu va curăţi pe slujitorii Sfintelor Taine, când stau înaintea slavei celei cereşti?" Viteazul Avvă şi străduitorul lui Hristos, Marcu Egipteanul, mare făcându-se, s-a învrednicit Darului acestuia, pentru că n-a osândit pe cleric. El a propovăduit tuturor, să nu osândească pe Preoţi de orice păcat, de vreme ce sunt înainte stătători ai lui Dumnezeu şi cu Îngerii împreună petrecători (Prolog 10 Martie după Pateric). *"Cei răi ponegresc pe aproapele lor* (Dan. 3, 8-13; 6, 11-16; Mt. 27, 12-25; F. Ap. 16, 19-22; 17, 5-8; Rom. 3, 10-18); *iar cei care au într-înşii dragoste Divină, acoperă mulţime de păcate* (1 Petru 4, 8), *şi mila se laudă în ziua judecăţii"* (Iac. 2, 13; comp. Lc. 10, 30-37).

11. Am zavistuit pe aproapele totdeauna pentru darul pe care i l-a dat Dumnezeu?

"Au doară zavistnic (viclean) *este ochiul tău pentru că Eu sunt bun?"* (Mt. 20, 15; 6, 23; 2 Lege 15, 9; Prov. Sol. 23, 6); d.p. Cain (Fac. 4, 3-16); Isav (Fac. 27, 41); Core, Datan şi Aviron (Num. 16); Saul pe David (1 Împ. 19-31); Ianis şi Iamvris (Ieş. 7, 11-25; 8, 1-19); Imeneu şi Alexandru Arămarul (1 Tim. 1, 20; 2 Tim. 4, 14-15).

Acest păcat a făcut pe voievozi şi pe oamenii neamurilor să se urască, să se prigonească şi distrugă unii pe alţii. Aceasta în cursul vremurilor a distrus şi în neamul nostru pe cei mai buni români şi Creştini. Istoriile ne arată acest crud adevăr. Nici năvălirile hoardelor barbare, nici viclenia şi laşitatea unora din vecinii noştri, nici sabia turcilor, nici săgeţile tătarilor, n-au decimat, zdrobit şi robit neamul nostru, cât a stricat zavistia noastră. Unii pe alţii grăind de rău, unii pe alţii zavistuind. "Şi atunci când noi înşine ne înarmăm unii contra altora ca să ne stricăm, nu mai trebuie alţi vrăjmaşi, ba chiar nici diavolul, la pierzarea noastră", zice şi Sf, Ioan Hristostom (Om. 8, c. Romani). Deci pentru a nu mai bucura pe cei străini de neam, pe văzuţii şi nevăzuţii vrăjmaşi, să întrebuinţăm: tăcerea, milostivirea, mila şi dragostea sfântă, ca să scăpăm din păcate şi pierzarea vremelnică şi veşnică.

12. Din răutate n-am dat învăţătură despre articolele credinţei, celor neştiutori?

Precum noi Preoţii avem datoria Sfântă de a învăţa pe credincioşii încredinţaţi de Dumnezeu păstoriei noastre, adevărata credinţă şi vieţuire creştinească (Is. 6, 8-10; Iez. 2, 3-10; 18, 33; Mt. 28, 19-20; II Tim. 4, 2-9; Apc. 3, 2-4), tot astfel are şi fiecare creştin datoria aceasta pe care trebuie să şi-o îndeplinească în legătură cu Preoţii şi sub ascultarea lor (Vezi datoria faptelor milosteniei sufleteşti şi trupeşti în Mărt. Ort. p. II, Într. 48-51 şi p. III, într. 41; Ps. 50, 14; Cols. 3, 16; 2 Tim. 2, 2; Iac. 5, 19-20; Osie 3, 6). Mai ales părinţii au datoria de a învăţa dreapta-credinţă şi vieţuire creştinească pe fiii şi fiicele lor, naşii pe finii şi finele lor, învăţătorii pe şcolarii lor, stăpânii pe slugile lor, etc. (Vezi şi 2 Lege 6, 6-9; 4, 9).

13. M-am lepădat de dreapta-credinţă ortodoxă creştinească şi am dezertat la alte credinţe eretice sau la rătăciri sectare?

"Cel ce se leapădă de voi (adunarea Bisericii Ortodoxe), *de Mine se leapădă* - zice Domnul - *şi cel ce se leapădă de Mine, se leapădă de Cel ce M-a trimis pe mine* (Lc. 10, 16, comp. Mt. 18, 17; F. Ap. 20, 29-31;

Rom. 16, 17-18; 2 Petru 2). *Eu am venit în Numele Tatălui Meu şi voi nu Mă primiţi pe Mine; de va veni altul în numele său* (trimişii diavolului, proorocii mincinoşi: eretici, sectari, atei, Antihrist), *pe acela îl veţi primi"* (Ioan 5, 43). *"Mă tem-* zice Apostolul - *ca nu cumva precum şarpele a amăgit pe Eva cu vicleşugul său, aşa şi înţelegerile voastre să se strice de la adeverinţa* (adevărata credinţă curată) *cea întru Hristos. Că de ar propovădui cel ce vine pe alt Iisus, pe care n-am propovăduit, sau de aţi luat alt Duh care n-aţi luat, sau altă Evanghelie care n-aţi primit, bine l-aţi suferi. Unii ca aceia sunt apostoli mincinoşi, lucrători vicleni, închipuindu-se întru apostolii lui Hristos. Şi nu este de mirat că însuşi Satana se preface în înger de lumină. Nu este deci de mirare lucru, dacă şi slujitorii lui se prefac* (mincinos, amăgitor) *în slujitori ai dreptăţii, al căror sfârşit va fi după faptele lor"* (2 Cor. 11, 3-4, 13, 15). *"Mă mir că aşa de curând vă mutaţi de la cel ce va chemat pe voi prin Darul lui Hristos, la altă evanghelie. Nu doar că este altă Evanghelie; ci sunt unii care vă tulbură pe voi, şi voiesc să strămute* (răstoarne, schimbe cu alte învăţături întortochiate, amăgitoare şi potrivnice) *Evanghelia lui Hristos. Dar chiar dacă noi* (careva din Apostoli) *sau îngeri din cer de vă va binevesti vouă afară de ceea ce am binevestit vouă, anatema să fie. Precum am zis şi mai-nainte, şi acuma zic din nou, oricine vă va binevesti vouă afară de ceea ce aţi luat - să fie anatema!...* (Gal. 1, 6-9). *Duhul arătat grăieşte, că în vremurile cele de apoi, se vor depărta unii de la credinţă, luînd aminte la duhurile cele înşelătoare şi la învăţăturile cele drăceşti"* (1 Tim. 4, 1; comp. 1 Tim. 1, 18-20; 2 Petru 2, 1-3; 2 Tim. 3, 1-9; 1 Ioan 2, 18-19; Mt. 10, 32, 33; 12, 30-37; 7, 15-23; 24, 11, 24; Apc. 13, 19, 19-21).

Cei ce părăsesc credinţa ortodoxă cad sub anatema (Can. 1 Sin. II ec. comp. cu 7, Sin. 2 ec. 1, 75 Trul.; 21 Gang.; 7; 8 Laod.; 2 Cart.; 1 Sf. Vasile c. M.). Lepădarea dreptei-credinţe se face mai cu seamă din aceste vreo cinci cauze principale:

1. Mândria cu cele douăsprezece fiice ale ei şi raţionamentele trufaşe şi false despre tainele religiei ortodoxe. "Mărturisescu-Mă Ţie, Părinte, Doamne al cerului şi al pământului, că ai ascuns acestea de la cei înţelepţi şi pricepuţi (trufaşi) şi le-ai descoperit pe ele pruncilor..." "Cuvântul Crucii, celor pieritori nebunie este; iar nouă celor ce ne mântuim, puterea lui Dumnezeu este..." Că scris este: *"Pierde-voi înţelepciunea înţelepţilor şi ştiinţa celor ştiutori o voi lepăda... Pentru că cele nebune ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca pe cei înţelepţi să-i ruşineze; şi cele slabe ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca să ruşineze pe cele tari; şi cele de neam prost şi*

cele nebăgate în seamă ale lumii le-a ales Dumnezeu şi pe cele ce nu sunt, ca pe cele ce sunt să le strice; Ca să nu se laude nici un trup înaintea Lui... Ci, cel ce se laudă, întru Domnul să se laude" (1 Cor. 1, 18-19, 27-31).

2. Lenevirea de a se ruga lui Dumnezeu şi de a-şi îndeplini făgăduinţa dată la Sf. Botez şi celelalte datorii religioase. "Pentru aceea zic vouă că se va lua de la voi Împărăţia lui Dumnezeu şi se va da neamului care va face roadele ei... Adevăr grăiesc vouă: *"Că mulţi de la Răsărit şi de la Apus vor veni şi se vor odihni cu Avraam şi cu Isaac şi cu Iacob, întru Împărăţia Cerurilor; iar fii Împărăţiei vor fi goniţi întru întunericul cel mai dinafară: acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor"* (Mt. 21, 43; 8, 11-12). *"Nu vă ştiu pe voi... Slugă vicleană şi leneşă... Luaţi de la el talantul... şi pe sluga cea netrebnică, aruncaţi-o întru întunericul cel mai dinafară; acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor"* (Mt. 25, 1-12, 14-30).

3. Vieţuirea în duhul modelor lumeşti şi în desfrânări, în felurite şi rele apucături şi risipe păgubitoare mântuirii şi fericirii sufletului: *"Fiule Timotei... această poruncă îţi încredinţez ţie, să te lupţi lupta cea bună. Având credinţă şi bună ştiinţă, pe care unii lepădând-o, din credinţă au căzut. Dacă cineva nu poartă grijă de ai săi şi mai vârtos de ai casei sale, de credinţă s-a lepădat şi mai rău este decât cel necredincios. Cei ce vor să se îmbogăţescă, cad în ispite şi în curse şi în pofte multe fără de socoteală şi vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire şi în pierzare... În ce chip Ianis şi Iamvris s-au împotrivit lui Moisi, aşa şi aceştia stau împotriva adevărului, oameni stricaţi fiind de minte şi nelămuriţi în credinţă"* (1 Tim. 1, 18-19; 5, 8; 6, 9; 2 Tim. 3, 1-8).

4. Citirea cărţilor, revistelor şi jurnalelor rele, care atacă, defaimă şi batjocoresc religia, Sf. Biserică Ortodoxă, Preoţia sau celelalte Sf. Taine ale Bisericii. Astfel de cărţi şi jurnale sunt ca focul, ca otrava, ca glonţul, etc. Precum focul mistuie treptat materia; precum otrava ucide pe vieţuitoarele ce o mănâncă şi precum glonţul sau sabia rănesc corpul omenesc sau al vieţuitoarelor, provocându-le boală sau moarte; tot astfel şi cărţile, revistele şi jurnalele contrare religiei Creştine Ortodoxe, nimicesc credinţa, otrăvesc, revoltează şi întunecă mintea şi produc boală şi moarte sufletească. *"Au doară se poate ca să ascundă cineva foc în sân şi să nu i se ardă hainele? Sau poate cineva să calce pe cărbuni aprinşi şi să nu-şi ardă tălpile picioarelor sale?"* (Prov. Sol. 6, 26-28; Iov 31, 12). Tot astfel pătimesc şi cei care citesc, ascultă, şi-şi bagă în cap învăţături contrare dreptei-credinţe creştineşti; cad în osândă vre-

melnică şi veşnică. Pe toate aceste cărţi omul e dator să le ardă, îndată ce a văzut că sunt vătămătoare (F. Ap. 19, 18-19, can. 9 sin. 7 ec. 60 al Sf. Apostoli; 2 şi 63 Sin. 6; 51 Laod.).

5. Căsătoriile credincioşilor cu cei de altă lege, contrară Ortodoxiei; prietenia cu schismaticii, ereticii, sectarii, cu păgânii, cu necredincioşii, mai cu seamă cu aceia care îşi bat joc de credinţa noastră străbună. *"Să nu ascultaţi voi de cuvintele proorocilor mincinoşi... că vă ispiteşte pe voi Domnul Dumnezeul vostru, ca să ştie de iubiţi voi pe Domnul Dumnezeul vostru din toată inima voastră şi din tot sufletul vostru... Păziţi-vă de proorocii mincinoşi, care vin la voi îmbrăcaţi în piei de oi; iar înăuntru sunt lupi răpitori"* (2 Lege 13, 1-3; Ier. 23, 16, 24; Mt. 7, 15-20; Mc. 13, 22; Rom. 16, 17-18; Efs. 5, 6; 2 Petru 2, 1-3; F. Ap. 20, 29-30).

Lepădarea de credinţa creştinească a Împ. Iulian Paravatul. Iulian, nepotul de frate al primului împărat creştin, Constantin cel Mare, după moartea vărului său, împ. Constanţiu, fiul unchiului său, se urcă pe tron la vârsta de 30 de ani. Atunci aruncă voios masca de creştin, lepădându-se de Legea Creştinească. În acest scop infernal săpă o groapă adâncă, intră acolo şi lasă să curgă asupra sa sângele unui animal de jertfă, pentru a spăla, adică a şterge de pe sine, Botezul Creştin Ortodox. Aşa au făcut şi fac, dezbotezându-se prin apele pâraielor, gârlelor, râurilor şi lacurilor, unii creştini prăbuşiţi în rătăcirile sectarilor: adventişti, baptişti, etc. În ziua următoare, împăratul îşi sărbători cu o strălucită pompă primirea sa în păgânism. Atunci, pe intestinele unui animal jertfit, apăru Semnul Sfintei Cruci, împrejmuit de un cerc. Zadarnic căuta împăratul să scape de Hristos şi de făgăduinţa depusă la Botez, căci iată apăru Simbolul Lui, Crucea de la Botezul Creştin...

După lepădarea de Hristos şi de Botez, Iulian se declară restaurator al păgânismului şi adversar al Creştinismului. El a luptat să extermine creştinismul sistematic, mai mult indirect, draconic, decât făţiş. În acest scop satanic, a înlăturat pe creştini din dregătoriile împărăteşti, publice punând în locul lor păgâni. A interzis creştinilor cariera de învăţători ai literaturii şi filozofiei clasice, zicându-le: Pavel al vostru spune că: "Înţelepciunea lumii acesteia e nebunie la Dumnezeu". El abrogă toate privilegiile acordate dinainte bisericilor Creştine, a dezbrăcat Bisericile de ornamentele lor, în favoarea templelor păgâne, pe care le mai şi persifla, zicând că: "Bogaţii nu vor intra în împărăţia lui Dumnezeu". Respingea pe creştinii nedreptăţiţi sau jefuiţi de autorităţi sau de populaţia păgână, zicându-le: "Voi înşivă învăţaţi că veţi

fi fericiţi când veţi suferi prigoniri..." În acelaşi timp ordonă ca toate alimentele din pieţele oraşelor să le stropească cu vin, băuturi sau cu sângele animalelor jertfite idolilor.

Pentru nimicirea creştinismului, el chemă pe toţi Episcopii Ortodocşi şi pe pseudo-episcopii eretici, exilaţi sub împăraţii precedenţi, pentru dispute religioase, ca să se combată, contulbure, agite violent, zăpăcească, şi să se încurce spre a se distruge reciproc. Pe Sf. Atanasie cel Mare, care lucra pentru pacificare, l-a exi-lat; iar pe iudei i-a atras în luptă contra creştinilor, şi i-a încurajat a reedifica templul din Ierusalim, în scop de a face mincinoasă Proorocia Mântuitorului... După doi ani de astfel de atacuri infernale pentru nimicirea creştinismului, într-un război contra perşilor, a căzut rănit de o săgeată. Atunci în agonia morţii, plin de furie contra Domnului Hristos, aruncă sângele său cu mâna spre cer, strigând: "Ai învins, în sfârşit, Galileene!" şi aşa a murit împreună cu reacţia lui contra Creştinismului, după prezicerea Sf. Atanasie cel Mare: "Acesta este numai un nouraş care se va şterge curând." Pentru dezertarea lui din Biserica Creştină, el a fost supranumit: Apostatul, Renegatul!" (Vezi pe larg Ist. Bis. V. Sfinţilor. etc).

14. Am luptat împreună cu potrivnicii ortodoxiei la discreditarea şi distrugerea Preoţilor zeloşi, a învăţăturilor Divine şi a Bisericii lui Dumnezeu?

Lupta aceasta demonică e roada necredinţei şi a pasiunii după felurite patimi josnice. Cei ce luptă contra Preoţilor şi a Bisericii lui Dumnezeu, se prăbuşesc în muncile iadului vremelnic şi veşnic. Aceasta am văzut-o şi în lumea bolşevicilor. Plata păcatului e moartea vremelnică şi veşnică.

O, vremuri vitregi! O oameni decăzuţi din Darul lui Dumnezeu! Dacă nu mai încetaţi a lucra înainte pentru a scoate pe Dumnezeu din inima poporului, apoi să ştiţi că voi sunteţi ucigaşii omenirii. Această luptă demonică a distrugerii dreptei credinţe, sileşte pe binevoitorii ţărilor, a lua armele din mâini şi dreptul de vot, ca să nu ajungem la prăpăstuirea neamului, căci în locul unei Biserici surpate sau închise, va trebui o temniţă, în locul fiecărui Preot zelos, conştient şi bun lucrător în popor, va fi trebuinţă de zece jandarmi, şi în locul fiecărui Altar dărâmat, va trebui să ridicaţi câteva spânzurători. Asta o urmăresc vrăjmaşii credinţei noastre străbune, care ne atacă din umbră şi din întuneric; deci fiecare român, Creştin Ortodox să se ferească de a se înhăita cu ei, spre a nu deveni coade de topor ai trădătorilor şi moştenitori ai muncilor iadului.

15. N-am vrut să aud vorbindu-se despre Dumnezeu şi religie?

Cei care păcătuiesc astfel, arată clar că sufletele lor sunt stăpânite de: mânie, ură şi dispreț față de Dumnezeu, față de drepta-credință şi de Sfânta Religie. Aceştia, din fii ai lui Dumnezeu se transformă în fii ai diavolului. Îndărătnicia aceasta e străveche de tot, ca şi căderea lui Lucifer cu îngerii lui din cer. Aceasta este însuşirea potrivnicilor lui Dumnezeu din trecut, din prezent şi din viitor, cât va fi lumea. Multă lume, stăpânită de diavolul, o auzim adeseori zicând: *"Nu vrem să auzim de religie, nici de dreapta-credință, nici de Dumnezeu, nici de Hristos, nici de Sfinți, nici de Biserică, nici de Ierarhii şi Preoții ei, nici de spovedanie şi împărtăşanie, nici de predici şi sfaturi popeşti, ori călugăreşti... Nu vrem ca Acesta (Hristos) să domnească peste noi; ci să se răstignească. Noi avem împărat pe Cezarul... Liberează pe Baraba; iar Acesta să Se răstignească..."* şi multe altele (Mt. 27; Ioan 18, etc). *"Eu Am venit în Numele Tatălui Meu şi nu Mă primiți pe Mine; de va veni altul (Antihrist) în numele său, pe acela îl veți primi"* (Ioan 5, 43; comp. 1 Ioan 2, 18-19). Vrăjmaşii lui Dumnezeu şi ai Religiei Lui, rămânând cu mânia, ura şi disprețul, se prăbuşesc cu ele în groaznică osândă torturătoare, vremelnică şi veşnică.

Necredință şi Credință. Era după un prânz bogat. Voltaire înveselise toată curtea regelui Frederic al-II-lea, cu tot felul de glume despre religie. Şi sculându-se de la masă, adăugă: "Iată! Eu mi-aş vinde locul din Rai, pentru un pol de aur.

Un ofițer bătrân, cu părul alb, care până atunci nu scosese grai, nu mai putu să tacă: "Domnule, în cuprinsul Țării Maiestății Sale, regele Prusiei, este oprit de a pune în vânzare ceva, pe care nu-l stăpâneşti cu adevărat. Dovediți-mi că aveți un loc în Rai şi vi-l cumpăr eu îndată". Nimeni nu mai râse. Iar regele îngândurat zise: "Colonelul are dreptate, domnilor. Cea mai mare din biruințele mele m-ar bucura mai puțin decât faptul, să ştiu, că poporul meu a rămas tot aşa de credincios, cum era când m-am suit eu pe tron (Trad. Ierom. Nifon Criveanu).

16. Nu vreau să aud grăindu-se despre credință, religie şi Dumnezeu?

Acesta-i un duh rău (Is. 14, 12-15; Iez. 28, 13-19), asemenea aceluia care muncea pe Saul (1 Împ. 16, 14-16, 23), pe îndrăciții Gadarei (Lc. 8, 27-39), pe fiul lunatic (Lc. 9, 38-42), pe fiica hananiencei (Mt. 15, 22-28) şi pe mulți alții (F. Ap. 19, 13-16; 2 Tim. 3, 5; Tit. 1, 16; Apc. 13).

Cei ce fac astfel, păcătuiesc înfricoşat, pentru că religia ne sfătuieşte să cunoaştem pe Dumnezeu, să-l ascultăm şi să-I slujim Lui, să credem într-Însul, să-l iubim şi să I ne închinăm, deoarece El va răsplăti pe cei buni cu bine; iar pe cei răi îi va pedepsi aspru, vremelnic şi veşnic. Nimeni nu va putea scăpa de judecata Lui dreaptă. Precum cei care fug de lumină se îmbracă cu întunericul; aşa şi cei ce se depărtează de Dumnezeu, se dezbracă de binecuvântarea, bogăţia şi fericirea Divină, îmbrăcându-se în blestem, lipsuri şi nefericire. Oricare s-ar afla astfel rătăcit, să se întoarcă la Casa Părintelui său, până ce se zice astăzi, ca fiul risipitor, că Dumnezeu nu voieşte moartea păcătosului, ci vrea să se întoarcă şi să fie viu (Ez. 18; 33).

Cei care nu revin la dreapta-credinţă şi ascultarea de Dumnezeu, se înşeală amarnic. Aceştia care în viaţa lor nu vor să audă de dreapta-credinţă, de religie şi de Dumnezeu, în ceasul morţii nici Dumnezeu nu va voi să mai audă de ei, şi atunci vor fi pierduţi.

Necredinciosul Voltaire cât a trăit şi-a bătut joc de Dumnezeu şi de religia lui; iar mai pe urmă văzându-se în agonia morţii, a chemat un Preot ca să-l îngrijească sufleteşte pentru trecerea în viaţa veşnică. Atunci ucenicii lui, instruiţi în necredinţă, l-au lăsat să moară negrijit sufleteşte, aşa cum vieţuise, drept ca un nelegiuit, fără Preot şi fără Sfintele Taine. Istoria este plină de astfel de pilde triste!!

17. Am zis că Dumnezeu e o născocire a Preoţilor, dar El nu există în realitate?

Acesta-i un soi de oameni răi, care lăsându-şi minţile la spate, grăiesc rele din inimă ori din pântecele lor. "Prostul (zice înţelepciunea bătrânilor) mai întâi vorbeşte şi apoi se gândeşte"; iar Dumnezeiasca Scriptură zice: "Zis-a cel nebun în inima sa, nu este Dumnezeu". Aceştia dacă ar folosi în bine, câtuşi de puţin, mintea lor, oricât de scurtă ar fi ea, n-ar fi ajuns să grăiască astfel de nebunii, care-i înrudeşte cu diavolii şi-i îmbrânceşte în iadul vremelnic şi veşnic. Întunecaţilor necredincioşi, cum cutezaţi voi a zice: "Nu este Dumnezeu?" Deschideţi-vă ochii şi priviţi cerul şi pământul cu toată podoaba lor. Urmăriţi cu atenţie mişcarea rapidă şi precisă a soarelui, a lunii, a pământului şi a altor planete ce aleargă neîncetat în spaţiul nemărginit, şi alte lucrări minunate care se săvârşesc sub privirile noastre, în lumea largă şi în fiinţa noastră omenească. Cine a pus în mişcare şi săvârşeşte acestea toate? Întâmplarea oarbă? Nu. Atunci cine? Dumnezeu. Deci, oricât de necredincios ai fi, mărturiseşte şi tu ca om, adevărul

curat, măcar ca nelegiuitul necredincios, Voltaire, care a zis: "Nu pot să-mi închipui, ca un ceasornic să meargă fără să fie pus în mişcare de un ceasornicar. La fel nu pot să-mi închipui ca universul să se mişte fără un Dumnezeu Atotputernic!" Toate, toate acestea grăiesc tuturor, că există un Dumnezeu Atotcreator, Atoateţiitor, Atotprezent şi Atotbun.

18. Am zis că omul n-are suflet?

Cei ce grăiesc astfel, îşi arată pe faţă păcatul necredinţei şi al orbirii lor sufleteşti. Ei arată că fac parte dintre oamenii aceia întunecaţi, despre care grăieşte psalmistul, zicând: *"Omul în cinste fiind n-a priceput, alăturatu-s-a cu dobitoacele cele fără de minte şi s-a asemănat lor"* (Ps. 48, 12-21). Mulţi spoiţi cu puţină carte, dar lipsiţi de minte, susţin morţiş că ei n-au suflet nemuritor după Chipul şi asemănarea Creatorului lor. Ei se ruşinează a mai crede şi a mărturisi că omul e de origine Dumnezeiască, adică creat de Însuşi Dumnezeu, cu suflet nemuritor, minte luminată şi voinţă liberă, însă nu se ruşinează a se făli, spunând, după moda lor nouă, că omul e de origine dobitocească şi că se trage din maimuţă. Această degradare şi neghiobie josnică, arată şi prin acei vârâţi până la glezne în puţină carte, care se socotesc burduf de ştiinţă, că: *"Înţelepciunea lumii acesteia, este nebunie înaintea lui Dumnezeu"* (1 Cor. 3, 19).

Adevăraţii creştini şi oameni, chiar şi cei numai cu puţină minte în cap, cred şi mărturisesc, că: fiecare om are în corpul său omenesc un suflet nemuritor, făcut de Dumnezeu după Chipul şi Asemănarea Sa (Fac. 1, 27-28; 2, 7; Mt. 16, 26; 2 Cor. 5).

Nu-ţi strica sufletul. Pe când mulţi din pretinşii învăţaţi ai acestor vremuri, vitregi dreptei-credinţe şi moralităţii, se fălesc vorbind şi scriind că omul nu are suflet, că se trage din maimuţă, că după moarte piere ca orice dobitoc, nemairămânând nimic din el, alţii, deşi cred cum cred, ca şi cum n-ar avea în corpul lor un suflet nemuritor, iubesc cu pasiune toate viciile, îşi satisfac toate poftele chiar şi cele mai josnice şi degradatoare, arătând în chip practic că ei nu se socotesc altfel, decât nişte dobitoace de rând.

Oricare creştin trebuie să grijească de sufletul său ca de ochii din cap. Chiar micile greşeli pot pierde sufletul. Copilul unui fierar credea că face un lucru mic, bătând cuie cu ciocanul în uşă. El îşi zicea aşa: "Cuiele pot fi scoase iar din uşă cu uşurinţă". Tatăl său zadarnic l-a făcut atent să nu mai bată cuie că strică uşa. Băiatul umplu uşa de cuie, iar săturându-se de joc, începu a le scoate cu

cleştele. Dar uşa rămăsese toată stricată. Atunci zise fierarul: "Copilul meu, te-am lăsat ca să vezi că n-a fost lucru mic jucăria ta, căci ai stricat uşa. Învaţă să nu faci tot aşa şi cu sufletul, căci dacă-ţi vei pierde sufletul, nu poţi face altul, cum fac eu altă uşă în locul celei stricate de tine" (350 pilde, o. c).

Sufletul e mai preţios decât toată lumea. Un pescar sărman de pe insula Samos prinsese odată un peşte, pe care se pregătea să şi-l fiarbă. Curăţindu-l, în pântecele său găsi o perlă de mare preţ. Nu putu însă să-i ghicească valoarea, de aceea cutreieră pe la mai mulţi cunoscători de asemenea lucruri. Însă nici aceştia nu preţuiră în mod egal perla, ci unii îi dădură mai puţin, alţii mai mult pe ea. Unul îi oferi cinci taleri, altul zece, al treilea o sută, iar cel din urmă îi oferi trei sute taleri şi o obţinu.

Aşa este şi cu sufletul omesc. Adam şi Eva şi-au preţuit sufletul numai cu un măr, pe Iosif l-au vândut fraţii săi pentru douăzeci de arginţi, sufletul lui David, bătându-se cu Goliat, a fost preţuit mai mult, promiţându-i-se în cazul înfrângerii o împărăţie. Dumnezeu, Tatăl nostru, dintre toate creaţiile Sale, preţuieşte mai mult sufletul omenesc (350 pilde, o.c).

Să ne îngrijim sufletul pentru veşnicie. Un mare pictor fu întrebat de alt pictor: "Cum se face, că deşi eşti un mare artist, abia pictezi un singur tablou, până când eu dau gata zece tablouri în acelaşi timp? Artistul răspunde: "Aceasta este aşa, din pricină că tu faci tablouri ieftine, pentru clipe trecătoare, iar eu lucrez tablourile şi pentru timpurile viitoare".

Răspunsul acesta să ne îndemne şi pe noi să îngrijim de suflet pentru veşnicie. Ne dăm oare seama şi noi, că sufletul nostru fiind Chipul lui Dumnezeu, trebuie să semene cu originalul lui, şi astfel trebuie să fie mântuit şi grijit pentru veşnicie?

Apostolul neamurilor zice: "Ne-am îmbrăcat întru omul cel nou, care se înnoieşte spre deplină cunoştinţă, după Chipul Celui ce l-a zidit" (350 pilde, o.c).

Necredinciosule, orbit la ochii sufletului, oricare vei fi tu, deşi ai tăgăduit cu cuvântul, cu scrisul, ori cu fapta, existeţa sufletului tău, i-a aminte la conştiinţa ta, care adeseori te mustră strigând: "Omule! Tu nu eşti un om-animal ; ci un om cu suflet nemuritor, şi de-ţi vei pierde acest suflet, apoi tu eşti un nefericit pentru totdeauna, un osândit pe veşnicie.

Dulcele nostru Mântuitor, îndemnându-ne la buna-alergare după Sine pe calea vieţii, la fericita Împărăţie a bucuriei şi veseliei

veşnice, ne zice:

"Cel ce voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie. Căci cine va vrea să-şi mântuiască sufletul său, pierde-l-va pe el; iar cine-şi va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va mântui pe el. Că ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată şi-şi va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său? (Mc. 8, 34-37).

19. Am zis că nu este Dumnezeu, nici suflet, nici Îngeri, nici draci, nici altă viaţă viitoare, pentru că nu am văzut, susţinând că eu cred numai în ceea ce văd?

Aceasta-i o foarte mare prostie şi groaznic păcat, care apasă cumplit asupra necredincioşilor ce susţin cu îndărătnicie că nu cred decât ceea ce văd. Astfel era credinţa necredincioşilor, saducheilor, ateilor, etc., din cursul vremurilor trecute (Ps. 13, 2; 52, 1; Mt. 22, 23-33). Oamenilor nesocotiţi, gândiţi-vă bine că toată viaţa noastră se bazează mai mult pe mărturia simţurilor noastre omeneşti decât pe vedere. Ziceţi că nu credeţi decât ceea ce vedeţi! Ei bine, ia spuneţi: de ce mai mâncaţi? Foamea nu se vede, deci nu trebuie să credeţi... Lăsaţi foamea ia mai încolo, fără a v-o astâmpăra cu mâncarea, până veţi vedea foamea cu ochii voştri! Tot aşa faceţi şi cu setea, n-o mai astâmpăraţi cu apă, până când o veţi vedea cu ochii!...

Aici e locul să arătăm clar, că viaţa noastră se bazează mai mult pe mărturia altora, decât pe experienţele noastre, deci, prin credinţa în mărturiile altora. Copiii cred ce le spun părinţii lor. Deşi ei văd lucrurile ce-i înconjoară, totuşi, neînţelegându-le întreabă pe tata şi pe mama lor şi cred după cuvântul lor. De pildă: Mama îi spune copilaşului ei: "Eu sunt mama ta. Acesta e tatăl tău", şi copilul crede, măcar că n-are alte dovezi decât mărturia mamei sale. Şcolarii cred ceea ce le spun învăţătorii lor, şi n-au văzut multe din cele spuse. Noi credem ce ne spun cărţile de istorie, de geografie şi alte multe lucruri pe care nu le-am văzut şi nu le putem vedea; totuşi le socotim adevărate, fiindcă sunt spuse, scrise ori istorisite de persoane vrednice de crezare, care le-au văzut şi cunoscut.

Care dintre noi a văzut pe Adam şi Eva, potopul, distrugerea cu foc din cer a Sodomei şi Gomorei, pe patriarhi, pe prooroci, pe Mântuitorul Dumnezeu-Cuvântul cu Trup omenesc pe pământ, pe Apostolii Săi, Biserica apostolică şi patristică, pe Samson, pe Alexandru Macedon, pe Napoleon, pe voievozii români din cursul vremurilor, de la Negru şi Dragoş Vodă până la Alexandru Ioan Cuza? Şi totuşi, cu toţii credem şi mărturisim că au fost... Cine

din noi a văzut mintea din capul omului? Nimeni. Şi totuş, sunt destul de mulţi oameni, care cred şi mărturisesc că oamenii au mai puţină, ori mai multă minte în cap, deşi nu o văd. Care din oameni a văzut ştiinţa din minţile omeneşti? Nimeni. Şi cu toate acestea, mulţi cred, mărturisesc şi pretind că o au!... Cine a văzut prostia din capul oamenilor? Nimeni. Şi cu toate acestea, mulţi cred, vorbesc, scriu şi mărturisesc, că e multă, multă, foarte multă! Deci, cei care susţin că nu cred decât, numai în ceea ce văd, deci nu cred în existenţa lui Dumnezeu, a sufletului omenesc, a Îngerilor, a dracilor şi a vieţii viitoare, zic aşa socotind că ar putea scăpa de Dumnezeu, de mustrarea conştiinţei lor şi de iad!

Nu crezi şi ceea ce nu vezi? Odinioară un învăţătoraş de sat se fălea în mijlocul unei mulţimi de ţărani într-un târg, spunând că ştiinţa învăţaţilor de azi, din care are şi el multă, multă, zice că nu este nici Dumnezeu, nici suflet, nici Îngeri, nici draci, nici altă viaţă viitoare şi că el nu crede decât numai în ceea ce vede. În acelaşi timp a început învăţătoraşul a defăima adevărurile Sfintei Credinţe Ortodoxe, zicând că numai proştii mai cred în Dumnezeu şi în minuni.

Atunci un ţăran mai îndrăzneţ, iese din lumea agitată, se apropie de acel învăţătoraş şi după un aprins schimb de cuvinte, îi trage două palme zdravene, de i-au roşit obrajii şi a văzut stele verzi înaintea ochilor. Învăţătoraşul începe să strige de durere. Ţăranul, privindu-l îi răspunse liniştit: "Ce tot strigi aşa ca un disperat, domnule învăţător, ce, te doare? Eu nu pot să cred decât numai ceea ce văd"... Învăţătoraşul striga: "Vai! Mă doare cumplit"! Ţăranul: "Eu nu văd durerea dumitale"! Învăţătorul: "Omule, dumneata cu prostia ce o ai în cap, mi-ai stricat cinstea"! Ţăranul: "Eu nu văd nici prostia mea, nici cinstea dumitale! Arată-le dumneata ca să le vadă cu ochii lor oamenii aceştia care ne înconjoară. "Învăţătorul: "Am să te dau în judecată, că mi-ai pătat cinstea". Ţăranul: "Dă-mă. Judecătorul n-are să mă pedepsească, pentru că şi el, ca om învăţat al zilei, n-are să creadă decât ceea ce vede". Învăţătorul: "Judecătorul va crede pentru că-i voi aduce martori". "A-a-a-a, va să zică - a strigat ţăranul - d-ta domnule învăţător, crezi şi ceea ce nu vezi, şi prin mărturii ai să faci şi pe domnul judecător să creadă ceea ce n-a văzut cu ochii lui. Iată, chiar aici am voit să ajung. Care va să zică, spusa martorilor e un motiv de a crede şi domnul judecător, ceea ce n-a văzut. De acum poftim, dă-mă în judecată, că şi eu îmi voi aduce martorii mei, care sper că vor fi crezuţi, mai mult decât ai dumitale. Poate că dum-

neata, ca să câştigi procesul, îţi vei pune martori mincinoşi, eu însă îmi voi pune martori drepţi şi cred că oricum, adevărul şi dreptatea vor ieşi ca untdelemnul deasupra apei...".

A tăgădui cineva existenţa lui Dumnezeu şi a lumii cereşti, pentru că nu pricepe, nici înţelege, e asemenea celor ce ar tăgădui lumina şi căldura soarelui, pentru că n-o pot transporta cu baniţa în fundul pivniţei lor: umedă, rece şi întunecoasă. Adevăraţii învăţaţi au fost şi sunt credincioşi, numai o parte din cei spoiţi cu puţină carte lumească, au rămas necredincioşi.

Dumnezeu există. Un misionar a dat în mod original, unui brahman, o învăţătură instructivă. Învăţatul brahman declară, că nu crede decât în ceea ce vede, deci nu poate crede într-Un Dumnezeu nevăzut. Atunci misionarul îi arătă o maşină de electricitate, întrebându-l: "Ce vezi aici? Câteva roţi, sârme. ş.a.", răspunse el. "Altceva nimic?" "Nu." Apucă deci aceste două sârme"! Brahmanul făcu aşa, dar deodată se simţi străbătut de un curent, care-l făcu să se înfioreze în tot corpul. "Lasă-mă, strigă el disperat, de aici înainte voi crede în Dumnezeul cel nevăzut" (O mie pilde. o.c.).

Există Dumnezeu, suflet... Pe un vapor ce plutea spre America, între călători se afla unul, care nu mai contenea cu glumele sale nesărate la adresa lucrurilor religioase. Un călător evlavios, îl ascultă câtăva vreme liniştit, dar pierzându-şi răbdarea îi zise: D-ta crezi în nemurirea sufletului"? Nu, eu nu am suflet", fu răspunsul. "Nu crezi nici în Dumnezeu?" Nu, căci El nu există". "Da? răspunse omul, dacă e aşa, atunci eu am auzit despre dumneata, ba chiar am şi citit". "Se poate, zise glumeţul - dar spune-mi de la cine, şi unde ai putut citi, pentru că eu nu am scris nici o carte?" Şi omul îi răspunse: "În psalmii lui David, unde stă scris: *"Nebunul zice în inima sa: nu este Dumnezeu"*.

Răspunsul acesta şi râsul ascultătorilor de pe bord, îl făcură pe necredincios să se retragă tăcut şi gânditor" (O mie pilde, o.c.).

Noi simţim sufletul omenesc şi pe Dumnezeu. Fiecare dintre noi a făcut experienţa, că aţintindu-şi cineva privirea asupra noastră, ne simţim atinşi. Fără să ne dăm seama, ne întoarcem şi aflăm ochii care ne fixează. S-a mai constatat că oamenii, care din întâmplare au ajuns într-o încăpere mare şi întunecoasă, sub influenţa fricii sau a altui simţământ potenţat, pot ghici fără greşeală, pe lângă tot întunericul şi liniştea ce-i înconjoară, dacă se mai află cineva cu ei în încăperea întunecoasă.

Aşa e şi cu omenirea de pe acest pământ. De văzut nu vedem

decât lumea care ne înconjoară, în inima noastră însă, simţim că există Cineva, Care e mai presus decât lumea - că nu suntem singuri pe lume, ci de la înălţimi îndepărtate, Cineva priveşte la noi cu ochi ageri (O mie pilde, o.c.).

20. M-am împotrivit învăţăturilor preoţilor şi ale Bisericii, zicând că după moarte, nu mai este: judecată, răsplătirea faptelor, Rai şi iad?

Adeseori am auzit şi noi înşine, oameni orbiţi la ochii sufletului de patimi şi de spiritele iadului, zicând: "Aici e raiul, aici e iadul". Şi aceasta, ca multe altele asemenea, este o înşelăciune drăcească, o groaznică orbire sufletească, o jalnică prăbuşire în iadul vremelnic şi veşnic. Adevărul Dumnezeiesc ne arată, că după moartea oamenilor este o judecată, răsplată, Rai şi iad.

"Veseleşte-te, tânărule, în tinereţile tale, şi cu cele bune să se desfăteze inima ta în zilele tinereţilor tale, şi umblă în căile inimii tale şi după vederea ochilor tăi, dar să ştii, că pentru toate acestea te va aduce Dumnezeu la Judecată"... (Eccl. 11, 9; 12, 14).

Păcatul vechi aduce osândă nouă. Sfântul învăţat al Bisericii, Efrem Sirul (+380), care după Sinodul de la Niceea s-a arătat aprig apărător al Credinţei Ortodoxe, în tinereţe era necioplit şi desmăţat. Odată, pe când părinţii săi îl trimiseră într-un sat vecin, a întâlnit pe drum, într-o pădure, vaca unui om sărac şi luând pietre, a început să le arunce în vită, gonind-o tot mai mult în desişul pădurii. Acest joc urât a ţinut până în seară, când vaca se prăvăli într-un şanţ, rămânând nemişcată şi cu picioarele rupte. Peste noapte a fost mâncată de fiarele sălbatice. După câteva zile, bietul stăpân al vacii, care o căuta, întâlni pe copil şi-l întrebă dacă n-a văzut vita în pădure. Efrem îi răspunse cu strâmbături şi batjocuri.

Trecând aproape o lună, părinţii copilului îl trimiseră în acelaşi sat, şi era aproape noapte când se găsea pe drum, spre casă. Câţiva păstori văzându-l, îi ziseră cu dragoste: "Acum e prea întuneric, rămâi cu noi noaptea şi în zori ai să pleci iar". Efrem primi, se duse cu păstorii şi dormi lângă ei. Dar peste noapte intrară fiarele sălbatice în ocolul vitelor şi omorâră multe din ele. Când păstorii văzură că lipsesc atâtea, aruncară vina pe Efrem, că el a dat drumul hoţilor înăuntru, şi fără a ţine seamă de toată apărarea lui, îi legară mâinile şi-l duseră la judecată, învinuindu-l de furt de oi. Judecătorul îl puse la închisoare şi-l lăsă acolo 40 de zile, în care timp Efrem avu un vis: i se arătă un tânăr strălucitor de lumină şi frumos la chip, care îi spuse zâmbind: *"Ştiu că nu eşti*

vinovat, dar mai ştiu şi ce ai făcut acum câtva timp. Adu-ţi aminte când ai făcut să piară vaca acelui nefericit şi învaţă din asta că Dumnezeu e drept şi pedepseşte pe păcătoşii, care s-au făcut vinovaţi"! Şi zicând acestea dispăru. După câteva zile, Efrem, împreună cu alţi şapte închişi, trebui să se ducă înaintea judecăţii, unde, după obiceiul de atunci, ei trebuiau mai întâi să fie puşi la chinuri, unul după altul, pentru ca să mărturisească. Când veni rândul lui Efrem, acesta tremura ca varga şi în spaima lui se îndreptă către Domnul rugându-se: *"Doamne, Atotputernice, scapă-mă de apăsarea aceasta, şi de azi înainte am să-Ţi slujesc numai Ţie!"* În clipa aceea un uşier al judecătoriei veni înaintea judecătorului şi-i spuse: "Doamne, amână puţin pedeapsa aceasta, fiindcă e vremea mesei!" Astfel, Efrem fu din nou dus în închisoare, unde mulţumi lui Dumnezeu din toată inima, deşi se temea pentru a doua zi. Când fu însă pentru ziua următoare, judecătorul fu înlocuit de altul, care cunoştea bine pe părinţii lui Efrem şi puse pe copil în libertate. Slobod acum, Efrem îşi ţinu cuvântul. Se făcu călugăr şi duse o viaţă sfântă. Ori de câte ori îşi aducea aminte de isprăvile copilărei, se simţea mişcat până la lacrimi. Această pildă arată cum, pedeapsa lui Dumnezeu adeseori vine târziu, dar tot vine şi pe căi negândite" (Vezi pe larg în Tom. II, scrierile Sf. Efrem Sirul).

Trâmbiţa judecăţii. În mijlocul unei păduri, unde se despart hotarele a două sate, într-o noapte de primăvară, pe lună plină, s-a săvârşit o faptă înfricoşată. Un om stătea în genunchi, plecat asupra altuia, care zăcea fără suflare. Un nor acoperea faţa lunii, pe când cel plecat în genunchi, scotocea pe cel lungit, băgând în buzunar tot ce se găsea. Apoi îndată îl luă în spinare, cu gândul de a-l târî până la un râu, care vâjâia nu departe, şi a-l îneca acolo. Deodată se opri gâfâind sub povara moartă. Luna ieşise din nori şi-şi arunca lumina ei blândă printre trunchi. Foarte aproape răsună un corn de poştă, trimiţând notele cântecului: "Te gândeşti tu la asta"! Valea şi câmpia au răspuns prin răsunet. Era ca şi cum munţii şi copacii ar fi cântat: "Te gândeşti tu la asta?" Celui cu povara pe umeri îi era ca şi cum mortul ar fi înviat în spinarea lui şi l-ar gâtui. Iute aruncă el greutatea, sări la o parte şi se depărtă apoi tot mai mult. În sfârşit se opri la râu şi ascultă.

Totul era cufundat în tăcere; valurile treceau iute la vale; parcă grăbindu-se să fugă mai repede de ucigaş. Acesta se necăji că n-a şters urmele faptei lui şi fu cuprins de o frică ciudată. Veni iute îndărăt, umblă încoace şi încolo, în sus şi în jos; sudoarea i se scurgea pe frunte; îi era ca şi cum ar fi avut plumb în toate mem-

brele. Câte o pasăre de noapte fâlfâia pe deasupra, la trecerea lui prin desiş; dar nicăieri nu găsea ce căuta. Se opri să se orienteze, să-şi aducă bine aminte de loc. Dar abia făcu câţiva paşi şi văzu că s-a rătăcit. Toate licăreau confuz înaintea ochilor lui şi i se părea că copacii umblă în sus şi în jos, ascunzându-i vederea muntelui. În sfârşit, dimineaţa îşi arătă cele dintâi luciri ale ei; păsările se treziră şi începură cântecele lor vesele; din vale şi din munţi se auzea pocnetul bicelor. Ucigaşul plecă iute. Cadavrul fu găsit şi adus în satul în al cărui hotar zăcea. La tâmpla dreaptă avea urma unei lovituri ca de o piatră ascuţită. Nici o condică de lucrător nu era asupra lui, nici un semn din care să se poată cunoaşte cine era. Acum trebuia îngropat în cimitirul de lângă biserică, în dealul de la picioarele căruia trecea şoseaua. O nenumărată mulţime însoţea pe cei ce-l duceau la mormânt. Veniseră din toate satele; fiecare voia să-şi arate nevinovăţia, tristeţea şi părerea de rău. Liniştit, fără plânsete răsunătoare, numai cu adâncă durere în inimă, se mişca şirul, în sus spre înălţime. Preotul ţinu o cuvântare mişcătoare. Mai întâi vorbi el către cel dus din viaţă şi spuse:

"Ai căzut pe drum. Cine ştie încotro te ducea dorul inimii tale şi ce inimă bătea pentru tine! Domnul, Care ştie şi vindecă toate, să-ţi trimită odihnă şi pace între sufletele celor ai Săi! Necunoscut ai căzut, de necunoscută mână. Nimeni nu ştie de unde veneai şi încotro te duceai. El însă, Acela care ştie intrarea şi ieşirea ta, te-a lăsat să te ridici în sus, pe drumurile pe care ochiul nostru nu le scapă din vedere. De ce Biserică ţineai tu, ce limbă vorbeai - cine-ţi poate întreba gura cea mută?" "Ridicaţi mâinile cu mine", spuse Preotul înainte către cei adunaţi şi toţi ridicară mâinile în sus. Apoi zise iarăşi: "Curaţi suntem noi de acest sânge. Aici, în lumina soarelui, mărturisim: Suntem curaţi de fapta aceasta. Dreptatea însă nu va rămâne ascunsă. Ori pe unde vei fi umblând tu, care ai omorât pe fratele tău noaptea în pădure, sabia spânzură nevăzut deasupra capului tău şi va cădea şi te va zdrobi. Întoarce-te cât mai este timp! Nu grămădi nelegiuire, peste nelegiuire, căci odată, când va răsuna trâmbiţa judecăţii..."

Iată numai că se auzi atunci, venind de pe şosea răsunând, cornul poştaşului. Era cântecul: "Te gândeşti tu la asta!" Totul tăcu şi-şi ţinu răsuflarea. Din mijlocul mulţimii sări un tânăr care se aruncă la pământ şi strigă: "Eu sunt".

După ce l-au luat, şi-a mărturisit el fapta cu căinţă: cum a venit în oraş cu banii stăpânului, la care slujea; cum a jucat la cărţi şi i-a pierdut; cum a omorât pe omul pe care voia numai să-l trântească

spre a-l jefui; cum trâmbiţa poştei l-a zăpăcit; cum a simţit mâinile arzându-i când le-a ridicat spre cer şi cum tot atunci pe când vorbea preotul, aceleaşi sunete din trâmbiţa poştei i-au smuls mărturisirea.

Liniştită, cu jale, fără strigăte, numai cu durere potolită în inimă, începu mulţimea a coborî muntele. Cu sufletul tremurând, cu lacrimi în ochi, plângând tare nefericirea, se întorceau mulţi acasă; doi oameni însă, se despărţiseră pe totdeauna din tovărăşia omenească.

Sf. Ioan Gură de Aur şi tabloul cu reprezentarea iadului. Sf. Ioan Gură de Aur atârnase în odaia sa un tablou care înfăţişa focul şi chinurile iadului, şi în fiecare zi, abia trezit sau mai-nainte de a se scula, dar mai cu seama când era muncit de ispită, se aşeza înaintea acestuia, închipuindu-şi şi meditând cu ajutorul lui la chinurile iadului. Printr-o aşa meditare, voinţa lui s-a întărit aşa de mult, că nici o ispită nu-l putea momi. El îndemna şi pe ceilalţi să facă asemenea şi zicea: "Omul să se coboare în iad încă din timpul vieţii, fiindcă n-ai să mai poţi ieşi afară după ce vei fi intrat. Cine dispreţuieşte sau uită iadul, uşor cade într-însul". Într-adevăr, o privire adâncă a muncilor iadului e cel mai bun mijloc pentru a te feri de păcat.

Un picior în foc. Sf. Martinian, pustnic din Palestina, care şi trăise 25 de ani de viaţă foarte aspră, avu odată mari ispite împotriva curăţiei. Deoarece nu mai încetau, Sfântul aprinse un foc şi-şi întinse un picior deasupra lui. Durerea îl făcea să ţipe, dar îşi zicea în sine însăşi: *"Dacă nu pot răbda măcar un foc atât de slab, cum aş putea să sufăr focul iadului, în care păcatul m-ar prăvăli?"* Şi, din clipa aceea se găsi slobozit din ispitele lui. Chiar durerile piciorului nu-i mai îngăduiau să dea peste cugetele rele. Se înţelege că, din ispită nu e de trebuinţă să alergi la mijloace atât de eroice şi de extreme; ajunge să ne amintim de lucrurile noastre cele de pe urmă: de moarte, de judecată şi aşa mai departe. Însăşi Sf. Scriptură ne învaţă: *"În toate cuvintele (şi lucrurile) tale, adu-ţi aminte de cele mai de pe urmă ale tale şi în veci nu vei păcătui"* (Is. Sirah 7, 38; Aceste patru ist. extrase din Teol Morală, 1921, Arhim. I Scriban, pg. 302-304; 216-219; 297-298).

Judecata de apoi. Bogoris, regele bulgarilor, fusese învăţat de nişte misionari înfocaţi, adevărurile religiei creştine, dar sufletul lui, fiind prea ocupat cu grijile acestei lumi şi inima prea dedată plăcerilor trupeşti, nu prea erau primitoare Harului Dumnezeiesc, aşa, încât el rămase păgân, alipit de credinţele deşarte ale idolatriei şi cufundat în umbra morţii. Din întâmplare, sau

mai bine zis din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, un pictor foarte vestit veni în plimbare în ţara lui şi fu dus înaintea regelui. Acesta avea o adevărată patimă pentru vânătoare, de aceea porunci pictorului să-i facă tabloul unei vânători cu toate frumuseţile ei, spunându-i mai ales, să picteze animale frumoase şi chipuri cât mai înspăimântătoare, căci acestea îi plăceau foarte mult. Pictorul, care era creştin, crezu că Dumnezeu îi pune la îndemână o întâmplare atât de nimerită, ca să poată aduce la îndeplinire venirea acestui rege necredicios la adevărata credinţă. Pentru aceasta în loc să picteze o vânătoare, cum i se ceruse, făcu un tablou grozav şi măreţ totodată, al Judecăţii de apoi. Totul în el insufla frică şi groază. Într-o parte se vedea cerul întunecat ascuns după nori groşi, în alta pământul cuprins de flăcări şi marea prefăcută în sânge. Scaunul Judecătorului şi al Atotstăpânitorului celor vii şi al celor morţi, părea atârnat în aer, în mijlocul fulgerelor ameninţătoare şi înconjurat de un mare număr de îngeri, slujitori ai voinţei Lui. Toţi oamenii, strânşi într-o câmpie întinsă, plini de groază şi de frică, aşteptau sentinţa care trebuia să hotărască dacă viaţa lor veşnică avea să fie fericită sau nefericită. Mai jos stăteau diavolii cu feţele lor urâte, aşteptând sufletele nefericite, care aveau să fie lăsate pradă furiei lor. Prăpastia iadului sta deschisă, gata să-i primească, şi vărsa vârtejuri înfiorătoare de flăcări şi de fum.

Pictorul lucra mereu în taină la tabloul său şi făcea pe rege să aştepte, spunându-i că vrea să lucreze un tablou desăvârşit, de care să se ducă vestea.

Sosind şi ziua hotărâtă, se adunară toţi slujitorii curţii în sala unde era pictat tabloul şi fiind de faţă şi regele, pictorul trase perdeaua şi descoperi privitorilor acel tablou desăvârşit. La vederea lui, regele rămase mult timp uimit, fără să zică ceva, atâta fusese de zguduit de această privelişte înfiorătoare. Pe urmă întorcându-se către pictor, îi zise: "Ei, şi ce înfăţişează acest groaznic tablou?" Atunci pictorul îi vorbi de judecata lui Dumnezeu, despre muncile care aşteaptă pe cei răi, despre răsplata pregătită pentru cei buni, despre grozăviile unei munci veşnice plină de nefericire, într-un cuvânt despre toate adevărurile religiei creştine. Şi vorbi cu atâta putere şi căldură, încât regele adânc mişcat, nu putu să se împotrivească simţirii pe care o trezi în el acest tablou înfiorător. Puţin după aceasta, el se întoarse la Dumnezeu şi primi religia creştină, hotărât să o păstreze până la sfârşitul vieţii. Dacă gândindu-te la Judecata de apoi, nu te simţi tot atât de zguduit sufleteşte, este că nu te gândeşti cum trebuie şi nu cugeţi îndeajuns

asupra ei! Aşadar, gândeşte-te bine! (Din "Gândeşte-te bine", trad. de monahia O. Gologan. Dr. N. Chiriac-Dimancea, "Morala creştină", pg. 150-151).

Muncile păcătoşilor în iad. Povestit-a Avva Macarie: "Umblând odată prin pustie, am găsit o căpăţână de mort aruncată pe pământ. Şi, clătinând-o cu toiagul meu de finic, mi-a grăit căpăţâna: "Eu am fost popă al idolilor şi al elinilor celor ce au petrecut în locul acesta, iar tu eşti Macarie purtătorul de Duh, şi ori în ce ceas te vei milostivi spre cei ce sunt în muncă şi te vei ruga pentru dânşii, se mângâie puţin". I-a zis ei bătrânul: "Care este mângâierea şi care este munca?" I-a răspuns lui: "Pe cât este de departe cerul de pământ, atâta este focul de dedesubtul nostru, fiindcă de la picioare până la cap, stăm în mijlocul focului şi nu este cu putinţă să se vadă cineva faţă în faţă, ci faţa fiecăruia este lipită de spatele celuilalt. Deci, când te rogi tu pentru noi, din parte vede cineva faţa celuilalt. Aceasta este mângâierea". Şi plângând bătrânul, a zis: "Vai zilei aceleia în care s-a născut omul păcătos, dacă aceasta este mângâierea muncii!" I-a zis ei bătrânul: "Este altă muncă mai grea?" I-a răspuns lui căpăţâna: "Mai mare muncă este dedesubtul nostru". I-a zis ei bătrânul: "Dar cine sunt acolo?" I-a răspuns lui căpăţâna: "Noi, ca cei ce nu am cunoscut pe Dumnezeu, măcar puţin suntem miluiţi, iar cei ce au cunoscut pe Dumnezeu şi s-au lepădat de El şi n-au făcut voia Lui, dedesubtul nostru sunt". Şi luând bătrânul căpăţâna, a îngropat-o (Pateric slova M. Nr. 36).

... Amin, amin grăiesc vouă, că vine ceasul... întru care toţi (morţii) cei din mormânturi vor auzi glasul Lui. Şi vor ieşi cei ce au făcut cele bune întru învierea vieţii; iar cei ce au făcut cele rele întru învierea osândirii" (Ioan 5, 25, 28). *"Am văzut scaun alb, mare, şi pe Cel ce şedea pe el, de a Cărui Faţă a fugit pământul şi cerul; şi loc nu s-a aflat lor. Şi am văzut pe morţi, pe cei mici şi pe cei mari, stând înaintea lui Dumnezeu: şi cărţi s-au deschis; şi altă carte s-a deschis care este a vieţii; şi s-au judecat morţii din cele scrise în cărţile acelea, după faptele lor. Marea a dat pe morţii cei dintr-însa; şi moartea şi iadul au dat pe morţii cei dintr-înşii şi s-au judecat fiecare după faptele lor... Şi ori care nu s-a aflat scris în Cartea Vieţii, s-a aruncat în iazărul cel de foc"* (Apc. 20, 11-15).

21. Am zis că odată cu moartea noastră, toate mor pentru noi?

Asta-i o părere păcătoasă a celor orbiţi la ochii sufletului, cu care vrea a face pe alţi orbi (proşti) să creadă că, atunci când moare omul s-au sfârşit toate, aşa cum se sfârşeşte când mor animalele.

Prin această idee întunecată, se vede clar că babilonia din capetele necredincioşilor prin care susţin morţiş că ei n-au suflet şi că-s asemenea animalelor pământului (Ps. 4, 12-21), ba încă şi mai decăzuţi decât ele. Ascultă, cerule, şi ia aminte, pământule, că Domnul a grăit: *"Fii am născut şi am crescut, dar ei s-au răsculat împotriva Mea. Boul îşi cunoaşte pe stăpânul său şi asinul ieslea domnului său, dar Israel nu mă cunoaşte pe Mine, poporul Meu nu i-a aminte de Mine. Vai, neam păcătos, popor încărcat de nelegiuiri, sământă rea, copii stricaţi!"*... (Is. 1 comp. Ier. 3, 7; 9, 3-6).

Şi aceasta-i o groaznică înşelăciune. Dreapta-credinţă şi orice minte sănătoasă, ne spun că nu se sfârşesc toate, odată cu moartea oamenilor; ci, dincolo de moartea trupului omenesc e o tragere la răspundere pentru felul vieţii trăite pe pământ, e o judecată divină, care răsplăteşte pe cei buni cu fericire veşnică, iar pe cei răi cu osândire veşnică: *"Amin, amin grăiesc vouă... Vine ceasul întru care toţi cei din morminte, vor auzi glasul Lui. Şi vor ieşi cei ce au făcut cele bune, întru învierea vieţii; iar cei ce au făcut cele rele, întru înviera osândirii"* (Ioan 5, 24-29; comp. Dan. 12, 2; Mt. 25, 32-46; Apc. 7; 21; 22).

Sufletul fiecărui om, după moartea temporală a trupului, intră în veşnicie, unde îşi va lua temporal plata după faptele sale, până la învierea obştească, când se va întoarce în trupul său reconstruit de Ziditor. După Judecata universală, fiecare om, de a făcut bine în viaţa sa pământească va intra cu trup şi suflet în împărăţia fericirii; iar de a făcut rele, în iad unde se va chinui veşnic. Oare gânditu-v-aţi serios la aceasta?

Deşi se vor semeţi unii să spună că aceasta-i o sperietoare a Preoţilor, ori vreo poveste bătrânească sau copilărească, totuşi, adevărul e că Dumnezeu va aduce pe tot omul la judecată, unde-i va răsplăti după faptele sale. Deşi aici pe pământ, unde *"mincinoşi sunt în cumpene fiii oamenilor"*, cei buni sunt adeseori răsplătiţi cu rău, şi cei răi şi nedrepţi cu felurite bunătăţi; la Judecata Divină, fiecare va fi dus şi răsplătit după faptele sale.

Odată cu moartea pământească este ştiut, nu numai că nu se sfârşeşte totul pentru fiecare om; ci din contra, cu ea se începe totul, o veşnicie. Deci să vieţuim bine, creştineşte, adică în Darul lui Dumnezeu, îmbogăţindu-ne în fapte bune şi virtuţi creştineşti, ca prin această moarte să trecem în viaţa fericită.

Cel mai mare nebun. Odiniară la curtea regilor, şi uneori a prinţilor chiar, se întâlnea adesea un om gătit ca o paiaţă şi care trebuia să înveselească pe stăpânii lui. I se da numele de "nebunul". Nebunul era o fire născocitoare, vesel, voios, gata cu răs-

punsul, râzător şi în stare să facă şi pe alţii să râdă. Oricui îi era îngăduit să râdă de el, ba şi să-l pălmuiască, sau să-l lovească cu piciorul. La rândul lui putea şi el să râdă de alţii şi adesea în glumă, spunea mai-marilor săi, crude adevăruri.

Un nebun, de la curtea unui prinţ, primi într-o zi de la el un băţ cioplit din topor. "Ţine acest băţ, zise stăpânul, şi nu-l lăsa din mână, decât când vei întâni un om mai nebun ca tine. Aceluia poţi să i-l dai". Nebunul se plecă. De atunci, fie că sta, fie că pornea la drum, totdeauna îl vedeai cu băţul în mână.

Trecură câţiva ani de atunci şi prinţul căzu bolnav. Nebunul veni să-l vadă şi rămase în picioare, lângă pat, rezemat în băţ. Cum se află stăpânul meu? întrebă el cu multă plecăciune. "Rău, rău de tot, răspunse prinţul! Văd bine, că va trebui să plec curând de pe-aici!" Nebunul începu să plângă. "Şi când te vei întoarce, stăpâne?" întrebă el. "Peste o lună?" "Nu", suspină prinţul!" "Poate peste-un an". "Vai! Nu!". "Dar peste cât timp, stăpâne?" "Niciodată! Nu mă voi mai întoarce niciodată!" Niciodată!" repetă nebunul încremenit. "Dar, stăpâne, te-ai pregătit de drum pentru o lipsă aşa de îndelungată". "Pregătiri de plecare? Nici una! Nici nu m-am gândit măcar!" "Şi tu vei pleca adică curând! Eşti gata să părăseşti casa ta, ca să mergi în tărâmuri, de unde nu te vei mai întoarce niciodată şi n-ai făcut nici o pregătire de plecare! Ţine, dar băţul acesta, stăpâne! Ia-l pentru că eu n-am mai întâlnit până acum, un om aşa de nebun ca tine"! (Trad. Ier. Nifon Criveanu).

22. Am zis că Dumnezeu ne-a dat uitării, că nu se mai ocupă de noi?

Aceasta-i o vorbă nebunească, ieşită din gurile unor oameni nesocotiţi. Dumnezeu pururea s-a ocupat şi se ocupă, îngrijind de lumea pe care a făcut-o. A-a-a-a! Că nu se ocupă Dumnezeu după gusturile noastre deşarte, pentru a câştiga bani mulţi, avere, lux, etc., spre a ne împlini feluritele pasiuni păcătoase, asta-i altceva. Cei ce vorbesc astfel de vorbe şucheate, sunt faţă de dreapta-credinţă, nişte persoane ignorante, care judecă cu călcâiele, nu cu mintea. Toate câte ni le trimite Dumnezeu, bune ori aspre, sunt foarte bune, şi prin acestea El ne arată că pururea Se ocupă de noi. Noi oamenii gândim şi ne grijim mai mult de trup decât de suflet. Dumnezeu însă se grijeşte mai întâi de suflet şi apoi de trupul omenesc (Mt. 10, 26; 16, 25-26; 1 Cor. 5, 5; Evr. 12, 1-14) şi de aici mulţi înţeleg de-a-ndoaselea, bodogănind că Dumnezeu nu se mai ocupă de noi.

Mulţi se înşeală a zice când văd adeseori pe unii din cei răi plini

de bunătăţi pieritoare; iar pe unii din credincioşi suferind. Dumnezeu răsplăteşte pe unii din cei răi cu bunătăţi aici, pentru a-i atrage la Sine; iar dacă nu vin la El, puţinul bine ce vor fi făcut şi ei, să fie răsplătit aici; iar dincolo în veşnicie să se chinuiască în iad. Cei buni sunt certaţi aici în felurite forme, pentru a-şi îndrepta viaţa, spre a se curăţi de păcatele lor şi a deveni moştenitori Împărăţiei lui Dumnezeu. El se ocupă de noi în felurite forme, dar ne respectă libertatea cu care ne-a înzestrat. Este ştiut de creştinii cei luminaţi, că cele mai multe răutăţi şi necazuri ce sunt în lume sunt pricinuite tot de oameni.

Mulţi ne plângem de boli, dar acestea oare nu ni le-am cauzat tot noi înşine? Dumnezeu a înzestrat pe om cu sănătate, dar el şi-a bătut joc de ea prin felurite neorânduieli, desfrânări, jocuri, îmbuibări, beţii, munci istovitoare, nebăgări de seamă, asupriri, felurite abuzuri, etc. Mulţi se plâng de sărăcie, dar oare a cui e vina, când aceştia şi-au risipit averea ori câştigul lor în felurite deşertăciuni, în lux, sluţiri în toaletă şi-n port, maimuţăreli, în jocuri de cărţi, de noroc, în petreceri anticreştineşti, beţii, fumatul tutunului, în leneviri şi alte neorânduieli şi lucruri tot nefolositoare? Alţii se plâng că trăiesc rău în casă, dar oare ei au ascultat cuvântul lui Dumnezeu şi sfaturile Bisericii? Şi dacă ei au nesocotit binele, de ce se plâng de traiul rău?... De aici vedem bine că oamenii au dat uitării pe Dumnezeu şi nu se mai ocupă de Dumnezeu. O! De ne-am ocupa noi oamenii de Dumnezeu, împlinind voia Lui, ar străluci Raiul pe pământ. Creştinii buni vieţuiesc cu Dumnezeu de aici de pe pământ şi El se ocupă de ei, îi salvează din primejdii şi-i umple de bărbăţie şi fericire cerească.

Dumnezeu scapă pe credinciosul său de la vrăjmaşi. Predicam într-un sat din Tibet - mărturiseşte Sundar Singh - ţară închisă pentru Evanghelie, când cineva mă sfătui să tac, căci altfel viaţa mea este în primejdie. L-a început mi-a fost frică, apoi m-am rugat şi am dobândit putere. Simţeam pe Iisus lângă mine. Eram gata să-mi dau viaţa. Atunci m-au împroşcat cu pietre, cu murdării şi am fost târât afară din sat. Venind seara, eram singur într-o vizuină, flămând şi mort de sete. Satana, mă ispiti, dar eu mă rugam încă şi ridicând ochii, văzui vreo 50-60 de oameni care veneau către mine cu ciomege şi cu pietre. Din nou m-am înfricoşat, dar mă rugai iarăşi, gândindu-mă că este o frumoasă ocazie de a muri pentru Acela care şi-a dat viaţa pentru mine.

Când am ridicat ochii şi am privit, toţi acei oameni nu mai erau. Am petrecut noaptea în rugăciune, acolo în vizuină. A doua zi

dimineaţa, am văzut pe aceiaşi oameni, care veneau din nou, şi eram sigur că veneau pentru ca să mă omoare.

M-am ridicat şi le-am zis: "Sunt fericit că-mi dau viaţa pentru Mântuitorul meu". Ei îmi răspunseră: "N-am venit ca să te omorâm, ci ca să aflăm ceva. Noi am văzut chinezi, indieni, europeni... dar noaptea trecută am văzut nişte oameni aşa de neobişnuiţi, stând în picioare împrejurul vizuinii tale, că nu i-am putut cunoaşte. Dorim să ştim din ce ţară erau acei oameni, căci niciodată n-am văzut asemenea oameni deosebiţi. Ei nu atingeau pământul şi stăteau jur-împrejurul vizuinii. N-am mai avut curajul să venim să te vedem, când am văzut atâţia oameni". Atunci am înţeles că acei oameni erau Îngeri. Pentru mine nu era necesar ca Dumnezeu să mi-i arate, dar prigonitorii mei i-au văzut. Cineva ar putea crede că acesta poate să fi fost un vis, o părere de om bolnav; dar un om, doi, s-ar putea înşela; nu 50 sau 60! Era ceva adevărat şi pentru aceasta, acei oameni au plecat fără a-mi face vreun rău. Am înţeles, astfel, puterea lui Hristos. El era cu mine şi nu numai Hristos singur, ci şi Îngerii Săi fuseseră trimişi pentru a mă apăra (Prin Hr. şi p. Hr. o.c.).

Hrănit de îngeri ca Ilie. Altădată, propovăduise ziua întreagă, dar nimeni nu-i dăduse o fărâmitură de pâine. Se înnoptase, şi el nemâncat şi rupt de oboseală, căuta un loc de adăpost. Nimeni nu voia să-l găzduiască. Se culcă sub un copac şi adormi. În miez de noapte fu trezit de cineva, care-l îndemna să se scoale şi să mănânce. Doi oameni stăteau alături cu mâncare şi apă. Crezu că sunt doi ţărani, cărora li se făcuse milă de el, şi primi bucuros ceea ce i se da. Dar când voi să vorbească cu ei, se făcură nevăzuţi, fără ca el să-şi dea seama cum. Căzu în genunchi şi mulţumi lui Dumnezeu, pentru purtarea Lui de grijă (Prin Hr. şi p. Hr. o.c.).

Dumnezeu e cu credincioşii săi. Într-o zi, Sundar Singh propovăduia cuvântul Evangheliei în Tibet, când îi ieşiră înainte mai mulţi indieni. "Ţi-am spus de atâtea ori, să nu mai calci pe la noi şi iată-te din nou. De data asta te vom ucide".

Un lama (preot indian) le zise: "Nu vom folosi nimic, de-l vom ucide. Moartea unui alt creştin, cu o lună înainte, a tulburat mult poporul. Să-l lăsăm în neştirea nimănui în pădure". Mă duseră noaptea în pădure şi mă legară de un copac cu un lanţ gros de fier. N-aveam cu mine decât un aşternut şi Biblia. Mi le luară şi pe acestea. Lanţul fu înnodat şi încuiat cu un lacăt, ca astfel să nu mă pot dezlega. Era straşnic de frig. Mă chinuiam foarte greu.

N-aveam pe nimeni să-mi ajute, nici un prieten. Dar Mântuitorul meu era acolo şi-mi era destul!

Frigul nopţii nu m-a lăsat să dorm deloc. Dimineaţa eram aşa de îngheţat, încât îmi ziceam, că mi s-a apropiat sfârşitul şi că voi muri îndată. În acea clipă am simţit o aşa de mare pace sufletească, o bucurie aşa de minunată, că mi se părea pământul cer. Dacă Hristos n-ar fi Hristosul cel viu; dacă El n-ar fi adevăratul Dumnezeu, ci doar un om, El n-ar fi putut să-mi dea această pace şi bucurie sufletească în mijlocul suferinţelor! Şi cum simţeam acea pace, acea căldură a Sfântului Duh, am uitat de suferinţele mele, am uitat de frig şi am adormit.

După câtăva vreme am auzit zgomot şi m-am sculat. Copacul de care fusesem legat, avea roade coapte şi căzând unul m-a trezit din somn. Şi iată că... lacătul lanţului era deschis şi eu liber! Nu am văzut pe nimeni în jurul meu. Am găsit pe jos poame dulci. După ce am mâncat câteva m-am reîntors în sat să propovăduiesc Evanghelia. Oamenii nu puteau să creadă ochilor. Ei mă socoteau mort, dar eu eram în viaţă. Cercetară lacătul crezând că-l vor găsi sfărâmat. Dar el era neatins. Acest lacăt nu se putea deschide decât cu o singură cheie şi ea era la preotul indian.

Puterea lui Dumnezeu s-a arătat astfel. El poate ajuta pe fiii credincioşi ai Săi, El e întotdeauna cu ei (Prin Hr. şi p. Hr. o.c.).

Dumnezeu scoate din pierzare pe aleşii săi. Pentru mărturisirea credinţei în Hristos, am fost torturat mult - povesteşte Sundar Singh - şi cu braţul sfărâmat am fost aruncat într-un puţ adânc al Tibetului... Puţul era adânc de patruzeci picioare şi înconjurat de un zid în care avea o uşă. În totul erau două uşi încuiate cu chei. Braţul stâng al lui Sundar Singh fusese sfărâmat înainte de a-l arunca în puţ, pentru a-i face imposibilă ieşirea din puţ şi fuga. El auzi că cineva deschise uşa şi-i coboară o frânghie. Omul care o aruncase îi zise să o prindă, dar el răspunse că nu se poate servi de braţul său. Atunci omul îi zise să pună frânghia pe sub picioarele sale şi astfel va ieşi afară din puţ. Noaptea fiind întunecoasă n-a putut cunoaşte pe Acela care îl scosese afară şi el l-a socotit drept un soldat tibetan, venit să-l caute pentru a-l duce să fie chinuit din nou. Îl întrebă de numele său, dar nu-i dete nici un răspuns.

După ce trecu prin cele două uşi ce omul deschisese, l-a aşteptat pentru ca să-l întrebe pe ce drum să apuce. "Am aşteptat, cinci, zece, douăzeci, treizeci minute, dar nimeni n-a venit".

A doua zi de dimineaţă, am predicat din nou în sat şi am fost adus înaintea unui lama (preot budist). El mă întrebă cum am

putut să ies din puţ? I-am povestit. Merse de controlă încuietorile, care erau aşa cum le lăsase. S-a căutat cheia - singura cheie - se găsi la cingătoarea preotului budist.

Acesta începu a se tulbura. În urmă îmi zise: "Arată-mi braţul". În acest moment mi-am adus aminte că la ieşirea din puţ, omul atinsese braţul meu. L-am arătat şi braţul era complet vindecat. Atunci preotul îmi zise: "Dumnezeul tău te-a ocrotit; nu-ţi vom face nici un rău, dar părăseşte locurile noastre, ca nu cumva să ne ajungă vreo pedeapsă" (Prin Hr. şi p. Hr. o.c.).

Mântuitorul Hristos Dumnezeu, scapă de la moarte pe alesul său. Un indian a trecut la legea creştină - în 18 decembrie 1904 - şi propovăduia altor indieni Sfânta Evanghelie.

"Într-o zi aceştia - îndemnaţi de preotul indian - nu-l mai ascultară, ci-l duseră pe un munte, spunându-i: "Dacă vrei să scapi cu zile, leapădă-ţi credinţa; altfel te aruncăm jos, în prăpastie". El le răspunse: "Nu v-am făcut nimic rău, de ce mă pedepsiţi? V-am vorbit despre Mântuiorul meu! Atât"! Indienii văzură că nu are de gând să-şi lepede credinţa şi-i spuseră: "Vei fi ucis". Prăpastia adâncă de la picioarele lui ar fi putut să-l înfricoşeze, dar el îşi ridică ochii spre cer şi se rugă: *"Doamne, în mâinile Tale îmi dau duhul"*.

Atunci chinuitorii îl aruncară jos în prăpastie şi răsturnară bucăţi de stâncă asupra lui. Dar... o mare minune se întâmplă. Acest om rănit de moarte şi care-şi pierduse cunoştinţa, trăia încă, era viu. Cam după o jumătate de ceas putu să-şi ridice uşor capul, care-l durea grozav.

Era tot plin de sânge, fără ca să se poată scula în picioare. "Toată lumea m-a părăsit - îşi zise - nu e nimeni care să-mi vină în ajutor"!

Un glas dulce îi răspunse: *"Toată lumea te-a părăsit, dar Eu sunt totdeauna cu tine"*.

Crezu, că poate un om al lui Dumnezeu îi venise într-ajutor şi uitându-se în juru-i, văzu într-adevăr un om, care se apropie de el, şi-l rezemă cu spatele de stâncă. Apoi plecă s-aducă apă.

Bietul om rănit, zise: "Îţi mulţumesc. Ai venit să-mi dai o mână de ajutor, înainte de a muri". Simţea bine, că Dumnezeu era cu el, dar nu-şi închipuia cine să fie acel om. Nu era pe-acolo nici un vas, nici o sticlă, cu care să poată aduce apă, dar bunul Om aduse apă bolnavului în mâinile Sale, făcute cauc.

De două ori îi aduse apă şi a treia oară rănitul văzu, că în mâinile ce-l adăpau erau semnele cuielor. Atunci - uimit de cele ce vedea şi cunoscând cine era Acela, care-i venise în ajutor - căzu la genunchii Lui şi zise: *"Mântuitorul şi Dumnezeul meu! Credeam că m-ai*

părăsit, dar Tu erai cu mine". Omul nu se mai văzu şi rănitul era cu totul vindecat. Era o minune dumnezeiască. Acest rănit, în pragul morţii, fusese adus din nou la viaţă. Porni în sat, unde toată lumea se minuna, văzându-l că trăieşte: "Noi te credeam mort şi tu eşti în viaţă". Iar el le răspundea: "Eram ca şi mort, dar Mântuitorul meu e viu şi eu sunt de asemenea viu (Prin Hr. şi p. Hr. o.c.).

Din cele arătate şi din altele multe ştiute şi neştiute de noi, reiese clar că Dumnezeu se ocupă foarte mult, de noi, atunci când şi noi îi slujim cu trup şi suflet; ba ceva mai mult, chiar şi de cei care s-au depărtat de El, precum ne arată în pilda cu oaia şi drahma cea pierdută, fiul risipitor, etc. (Lc. 15).

23. Am zis că toate religiile sunt bune?

Acesta e cuvântul sau răspunsul oamenilor neisprăviţi, ignoranţi. Aşa grăiesc aceia care deşi susţin că sunt creştini, totuşi, nu cunosc religia creştină ortodoxă, nici bogăţiile învăţăturilor ei Sfinte, luminătoare de suflete, nici încheieturile, Tainele, Darurile, puterile şi binefacerile ei. Ignoranţa aceasta a făcut pe mulţi să dea drumul gurii fără a mai judeca, când zic: "Fiecare cu religia lui. Fiecare cu obiceiurile şi legea în care s-a născut. Fiecare să creadă şi să se închine cum l-au învăţat părinţii lui. Ce mai atâtea neînţelegeri şi războiri între religii, doar toate religiile sunt bune, toţi ne închinăm aceluiaşi Dumnezeu". La aceste vorbării deşarte şi babilonice neînţelegeri şucheate, ar trebui date multe răspunsuri aspre şi înfierătoare, dar pentru a nu părea aspru, mă văd silit a răspunde cu compătimire: Sărmanii oameni! Cum nu-şi dau ei seama ce vorbesc! Ei susţin astfel pentru că nu ştiu ce e religia, nu cunosc scopul, dreptarul, nici pe Autorul ei firesc şi legitim. De ar şti ei acestea toate, n-ar mai vorbi aşa.

Religia e legătura sfântă dintre oameni şi Dumnezeu, care cuprinde toate îndatoririle pe care omul le are faţă de Creatorul său. Religia arată, hotărăşte şi statorniceşte legăturile veritabile între omenire şi Dumnezeire. Deşi toate religiile zic, în unele părţi sunt la fel, totuşi, au multe laturi de învăţătură şi activitate potrivnică voii lui Dumnezeu şi unicei religii adevărate a Lui. Orice religie deviată de la religia creştină apostolică şi patristică conformă celor şapte sinoade ecumenice, orice religie, potrivnică religiei Ortodoxe creştine ce se conduce după dreptarul Bisericii Ierusalimului, mama tuturor Bisericilor, trebuie să revină, să reintre şi să se reunească cu Ortodoxia creştină universală, într-un cuget şi un suflet.

"Unul este Dumnezeul nostru, deci una este şi adevărata reli-

gie. Precum ceilalţi dumnezei sunt draci, care periclitează sufletele oamenilor, aşa şi celelalte religii ramificate în sute de părţi, înţelegeri şi susţineri morţişe după capetele lor, fiindcă înţeleg Sfintele Scripturi altfel, greşit, primejduiesc pacea creştinilor şi mântuirea lor vremelnică şi veşnică! Deci, după cuvântul Dumnezeieştii Scripturi: *"Să-şi lase cel necredincios căile sale şi omul fără-de-lege sfaturile sale, şi să se întoarcă la Domnul şi-l va milui. Întorceţi-vă la Dumnezeul vostru, că mult va ierta păcatele voastre. Că nu sunt sfaturile Mele, ca sfaturile voastre, nici căile Mele ca ale voastre căi, zice Domnul. Ci pe cât sunt de sus (departe) cerurile de pământ, aşa de departe sunt căile Mele de căile voastre şi cugetele Mele de cugetele voastre"* (Is. 55, 7-9).

Voia lui Dumnezeu e ca toată lumea să vină la unica religie: dreaptă, adevărată, Creştină Ortodoxă, a cărei mamă e Biserica Ierusalimului şi al cărei Tată e unul Dumnezeu. *"Părinte Sfinte, fă ca aceştia să fie una, precum şi Noi una suntem"* (Ioan 17; 15, 1-6; comp. Mt. 7, 15-23; 24, 11, 24, 28; 1 Cor. 1, 10-13; Rom. 16, 17-18; Ioan 8, 44). Iată care-i voia şi dragostea Autorului Religiei adevărate; iar dezbinarea corpului creştinesc şi fărâmiţarea lui în sute de religii şi secte, e plăcerea pierzătorului (1 Ioan 2, 18-19; Ioan 8, 44).

Vedeţi că nu toate religiile sunt la fel înaintea lui Dumnezeu? Vedeţi că nu toate religiile leagă pe om de Dumnezeu? Vedeţi că nu toate religiile învaţă pe oameni despre toate datoriile pe care le au ei faţă de Dumnezeu? Vedeţi că nu toate religiile învaţă pe oameni după voia lui Dumnezeu şi hotărârile Lui? Vedeţi că nu toate religiile pun omului la dispoziţie mijloacele trebuincioase pentru împlinirea acestor datorii? Vedeţi că nu toate religiile sunt recunoscute cum că sunt ale Lui? Oamenii zic multe, în multe şi felurite chipuri, pentru că: *"Tot omul e mincinos...* şi: *"Mincinoşi sunt în cumpene fiii oamenilor"*, dar numai Adevărul Domnului, religia Dumnezeiască, rămâne în veac (Ps. 115, 2; 27, 9-10; 1 Ioan 2, 14-17).

Religii omeneşti, sau devieri şi rupturi de la adevărata religie creştină, sunt multe şi variate (1 Cor. 1, 10-18; Rom. 16, 17-18; Mt. 7, 15; 24, 11, 24), însă adevărata religie creştină ortodoxă, nu-i de origine omenească; ci în chip veritabil duhovnicesc, ea este de origine Dumnezeiască. Religia aceasta, unică şi extraveritabilă în felul ei, nu-i o simplă legătură de la egal la egal; ci e o minunată legătură sfântă, divină, de la mărginit la nemărginit, de la rob la Domn, de la slugă la Stăpân, de la Zidire la ziditor, de la om la Dumnezeu. Oare cine hotărăşte legământul între slugă şi stăpân? Sluga? Ori Stăpânul? Desigur că nu sluga; ci Stăpânul (Fac. 12). Ei bine, dacă

aici pe pământ, legământul dintre slugă şi stăpân îl hotărăşte stăpânul (Fac. 9), cu atât mai mult legământul dintre om şi Dumnezeu nu-l poate hotărî omul; ci numai Dumnezeu. Astfel ne adeveresc şi Dumnezeieştile Scripturi şi Tradiţii, că atât în Vechiul Testament cât mai ales şi mai desăvârşit în Noul Testament, legământul unicei religii adevărate, a fost făcut de Dumnezeu.

Din cele arătate aici în scurt şi fugitiv, reiese clar că unica religie creştină ortodoxă e din firea ei Dumnezeiască, unică, sfântă, desăvârşită, pentru că Autorul ei, Mântuitorul Hristos, Dumnezeu-Cuvântul întrupat, jertfit şi proslăvit, etern şi universal, este numai Unul Sfânt, adevărat, desăvârşit, Făcătorul şi Cârmuitorul Universului. *"Un Domn, o Credinţă şi un Botez..."* (Efs. 4, 5).

Sfaturi Duhovniceşti

Mărturisim, Doamne, necredinţa noastră şi fărădelegile părinţilor noştrii, căci am păcătuit înaintea Ta. Nu ne lepăda pe noi pentru Numele Tău. Nu înjosi Tronul Slavei Tale! Adu-Ţi aminte şi nu strica legământul Tău!... Căci cu mare bătaie a fost bătută fecioara (Ţara) fiica poporului meu cu lovitură grea. În câmpii, iată văd oameni ucişi cu sabia! În cetate, oameni istoviţi de foame! Chiar şi Proorocul şi Preotul rătăcesc prin ţară, fără să ştie ce fac... Aşteptăm pace şi iată nu-i nicidecum bine! Aşteptăm vremea vindecării şi iată grozăvie! (Ier. 14; 6, 10-19; 8, 10-12; 23, 11-12).

"Mă duc (de la cei ce i-am rănit şi bătut pentru satisfacerea pasiunilor păcătoase în care lâncezesc cu îndărătnicie) şi nu Mă mai întorc la locul Meu - zice Domnul - până ce se vor căi şi-Mi vor căuta Faţa Mea. În strâmtoarea lor, ei umblă după Mine, zicând: Veniţi să ne întoarcem către Domnul, căci numai El, după ce ne-a rănit, ne tămăduieşte; iar după ce ne-a bătut, ne leagă rănile noastre. El după două zile din nou ne va învia ; iar în ziua a treia iarăşi ne va scula, ca sub oblăduirea Lui, să ducem o viaţă nouă. Să-L înţelegem, să ne sârguim, să cunoaştem cine este Domnul. Venirea lui e sigură ca ivirea zorilor..." (Osia 5, 15; 6, 1-3 comp. Mt. 23, 37-39; Ioan 8, 5, 24-30).

Dumnezeu ascultă mărturisirea păcatelor.

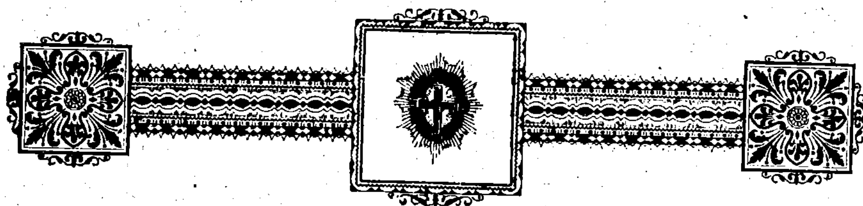
"...Sufletul omului pasionat după deşertăciuni, păcătuind) vine încet, încet, spre prăpastie şi viaţa lui spre împărăţia morţilor. Dacă omul (căzut în păcate) află un înger (Preot Duhovnic iscusit şi plin de dragoste Divină) lângă el, un mijlocitor între vii care să-i arate omului calea datoriei (păcătosul se căieşte). Dumnezeu Se milostiveşte de el şi-i zice îngerului: "Izbăveşte-l ca să nu se prăbuşească în prăpastie. Am găsit pentru sufletul lui preţul de

răscumpărare". Atunci trupul (păcătosului pocăit, spovedit, canonisit şi împărtăşit), înfloreşte ca-n tinereţe şi el vine înapoi la începutul vieţii sale. El se roagă lui Dumnezeu, şi Dumnezeu îi arată bunătatea Sa, şi îi îngăduie să vadă Faţa Sa cu mare bucurie, şi astfel îi dă omului iertarea sa. Atunci omul (grijit după buna plăcere a lui Dumnezeu) priveşte peste semenii săi şi zice: "Păcătuisem şi călcasem dreptatea, dar n-am fost pedepsit după faptele mele, căci El a izbăvit sufletul meu ca să nu trecă prin strâmtoarea morţii şi ochii mei văd încă Lumina. Iată, toate acestea le face Dumnezeu, de două ori, de trei ori cu omul, ca să-i scoată sufletul din pieire şi ca să-i lumineze Lumina celor vii" (Iov 33, 16-28).

În ziua a patra a creaţiei Dumnezeu a zis: "Să se facă luminători pe întinsul cerului, ca să despartă ziua de noapte şi să slujească de semne pentru timpuri, zile şi ani. Şi Dumnezeu făcu pe cei doi luminători mari; pe luminătorul cel mare ca sa stăpânească ziua şi pe luminătorul cel mic ca să stăpânească noaptea, şi făcu şi stelele" (Fac. 1, 14-16).

Acesta este calendarul ceresc, după care în decursul vremurilor, oamenii au făcut diferite calendare, unele mai mult şi altele mai puţin greşite. Cel mai apropiat de adevăr este actualul calendar ortodox.

STILUL VECHI ORI CREDINŢA?

Dreapta credinţă Creştină Ortodoxă şi caledarul

24. Am crezut şi ţinut la calendar mai mult decât la Dumnezeu şi la învăţătura Sfintei Biserici Ortodoxe?

Aceasta-i o deviere de la dreapta-credinţă, o rătăcire, un păcat greu, ucigător sufletelor celor ce se încurcă în el cu îndărătnicie.

Abaterea aceasta a unor neînţelegători care s-au împotrivit şi se împotrivesc cu încăpăţânare contra adevărului Divin, contra Sfântului Sinod Ortodox Român, a Sfintelor Pravile şi a Sfântului Sinod I din Niceea, e un păcat destul de greu. Dacă a sta împotriva unui P.S. Ierarh când te învaţă după adevăr, e un păcat greu, cu cât mai groaznic păcat e a sta contra tuturor I.P.S. Ierarhi, Patriarhi, Mitropoliţi, Episcopi, Arhierei şi Preoţi ai Sf. Sinod, a Sf. Biserici Ortodoxe Române, a celorlalte Sf. Biserici Ortodoxe şi a Sf. Sinod I ecumnic, care învaţă pe creştini a ţine după calendarul îndreptat, cu echinocţiul fixat la 21 martie şi septembrie, unde era în vremea sinodului I Niceean; iar nu la 8 martie şi septembrie, unde rămăsese în cursul acestor 16 secole.

Dumnezeiasca Scriptură ne spune că israeliţii scoşi din robia Egiptului, pe când pribegeau în pustie pierzându-şi răbdarea, au cârtit împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu. Atunci Domnul a trimis şerpi înfocaţi care muşcau poporul aşa de cumplit, încât mulţi au şi murit. Poporul a venit la Moise şi s-a plâns, rugându-l a cere de la Domnul să depărteze şerpii de la ei. Moise s-a rugat şi Domnul a zis: *"Fă un şarpe de aramă şi spânzură-l pe un Semn + de lemn. Oricine va fi muşcat de şerpi înfocaţi şi va privi la el, va trăi"*. Moise şi poporul au făcut aşa şi s-au folosit (Num. 21, 4-9). Intrând în pământul făgăduinţei ei aveau în mare cinste, pe lângă cortul şi chivotul cu toate obiectele Sfinte, şi pe acest şarpe de

aramă, simbol al mântuirii lor (Ioan 3, 14).

După sute de ani, israeliţii luându-se după obiceiurile popoarelor păgâne, s-au idolatrizat. Ei se temeau de Dumnezeu, dar slujeau şi idolilor. Fiii, nepoţii şi strănepoţii au făcut şi ei aşa cum au apucat de la aceştia (4 Împ. 17, 33, 41). Ei au zeificat şi şarpele de aramă, făcut de Moise şi folosit de strămoşii lor, şi s-au închinat lui idolo-slujindu-i. Împăratul Ezechia (sec. 8 î. Hs.) a sfărâmat, pe lângă alţi idoli, şi şarpele de aramă: Nehuştean. Desigur că mulţi evrei idolo-slujitori se vor fi revoltat pentru aceasta, dar se făcuse o faptă bună... Iată aşa-i şi cu calendarul Iulian, alcătuit de Sosigene, filozoful păgân, după calendarul păgânilor egipteni. Biserica creştină l-a adoptat şi s-a servit de el. Acum în sec. XX, văzând că acest calendar e rămas în urma calendarului ceresc cu 13 zile, l-a îndreptat, lepădând un neadevăr şi introducând în locu-i un adevăr, readucând echinocţiile de la 8 martie şi septembrie, unde rămăsese în cursul celor 16 secole, la 21 martie şi septembrie, unde era şi în timpul Sfinţilor Părinţi 318 ai Sinodului I din Niceea. Această îndreptare ne-a deschis ochii să vedem, chiar şi peste voia noastră, că şi noi avem mulţi idolo-slujitori, care ţin mai mult la calendarul Iulian, cu obârşie păgână, decât la Dumnezeu, fiindcă s-au obişnuit a trăi mai mult în minciunării, cântece curveşti, basme, jocuri, baluri, serate, ospeţe păgâneşti, beţii şi felurite petreceri anticreştineşti, cu cortegiul lor de blestemăţii, decât în adevăr, fiindcă le place mai mult întunericul decât lumina.

"Staţi la drumuri, uitaţi-vă şi întrebaţi care sunt căile cele veşnice, care este calea cea bună, umblaţi pe ea şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre" (Ier. 6, 16).

Albiturile resping negrul, lumina depărtează întunericul şi adevărul depărtează minciunăriile. Văzând cum unii din creştinii noştri ortodocşi, din cauza necunoştinţei învăţăturilor adevărate, s-au smintit pe chestiunea îndreptării calendarului în anul 1924 cu 1-14 octombrie, dând naştere la multe infernalităţi: revolte contra clerului şi a Sf. Biserici, batjocoriri, descreditări, vărsări de sânge, ba chiar şi ucideri, sminteală infernală, care şi azi cloceşte în capetele unora: m-am văzut şi eu silit să arăt celor nelămuriţi în credinţă, care confundă credinţa cu calendarul, câteva cuvinte lămuritoare despre precizia calendarului ceresc şi scăderile mai mari ori mai mici ale calendarelor făcute de oameni.

Mai întâi de toate, este ştiut tuturor luminaţilor creştini şi creştine din Sf. Biserică Ortodoxă, că: credinţa şi calendarul nu-s tot una, cum cred stiliştii; ci una-i Credinţa Creştină Ortodoxă şi alta-i calendarul.

Credinţa în Dumnezeu e pusă de Creator în om de la crearea lui pe pământ. După ce omenirea în cursul mileniilor, prin depărtarea de Dumnezeu, s-a cufundat din ce în ce tot mai groaznic în infernalul întuneric al idolatriei, precum adeveresc Dumnezeieştile Scripturi, istoriile, Vieţile Sfinţilor, etc., focul sfânt al credinţei în Dumnezeu a fost readus şi pus iarăşi în fiinţa omenirii, dornică de mântuire, de către însuşi Dumnezeu-Cuvântul, Care S-a întrupat, jertfit şi proslăvit, pentru mântuirea lumii. După Dânsul, acest foc sfânt al credinţei, a fost, este şi va fi conservat în biserică, în fiinţa oamenilor, de urmaşii Mântuitorului; Apostolii, Ierarhii, Preoţii şi dascălii luminaţi ai Bisericii Ortodoxe de Răsărit. Fiecare creştin, pentru a se mântui, are absolută trebuinţă a-şi aprinde, conserva şi dezvolta pe altarul fiinţei sale "Focul Divin" al dreptei-credinţe în Dumnezeu, unit cu nădejdea şi dragostea desăvârşită în El, Care-i izvorul tuturor bunătăţilor şi fericirilor noastre vremelnice şi veşnice. "Fără dreapta-credinţă nu este cu putinţă să fim plăcuţi lui Dumnezeu, că trebuie ca cei care se apropie de Dumnezeu, să creadă că El este, şi că El răsplăteşte pe cei ce-L caută în adevăr" (Evr. 11, 6-40; 12, comp. 1 Tim. 1, 19; 3, 9; ş.a.). Credinţa aceasta trebuie însoţită de fapte bune (Iac. 2, 24, 26) fiindcă numai astfel foloseşte pe cei ce o au.

"Deci, pentru ca creştinul să placă lui Dumnezeu şi faptele lui să-i fie bine primite, întâi trebuie să aibă credinţă în Dumnezeu şi a doilea să-şi îndrepteze viaţa sa după credinţă..." (Vezi. Mărt. Ort. Primele trei întrebări).

Noi creştinii ortodocşi, credem cu inima şi mărturisim cu gura, un Dumnezeu în trei feţe: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită... Credem într-o unică, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică Creştină Ortodoxă şi mărturisim un Sfânt Botez, întru iertarea păcatelor, aşteptând învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie, amin (Vezi Simbolul Credinţei şi explicarea lui în Mărt. Ort. part. I.; cărţile teologice, etc.). Îndoirea în dreapta-credinţă şi mai ales necredinţa, sunt păcate groaznice contra ei, care prăbuşesc în iadul vremelnic şi veşnic, pe cei ce bolesc de acestea (Evr. 10, 38; Apoc. 21, 8).

Calendarul este cu totul altceva, decât dreapta-credinţă care mântuieşte omenirea. Noi oamenii avem două feluri de calendare. Primul calendar adevărat, desăvârşit şi foarte bun, e calendarul cerului, calendar făcut de Atotputernicul şi Atotînţeleptul Dumnezeu; Soarele, luna şi stelele cu alergarea lor rapidă şi precisă în nemărginitul spaţiu al cerului. Aceasta ne-o adevereşte şi Dum-

nezeiasca Scriptură, zicând: "*Dumnezeu a zis: Să se facă luminător pe întinsul cerului, ca să despartă ziua de noapte, şi să slujească de semne pentru timpuri, zile şi ani... şi Dumnezeu făcu cei doi luminători mari: pe luminătorul cel mare (Soarele) ca să stăpânească ziua şi pe luminătorul cel mic, (Luna), ca să stăpânească noaptea; şi făcu şi stelele. Acestea le-a pus Dumnezeu pe tăria cerului, ca să lumineze pământul, să cârmuiască ziua şi noaptea, şi să despartă lumina de întuneric. Şi a văzut Dumnezeu că lucrul (calendarul) acesta e bun*" (Fac. 1, 14-19; comp. 2 Lege 4, 19; Ps. 73, 16-17; 135, 1-9; 103, 19-24; Iov 38-40).

Din cele mai străvechi vremuri, s-au format felurite calendare primitive, după mişcarea acestor luminători ai cerului, care prin mersul lor hotărât de Dumnezeu pe cer, împart vremea precis: în zile, luni şi ani. Unii dintr-înşii, precum şi evreii (în vremea Patriarhilor lor în primele vremuri ale formării lor ca popor pe pământ, îşi făceau calendare primitive d.p.: de la un seceriş la altul, de la o coacere a fructelor la alta, etc. În cursul vremurilor, după ce s-au mai cultivat, şi-au făcut calendarele lor după lună şi soare. Astfel omenirea, a avut trei feluri de calendare. Calendarul lunar, calendarul solar, şi calendarul luni-solar. Primul calendar a fost folosit de greci şi evrei, în prezent de mahomedani. Al doilea (calendarul iulian) de egipteni, babiloneni, romani şi de noi popoarele creştine, şi al treilea de evrei. Calendarele acestea, făcute de oameni după calendarul făcut de Dumnezeu pe cer, erau, mai mult s-au mai puţin, greşite faţă de calendarul cerului, după cum au fost şi ei, mai puţin sau mai multişor învăţaţi. Astfel, unele calendare aveau câte zece luni a câte 30 şi 31 de zile = 304 zile anual, la care se vedeau siliţi a adăuga la fiecare an câte două luni a câte 30 zile... Alţii aveau calendarele lor cu câte 354 zile într-un an, pe care le îndreptau anual, tot adăugând câte 11 zile ori câte o lună la al 3-lea an. Alţii aveau calendarul anual de 12 luni, a câte 30 de zile, adică 360 zile, dar pe care se vedeau siliţi de echinocţiile primăverilor şi toamnelor, a-l tot îndrepta, adăugând câte 5 zile anual şi mai târziu la fiecare ciclu de 4 ani câte o zi, pentru a-l apropia de exactitatea calendarului ceresc, precum vom vedea aici mai jos.

Din acestea reiese clar că, confuzia babiloniei existentă în capetele bolnave de stilism, e o prăbuşire în bezna necunoştinţei, căci dreapta-credinţă şi calendarul nu sunt una şi aceeaşi; ci una-i dreapta-credinţă care mântuieşte sufletele, şi alta-i calendarul, care ca şi ceasul orientează pe om asupra vremii, în anii şi zilele vieţii lui.

Împărţirea anului în luni, săptămâni şi zile, la popoarele vechi şi la creştini

Toate neamurile, mari şi mici, ale omenirii, au avut noţiunea de măsură a timpului, mai deplină sau mai greşită, după cultura lor. Chiar şi popoarele sălbatice nu sunt lipsite de cunoştinţa nedeplină a anului, a lunii şi a zilei; dovadă despre aceasta sunt jocurile lor religioase făcute în aceleaşi epoci fixe, la apariţia lunii pline, sau a altor fenomene naturale. Apoi aşezarea trebuinţelor lor, după sezoanele fireşti ale anului, încă ne dovedeşte noţiunea, chiar întunecoasă, pe care o au aceste popoare despre cursul şi măsura timpului. Negreşit că la o măsură exactă, nu ne putem aştepta de la aceşti sălbatici şi nici chiar de la popoarele ce se cred înaintate în cultură. Problema măsurării timpului, nu s-a putut încă dezlega cu precizie până acum. *Dacă ne ocupăm aici de cronologia popoarelor vechi mai însemnate, facem aceasta ca să ştim cum era măsura timpului la cei vechi şi să cunoaştem motivul pentru care începem, în cultul nostru, ziua cu seara premergătoare, cum şi unele întocmiri ale cultului ortodox, după vechea cronologie.*

a) **Egiptenii**, unul din cele mai vechi popoare ale lumii, se orientară la început în măsurarea timpului după soare, lună, stele, coacerea fructelor din grădini şi după revărsarea Nilului. Apoi avură anul solar de 12 luni, luna de 30 de zile, sau 360 zile într-un an; dar la acestea ei mai adăugau 5 zile şi făceau anul de 365 de zile. Însă egiptenii negăsind o măsură dreaptă în această împărţire a anului, cu vreo 15 secole înainte de era creştină, introduseră şi perioadele de 4 ani, dintre care 3 ani aveau 365 de zile, iar cel din urmă 366 de zile. Prin urmare avem aici calendarul adoptat mai târziu de **Iuliu Cezar**, iar mai pe urmă primit şi de creştini şi păstrat de ortodocşi până în ziua de astăzi. Egiptenii începeau ziua cu cântatul **cocoşilor** din timpul dimineţii şi aveau orariul (**orologiul**) de soare, făcut cu astfel de semne încât după umbra razelor solare cunoşteau orice timp al zilei. După mărturia lui Herodot, împărţeau ziua în 12 ore, după cum făceau aceasta şi babilonenii (Anul egiptean avea aceste trei anotimpuri de câte 4 luni: începutul sau inundaţia (şat) semănatul (Pro) care corespundea cu iarna, şi culesul (şemu) care corespundea cu vara).

b) Poporul **zendic** cu leagănul său pe marele platou iranic, cunoştea şi el în vechime anul solar, compus din 12 luni de câte 30 de zile, cu un adaus de 5 zile.

c) La **evrei**, în timpul patriarhilor lor, anul se socotea de la un seceriş până la altul, sau 12 luni, unele de 29 zile iar altele de 30

zile, adică peste tot 354 zile. Mai târziu văzându-se scurtimea anului, îl făcură din 12 luni de câte 30 zile. Şi acest an nefiind drept, Moise păstră anul vechi de 12 luni lunare sau 354 zile; dar la al treilea an intercala o lună, adică un al doilea martie. Ziua începea cu **apusul** soarelui, potrivit textului biblic de la creaţie: "Şi s-a făcut seară, şi s-a făcut dimineaţă, ziua întâi" (Fac. 1, 6), şi se împărţea în ore, folosindu-se evreii de orariul de **soare** şi apoi de orariul de **apă**. Daniil vorbeşte pe orele zilei (Dan. 3, 6; 5, 5), iar Evanghelistul Ioan de împărţirea zilei în 12 ore (Ioan 11, 9); Răspuns-a Iisus (ucenicilor) *"Au nu 12 ore sunt în zi"?* Săptămâna avea 7 zile, anul 52 de săptămâni. Zilele săptămânii se ziceau: 1-a a sâmbetei ori a săptămânii, sau 1-a a sâmbetelor, a 2-a, a 3-a, ş.a.m.d., aşezându-se sâmbăta în fruntea zilelor săptămânii. Anul civil începea cu luna nouă a lui aprilie, când evreii au fugit din Egipt; iar anul bisericesc, cu luna nouă a lui octombrie.

La început nici lunile nu aveau nume proprii la evrei, ci ziceau: luna 1-a, a 2-a, a 3-a, etc. Numai luna aprilie, pe care Moise o numi 1-a, se zicea *"luna spicelor"* (Ieş. 13, 4). Cu încetul dobândiră nume şi alte luni, d. ex. a 2-a se zicea: *"luna senină"* (3 Împ. 6, 1); a 7-a, *"luna ploilor"* (3 Împ. 8, 2); a 8-a, *"luna fructelor"* (3 Împ. 6, 38). După exil, evreii împrumutară pentru toate lunile nume **babilonice**. Luna 1-a o numiră aşadar *"Nisan"* (Neem. 2, 1); care cădea cam în acelaşi timp cu martie al nostru; a 2-a *"Iiar"* (aprilie); a 3-a *"Sivan"* (mai); a 4-a *"Tamuz"* (iunie); a 5-a *"Ab"* (iulie); a 6-a *"Elul"* (august); a 7-a *"Tişri"* (septembrie); a 8-a *"Heşvan"* (octombrie); a 9-a *"Chislev"* (noiembrie); a 10-a *"Tebet"* (decembrie); a 11-a *"Şebat"* (ianuarie); a 12-a *"Adar"* (februarie).

Iar dacă am arătat aici lunile ebraice cu numirile lor originale, am făcut-o pentru că în cultul Bisericii noastre ortodoxe, se amintesc unele din aceste luni, când citim bucăţi din Vechiul Testament, sau când facem calculul asupra sărbătorii Paştilor, şi se cuvine să avem cunoştinţă despre ele.

d) **Grecii** aveau anul de 12 luni de câte 29 şi 30 de zile, sau 354 zile, dar la un ciclu de 8 ani, adăugau 3 luni de câte 30 de zile şi anume; la al 3-lea, la al 5-lea şi la al 8-lea şi făceau cu aceasta întocmai 8 ani iuliani. Ziua începea cu **apusul** soarelui.

e) **Romanii** se foloseau la început de anul lor de 10 luni sau 304 zile. Regele Numa Pompiliu (a. 714 în Hs.), îi adăugă 2 luni: ianuarie şi februarie, şi aşa, anul se făcu de 12 luni sau 354 de zile. Abia Iuliu Cezar (+44 în. Hs.), în calitatea sa de Pontifex Maximus" şi imperator, puse capăt neorânduielii în anul 46 în.

Hs., şi făcu anul de 12 luni de câte 30 şi 31 de zile, iar februarie de 28, apoi în al 4-lea an de 29 de zile. Împărţirea aceasta o împrumută Iuliu Cezar de la vechii **egipteni**, împreună cu ciclul acesta de 4 ani. Ziua se începea la romani cu **răsăritul** soarelui, apoi cu **miezul** nopţii, cum facem noi astăzi. Anul începea cu 1 martie, iar de la Iuliu Cezar încoace, cu 1 ianuarie, cum începem şi noi anul civil.

f) **Mahomedanii** au anul lunar de 354 de zile sau 12 luni de câte 29 şi 30 zile, cu o intercalare de 11 zile în timp de 30 ani. Ziua începe la ei cu **apusul** soarelui şi săptămâna are 7 zile.

g) *Creştinii răsăriteni* **ortodocşi**, păstrează neştirbit împărţirea anului făcută de Iuliu Cezar, deşi acest an a rămas până acum cu 13 zile înapoi. Zilele săptămânii (latineşte septimana, septem, mane - şapte dimineţi) la popoarele latine se numesc după numele corpurilor cereşti: Luni = Luna, Marţi = Martie, Miercuri = Mercur, Joi = Joe, Vineri = Venus, Sâmbătă = Sa-turn; iar I-a zi a săptămânii se cheamă Duminică sau ziua Domnului, ziua soarelui. Ziua bisericească începe la creştinii ortodocşi, ca şi în Vechiul Testament, cu apusul soarelui; şi de aceea se face vecernia fiecărei zile în seara ce o precedează; iar după împărţirea romană, ziua civilă începe cu miezul nopţii. Anul bisericesc, începe ca la bizantini, cu 1 sept.; iar anul civil cu 1 ianuarie ca şi la romani.

h) Creştinii **latini** şi **protestanţi**, primiră calendarul întocmit în anul 1582 de Episcopul Romei, Grigore al XIII-lea. Calendarul acesta este tot cel întocmit de Iuliu Cezar, numai că după cel grigorian, anul este acum cu 13 zile înaintea celui Iulian... (Dr. Badea Cireşanu, Tez. Lit. T. III, pg. 113-117, ed. cu aprob. Sf. Sin. al Sf. Bis. Ort. Rom., în şed. din 23-X-1908).

Calendarul făcut de păgâni, folosit şi de creştini

Iisus Hristos Dumnezeu-Cuvântul şi urmaşii Săi, s-au ocupat de credinţă, luminarea şi sfinţirea oamenilor; iar de măsurătoarea vremii s-au ocupat în cursul vremurilor; magii, astronomii, învăţaţii lumii. Acestea nu au a face una cu alta, decât în raportul dintre calapod şi materia ce o îmbracă. Deci, cei care susţin prosteşte că această măsurătoare e însăşi credinţa, formează o ruptură, schismă, erezie. Asta-i o lucrare anticreştinească şi neomenească.

Cum am mai văzut, calendarul e un fel de măsurătoare a timpului. Precum distanţele se măsoară cu metrul, aşa timpul zilelor şi nopţilor se măsoară cu ceasul; iar timpul anilor se măsoară cu calendarul. Deci, calendarul, ca şi ceasul, e un fel de metru al timpului.

Calendarul făcut de filozoful păgân Sosigene din Alexandria,

la ordinul împ. păgân Iuliu Cezar al romanilor după calendarul îndreptat al egiptenilor, calendar de origine păgână, a fost adoptat şi de Biserica creştină, care în începutul activităţii ei, a avut grija credinţei, nu a măsurării vremii sau a calendarului. Mântuitorul nostru Iisus Hristos, venind în lume ca s-o mântuiască, n-a învăţat lumea despre un calendar ori altul, pentru că nu calendarul sau măsurătoarea mai bună ori mai greşită; ci vieţuirea bună, cu credincioşie după plăcerea lui Dumnezeu, mântuieşte pe oameni. Aceasta ne-o adeveresc Sfintele Evanghelii. Tot astfel a lucrat şi Biserica lui, în cursul primelor trei secole. Deci, nu biserica a făcut măsurătoarea timpului, adică calendarul Iulian; ci ea numai l-a primit, aşa cum era el făcut de Sosigene, după calendarul egiptenilor, punând apoi în zilele lui, treptat, creştineştile sărbători, fixe şi variabile.

Sfinţii Părinţi ai soborului I din Niceea (325 d. Hs.) se ocupă ceva mai de aproape de calendarul adoptat de la Sosigene, fără a micşora câtuşi de puţin prestigiul Bisericii. Văzând că echinocţiul calendarului Iulian a rămas în urmă cu 3 zile, adică de la 24 martie, cum era făcut de Sosigene, filozoful păgân, la 21 martie, au fixat echinocţiul la această dată.

Se ştie, că noi zicem că a trecut un an, atunci când a trecut o primăvară, o vară, o toamnă şi o iarnă. Când ieşim din iarnă şi intrăm iar în primăvară, ziua cea mică de iarnă se tot măreşte. Vremea când ziua se face tot aşa de mare ca şi noaptea, se numeşte echinocţiu sau isimerie. Sunt două echinocţii: unul de primăvară şi unul de toamnă. Învăţaţii care socotesc mişcarea vremii, au aflat că numai atunci poţi şti bine câtă vreme e într-un an, când ştii câtă vreme a trecut de la un echinocţiu de primăvară (sau şi de la unul de toamnă) până la celălalt. Astfel s-a aflat că anul ceresc (anul pe care îl măsurăm cu ajutorul soarelui de pe cer) ţine, nu 365 zile şi 6 ceasuri, cum zicea calendarul Iulian, ci 365 zile, 5 ceasuri 48 minute, 45 secunde şi 98 sutimi de secundă. Deci, anul calendarului iulian e mai mare decât anul ceresc cu 11 minute, 14 secunde şi 2 sutimi de secundă. Cu alte cuvinte, calendarul iulian ne înfăţişează un timp mai lung decât cel adevărat. Soarele a venit la echinocţiu după 365 zile, 5 ore, 48 minute, 45 secunde şi 98 sutimi de secundă; dar noi după calendarul iulian, trebuie să mai întârziem încă 11 minute, 14 secunde şi 2 sutimi de secundă şi deabia atunci să socotim că a venit soarele din nou la echinocţiu, adică să socotim că a trecut un an. Trebuie să mai întârziem noi, (după calendarul iulian) dar soarele nu mai

întârzie. Şi aceste întârzieri ale calendarului Iulian, mici la început, sporesc mereu în curgerea anilor. De unde într-un an, întârzierea e numai de 11 minute şi ceva, după 123 de ani ea ajunge să fie de o zi întreagă; după 1230 de ani, de 10 zile; după 1599 de ani, de 13 zile, şi aşa mai departe.

Acest neajuns al calendarului Iulian a fost văzut şi de către Sfinţii Părinţi de la Niceea. Dovadă e faptul că, în loc să socotească zi de echinocţiu pe aceea care o arată calendarul iulian, adică ziua de 24 martie, căci în această zi fusese echinocţiul pe vremea lui Sosigene, ei au mutat echinocţiul calendarului Iulian în ziua de 21 martie, căci în această zi cădea echinocţiul ceresc pe vremea lor (Adev. Ortodoxie şi calendarul, o. c. pg. 6-7).

Precum Biserica creştină, în primele veacuri, adeseori transforma unele capişti idoleşti şi localuri publice păgâne în locaşuri Sfinte (scoţând idolii şi mobilele păgâne din ele şi aşezând în locul lor: Altar, catapeteasmă, Icoane, strâni, etc.) tot aşa Biserica a adoptat calendarul de care se foloseau păgânii, scoţând dintr-însul sărbătorile lor păgâneşti şi punând treptat în locul acelora: duminicile, praznicile împărăteşti şi Sfinţii mari şi mai mici, aşa cum îi vedem şi-i prăznuim şi noi în cursul anului. Astfel, calendarul anului creştin e asemenea unui cuier cu 365 de cuie, în care sunt atârnate însemnări cu prăznuirile duminicilor, praznicile împărăteşti şi sărbătorirea Sfinţilor de peste an. Calendarul e asemenea unui palat cu 365 de camere, având fiecare în parte sărbătorirea unuia sau a mai multor Sfinţi, fiecare cu slujba şi istorisirea vieţii, faptelor şi învăţăturilor sale edificatoare creştinilor, care îi serbează în duh şi adevăr, după plăcerea lui Dumnezeu şi a aleşilor Lui.

Calendarul acesta făcut de oameni (învăţaţii păgâni din cursul vremurilor) precum am văzut, nefiind făcut precis, după calendarul cerului, a rămas în urmă precum s-a arătat în cele de mai sus, la fiecare 123 de ani cu câte o zi. Astfel de la alcătuirea lui de filozoful păgân Sosigene (a. 46 în. Hs.), până în vremurile Sf. Apostoli, Calendarul a rămas cu echinocţiul de la 24 martie, unde fusese fixat, la 23 sau 22 martie (Pidalion o. c. fila 9). În vremea soborului I din Niceea, cel a toată lumea, s-a aflat de către cei 318 Sfinţi Părinţi şi învăţaţii vremii aceleia, că echinocţiul calendarului Iulian se pogorâse de la 24 martie, unde fusese fixat de Sosigene, la 21 martie şi dânşii l-au lăsat şi fixat la acea dată.

În cursul vremii, de la sinodul Niceean până în secolul al XVI-lea, papa Grigore al XIII-lea văzând că echinocţiul rămăsese de la

21 martie la 11 martie, a însărcinat pe învăţatul astronom Lilie, să întocmească o îndreptare a calendarului Iulian. Lilie, dimpreună cu alţi învăţaţi ai vremurilor acelora, au cercetat şi îndreptat calendarul, readucând echinocţiul de la 11 martie şi septembrie unde rămăsese, la 21 martie şi septembrie, unde era fixat în vremea sinodului I ecumenic din Niceea (Pidalion fila 8). Calendarul astfel îndreptat de Lilie şi învăţaţii apuseni, a fost introdus de papa Grigore al XIII-lea în întreaga biserică apuseană la an. 1582. Deşi acest calendar a fost întocmit mai binişor decât calendarul iulian, totuşi, nu l-au putut întocmi exact, după calendarul cerului făcut de Dumnezeu; ci cu oarecare scăderi mai mici. Astfel, 400 de ani după calendarul Grigorian, sunt mai lungi cu 6 ceasuri decât 400 ani cereşti. Deci, după 3600 ani, calendarul Grigorian rămâne în urmă cu o zi, la 7200 ani cu 2 zile, ş.a.m.d. Papa Grigore a poftit biserica răsăriteană, a-şi îndrepta şi ea calendarul. La această invitare, între altele, Patriarhul Ieremia al II-lea (1583 d. Hs.), răspunde că îndreptarea calendarului e un lucru bine-plăcut lui Dumnezeu, însă nu poate primi calendarul Grigorian, deoarece nu are înţelegere cu celelalte Biserici orientale, şi apoi s-ar produce tulburări printre credincioşii de sub conducerea sa. În acelaşi an Sinodul Ortodox convocat de patriarhul Ieremia în Constantinopol, pronunţându-se a rămâne tot după calendarul Iulian, zice: *"E drept, căci calendarul iulian are scăderi, dar nici cel Grigorian nu e lipsit de scăderi"* (a).

Biserica Ortodoxă a mers mai departe tot după calendarul Iulian neîndreptat. Către sfârşitul secolului XVIII, când luminaţii Monahi ai Sf-lui Munte Athos: Agapie şi Nicodim (1805) alcătuind "Pidalionul" au aflat după socoteala lor, că echinocţiul rămăsese de la 21 la 11 ori şi 10 martie şi septembrie, precum arată ei în tâlc, can. 7 Apostolic (b). Deci, contrar susţinerii calendariştilor (dintre care unii cred că, calendarul Iulian ar fi pogorât cu hârzobul din cer, sau că e făcut de Dumnezeu), după mărturia Pidalionului,

(a) Vezi Dr. C. Popovici şi ep. Melhisedec în scrierile lor. (b) Pidalion fila 9; Pidalionul ne arată clar că echinocţiul sau isimeria, după vechii astronomi, rămâne în urmă cu o zi la 300 de ani; iar după alţii mai noi, rămâne în urmă cu o zi la 134 de ani (vezi Pidalionul fila 9), deci, calendarul Iulian alcătuit de filozoful păgân Sosigene, după calendarul egiptenilor, trebuia îndreptat. Calendarul Iulian rămâne în urma calendarului ceresc cu o zi şi o noapte (24 ore) la 123 de ani. Calendarul Grigorian rămâne în urma calendarului ceresc cu o zi şi o noapte (24 ore) la 360 de ani. Calendarul Ortodox, de care ne folosim şi noi românii ortodocşi, rămâne în urma calendarului ceresc cu o zi şi o noapte (24 ore) la 42.772 de ani. Deci, calendarul cel mai aproape de precizia calendarului ceresc, este acest calendar îndreptat, de care ne folosim noi în prezent.

cu care ei se laudă, vedem clar că treptat-treptat, echinocţiul a rămas în urmă şi deci trebuia îndreptat, ca orice lucru omenesc făcut cu scăderile lui.

Menirea Bisericii a fost, este şi va fi pururea, cât va fi lumea aceasta, a îndrepta ce-i strâmb, a netezi cele colţuroase şi a readuce pe fiii ei de la neadevăr la adevăr. Deci şi chestiunea calendarului deviat de la adevăr la neadevăr, trebuia îndreptată, adică readusă la adevăr, sau la echinocţiul din 21 martie şi septembrie, fixat de

Biserica Ortodoxă cea sobornicească şi oficială, condusă de drept credinciosul Cler, urmaş ai Sfinţilor Apostoli şi ai Sfinţilor Părinţi, se aseamăna cu o corabie plutitoarea, care conduce pe credincioşi la limanul mântuirii. Din început şi până astăzi această Sfântă Biserică a întâlnit mulţi potrivnici şi duşmani, care au lovit-o din toate părţile; însă ea merge sigură pe marea vieţii, având în chip nevăzut pe Mântuitorul, Care îi arată calea în mod miraculos, inspirînd celor şapte Patriarhi ai Răsăritului, care se află astăzi la cărma ei, toate hotărârile cele de folos.

Cu mâna pe cârmă se află Î. P. S. S. Patriarh Ecumenic, în dreapta sa e Î. P. S. Patriarh al României, în stânga este Şeful Canonic al Bisericii Ruseşti. Lângă Patriarhul României se află Î. P. S. Patriarh al Jugoslaviei, apoi vine Patriarhul Ierusalimului, al Alexandriei şi al Antiohiei. Credincioşii din corabia lui Hristos sunt veseli cu sufletele, liniştiţi şi cu nepăsare la ofensele potrivnicilor, adică a ereticilor din toate vremurile; dar pe aceştia iată-i cu faţa posomorâtă, plină de groază şi de tulburare, împroşcând cu pietre asupra credincioşilor. Printre cei ce aruncă cu pietre se află: un adventist, un baptist, un francmason, un ateu, un teodorist, un răscolnic, un inochentist, un călugăr stilist, etc.

Cel mai recent dintre duşmanii Bisericii, sectă apărută în timpul nostru este rătăcirea unor nesupuşi fii ai Bisericii pe chestiunea îndreptării calendarului, aceştia sunt stiliştii, care învaţă lumea să nu se supună Preoţilor, să nu prăznuiască Sărbătorile după noua îndreptare şi să nu meargă la Sfânta Biserică... Cei bine credincioşi rămân tari în credinţă şi nu se pleacă şoaptelor înşelătoare; şi se împărtăşesc cu Biserica lui Hristos cea Sobornicească şi oficială, singura păstrătoare a Harului Dumnezeiesc.

Sf. Părinţi ai Sonodului I ecum, din Niceea.

Pr. Samuil Andrievici în cartea: Cuvântări Bisericeşti ed. 1860 Cernăuţi în datele 5/17 sept. 1859 şi 12/24 aprilie 1858, etc.; Calistrat Coca ist. S. a V. Test. pag. 2 în data de 1/13 iulie 1889; George Aramă Ist.-Bis. ed. 1890, Iaşi. pg. 38... arată că echinocţiul calendarului iulian, a rămas în urma echionocţiului calendarului ceresc cu 12 zile. Biserica Ortodoxă păşind pe treapta séc. XX, prin fiii ei mai luminaţi, vede şi mărturiseşte, calendarul Iulian că pentru a rămas cu 13 zile în urma calendarului ceresc. Astfel, marii profesori români: Dr. Badea Cireşanu Tez. Liturgic Tom III pg. 113-117; N. Iorga Ist. Bisericească... Patriarhul Miron; Arhim. Scriban... în "Biserica Ortodoxă" etc.; Patriarhii, Ierarhii, clericii şi învăţaţii celorlalte Biserici răsăritene, au văzut şi arătat scris, că noi ortodocşii, cu calendarul Iulian am rămas cu 13 zile în urma calendarului ceresc şi deci, trebuia îndreptat. În acest scop, în anul 1923 s-au adunat la Constantinopol, în sinod, trimişii Bisericilor Ortodoxe Creştine.

Acolo, cercetând în frica lui Dumnezeu cu de-amănuntul chestiunea îndreptării calendarului Iulian şi văzând că nu se aduce nici o ştirbire canoanelor şi orânduielilor Sfinţilor Părinţi, şi că prin rămânerea echinocţiului de la 21 la 8 martie şi septembrie, se calcă rânduielile primului Sfânt Sinod ecumenic, s-au hotărât a purcede la îndreptarea calendarului, readucându-se echinocţiul de la 8 martie, unde rămăsese, la 21 martie, unde a fost fixat de Sf. Sinod I de la Niceea... Astfel, în anul 1924, la 10 martie, şi-a îndreptat calendarul Patriarhia Constantinopolului şi Biserica Greciei. Apoi rând pe rând şi-au îndreptat calendarul: Patriarhia Alexandriei, Mânăstirile Sfântului Munte Athos, Biserica Serbiei, Poloniei... În anul 1924 cu începere din luna lui octombrie 1-14, şi-a îndreptat calendarul Iulian şi Biserica noastră Ortodoxă Română, readucând echinocţiul de la 8 martie şi sept. la 21 martie şi septembrie, aşa cum a fost el fixat în timpul Sf. Sinod I din Niceea, de cei 318 Sfinţi Părinţi, după caledarul ceresc, de care se serveau statele creştine ortodoxe. Era prea bătător la ochi şi dogoritor la obraz, ca Statul să folosească calendarul îndreptat după cel ceresc, mult mai apropiat de adevăr; iar Biserica Ortodoxă depozitara adevărurilor Divine, să rămână în urmă, după calendarul iulian, neîndreptat, adică mai departe de adevăr şi de hotărârea Sf. Sinod I ecum. Niceean.

Astfel, Sf. Sinod al Sf. Biserici Ortodoxe Române, văzând că îndreptarea calendarului nu ştirbeşte fiinţa adevăratei credinţe creştineşti, nici vreo parte din viaţa noastră bisericească, şi-a în-

dreptat calendarul după cel fixat de Sf. Sinod I ecumenic, mult mai apropiat de calendarul ceresc, decât toate celelalte calendare.

Prin această îndreptare chibzuită, noi creştinii ortodocşi ne-am apropiat de adevăratul calendar ceresc mai mult decât toate celelalte popoare, chiar şi decât catolicii, care merg după calendarul lor Grigorian.

Precum am văzut, în cursul vremurilor, unele popoare rămâneau, după calendarul lor, cu câte două luni în urma calendarului ceresc, altele cu câte o lună, altele cu câte 11 zile, altele cu câte 5 zile, etc. Noi ortodocşii creştini, după calendarul Iulian, rămâneam la fiecare 123 de ani, cu câte o zi în urma calendarului ceresc. Biserica apuseană rămâne cu calendarul ei Grigorian, după fiecare 3600 ani cu câte o zi, în urma calendarului ceresc. În prezent noi ortodocşii, după calendarul nostru îndreptat de învăţaţii astronomi ai vremurilor acestora, prin studiile lor mai înalte, cu aparatele mult mai perfecţionate, rămânem cu o zi în urma calendarului ceresc, abia după 42.772 de ani. Deci, calendarul cel mai bun, mai aproape de precizia calendarului ceresc, e calendarul nostru, îndreptat după ştiinţele şi măsurătorile cu aparatele astronomice cele mai sistematizate ale vremurilor noastre.

Toţi cei care suntem dornici de mântuire, avem imperioasa datorie, a lupta din răsputeri, pentru a ieşi din minciunării (Ioan 8, 44; Fac. 3, 4; 3 Împ. 13, 18; Efs. 4, 25; Colos. 3, 9; Apc. 13; 21, 8; 22, 15), a ne depărta de orice neadevăr, a reveni şi a ne apropia de adevăr cât mai mult. Orice abatere de la adevăr e blestem, cădere, prăbuşire, mortificare şi pierzare; iar depărtarea de neadevăr, cu revenirea la adevărul Divin, este: binecuvântare, lumină, siguranţă, izvor de bunătăţi, viaţă, sporire în tot lucrul bun, însoţite de statornica fericire (Lev. 26; 2 Lege 28). Adevărul ne eliberează din bezna întunecoasei pierzări vremelnice şi veşnice (Ioan 8, 32; comp. Rom. 8, 14-15, 21); iar minciunăriile îmbrâncesc sufletele în prăpastia blestemului, afurisaniei şi anatemei, adică, în pierzare pentru totdeauna (Ioan 8, 44-47; 5, 43; 2 Cor. 11, 3-4, 13-15; Gal. 3, 1; 1, 6-9; Apc. 21, 8; 22, 15; 19, 20). *"Drept aceea, lepădând minciuna, grăiţi adevărul fiecare către aproapele său, căci suntem unul altuia mădulare"* (Efs. 4, 25).

Vremea merge tot pe stil vechi?

Readucerea echinocţiilor de primăvară şi toamnă, de la neadevăr, cât s-a putut mai aproape de adevăr, adică de la 8 martie şi septembrie, unde rămăseseră în timp de 16 secole, la 21 martie şi septembrie, unde erau fixate de Sfinţii Părinţi ai Sin. I ecumenic din Niceea şi îndreptarea calendarului omenesc, după

calendarul ceresc, a stârnit o mulţime de zurbagii, beţivani, cartofori, creştini anticreştini, hulitori, suduitori şi profanatori ai celor Sfinte, care au atacat Biserica, pe slujitorii şi pe credincioşii ei. Aceştia lansau prin lume, felurite veşti infernale, cu scop de a agita poporul contra clerului d. p.: "Că oarecare au văzut că pe la unele Biserici s-ar fi ridicat icoanele în sus, pentru a nu mai fi sărutate de credincioşi..." (Boldurile pg. 160); că la Biserica stiliştilor din V.N. se va deschide uşa singură înaintea slujitorilor stilişti (unde autorităţile au aflat şărlătănia mascată şi au demascat-o) ş.a.m.d. Agitările acestea, au crescut până la încăierări, bătăi sângeroase, sfâşieri, revolte şi omoruri. S-a aflat însă că stiliştii, lucrau mână în mână cu unii politicieni atei.

După ce autorităţile au luat măsuri drastice asupra stiliştilor, punându-i sub ascultarea legilor cu forţa, curentul stilist mocnind înăbuşit, din când în când aruncă din sine, ca nişte vulcani, lava infernalităţilor: amăgiri, agitaţii, porniri revoltătoare contra adevărului Divin, săgetând sau bolovănind Biserica, pacea şi rânduielile ei. Aşa şi azi, observăm cum unii calendarişti agită poporul contra Sfintei Biserici şi a Statului, prin cuvintele: "Vremea merge şi acum tot după calendarul vechi, nu după cel nou. Că iarna, primăvara, vara şi toamna, vin tot pe stil vechi (deşi noi ştim dinaintea îndreptării calendarului, că timpul varia şi atunci ca şi acum, fiind uneori toamna mai lungă, ori mai scurtă, alte ori iarna mai devreme, etc.). Că oile se aleg tot pe stil vechi (asta o fac oamenii când vor). Că merele - zic cei mai bătrâni - acum 70-80 de ani în urmă, se coceau ca şi azi la Sf. Ilie; şi acum se coc tot la Sf. Ilie pe stil vechi, nu pe stil nou, cu 13 zile mai înainte". Chiar dacă acesta-i adevărul (deşi coacerea fructelor variază uneori după vreme şi localităţi, d.p.: cireşele la Bucureşti se coc aproape cu o lună mai înainte de a se coace la Agapia, la Sihăstria, Secu, la Horaiţa, etc.), dar noi ştim că vechiul calendar, n-a rămas în urmă cu 13 zile în timp de 70-80 de ani; ci în 1600 de ani. Dacă bătrânii sau bătrânele acelea, ce susţin calendarul vechi, pentru că acum 70-80 de ani se coceau merele tot la Sfântul Ilie, ar fi fost în viaţă acum 1600 de ani, în vremea Sfântului Sinod I ecumenic din Niceea, ar fi văzut într-adevăr, că prin locurile noastre, merele se coceau atunci cam cu 13 zile după Sf. Ilie, adică cu cele 13 zile cu care calendarul Iulian a rămas în urma calendarului ceresc, în îndelungatul curs al vremii de 1600 de ani. Aşadar, dacă şi atunci merele se coceau prin locurile noastre cu 13 zile după Sf. Ilie, când echinocţiul era la 21 martie şi acum când echinocţiile de primăvară

şi toamnă s-au readus de la 8 martie şi septembrie, unde rămăsese în urmă după calendarul Iulian, la 21 martie şi septembrie, socotind după calendarul îndreptat, unde era şi în vremea Sinodului I ecumenic, apoi n-avem nici o pricină să ne mirăm pentru lucrul acesta, nici să mai infectăm aerul cu convorbiri deşarte, că merele se coc după stil vechi şi nu după stilul nou.

"Tot cuvântul putred (deşert, mincinos), să nu iasă din gura voastră; ci numai care este bun, spre zidirea folosului, ca să dea har celor ce aud" (Efs. 4, 29; 5, 4). *"Că pentru tot cuvântul deşert, pe care îl vor grăi oamenii, au să dea seamă de dânsul în ziua Judecăţii"* (Mt. 12, 36, 38-37).

Anul bisericesc şi anul civil

Anul bisericesc se începe la 1 septembrie. Omul compus din corp şi din suflet, aparţine lumii îndoite, adică lumii vizibile şi celei nevizibile, lumii corpurilor şi lumii spiritelor şi astfel se şi mişcă el într-un timp îndoit, în timpul de rând sau civil, după care îşi ordonează el activitatea sa pământească şi afacerile sale pământeşti şi în timpul sfânt sau bisericesc, în care se ocupă el cu cele externe, cu împlinirea obligaţiunilor sale religioase.

De acest timp sfânt se ţin zilele menite de a înfăţişa credincioşilor faptele mântuirii şi adevărurile principale ale descoperirii şi de a le mijloci fructele sau darurile împreunate cu acele fapte şi adevăruri. Aceste zile consfinţite, mai ales pentru serviciul Dumnezeiesc şi pentru mântuirea sufletească, se numesc sărbători şi înnoirea şi petrecerea lor regulată în Biserică în decursul unui an, formează anul bisericesc creştin.

Anul bisericesc creştin constă mai întâi din zilele instituite spre lauda şi preamărirea Uneia din Cele trei persoane Dumnezeieşti sau din sărbătorile domneşti. Apoi lauda şi preamărirea lui Dumnezeu, nu priveşte numai la Dumnezeu însuşi, ci şi la organele lui alese, la Sfinţi, pentru aceea constă mai departe anul bisericesc din sărbătorile Maicii Domnului şi din Sărbătorile Sfinţilor celor mai aleşi. Mai departe, luând Biserica în privire slăbiciunea omului şi cât de adeseori cade el în păcat, a aşezat zile de pocăinţă, împreunate cu ajunare, ca mijloc de căinţă, şi pentru aceea constă anul bisericesc şi din timpul ajunărilor, al posturilor. Aşadar, creştinul, ca membru al corpului mistic al Bisericii, se adresează la Dumnezeu în rugăciune, nu numai pentru sine însuşi, ci şi pentru alţi membri ai Bisericii, şi pentru cei adormiţi întru speranţa învierii şi a vieţii de veci, şi pentru aceea constă anul bisericesc, în fine, şi din zilele morţilor.

Scopul cel dintâi al Religiei Ortodoxe, e mijlocirea mântuirii noastre celei eterne; însă dacă cumpănim influenţa religiei creştine asupra tuturor referinţelor vieţii, dacă cumpănim, că noi, legile noastre pătrunse de spiritul umanităţii şi al egalităţii, drepturile noastre omeneşti, înnobilarea obiceiurilor, înflorirea ştiinţelor şi a artelor, prosperarea binelui public şi a culturii generale, instituţiile noastre umanitare, în scurt, tot ceea ce în istoria popoarelor creştine e frumos şi sublim, şi la ce ele în trecut pot privi cu satisfacţie şi cu bucurie, iar în prezent cu mângâiere şi linişte, avem a mulţumi religiei creştine; apoi nu se poate nega că, ea e o condiţie esenţială şi a binelui şi a fericirii noastre pământeşti. Deci e cu cale că, popoarele creştine încep a număra zilele anului de la Naşterea Urzitorului religiei lor celei Sfinte, respectiv de la 1 ianuarie sau de la Tăierea împrejur a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care sărbătoare stă cu Naşterea Mântuitorului în strânsă legătură.

Prima Ianuarie e adică în sine numai o sărbătoare civilă, căci Biserica îşi începe anul cu prima septembrie; totuşi Biserica se foloseşte de ponderositatea anului nou civil pentru viaţa civilă şi felicitând pe credincioşii săi, şi dorindu-le toată binecuvântarea pământească şi cerească, îi admoniază că ei, chiar la începutul anului nou, când oamenii îşi măgulesc cu speranţe înşelătoare de bucurii ce le va aduce el, să cugete şi despre deşertăciunea bucuriilor lumeşti şi despre seriozitatea dării de seamă ce-i aşteaptă în veşnicie (Dr. V. Mitrofanovici, Lit. Bis. Dreptcredincioase Răsăritene).

Moş Gheroghe şi calendarul
(De vorbă cu un seminarist)

"Bună ziua moş Gheorghe!" "Bună ziua Neculai! Uite ţi-am adus un pachet de-acasă... Mama-i tot mamă...". "Mulţumesc, moş Gheorghe!... Ia şezi colea te rog. Ce mai veşti de pe la dumneavoastră?" "Ce să fie?... Iacă ar fi bine, dacă n-ar fi rău!" "Rău?... Oare-i cineva bolnav?" "Nu-i nimeni băiete; nu te-ngriji. Suntem necăjiţi cu preotul nostru!" "Ei da, am aflat că-i satul nemulţumit din pricina schimbării sărbătorilor!" "Cum să nu fie, dacă ne strică legea? Asta-i treabă de preot?" "Da, de ce zici că vă strică legea?" "Cum n-o strică?... Auzi?... În ajunul Sfintei Paraschiva te pune să prăznuieşti pe Sfântul Dumitru. În ziua de Sfântul Dumitru zice că-s Sfinţii Voievozi; iar în ziua de Sfinţii Voievozi, cică-i Intrarea în Biserică. Astea-s vorbe de preot cu seminar?" "Ei bine, moşule...". "Ce bine?... Nu-i bine de fel, băiete. Lasă-mă-n pace şi tu. Ori unde-nveţi la seminar, îi ţii parte?!" "Nu moşule... Eu vreau

să zic că Părintele Vasile a avut poruncă să facă Sfintele Slujbe aşa cum spui". "Ei, poruncă!"... Cine era să-i poruncească să ne mute sfinţii de colo-colo? Auzi, mă rog... El zice că ziua lui - Sfântul Vasile - o să şi-o prăznuiască în postul Crăciunului?... Poftim treabă!..."

"Crede-mă, moş Gheroghe, că Părintele Vasile a avut ordin de la Mitropolie, ca începând cu Sfânta Paraschiva, să schimbe sărbătorile". "Ei, aşa zice şi el... Da' cine-l crede?... Doar nu era să se lepede de lege şi Preasfântul Mitropolit". "Fireşte că nu!... Se poate să vorbeşti aşa?! Schimbarea asta s-a făcut, moşule, nu numai la noi, românii, ci şi la celelalte neamuri creştine ortodoxe ca şi noi. Toţi Mitropoliţii şi toţi Episcopii s-au sfătuit întâi în Sfântul Sinod, adică ştii în adunarea Preasfinţiilor lor şi apoi au dat ordin tuturor creştinilor ortodocşi, să prăznuiască Sfinţii, cu toţii în aceleaşi zile". "Taci, măi băiete. De pe acum ai început să-ţi tragi spuza pe turtă; par-că te-ai şi făcut popă". "Ba de loc, moşule... Iacă, dacă vrei, poţi întreba şi pe părintele director!"... "Apoi, dacă-i precum zici, rău m-ai scârbit, băiatul moşului... Vrea să zică, acu, după război, a venit vremea să zvârlim la gunoi tot ce-am apucat de la bătrâni". "Nu trebuie să te scârbeşti, moş Gheroghe. De vreme ce mai-marii Bisericii noastre au găsit cu cale, că sărbătorile trebuie mutate, apoi se vede că aşa a trebuit să facă!" "Ei trebuia!" "Oare crezi că numai dumneata ai frică de Dumnezeu; iar prea Sfiinţiile lor s-au lepădat de învăţăturile Mântuitorului"? "Nu zic asta, dar vezi, măi Neculai, nu-mi intră mie-n cap, cum de-a fost bine pân-acum; iar de acum nu mai e bine ce-a fost!?" "Apoi, moş Gheorghe, asta-i din pricină că a fost la mijloc o socoteală greşită, care durează de şaisprezece sute de ani". "Aşa-i de veche?!..." "Da, moşule!... La început nu s-a băgat de seamă, că era greşeala mică de tot. Pe măsură însă ce timpul trecea, an cu an, socoteala cea greşită de la început, a furat din măsura vremii treisprezece zile; căci doar ştii că picătură cu picătură se face lac". "S-o fi făcând, dar eu nu-nţeleg despre ce greşeală e vorba şi nici ce vrei să-mi spui cu cele treisprezece zile?" "Dacă-i vrea să m-asculţi o leacă, te-oi lămuri şi eu, cum ne-a lămurit şi pe noi profesorul". "Ei, te-ascult, spune"!

"Dumneata ai vie, moş Gheroghe, nu-i aşa?.. şi scoţi dintr-însa câte o leacă de vin?!..." "Aşa e!" "Să zicem că ai un vas de douăzeci de vedre, pe care vrei să-l umplui cu vin dintr-alt butoi mai mare. Dumneata ştii hotărât că-n vasul cel mic încap douăzeci de vedre-n cap. Iei o cofă de-o vadră şi-ncepi să torni cu ea vin din butoiul cel mare. Când ajungi la a optusprezecea cofă, bagi de seamă că butoiaşul cel mic s-a umplut. N-ai să te miri?" "Bine-nţeles...; căci eu ştiam că trebuie să torn douăzeci de cofe". "Ei, din ce pricină crezi dumneata că s-a umplut vasul numai din optsprezece cofe şi nu din douăzeci?" "Se vede treaba c-a fost cofa mai mare de-o vadră". "Vezi bine că asta a fost pricina... Să mai luăm acum şi altă pildă!" "S-aud!" "Mătuşa Maranda ţese pânză multă, nu-i aşa?" "Ce să facă, sărmana? Ţese şi vinde ca să mai scoată şi ea ceva de cheltuială, că viaţa e grea". "Ei să zicem că s-a dus la târg cu-n val de pânză de o sută de metri, să-l vândă. La măsurătoare ea n-a băgat de seamă că băţul negustorului e mai lung decât un metru c-o grosime de deget. Ce crezi?... Cu metrul negustorului o să-i mai iasă tot o sută de metri de pânză?" "Vezi bine că nu! O să-i iasă lipsă". "Iată dar cum o măsură falsă, te poate înşela?" "Văd, dar nu-nţeleg ce-are a face pânza şi cofa cu sărbătorile? D-aia lasă-mă mai bine să plec că am o sumă de treburi!" "Mai ai puţină răbdare, c-o să-ncepi să-nţelegi!" "Ei zi, dar mai pe scurt, c-am pierdut o grămadă de vreme".

"Mântui îndată, numai te rog să-mi mai răspunzi la vreo două întrebări... Pe ce timp te scoli dimineaţa?" "Apoi vara mă sculam cum se crăpa de ziuă, că de... atunci e treabă mai multă. Acum treburile s-au mai uşurat şi mă scol şi eu când începe să răsară soarele?" "Da de unde ştii când răsare?" "Apoi am şi eu un ceas de-ală cu sonerie, şi-l pun să mă deştepte tocmai la şase, odată cu răsăritul soarelui". "Şi merge bine ceasul dumitale?" "C-am rămâne în urmă uneori!" Ia să zicem, moş Gheorghe, că ceasul dumitale ar rămâne în urmă c-un sfert de oră în fiecare zi; şi dumneata nu l-ai mai îndrepta niciodată!" "Ei, să zicem". Dumneata îl potriveşti de cu seară, să te trezească la şase dimineaţa. A doua zi se cheamă că te-ai sculat odată cu răsăritul soarelui?" "Păi, dac-am zis că soarele răsare la şase şi eu m-am deşteptat după ceasul meu, bine-nţeles că soarele răsărise c-un sfert de ceas mai înainte de a mă deştepta eu". "Dar peste două zile, ce posnă o să-ţi facă ceasul?" "O să mă trezească la o jumătate de oră după răsăritul soarelui!" "Foarte bine!... Dar după patru zile?" "După patru zile o să mă scoale cu patru sferturi de oră

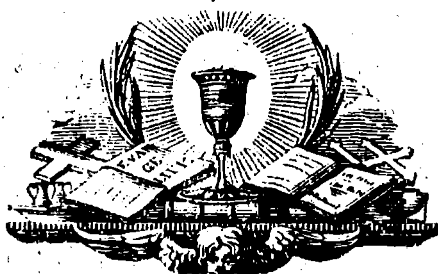
mai târziu după răsăritul soarelui!" "Adică un ceas de întârziere!... Văzuşi? Ei şi dacă te-ai ţine aşa mereu tot după ceasul dumitale, fără să-l mai îndrepţi niciodată, ce s-ar întâmpla?" "Apoi, după cât văd, n-ar trece nici douăsprezece zile şi m-aş scula la nămiezi, de m-ar râde tot satul". "Chiar aşa, moşule!"

- "Bine, bine...; dar tu mă porţi cu vorba şi nu-mi spui ce-i cu sărbătorile!" "Venim acuşi şi la sărbători... Ai putea să-mi spui, de ce prăznuim pe Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel vara, iar pe Sfântul Nicolae iarna?" "Apoi tu, nu ştii din Vieţile Sfinţilor, că Sfinţii Apostoli au fost ucişi vara, iar Sfântul Nicolae a murit iarna?" Va să zică toate sărbătorile le prăznuim în vremea când au fost ţinute de cei dintâi creştini?... Cele de vară, vara; cele de iarnă, iarna; şi aşa mai încolo". "Bineînţeles!" "Apoi cui datorăm noi cele patru timpuri ale anului?" "Cui?... Soarelui, că doar el trece într-un an prin cele douăsprezece zodii ale fiecărei luni, până le mântuie pe toate; şi iar le ia de la cap"... "Dar cum de ştim anume, ziua şi ceasul, când soarele intră în fiecare zodie?" "Apoi asta e treaba ălora cu ştiinţă de carte". "Ai văzut, moş Gheorghe?... Drept ai grăit!... Învăţaţii din vremea veche, au măsurat cu multă grijă timpul cât îi trebuie soarelui, ca să treacă prin toate zodiile. Dar cu toată băgarea lor de seamă, au greşit măsurătoarea cu douăsprezece minute mai mult pe an!" "Nu-i cine ştie ce greşeală... Ia, ca douăsprezece boabe de fasole la un sac!" "E drept, că la un an, nu e mare lucru; dar la doi ani, greşeala se face de 24 minute; la douăzeci de ani, se face de 4 ceasuri; la patru sute de ani se face de 3 zile; iar în şaisprezece sute de ani, de când ne luăm după măsurătoarea de atunci, s-au făcut 13 zile!"

"Aşa-a?!... Astea sunt cele 13 zile scoase din calendar?..." "Astea, moşule... Şi dumitale cum îţi pare că se leagă aceste 13 zile cu intratul soarelui într-o zodie?" "Apoi, după cât înţeleg eu, soarele a intrat în zodie cu 13 zile mai degrab de cum e socoteala noastră". "Chiar aşa e!" "Va să zică la fel cu umplutul butoiaşului mai înainte de a turna într-însul douăzeci de cofe; sau cu măsuratul pânzei babei Maranda, ori cu sculatul meu după soneria ceasului meu?!" "Aşa e!... Cred c-ai început să te dumireşti?" "Bine, m-am cam luminat eu, că m-ai pilduit cu pricepere, dar cum rămâne cu sărbătorile?" Ia, spune-mi moş Gheorghe, ce crezi c-ar fi fost cu vremea, dacă, nici acum, nici mai târziu nu s-ar fi îndreptat calendarul, mutându-se sărbătorile". "Eu cred c-am fi păţit ca Preotul care-a pierdut grăunţele puse de preoteasă în antereu, de şi-a pierdut bietul om răbojul praznicelor. Pe când prin satele vecine

trăgea clopotele de Sfânta Înviere, ei credeau că se află tot în post. "Ai văzut? îmi pare bine, moşule, că te-ai lămurit!" "M-am lămurit băiete!... Să trăieşti!... Dar să-mi spui mie de ce s-a început mutatul sărbătorilor cu Sfânta Paraschiva?" "Apoi nu tot trebuia s-o înceapă odată?" "Asa-i; dar cu sfinţii din cele 13 zile, ce s-a făcut?" "Aceia nu sunt Sfinţi mari. Totuşi Sfânta Biserica i-a prăznuit atunci şi pe ei, odată cu alţi Sfinţi mai mari; iar de-acum încolo, îşi au fiecare ziua lor, ca şi mai-nainte". "Să te mai întreb un lucru şi mă duc!... Ceea ce-am făcut noi cu schimbatul calendarului, nu se cheamă că ne-am dat cu nemţii?... adică cu catolicii?" "Nicidecum, moşule! Înseamnă că ne-am dat cu adevărul şi dreptatea. Ei şi-au mutat sărbătorile lor încă de acum patru sute de ani; iar noi le-am mutat abia de curând. Încolo, ei rămân cu sărbătorile lor, noi cu ale noastre, ei îşi au tot sfinţii pe care i-au prăznuit până acum, iar noi, avem de asemenea sfinţii noştri, ortodocşi, rămaşi din strămoşi".

"Ei, rămâi cu bine, că plec!" "Umblă sănătos, dar să-mi spui ce ai de gând să faci cu părintele Vasile?"... "Ce să fac? Cum oi ajunge acasă mă duc drept la dânsul şi-i spun că m-am dat de partea sfinţiei sale, că are dreptate". Păi, bine, n-o să sară satul şi asupra dumitale?" "E-hei! Acum ştiu cum o să-i liniştesc pe oameni; bine că m-am lămurit eu!" "Să-ţi ajute Dumnezeu, moşule!" "Da, rogu-te, cu Paştele cum are să fie"? "Ei, cu Sfintele Paşti e altceva. Paştele se schimbă de la an la an şi se socoteşte după pascalie pentru fiecare an deosebit. Aici nu s-a întâmplat nici o greşeală. "Da?... Atunci e bine! Rămâi sănătos, fătul meu!" "Umblă sănătos moş Gheorghe şi spune multă sănătate la ai noştri!" "S-auzim de bine". "Să dea Dumnezeu!" (Gh. Gr. Ghiorghiu-Iaşi, din "Cartea Omului Matur").

SPIRITISMUL E MARE PERICOL

Spiritismul duce sufletele la pierzare

25. Am crezut în spiritism, m-am dus la cei ce grăiesc cu morţii?

Spiritismul, pretinsa grăire cu morţii a unor înşelaţi, e o născocire şi groaznică amăgire diavolească. Din vremurile străvechi, de când protopărinţii noştri, Eva şi Adam, au nesocotit cuvântul (porunca) Domnului şi au cedat amăgirii şarpelui-diavol, majoritatea oamenilor din toate vârstele şi ramurile societăţii, ascultă şi slugăresc mai mult pe diavolul, decât pe Dumnezeu. Dumnezeu, Care ne-a zidit, ne-a făcut şi ne face pururea bine, înzestrându-ne cu felurite bogăţii spirituale şi materiale, e hulit de mulţi; iar diavolul, care pururea a adus şi aduce foarte mult rău în lume, e slugărit de mulţi. Adeseori în case, prin ogrăzi şi grădini, prin ţarini, prin tramvaie, prin trenuri şi în maşini, pe drumuri şi străzi, peste tot locul, auzim oameni, femei şi copii, suduind cele Sfinte, dând diavolului: lucruri, animale, pe aproapele, copii, fraţi, ba chiar şi pe părinţii lor, zicându-le: "Fire-ar... lua-l-ar... duce-s-ar.. băga-s-ar..." Aceste cuvinte de hulă asupra celor Sfinte şi de dăruiri diavolilor, arată depărtarea de Dumnezeu a majorităţii lumii şi robirea ei diavolilor (Apc. 13). Rupturile din Biserică, d. p. ereziile şi mai ales spiritismul şi francmasoneria, sunt o urmare a primirii peceţii lui Antihrist. Aceştia nemulţumindu-se cu Hristos (ca şi odinioară israeliţii), alergă la închinări străine: descântece, ghicitorii, vrăji, farmece, spiritism, vorbirea cu morţii, la diferitele idolatrii drăceşti, pentru care cad în groaznică afurisanie şi tăiere de la Biserica lui Dumnezeu (Ieş. 32; F. Ap. 7, 40-43; Apc. 9; 16).

Această lucrare satanică, înşeală minţile necredincioşilor şi ale creştinilor care nu se supun legilor lui Dumnezeu. Cei ce se amăgesc, crezând că sufletele repausaţilor sunt lăsate de Dumnezeu să umble fără de nici un rost, sunt înşelaţi de diavolul. Asta-i

înşelăciunea diavolului, care umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită (1 Petru 5, 8; comp. Iov. 1, 2). *"Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu"* (Înţ. Sol. 3, 1-9); iar ale păcătoşilor sunt în temniţele infernului, a cărui cheie este tot în mâna lui Dumnezeu (Apc. 1, 18; 3, 7; Iov. 12, 14; Is. 22, 22; 20, 1-7). Sufletele repauzaţilor, deci, nu-s lăsate a umbla fără de nici un rost pe pământ, şi cu atât mai mult nu-s la cheremul oricărui terchea-berchea.

Dumnezeu vrând ca oamenii să nu se mai înşele cu această lucrare diavolească, a poruncit: *"... Să nu te deprinzi a face urâciunile pe care le fac popoarele acestea (idolatre). Să nu se găsească la tine de aceia care trec pe fiul, sau pe fiica lor prin foc, nici prezicător sau ghicitor, sau vrăjitor sau fermecător. Nici descântător, nici chemător de duhuri, nici mag, nici de cei ce grăiesc cu morţii. Căci urâciune este înaintea Domnului, tot cel ce face acestea... Prooroc din mijlocul tău şi din fraţii tăi ca şi mine, îţi va ridica Domnul Dumnezeul tău, pe Acela (Iisus Hristos) să-L ascultaţi". "Să nu alergaţi la cei ce cheamă morţii, şi pe la vrăjitori să nu umblaţi şi să nu vă întinaţi cu ei. Numai Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru"* (2 Lege 18, 9-12, 15; Lev. 19, 31).

"Dacă vi se va spune - zice Domnul poporului Său prin Isaia - *de cineva; "Întrebaţi pe cei care cheamă morţii, şi pe cei ce grăiesc din pântece", să le răspundeţi: "Oare nu se cuvine poporului să alerge la Dumnezeul său? Să întrebe oare pe morţi, pentru soarta celor vii"?* (Is. 8, 19-20; 19, 3).

Dumnezeu-Cuvântul este Puterea creatoare şi Lumina necreată, *Care luminează şi sfinţeşte pe tot omul ce vine în lume,* prin apropierea de El cu credincioşie. El este principiul binelui, frumosului, adevărului, vieţii şi statornicei fericiri vremelnice şi veşnice (Ioan 1, 9-14). Diavolul e o creatură decăzută, prinţul răului, al întunericului, al nefericirilor şi al distrugerii (Lc. 10,18; comp. Is. 14, 12-20. Apc. 12; 13; 19, 19-20; 20). Căderea unora din îngeri şi intrarea răului fizic şi moral în lume, prin amestecul îngerului căzut, e o credinţă universală a lumii de pe pământ.

Protopărinţii noştri Adam şi Eva, creaţi de Dumnezeu şi aşezaţi în Raiul pământesc, lăsându-se înşelaţi de diavolul, cu deşarta nădejde de a se mări, adică a se face ca Dumnezeu, 1) au împlinit un fapt de credinţă către dracul, punându-se sub epitropia lui; 2) au săvârşit un fapt de renunţare şi nesupunere formală către Dumnezeu, Creatorul lor; 3) s-au schimbat trupeşte şi moraliceşte prin păcatul lor, căzând într-o stare jalnică, necunoscută de ei, care le producea surprindere şi ruşine. De atunci toată omenirea

e plecată la rău, din copilăria ei (Fac. 6, 5-19; 8, 21). Diavolul pururea înşeală pe oameni în două feluri: 1) Prin credinţa în el cu felurite slujiri idoleşti, şi 2) prin tăgăduirea existenţei lui. Acestea-s două curse infernale, cu care prinde sumedenii de oameni şi-i aruncă în iadul vremelnic şi veşnic.

Diavolul e un adversar de moarte al creştinismului, de care trebuie a se păzi fiecare creştin, deoarece e foarte viclean, mincinos, ademenitor, convingător permanent. El e cu atât mai de temut, atunci când ia forma de apostol, apărător al credinţei şi a Legilor Divine, cum lucrează mocnit prin eretici, sectari şi schismatici (Vezi V. Sf.). Dar şi pe calea credinţelor deşarte, a vrăjitoriilor şi a spiritismului, face multe pustiiri în lume.

Spiritismul a prăbuşit în pierzare pe Saul, Împăratul Israeliţilor

Sfânta Scriptură ne arată că, odinioară Saul fiind ales şi uns împărat peste cele 12 seminţii ale lui Israel, prin neascultarea lui, a depărtat Duhul Domnului de la el şi un duh rău, trimis de Dumnezeu, venea şi-l chinuia. Atunci David cântând cu harfa îl gonea şi Saul se simţea mai uşor, mai liniştit (1 Împ. 14, 14-15; 16, 28). Saul cade în alte păcate mai grele şi urmăreşte cu moartea pe binefăcătorul său David. Filistenii s-au pornit cu taberele lor contra lui Israel, Saul a fost cuprins de frică şi un groaznic cutremur i-a zguduit inima. El a întrebat pe Domnul, dar Domnul nu i-a răspuns nici prin vise, nici prin urim, nici prin Prooroci; Dumnezeu îl părăsi definitiv. Astfel părăsit, duhul răului pune desăvârşit stăpânire pe fiinţa lui Saul, şi-l împinge a alerga la spiritism. Deşi el îndepărtase pe toţi vrăjitorii şi grăitorii cu morţii, ca pe nişte urâciuni blestemate de Dumnezeu, fiind însă împins de diavolul ce-l stăpânea, zice slugilor sale: *"Căutaţi-mi o femeie care să*

Saul a murit (ucigându-se) pentru nelegiuirea sa pe care o făcuse înaintea Domnului, nepăzind cuvântul Lui şi alergând la o vrăjitoare cu întrebarea sa. Şi nu a căutat pe Domnul. De aceea a şi fost el omorât şi domnia a fost dată lui David, fiul lui Iesei (1 Par. 10, 13-14).

cheme morţii, ca să mă duc s-o întreb". Slujitorii lui i-au zis: *"Iată că, în En-Dor este o femeie care cheamă morţii"*. Atunci Saul s-a schimbat, a luat alte haine şi a plecat cu doi oameni. Au ajuns la femeia aceea, noaptea. Saul i-a zis: *"Spune-mi viitorul, chemând un mort şi scoală-mi pe cine îţi voi spune"...*

"Scoală-mi pe Samuil". Când a văzut femeia pe Samuil a scos un ţipăt mare...

Samuil a zis lui Saul: "Pentru ce m-ai tulburat, chemându-mă?". Saul a răspuns: "Sunt într-o mare strâmtorare: filistenii îmi fac război şi Dumnezeu s-a depărtat de la mine, nu mi-a răspuns nici prin Prooroci, nici prin vise, şi te-am chemat să-mi arăţi ce să fac". Samuil a zis: "Pentru ce mă întrebi pe mine, când Domnul s-a îndepărtat de la tine şi S-a făcut vrăjmaşul tău? Domnul îţi face aşa cum îţi vestisem din partea Lui; Domnul a rupt împărăţia din mâinile tale şi a dat-o altuia, lui David. N-ai ascultat de glasul Lui, de aceea îţi face Domnul aşa, astăzi. Şi chiar Domnul va da pe Israel împreună cu tine în mâinile filistenilor. Mâine, tu şi fiii tăi, veţi fi împreună cu mine, şi Domnul va da tabăra lui Israel în mâinile filistenilor" (1 Samuil 28, 7-19).

Această prezicere s-a şi întâmplat în acelaşi fel în acelaşi răstimp vestit de vedenia cu chipul lui Samuil.

"Filistenii s-au bătut cu Israeliţii şi aceştia au fugit de filisteni şi au căzut ucişi pe muntele Ghelboa. Filistenii au ajuns pe Saul şi pe fiii lui şi au *ucis pe Ionatan, pe Aminadab şi pe Melchişua, fiii lui Saul. Lupta contra lui Saul ajunsese cumplită şi arcaşii îl loviră pe acesta, care fu greu rănit. Atunci a zis Saul purtătorului de arme al său: "Trage-ţi sabia şi mă străpunge cu ea, ca să nu vină aceşti netăiaţi împrejur, să mă ucidă şi să-şi bată joc de mine". Purtătorul de arme însă n-a voit, căci se temea cumplit. Atunci Saul şi-a luat sabia şi s-a aruncat în ea. Văzând purtătorul de arme că Saul a murit, s-a aruncat şi el în sabia sa şi a murit cu el".*

"Astfel au murit, în acelaşi timp şi în aceeaşi zi, Saul şi cei trei fii ai lui, cel ce-i purta armele şi toţi oamenii lui" (1 Regi 31, 1-6).

Dar motivul acestei pedepse este următorul: "Saul a murit pentru că s-a făcut vinovat de fărădelege faţă de Domnul, al Cărui cuvânt nu l-a păzit, şi pentru că a întrebat şi a cerut sfat, celor ce cheamă morţii" (1 Cronici 10, 13-14).

Drept urmare, dacă Saul n-a putut primi răspuns de la Domnul pe căi binecuvântate şi îngăduite, adică prin vise, prin urim, sau prin Prooroci, este de la sine înţeles, că nu prin căi neîngăduite ar fi putut căpăta lumina lui Dumnezeu.

Deci, prevestirea care i se făcuse de către acea vedenie cu chipul lui Samuil, prin mijlocirea unei vrăjitoare, sau prin limba ocultiştilor de azi, a unui "medium", a fost în realitate o lucrare diavolească. Şi totuşi prevestirea s-a împlinit întocmai, falsificându-se lucrarea lui Dumnezeu.

De îndată ce Saul, care era vinovat pentru atâtea fărădelegi, a căzut în grava ispită de a vorbi cu morţii, de a practica necromanţia, atât de înrudită cu spiritismul modern, de care se fac vinovaţi şi atâţia din fraţii noştri - ademeniţi de mirajul unor fenomene "oculte" - de bună seamă că Satana l-a stăpânit şi mai îndeaproape pe Saul, putând dispune de viaţa lui, prin voia lui Dumnezeu, şi pentru călcarea poruncii pe care a dat-o Domnul. Cât despre faptul că vedenia lui Samuil era în realitate o nălucire satanicească, iată ce susţine Sfântul Grigore de Nissa, în epistola sa despre pitonisă (a).

"Cu privire la Samuil, unora din cei dinainte de noi le-a plăcut să socotească drept adevărată evocarea sufletului lui Samuil de către acea vrăjitoare; eu însă având în vedere prăpastia pe care Evanghelia o înfăţişează cu atâta tărie, între cei răi şi cei buni, după cum a zis Patriarhul (Avraam) sau, mai degrabă, Domnul Patriarhului - încât este cu neputinţă celor osândiţi să se suie la odihna celor drepţi (b); iar celor Sfinţi să coboare la ceata celor răi - nu accept că ar fi adevărate astfel de păreri, fiind învăţat să cred că numai Sf. Evanghelie e demnă de crezare. Aşadar, fiindcă Samuil e mare între Sfinţi, iar vrăjitoarea e o persoană blestemată, deoarece vrăjitoria e un lucru blestemat, nu cred că Samuil, care stă într-o astfel de odihnă, ar fi străbătut - nici de voie, nici fără de voie - acea prăpastie de netrecut către cei nelegiuiţi; fără de voie, căci n-ar fi putut demonul ca să străbată prăpastia şi să strămute pe Sfântul aşezat în ceata celor Sfinţi; iar de voie n-ar fi făcut aceasta, prin aceea, că nici n-ar fi voit şi nici n-ar fi putut să se amestece cu cei răi. Căci celui ce este între cei buni, nu-i este cu voia strămutarea de la cele în care se află, la cele potrivnice. Dar chiar dacă cineva ar admite că ar fi voit, natura prăpastiei, însă, nu permite trecerea.

(a) Trad. de d. dr. Ene Branişte după textul grecesc din Migne P. G. Tom. XLV. col. 108-113, după M. M. pg. 88-101. (b) E vorba, bineînţeles, de neputinţa în care se află un suflet osândit de a se ridica prin propriile sale puteri la odihna drepţilor. În această privinţă, învăţătura sobornicească a Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, despre posibilitatea schimbării în mai bine a stării sufletelor din iad, prin puterea mântuitoare a rugăciunilor Bisericii însăşi, este categorică.

Ce socotim noi deci despre aceasta? Duşman al firii omeneşti este vrăjmaşul obştesc a toate, căruia tot gândul şi toată râvna îi este să rănească pe om chiar la inimă. Dar ce altă rană împotriva oamenilor e mai mare, ca aceea de a-i îndepărta de la Dumnezeu, Făcătorul de viaţă, şi a trece de bună voie la pieirea morţii? Pentru că cei iubitori de ele trupeşti au râvna de a avea încă din această viaţă o oarecare cunoştinţă despre cele viitoare, prin care ei nădăjduiesc, fie înlăturarea celor rele, fie dobândirea celor plăcute; de aceea, ca să nu se îndrepte oamenii spre Dumnezeu, înşelătorul neam al demonilor, a născocit o sumedenie de chipuri de cunoaştere a viitorului; augurii, ghicire prin simboale, oracole, aruspicii, necromanţia, extazul demonic, posedările, inspiraţiile şi altele multe de acestea. Şi orice fel de ghicire din vreo înşelăciune ar socoti cineva că e adevărată, acel înşelător demon apare spre îndreptăţirea înşelătoarei păreri a celui amăgit.

Deci, o specie a înşelăciunii acesteia era şi aceea a ventrilogilor, a căror vrăjitorie se credea că are puterea de a atrage sufletele celor răposaţi iarăşi la viaţa de mai înainte. Fiind deci Saul în deznădejdea salvării, deoarece toţi străinii se ridicaseră cu război împotriva sa, şi venindu-i ideia că Samuil l-ar putea învăţa vreum mijloc de scăpare, demonul ce sălăşluia în ventrilogă şi care înşela de obicei pe acea femeie, se înfăţişă în ochii femeiei ca o umbră în diverse chipuri, deoarece nimic nu-i apărea lui Saul din cele ce vedea femeia. Căci îndată ce se apuca de vrăjit, se şi iveau spectrele în ochii femeiei, iar demonul crea credinţa că, apariţiile acelea sunt reale (adevărate). Şi mai întâi, faptul că persoana lui a fost ghicită, deşi era travestit sub exteriorul hainei, mai ales aceasta a făcut pe Saul să creadă, că femeia nu se poate înşela în nimic, odată ce haina lui particulară, cu care se înfăţişa, nu derutase puterea vrăjitorească. Spunând deci că ea vede nişte zei coborând şi un om drept îmbrăcat în manta, cum ar putea oare stabili slujitorii ştiinţei ceea ce este istoric? Căci dacă într-adevăr, Samuil este cel văzut, atunci şi ceilalţi văzuţi de vrăjitoare, sunt într-adevăr zei. Dar Sf. Scriptură numeşte pe demoni, zei:

"Căci toţi zeii neamurilor sunt demoni" (Ps. 95, 5), deci ar putea fi şi sufletul lui Samuil cu demonii? Doamne, fereşte! Ci, demonul care se arată totdeauna (de obicei) vrăjitoarei, a luat cu el şi alte duhuri, ca să înşele, atât pe femeie cât şi pe Saul cel amăgit de ea; şi a făcut ca demonii să fie socotiţi zei de către ventrilogă, iar el însuşi (demonul s-a dat drept persoana căutată a lui Samuil şi) a simulat glasul aceluia, şi - pe cât era posibil să se creadă din

aparenţe - a dat răspunsul aşteptat din înlănţuirea faptelor, în chip de profeţii. A mărturisit însă - deşi fără să vrea - adevărul, că e demon, zicând că: "Mâine, tu şi Ionatan cu mine..." (1 Împ. 28. 19). Căci dacă într-adevăr ar fi fost Samuil, cum ar fi suferit să stea alături de el, unul încercat cu toate răutăţile? Ci e limpede, că, în locul lui Samuil apărând demonul acela rău, n-a minţit zicând că el va fi cu Saul.

Iar dacă Sf. Scriptură zice că: "Şi a zis Samuil...", să nu neliniştească pe cititor cuvântul acesta, ci să înţeleagă: *"Cel ce era socotit Samuil"*. Căci găsim pretutindeni în Sf. Scriptură obiceiul, de a se pune ceea ce se pare, în loc de ceea ce este; aşa de exemplu cazul cu Balaam, care zice odată că: *"Voi auzi ce va vorbi în mine Dumnezeu..."* (Num. 22, 17); dar, după acestea zice că: *"Ştiind Balaam că era plăcut lui Dumnezeu să nu blesteme pe israeliţi, n-a mai plecat - ca de obicei - în întâmpinarea ghicitorilor"*; căci cel neprevenit şi aici ar crede că adevăratul Dumnezeu îi vorbeşte lui Balaam. Într-adevăr, contextul arată că Sf. Scriptură a numit astfel pe cel socotit de Balaam, Dumnezeu, iar nu pe Cel ce este într-adevăr Dumnezeu. Aşa dar, şi aici, cel crezut Samuil, simula vorbirea adevăratului Samuil, deoarece demonul imita foarte bine profeţia, ghicind cele posibile" (a).

Manifestări drăceşti în lume, prin vrăjitorii

Despre feluritele semne şi false minuni pe care le poate întreprinde puterea Satanei, găsim diferite exemple şi în Sfânta Scriptură. Iată un caz: Când Dumnezeu a voit să scoată pe poporul lui Israel din robia Egiptului, a dat putere mare, făcătoare de minuni, lui Moisi şi lui Aaron. Deci, ducându-se aceşti Prooroci la Faraon pentru a-i întoarce inima neînduplecată, îi face acestuia diferite semne de groază, care totuşi nu-l clintesc din împietrirea lui. Astfel, Aaron şi-a aruncat toiagul înaintea lui Faraon şi înaintea slujitorilor lui; şi toiagul s-a prefăcut într-un şarpe. Dar Faraon a chemat pe nişte înţelepţi şi pe nişte vrăjitori, şi vrăjitorii Egiptului au făcut şi ei la fel prin vrăjitoriile lor.

"Toţi şi-au aruncat toiegele şi s-au prefăcut în şerpi". Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu apele râului, pe care Aaron le-a prefăcut cu toiagul, în sânge. Dar "vrăjitorii Egiptului au făcut şi ei la fel, cu vrăjitoriile lor" (Ieş. 7, 11-12).

Deosebit de preţioasă ne este în această privinţă şi povestirea Sf. Ciprian, filozoful din Antiohia Siriei, care, înainte de a se fi

(a) Trad. de dr. Ene Branişte după textul grecesc din Migne P. G. Tom, XLV. col. 108-113, după M. M. pg. 88-101. ss.

convertit la creştinism, a fost unul dintre cei mai mari vrăjitori de pe timpul împărăţiei lui Decie.

Ca mare preot al zeităţilor Olimpului şi mare fermecător şi pierzător de suflete, ajunsese prieten credincios al stăpânitorului iadului, cu care singur, faţă-n faţă a vorbit şi de cinste mare de la dânsul s-a învrednicit". De care lucru Sfântul a mărturisit, zicând: "Să mă credeţi pe mine ca pe acela ce singur pe diavolul l-am văzut, pentru că prin jertfă l-am rugat pe el şi l-am sărutat şi am grăit cu dânsul şi cu acei care sunt la dânsul mai mari şi m-au iubit şi mi-au lăudat înţelegerea mea. Un pâlc de draci mi-a dat spre slujba mea. Chipul lui era ca o floare de iarbă şi capul lui era încununat. Iar când se întorcea încoace şi încolo, se cutremura tot locul acela şi mulţi stăteau lângă scaunul lui cu felurite rânduieli".

Meşteşugurile diavoleşti ale lui Ciprian, erau într-adevăr mai presus de orice închipuire.

Aflăm astfel, din "Vieţile Sfinţilor", că Sf. şi marele Mucenic Ciprian, în timpul slujirii lui idoleşti, se deprinsese a schimba văzduhul, a porni vânturi, a slobozi tunete şi ploi, a tulbura valurile mării, a aduce vătămări şi răni asupra oamenilor". Spre învăţătura drăcească se îndeletnicea câte 40 zile în post, şi după apusul soarelui mânca, dar nu pâine, nici altă hrană, ci numai ghindă de stejar. S-a desprins să facă fel de fel de vrăji şi de năluciri "până şi pe morţii din morminte făcându-i să grăiască".

"Pe mulţi i-a învăţat la relele vrăji ale sale: pe unii a zbura prin văzduh, pe alţii a înota în luntre pe nori, pe alţii i-a făcut a umbla pe ape, şi mulţi la dânsul alergau întru nevoile lor, fiindcă le ajuta cu drăcească putere de care era plin".

"Prin farmecele lui, diavolul s-a prefăcut în chipul fecioarei Iustina şi aşa a mers la Aglaid, cel care în zadar o iubea pe Iustina, ca să i se pară lui că este Iustina. Aglaid a sărit de negrăită bucurie şi alergând la ea, a cuprins-o şi o săruta, zicându-i: "Bine ai venit la mine, prea frumoasă Iustino"... "Iarăşi Ciprian a pus pe acela, chip de pasăre şi făcându-l ca să zboare prin văduh, l-a trimis la casa Iustinei, ca să poată zbura prin fereastră în camera ei. Şi chiar Chiprian s-a prefăcut în femeie şi în pasăre. Mai apoi, el a adus ispită Iustinei şi asupra caselor tuturor rudeniilor, ale vecinilor şi ale cunoscuţilor ei, precum oarecând diavolul asupra dreptului Iov; le omora dobitoacele, pe slugile lor le lovea cu vătămări şi pe dânşii în necaz nemăsurat îi arunca. Apoi a lovit şi pe Iustina cu o boală, încât zăcea pe pat şi plângea maica sa pentru dânsa".

"Şi erau răni în dobitoace şi multe boli între oameni; şi a străbătut, prin lucrarea drăcească, auzul prin toată cetatea, pentru Iustina care i se împotriveşte lui..." (Vezi pe larg V. Sf. 2 oct.).

Îngerii şi diavolii cunosc cuvintele şi faptele oamenilor

Este ştiut că, precum îngerii buni cunosc toate cuvintele, acţiunile şi faptele oamenilor, tot astfel le cunosc şi îngerii cei răi. Sufletul fiecărui om e ca o antenă de radio, care prinde toate felurile de unde, spirituale şi Dumnezeieşti, angheliceşti şi diavoleşti. Fiecare om e slobod prin libera sa alegere, a învârti butonul aparatului său sufletesc, într-un sens ori în altul, din spiritualele posturi de emisiune". De ne vom osteni a prinde undele "posturilor de emisie Divină" primind insuflările Dumnezeieşti, vom trece şi vom fi pe teritoriul Împărăţiei lui Dumnezeu; iar de vom prinde şi ne vom însuşi undele sau insuflările ispititorilor diavoli, vom trece şi vom fi pe teritoriile împărăţiei întunericului, în raza infernală de acţiune a diavolului şi vom urma voinţei lui. Sfinţii şi Cuvioşii devenind vase alese ale lui Dumnezeu, primind insuflarea Duhului Sfânt, au pătruns adâncul Scripturilor Divine, au cunoscut gândurile şi tainele oamenilor şi au făcut anumite proorocii pentru prezent şi viitor.

De asemenea şi falşii prooroci, supunându-se stăpânirii diavoleşti, au făcut şi fac felurite prevestiri, ghicesc faptele şi păcatele oamenilor, vorbesc verzi şi uscate cu multă uşurinţă, fac multe semne şi minuni, desigur false, prin care produc sminteli în lume şi care periclitează mântuirea multora, ba chiar şi a unora din cei aleşi!

Privitor la aceasta, Sf. Ioan Damaschin zice aşa: "Nici îngerii lui Dumnezeu nici demonii nu cunosc cele viitoare; cu toate acestea, proorocesc. Îngerii proorocesc pentru că Dumnezeu le revelează şi le porunceşte să proorocească, pentru aceea se realizează toate câte spun ei. Dar şi demonii proorocesc; uneori pentru că văd cele ce se întâmplă departe, alteori prin conjunctură. Pentru aceea de multe ori mint şi nu trebuie crezuţi, chiar dacă uneori spun adevărul în chipul în care am arătat. Ei cunosc şi Sfintele Scripturi. Toată răutatea şi patimile necurate au fost născocite de ei. Li s-a îngăduit să ispitească pe om, dar nu au putere să forţeze pe cineva. Căci noi avem facultatea de a primi ispita sau de a nu o primi. Pentru acest motiv s-a pregatit diavolului şi demonilor lui, şi celor care îl urmează, focul nestins şi pedeapsa veşnică (Sf. I Damaschin "Dogmatica" o.c. pg. 65-66).

Satana lucrează meşteşugit a trage sufletele în pierzare

Mântuitorul ne arată clar căderea Satanei, zicând: *"Văzut-am pe Satana ca un fulger din Cer căzând"* (Lc. 10, 18). Satana căzut din cer, luptă pururea pe felurite căi a trage după sine în pierzare şi pe oameni, ba când poate chiar şi pe unii din cei aleşi. Una din multele curse drăceşti este şi "spiritismul" sau vorbirea cu morţii, prin care suprimă cuvântul Divin, dând celor înşelaţi cuvinte dubioase, inspiraţii satanice, sfaturi demonice, îmbrâncitoare la păgânism, în idolatrie cu care prăbuşeşte pe oameni în pierzare vremelnică şi veşnică.

Spiritul unui foarte distins pastor protestant (E. Bersier) ar fi glorificat legătura cu morţii, spunând mesagerului spiritist: "O, fraţii mei, ce mult rău au făcut învăţăturile noastre şi încă vor face de acum înainte, împiedicând frumosul avânt al spiritului spre lumină, *ţinând sufletul fixat de o veche carte*, de litera ei chiar, oprindu-i liberul exerciţiu al facultăţilor sale celor mai frumoase, oprind să vină şi să ceară vieţii însăşi, secretul său"!

Iată cum se vede copita măgarului! Diavolul vine şi spune, în numele unui om al Evangheliei, că Evanghelia este o piedică la slobozenie! Da, cu adevărat că ea este o piedică, dar nu la libertate, la mântuire; ci la pierzarea sufletului! Şi acestea se cheamă: "spirite superioare"! (I. Gr. Oprişan "Spiritismul" o.c. pg. 13-14). Aceasta o lucrează Satana şi prin purtătorii în zadar a numelui creştinesc, care opresc pe creştini a citi şi a cugeta ziua şi noaptea în Legea Domnului sau în Dumnezeieştile Scripturi şi Tradiţii Sfinte.

Diavolul lucrează prin credinţa reîncarnării pentru rătăcirea lumii

Reîncarnarea sufletelor este tot o învăţătură satanicească de obârşie păgână, a idolatrilor egipteni şi mai ales a budiştilor din Asia şi răsăritul Rusiei, cu scopul infernal de a prăbuşi pe oameni în pierzare, care spre deosebire de purgatorul catolicilor, susţinând că sufletele se reîncarnează în alte trupuri omeneşti, ba chiar şi în dobitoace, insecte, paraziţi, etc. (a).

Iată ce scrie un purtător de nume creştinesc, încurcat în mrejele spiritismului: "Dumnezeu, Fiinţa supremă, a creat toate spiritele, toate sufletele oamenilor, odată pentru totdeauna. De atunci ele se încarnează şi se reîncarnează mereu, până devin desăvârşite,

(a) Eus. Popovici Ist.Bis. univ. cart. I-a, o.c. pg. 69; S. Mehedinţi: "Poţi fi om deplin fără să fii creştin?" o.c. pg. 14 şi 15.

când rămân în sferele înalte, lângă ființa supremă. Astfel, zice el, spiritul lui Moise, Confucius, Socrate și ale altor oameni geniali, s-au reîncarnat de mai multe ori și au venit pe pământul nostru, în persoana lui Ilie, Isaia, Ieremia, Ioan Botezătorul, și așa mai departe.

În consecință, zic spiritiștii, și Domnul nostru Iisus Hristos nu a fost decât un spirit perfecționat prin mai multe reîncarnări. După învățătura acestor rătăciți, la fiecare zămislire a unui copil nou, se încinge o luptă grozavă între spiritele bune și cele rele, luptându-se care mai de care să intre în corpul noului zămislit, spre a veni iarăși pe pământ, să-i facă rotația, desăvârșindu-se prin mai multe renașteri" (Spiritismul o.c. pg. 17-18).

Deși spiritismul admite reîncarnarea sufletelor numai în corpuri omenești, deosebindu-se câtva de budism, dar este potrivnic Dumnezeieștilor învățături creștine, prin susținerea că unele suflete ispășesc în trupurile nevinovate ale noilor născuți, în care se reîncarnează, păcatele făcute de ele cu trupurile lor de mai-nainte, din care au ieșit. Dumnezeu arată clar că, fiecare om va fi răsplătit cu fericire sau osândă, după felul viețuirii sale pe pământ (Iov 26; 2 Lege 28; Iez. 18; Dan. 12, 1-3; Mt. 25; Ioan 5, 29; Apc. 22).

Insinuări demonice. "Un copil de 6 ani din Simla (India) a uimit pe cei din jurul său cu povestirile lui din viața sa anterioară". El pretinde că a trăit cândva în localitatea Poona și că părinții de atunci eru originari din Patan, un sat din statul Baroda... El a dat amănunte precise asupra locuitorilor unde a trăit, și spusele sale au putut fi verificate, când mama sa a vizitat, împreună cu dânsul satul "Patan". Aici copilul i-a arătat o casă, spunându-i că era proprietatea unchiului la care ședea pe atunci. Și aceste spuse au fost confirmate de actualii locatari ai casei. Deocamdată amănuntele asupra acestui caz curios se opresc aici.

Trebuie să relevăm însă că în ultimii ani s-au mai semnalat două, trei cazuri de același fel și în special interesant a fost acela al unei fetițe de vreo 10 ani, care începu într-o zi să spună că în ea s-a reîncarnat sufletul unei surori mai mare, moartă cu mulți ani în urmă. Amănuntele pe care le dădea această copilă asupra vieții aceleia - a cărei "reîncarnare" susținea că e - era de o precizie uimitoare, căreia nu i s-a putut găsi nici o explicație" (După ziarul "Universul" 13-IX-1937).

Iată cum diavolul pitonic, ce stăpânește unele persoane, lucrează pentru a îmbrânci sufletele din dreapta-credință, la idolatria budismului și în iad.

Spiritismul mascat cu unele forme bisericeşti, periclitează pe creştini

Spiritismul e cu atât mai periculos, cu cât se aseamănă mai mult cu creştinismul. Periculos, deoarece numai o minte ageră şi studiată, poate să-l recunoască în rătăcirea lui, pe care o ascunde sub mantia de lumină, furată din biserica creştină. Sub această mantie, prin întuneric, clădeşte bisericuţe spiritiste, subminând, spre dărâmare, Biserica Mântuitorului.

"Mantia de lumină" a spiritismului părintele autor o vede în împrejurarea că spiritiştii fac adunările lor în camere, pe care le numesc "paraclise" şi care sunt împodobite cu icoane, candele, cruci, analoage, iconostase, şi la începutul şedinţelor se aprind lumânări, încât ai impresia că s-ar pregăti oficierea unui parastas. Se practică şi tămâierea, apoi se rostesc rugăciuni bisericeşti, ca: "Împărate Ceresc", "Tatăl nostru" şi se cântă cântări după melodia din biserică. Toate acestea se fac însă pentru ca să vină şi să intre în persoana numită mediu (medium) spiritul chemat, ca să aducă veşti din cer şi să facă profeţii pentru viitor.

Membrii cercului spiritist îşi fac şi semnul Crucii, ba ţin şi post pentru ziua de şedinţă. Îmbrăcaţi astfel în haina de lumină, ei sting uneori toate luminile, rămânând numai o luminiţă mică a unei candele, şi fiind întuneric, se cheamă un spirit din spiritele: 1) repausaţilor prieteni sau rude ale celor ce sunt în şedinţă; 2) ale marilor bărbaţi de stat (scriitori, miniştri, mitropoliţi); 3) spiritele sfinţilor... adică fac un lucru potrivnic învăţăturii descoperită de Dumnezeu în Sfânta Scriptură şi prin Sfânta Biserică. Noi ştim că Mântuitorul a refuzat bogatului din Evanghelie, dorinţa lui de a trimite pe săracul Lazăr în lume, spre a aduce veşti de acolo, spunând că au pe Moisi şi pe Prooroci (Lc. 16, 27-28). În al doilea rând, chemarea duhurilor morţilor fiind un obicei păgânesc, a fost oprit în legea veche a evreilor a-l practica. "*Să nu fie* - zice Sf. Scriptură - *nimeni care să întrebe pe cei ce cheamă duhurile... Nimeni care să întrebe pe morţi, căci ori cine va face acest lucru, este urâciune înaintea Domnului*". (Deutr. 18, 11-14; Diac. Gh. Ciocan "Lumini ce trebuiesc aprinse" o.c.).

E bine, ca spiritiştii care se consideră încă creştini, să părăsească cu desăvârşire spiritismul şi cursele lui spiritiste şi să comunice cu Dumnezeu, cu Iisus Hristos, cu Maica Domnului, cu Sfinţii Îngeri şi cu toţi sfinţii prin rugaciuni curate făcute în duh şi-n adevăr, prin citirea Dumnezeieştilor Scripturi, a Vieţilor Sfinţilor şi a Scrierilor Sfinţilor Părinţi, prin participarea la Sfin-

tele Slujbe, la Dumnezeiasca Liturghie şi primirea Sfintelor Taine, aşezate de Hristos şi administrate de Preoţii Bisericii Lui. Cei care rămân în credinţa şi frecventarea spiritismului, pierd dreptul de a se mai împărtăşi cu P.S. Trup şi Sânge al Domnului, timp îndelungat de 20 de ani.

Diavolul atacă şi tăgăduieşte religia prin spiritism. În Franţa s-a pus întrebarea, prin spiritism, lui Satana însuşi: "Ce trebuie a se crede despre existenţa dracului?" Şi răspunsul scrie: "Eu nu exist"; iscălit: "Satana". O altă întrebare adresată sufletului lui d' Alembert într-o chemare practicată de Cagliostro la Lady Mantz: "Se află o altă lume?" Şi răspunsul a venit: "Nu se află altă lume". Şi nu se găsea nimeni, zice cu această ocazie comediantul Fleury, pentru a-i răspunde: "Dacă nu se află altă lume, de unde vii tu?"

Mai mult, spiritele de la Cagliostro, până în prezent totdeauna s-au arătat foarte vrăjmaşe, faţă de oamenii bisericii, de orice religie revelată şi de toată nădejdea vieţii viitoare. Noi vom alege dintre miile de cazuri, acest curios specimen: M.C. La Roche-Heron, într-un articol publicat în 1854 despre mediile americane, sfârşeşte astfel istorisirea unei vizite ce el o făcu, cu un amic al său, doamnei Brown, fiind acolo şi doamna Fish: "Unica convorbire ce am avut cu spiritele, nu lipsea de a ne pricinui o oarecare tulburare, şi noi păstram tăcere. Doamna Brown ne invită atunci spre a verifica dacă acestea sunt sufletele bune a părinţilor noştri, întrebându-le despre faptele intime, necunoscute de mediuri şi de toţi cei de faţă. Ea ne zice chiar că, pentru a ne asigura contra oricărei bănuieli, noi putem a scrie chestiunile noastre şi a obţine răspunsul spiritelor, fără ca nici o persoană, din care erau de faţă, să fi citit sau ştiut despre ceea ce noi întrebăm. Noi rostim atunci aceste cuvinte cu voce tare: "Spiritul, voieşte el a da trei lovituri, când eu voi scrie pronumele mamei mele"? Apoi luând o hârtie, şi departe de toate privirile, noi am scris pe rând, cinci nume de botez, altele decât acelea ce le-am avut în vedere. Nici un răspuns. Noi scriem cea dintâi literă a pronumelui mamei noastre. Imediat cele trei lovituri se aud, înainte de a fi terminat cuvântul de scris.

"Noi punem asemenea pe rând cincizeci de chestiuni despre fapte, nume, date, ce ştiam că sunt necunoscute de acei care s-ar afla în America: Noi obţinurăm în chip neschimbăcios răspunsuri satisfăcătoare, fără nici o greşeală. Amicul nostru obţine de asemenea un număr foarte mare de răspunsuri adevărate, fără nici o greşeală. Apoi, căutând a străbate valul acestor fenomene, noi

întrebăm cu glas tare: "Sunteţi trimis de Dumnezeu?" "Da". "Nu sunteţi trimis de dracul"? "Nu". "Spiritul voieşte el a-mi spune care este cea mai bună religie"? (în acest moment noi observăm că doamna Brown părea viu contrariată). Noi continuăm: "Este cultul methodist? Cultul papist? Cultul (ortodox) catolic? Cultul presbyterian? Iudaismul? Islamismul?" Tăcere desăvârşită. Nici un răspuns, chiar negativ. Doamna Brown ne zice atunci că spiritele nu iubesc a fi întrebate despre religie, şi vecinul nostru pe jumătate nebun, luând la rândul său cuvântul, ne zice cu pasiune şi aproape cu turbare: "Ştiţi voi ce înseamnează această tăcere? Aceasta vrea să zică că toate religiile sunt rele. Nu este aşa?" adaugă el, ca şi cum s-ar adresa spiritelor, "că tot cultul este absurd"? Trei lovituri puternice se aud. "Este de ajuns de a asculta de sfaturile conştiinţei sale"? "Da". Fu răspunsul. "Este de ajuns de a asculta spiritele"? "Da". "Că orice religie care are preoţi este rea"? "Da". Unde este un papă este rea"? "Da". "Unde se află orice fel de miniştri este rea"? "Da! Da! Da!" (Ic. Strav.Şt. Ionescu "Amestecul dracilor..." o.c. pg. 136-140).

Toţi cei care stăruiesc în vicleşug şi în minciunării, care învaţă şi luptă cu minciuni contra adevărului Divin şi a Bisericii creştine ortodoxe, sunt nişte minciuno-învăţători, zizaniile vrăjmaşului creştinilor, fiii diavolului (Mt. 13, 39; Fac. 3, 1-5; Apc. 21, 8; 22, 15).

"Am văzut - zice Sf. Ioan Teologul în Apocalips - *(ieşind) din gura balaurului şi din gura fiarei şi din gura proorocului celui mincinos, trei duhuri necurate asemenea broaştelor. Că sunt duhuri ale dracilor care fac semne, care merg la împăraţii pământului si a toată lumea, ca să-i adune pe ei la războiul zilei celei mari a lui Dumnezeu Atotţiitorul"* (Apc. 16, 13-14).

Pe toţi aceia care, în cursul vremurilor formează cele trei camarile infernale, îi înfierează aspru Sf. Prooroci, Mântuitorul, Sf. Apostoli şi Păstorii-Dascăli ai Bisericii.

"Voi - zice Mântuitorul iudeilor şi tuturor minciuno-învăţătorilor - *din tatăl (vostru) diavolul sunteţi şi poftele tatălui vostru voiţi să faceţi. Acela ucigător de oameni a fost din început, şi întru adevăr n-a stat, că nu este adevăr într-însul. Când grăieşte minciună dintru ale sale grăieşte, că mincinos este şi tatăl ei"* (Ioan 8,44).

"Fiara... face pe toţi; pe cei mici şi pe cei mari, pe cei bogaţi şi pe cei săraci, pe cei slobozi şi pe cei robi, ca să le dea lor semn peste mâna lor cea dreaptă sau peste frunţile lor, că nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără numai cel ce are semnul sau numele fiarei, sau numărul numelui ei. Aici este înţelepciunea. Cel ce are

minte socotească numărul fiarei, că număr de om este, şi numărul ei: şase sute şase zeci şi şase" (Apc. 13, 16-18).

"Fiara a fost prinsă, şi cu ea proorocul cel mincinos care a făcut semnele înaintea ei, cu care a amăgit pe cei ce au luat semnul fiarei şi pe cei ce s-au închinat chipului ei. Vii s-au aruncat amândoi în iazărul cel ce arde cu piatră pucioasă" (Apc. 13; 19, 20).

Satana se preface în înger de lumină. Diavolul uneori se arată mascat sub chipul Îngerului luminii, al Sfinţilor, al Maicii Domnului, ba şi în chipul lui Iisus Hristos, spre a trage lumea în pierzarea lui.

Dl. N. Dumitru publică următorul caz din istorisirile scriitorului italian: Domenico Margiota, doctor în litere şi filozofie, fost francmason, ajuns pe treptele cele mai înalte, care vorbeşte de multe apariţii şi felurite înfăţişări ale diavolului: "La o şedinţă la care luau parte oameni culţi şi cu vază, venea Satana, luând chipul Maicii Domnului şi le comunica lucruri curioase. Un Preot, auzind de acest lucru chiar din gura scriitorului de mai sus, s-a dus şi el la o şedinţă de acelea, ca să vadă fantoma. A luat însă sub haina lui, Sfânta Împărtăşanie de pe Sf. Masă, fără a spune nimănui acest lucru. Spiritul a venit ca de obicei în chipul Sfintei Fecioare, cu copilul în braţe. Atunci Preotul s-a sculat în picioare şi scoţând Sf. Împărtăşanie din sân, a zis fantomei: "Spirite, dacă ai fi fost cu adevărat duhul Maicii Domnului nostru Iisus Hristos, se cuvenea să cădem la picioarele tale şi să ne închinăm ţie şi Copilului Sfânt; dar întrucât, noi creştinii nu credem lucrul acesta, ca duhul Sfintei Fecioare să vină la chemarea unor oameni păcătoşi şi să se distreze cu el, în Numele acestei Împărtăşanii, care este însuşi Trupul şi Sângele Fiului Ei şi Dumnezeului nostru, te conjur, să dispari dinaintea noastră şi să nu mai rătăceşti lumea cu înşelăciunile tale".

După aceste cuvinte, duhul cel rău a dispărut imediat, lăsând în cameră o flacără de foc, care s-a stis degrabă, o ceaţă şi o duhoare urâtă de smoală. Această întâmplare şi altele, l-au făcut pe autor să se lase de spiritism şi de francmasonerie, şi să se întorcă la religia lui Iisus Hristos, scoţând la iveală toate rătăcirile satanice ale francmasonilor şi spiritiştilor. Fapte şi întâmplări ca acestea de mai sus povestesc şi alţi spiritişti, care s-au întors la credinţa lui Hristos Domnul, cu o hotărâre neclintită, după ce s-au convins că şedinţele şi apariţiile acelea sunt lucruri sataniceşti.

Şarlatanie josnică în spiritism. În şedinţa unui cerc spiritist din Petrograd, spiritul materializat îi ordonă unei membre

domnişoare, care credea fără rezervă şi dogmaticeşte tot ce spunea spiritul, să-şi taie limba. Domnişoara s-a executat numaidecât, dar a murit curând în cele mai grozave chinuri. Mai pe urmă însă justiţia a descoperit complicitatea la acea crimă a tuturor membrilor acelui cerc spiritist, cu scopul de a moşteni averea imenesă a acelei nefericite domnişoare.

Iată, pentru ce Biserica noastră condamnă spiritismul, ca o ocupaţie dăunătoare sufletelor... (Glasul Monahilor 1-8, I, 1943).

Cercetaţi duhurile. Avva Varsanufie (sec.VI) prevenind pe creştini cum pot cunoaşte cursele diavolilor (amestecul dracilor în treburile omeneşti prin spiritism, etc.) şi a se feri de ele, zice: "Ia aminte, frate, că orice gând care vine fără a avea premergătoare liniştea şi smerenia, se strică, nu e de la Dumnezeu, ci din partea stângă. Domnul nostru vine cu linişte. Însă tot ce vine de la vrăjmaşul, vine cu tulburare şi răzvrătire".

Deşi spiritiştii au pretenţia că Domnul Hristos li se arată prin acele "odăiţe întunecoase," le pictează şi sfinţeşte icoane, creştinul luminat însă, nu cedează acelor curse, ştiind că Însuşi Mântuitorul ne-a prevestit să nu credem în acele năluciri satanice, zicând: *"Păziţi-vă de proorocii mincinoşi, care vin la voi în haine de oi (blânzi ca oile) iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori. După roadele lor îi veţi cunoaşte. Atunci se vor scula hristoşi mincinoşi şi vor da semne mari şi minuni, ca să amăgească, de va fi cu putinţă şi pe cei aleşi. Iată, mai-nainte am spus vouă. Deci de vor zice vouă: iată în pustie este, să nu ieşiţi, iată în cămări, să nu credeţi. Că precum iese fulgerul de la răsărit şi se arată până la apus, aşa va fi şi venirea Fiului Omului* (Mt. 7, 15; 24, 11, 24-27).

Ciudăţeniile spiritismului. Unii spiritişti spun pe lângă felurite pozne ale duhurilor cu care ei lucrează, că multe spirite ale morţilor înjură de acolo, cum au înjurat aici... Un protestant, de neam alsacian, care încercase să vorbească cu duhurile prin ajutorul unei mese, zice: "Duhurile mi-au spus aşa murdării, că am aruncat masa pe fereastră".

Altul, un vrednic reprezentant al nobilimii franceze, catolic după credinţa sa şi creştin model, a încercat să capete ştiri din lumea duhurilor prin mijlocul scrisului. Spiritele te fac să scrii sub imboldirea lor, şi aşa afli multe de la ele şi prin scris, nu numai prin ciocăniturile meselor. Dar ce să vezi? de sub condeiul acestuia, care scria din spusele duhului, au început să se depene alte murdării, încât omul cu condeiul în mână, s-a scârbit să prindă

pe hârtie atâtea porcării, şi a aruncat hârtia în foc.

Iată şi pe alt mărturisitor. Acesta era un pastor francez, care făcea spiritism. Era un bărbat bine cunoscut şi preţuit. Apoi el este acela care a spus: "Se găsesc duhuri rele cu grămada, câte vrei, mai cu seamă care să spună măscări. Pentru a avea împărtăşire cu un duh bun, uneori trebuie să aştepţi câte o săptămână întreagă"

Dar dacă este aşa, dacă între duhuri găseşti atâţia porci; dacă pe cel de treabă îl găseşti abia la o săptămână, atunci mai bine lipsă (de lucrarea spiritismului). Ducă-se pe pustii! (Arhim. I. Scriban, Glasul Monahilor, 28-II-1943).

Cei care s-au încredinţat spiritismului s-au pierdut. Unui om îi murise nevasta pe care o iubise mult şi era nemângâiat. Un prieten îl sfătui să recurgă la spiritism spre a se mângâia, căci va veni spiritul nevestei lui şi o să stea de vorbă cu ea. Dar în loc să se mângâie, mai rău îi ardea inima după soţia pierdută. La o şedinţă, omul a întrebat "spiritul" ce să facă spre a se consola, căci cu cât stă de vorbă cu spiritul, cu atât mai greu poate să uite durerea pentru pierderea nevestei iubite. Spiritul i-a spus ca să se însoare a doua oară şi se va consola, uitând pe nevasta dintâi. La auzul acestor vorbe, bietul soţ a protestat, zicând că nu face sacrilegiul acesta. Atunci spiritul i-a spus ca să se însoare, fără mustrare de conştiinţă, chiar cu femeia medium, cu care se făceau şedinţele spiritiste, şi va fi mângâiat, căci ea este un înger şi nu o femeie, şi repede o să uite nevasta dintâi". Omul a făcut după sfatul "spiritului" şi s-a însurat cu femeia indicată de spirit. Dar în loc de înger a văzut că e un diavol; şi în loc de mângâiere, omul a recurs la ştreang, curmându-şi viaţa.

Fapta aceasta şi altele, arată că nu era sufletul nevestei lui, care i-a dat sfatul să se însoare cu femeia aceea, ci diavolul, spre a-l duce la sinucidere, ca să-şi piardă sufletul (Amestecul dracilor. o. c.).

Spiritişti polonezi înnebuniţi şi sinucişi. Înaintea războiului acestuia am citit în ziare, cum un predicator din Polonia, făcând cu ai săi spiritism, în timpul şedinţei au înnebunit şi unii şi alţii s-au aruncat de la etaj jos, pirzându-se astfel cu o înfiorătoare şi cumplită moarte.

Jurnalele americane din felurite vremuri, de orice culoare şi opinie religioasă, arată felurite cazuri de nebunie simplă, nebunie drăcească sau chiar de îndrăciri a multor mediumi, ba chiar şi a multora din cei ce au luat parte la şedinţele spiritiste. "Cea mai

mare parte a mediilor, zice Baston-Pilat din 1 iunie 1852, devin fioroşi, idioţi, nebuni sau stupizi; şi chiar mulţi din auditorii lor. Nu trece o săptămâna când noi să nu auzim că oarecare din aceşti nefericiţi şi-au pus sfârşit zilelor prin sinucidere, sau că au intrat într-o casă de nebuni. Mediile prezentau adesea semne vizibile de deranjări în facultăţile lor mintale, şi unii semne, nu mai puţin sigure, de o adevărată stăpânire a dracului".

"Şase persoane au intrat în ospiciul de nebuni, în Indiana, în luna aprilie, din cauza relaţiilor lor cu *les spiritis rappings*" zicea *Courrier and Inquirer* din 10 mai a aceluiaşi an. Le *Horlad* din 30 aprilie raporta suicidul unui cetăţean din Utica, numit Junius Alcott, care s-a aruncat sub roata unei mori, într-un acces de nebunie produsă prin aceeaşi cauză. La Paris, multe persoane au fost apucate, de la marginea meselor învârtinde, de o nebunie care le-a dus la Bicâtre sau la Charenton; dar încă mult mai mulţi în case particulare de nebuni: Doamna Victor Hennequin a murit nebună; bărbatul său, care s-a făcut secretarul spiritului, vorbind prin intermediul unei măsuţe, a murit în urmă de nebunie drăcească (Amestecul dracilor, o. c.).

Dumnezeu văzând aceste infernale laţuri ale spiritismului, întinse lumii de şarpele-diavol, spre a o prăbuşi în iad după el, hotărăşte tuturor oamenilor a se păzi de spiritism. În acest scop, Dumnezeu opreşte cu desăvârşire spiritismul, ca şi vrăjitoria şi ghicitul: *"Să nu vrăjiţi nici să ghiciţi... Să nu alergaţi la cei ce cheamă duhurile morţilor, şi pe la vrăjitori să nu umblaţi şi să nu vă spurcaţi cu ei"* (Lev. 19, 26-31).

Cei ce merg la spiritişti se pierd. *"Dacă vreun suflet - zice Domnul - va alerga la cei ce cheamă morţii şi la vrăjitori, ca să desfrâneze în urma lor, Eu voi întoarce Faţa Mea împotriva sufletului aceluia şi-l voi pierde din poporul lui"* (Lev. 20, 6).

Cei care găzduiesc şi cercetează pe spiritişti, cad în osândă (2 Lege 18, 9-12; comp. 4 Împ. 21, 6; 2 Par. 33, 6). Spiritiştii, ca şi vrăjitorii, ghicitorii, în V. Test. erau daţi pierzării (Lev. 20, 27; comp. Ieş. 22, 18; 1 Par. 10, 13-14). Spiritiştii ascultă mai mult de şarpele diavol, ca Eva în Rai, decât de Dumnezeu (Fac. 3). Aceasta o arată şi Mântuitorul, zicând: *"Eu am venit în Numele Tatălui Meu şi voi nu Mă primiţi pe Mine, de va veni altul* (Antihrist, diavolul) *în numele său, pe acela îl veţi primi"* (Ioan 5, 43). Dar: *"nimeni nu poate sluji la doi domni"* (Mt. 6, 24). Aceasta văzând-o şi Sf. Ap. Pavel, zice: *"Mă tem, ca nu cumva precum şarpele a amăgit pe Eva cu vicleşugul său, tot aşa să nu se strice şi cugetele voastre de la curăţia cea întru*

Hristos. Căci dacă cel dintâi venit vă propovăduieşte un alt Iisus, decât Acela pe Care vi L-am propovăduit, sau luaţi un alt duh decât Acela pe Care l-aţi luat, sau altă evanghelie decât aceea pe care aţi primit-o, voi îngăduiţi foarte bine". (2 Cor. 11, 3-4; Fac. 3, 4; Ioan 8, 44-47).

Spiritismul este o înşelăciune diavolească; iar slujitorii şi adepţii lui sunt lucrătorii Satanei, precum şi alţi potrivnici ai bisericii lui Dumnezeu: *"Unii ca aceia sunt apostoli mincinoşi, lucrători vicleni, închipuindu-se întru Apostolii lui Hristos. Şi nu este de mirare; că însuşi Satana se preface în înger de lumină. Nu este dar lucru mare de se prefac şi slujitorii lui, ca slujitorii dreptăţii; cărora le va fi sfârşitul după faptele lor"* (2 Cor. 11, 13-15; comp. Filip. 3, 18-19; Efs. 6, 12).

Toţi cei care tulbură Biserica lui Dumnezeu, voind a răsturna Evanghelia lui Hristos, vestind altă Evanghelie afară de cea propovăduită de Apostoli, sunt prăbuşiţi sub anatemă (Gal. 6, 6-9). Cei care nu se leapădă de această înşelăciune diavolească a spiritismului, nu pot fi primiţi la Sfintele Taine, canonisindu-se ca şi vrăjitorii (Afurisanie pe 20 de ani).

"Iubiţilor! *Nu vă încredinţaţi oricărui duh; ci, cercetaţi duhurile ca să ştiţi dacă sunt de la Dumnezeu, fiindcă mulţi prooroci mincinoşi au ieşit în lume... Fiilor! ceasul cel de apoi este; şi precum aţi auzit că Antihrist vine, şi acum antihrişti mulţi s-au făcut, din aceasta cunoaştem că ceasul cel de apoi este. Dintru noi au ieşit, ci nu erau dintru noi, că de ar fi fost dintre noi, ar fi fost cu noi, ci au ieşit ca să se arate că nu sunt toţi dintre noi. Voi de la Dumnezeu sunteţi, fiilor, şi aţi biruit pe aceia; căci mai mare este Cela ce este întru voi, decât cela ce este în lume. Aceia din lume sunt; pentru aceea din lume grăiesc, şi lumea pe dânşii ascultă. Noi din Dumnezeu suntem; cel ce cunoaşte pe Dumnezeu, ne ascultă pe noi; care nu este din Dumnezeu, nu ne ascultă pe noi. Dintru aceasta cunoaştem Duhul adevărului şi duhul înşelăciunii"* (1 Ioan 4, 1; 2, 13-19; 4, 4-6).

Diavolul înşeală şi pe unii din cei aleşi

Sub această mască înşelătoare Satana a luptat şi înşelat nu numai creştini simpli, dar şi Sfinţi Cuvioşi... Cuv. Iacob părăsind lumea şi averea, s-a dus în pustie unde petrecea în privegheri, post şi rugăciuni. Mândrindu-se, însă, s-a înşelat de diavolul, care venind la el în chip de înger de lumină, l-a sfătuit să-şi grijească chilia, să aprindă candela, lumânări şi tămâieri, ca să primească pe Hristos, ce va veni noaptea să-i răsplătească cu multe daruri ostenelile. Monahul s-a încrezut în diavolul şi a făcut aşa. Pe la miezul nopţii a venit la el Antihrist, cu slavă şi strălucire multă.

Iacob deschizând uşa chiliei, s-a închinat lui, dar diavolul lovindu-l în frunte, a fugit înapoi. A doua zi Iacob a alergat la un bătrân ca să-i spună păţania. Bătrânul văzându-l, mai-nainte de a spune el, i-a zis: "Fugi de aici, că te-ai batjocorit de Satana". Plângându-şi Iacob mult timp greşeala, bătrânul l-a trimis la o viaţă de obşte, unde a făcut ascultare la bucătărie şi alte lucrări. Împlinindu-şi canonul cu credincioşie, i s-a dat de sus Darul facerii de minuni şi s-a mântuit în Domnul (Prolog 13 Aprilie).

Precum vedem şi aici, diavolul dă celor înşelaţi imbold de efort ascetic (post, priveghere, metanii, osteneli) de credinţă şi fapte bune, mai cu seamă acelora care dispun de o fire potolită, înfăptuind astfel o evlavie diabolică, cu care meşteşugeşte el a înşela chiar şi pe cei aleşi.

Amăgirea Sf. Cuv. Simeon Stâlpnicul. Diavolul, tatăl minciunii, cela ce urăşte binele şi nu face decât răul, ne mai putând suferi atâta sfinţenie, s-a prefăcut în înger luminos, şi într-o noapte, pe când mulţimea din împrejurimile stâlpului dormea, s-a arătat lui Simeon, cu cai şi căruţă de foc. Deci apropiindu-se dracul de dânsul, a cuvântat: "Ia aminte, Simioane, şi ascultă cele ce-ţi voi spune. Ai dus până acum o viaţă plăcută lui Dumnezeu, care cunoaşte toate înfrânările tale. Pentru aceea El te-a ales, prea fericitule, să săvârşeşti minuni: să vindeci pe cei bolnavi, să luminezi pe cei necredincioşi, să mângâi pe cei întristaţi, căci strălucit eşti prin fapte şi puternic prin cuvântul tău".

Simeon a răspuns: "Facă-se voia lui Dumnezeu". Satana urmă: "Deci socotindu-le toate, a venit pentru tine, o neprihănitule, ziua răsplătirii celei de apoi. Căci Dumnezeul cerurilor şi al pământului, Cel ce a pus vremurile şi anii întru a sa putere, şi împarte tuturor bunătăţile Lui, m-a trimis la tine, precum mă vezi, ca să te ridic la cer, întocmai ca altădată pe Ilie, vrednic fiind de o cinste ca aceasta".

Simeon a zis iarăşi: "Facă-se voia Domnului". "Vino deci, nepotolitule, şi nezăbovind, aruncă-te de sus în această caretă, ca în slavă să te închini Celui ce te-a zidit după Chipul şi Asemănarea Sa, şi să te vadă de aproape Heruvimii şi Serafimii, Proorocii şi Apostolii şi toţi Sfinţii şi Mucenicii din cer".

Iar Simeon, necunoscând înşelăciunea vrăjmaşului, a zis cu umilinţă: "Doamne, facă-se voia Ta cu mine păcătosul." Şi ridicând piciorul ca să păşească în caretă, cu mâna dreaptă şi-a făcut *semnul Sfintei Cruci*. Şi îndată diavolul s-a stins, împreună cu căruţa şi cu caii de foc, spulberându-se ca praful de vânt. Văzând Simeon

drăceasca înşelăciune, s-a spăimântat şi a plâns, socotind că harul lui Dumnezeu s-a tras de la dânsul. Iar piciorul cu care a voit să păşească în căruţă, şi l-a pedepsit în acest chip: un an întreg a stat numai în el. Diavolul zădărât de o asprime ca aceea, i-a lovit glezna cu o rană cumplită şi putrezindu-i carnea, au ieşit viermi, cum scrie şi ucenicul său Antonie.

Şi tocmai în vremea aceasta a venit la dânsul Vasilisc, mai mare peste Saracini, care vorbind multe cu Simeon, a crezut în Hristos. Şi cum sta el jos, lângă stâlp, a văzut un vierme căzut pe pământ, şi luându-l în mână a ieşit. Deci trimiţând Simeon după dânsul, l-a întrebat pentru ce a luat el viermele căzut din putredul lui trup? Iar Vasilisc deschizând palma, a aflat în ea un mărgăritar de mult preţ... (Vezi pe larg Viaţa Sfântului Simeon în luna Sept. ziua 1).

Sfinţii şi Cuvioşii se păzeau de amăgirile drăceşti

Experienţa pustnicească ne învaţă că Sfinţii şi toţi cuvioşii, păstrau totdeauna cea mai mare rezervă faţă de feluritele arătări. Ei refuzau a crede în spusele vedeniilor. Astfel, unui frate oarecare i s-a arătat diavolul într-o noapte, în chip de înger luminat, i-a zis: "Eu sunt Gavriil şi sunt trimis la tine să-ţi aduc o veste bună". "Fratele i-a răspuns: *"caută că vei fi trimis la alţii, că eu sunt un păcătos şi nu sunt vrednic ca să văd înger"*. Acestea zicând el, îndată a pierit vicleanul dinaintea lui şi s-a făcut nevăzut.

Un bătrân oarecare şedea în chilia lui, şi nevoindu-se pentru mântuirea sa, vedea aievea pe diavoli umblând şi-i hulea. Diavolul văzându-se pe sine, că de multe ori este batjocorit de acest bătrân, i s-a arătat lui zicând: "Eu sunt Hristos". Bătrânul văzându-l pe el şi-a închis ochii săi. Diavolul atunci i-a zis: "Pentru ce îţi închizi ochii?" Caută de mă vezi, că eu sunt Hristos". Răspuns-a lui bătrânul: *"Eu nu voiesc să văd pe Hristos cu ochii mei aici în lumea aceasta"*. Acestea auzind diavolul s-a făcut nevăzut.

De asemenea mai mulţi îngeri arătându-se în vedenie unui alt bătrân, l-au întrebat: "Voieşti să vezi pe Hristos"? Şi le-a răspuns lor: "Anatema vouă şi aceluia pentru care ziceţi; că eu Hristosului meu cred, Care a zis: *"De va zice vouă cineva, iată aici Hristos, sau iată-l acolo, să nu credeţi..."*. Şi auzind dracii s-au făcut nevăzuţi (vezi pe larg "Patericul" cap. VII; V. Sf. Proloagele; Ist. Bis. etc).

Experienţa vieţii creştine ne arată că, mulţi cuvioşi fraţi şi Părinţi, încrezându-se în vedenii şi-n vise, s-au înşelat de draci şi şi-au pierdut mântuirea.

Sf. Grigore Decapolitul n-a cedat arătării amăgitoare. Acest Cuvios Părinte a fost foarte mult şi adeseori hărţuit de draci, dar înarmându-se cu rugăciunea şi cu Sfânta Cruce, i-a biruit pe dânşii. Pe când acest Sfânt Cuvios Părinte îşi făcea rugăciunea, diavolii năvăleau asupra lui şi-l muşcau de picioare; iar când făcea metanii, se încolăceau ca şerpii de mâinile lui, se atârnau de el ca să nu se ridice în sus, îl muşcau de mâini şi-l înţepau cu limbile ca şi cu nişte ace înveninate, pricinuindu-i groaznice dureri. Aceasta o făceau vicleniii draci ca să-i depărteze mintea de la cele Dumnezeieşti şi să i-o plece la cele pământeşti.

Altă dată, în noaptea de 9 martie, adică spre ziua Sfinţilor 40 de Mucenici ai lui Hristos, diavolii au mers în peşteră la dânsul, având cununi pe capetele lor, strălucind ca soarele, au zis către dânsul: "Noi suntem cei 40 de mucenici ai lui Hristos, şi am venit să-ţi dăm dar şi putere asupra dracilor". Dar el cunoscându-i cu Darul lui Dumnezeu, care locuia într-însul, i-a certat şi s-au făcut nevăzuţi.... (V. Sf. 20 n-brie).

Iată cum luptau şi biruiau pe diavoli, adevăraţii creştini, Sfinţii, iar în vremurile noastre vedem cu durere sumedenii de creştini alergând pe teritoriile diavolilor, la spiritism, petreceri şi acţiuni anticreştineşti; slugărind acelor spirite infernale!!!

"Iar Iisus, plin de Duhul Sfânt, s-a întors de la Iordan şi a fost dus de Duhul în pustie, timp de ptreuzeci de zile fiind ispitit de diavolul...Şi răspunzând Iisus i-a zis: Mergi înapoia Mea, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini şi numai Lui Unuia să-I slujeşti" (Mc. 4, 1, 8).

VEDENII BUNE ŞI RELE

Primejdia încrederii în arătările drăceşti

26. M-am încrezut în feluritele vedenii?

Cei grabnici a crede şi a se încrede în feluritele vedenii ale lor sau ale altora, se înşeală uşor, se încurcă grabnic în cursele Satanei şi de nu-şi revin la adevărata credincioşie şi vieţuire creştinească, se prăbuşesc desăvârşit în pierzare vremelnică şi veşnică. Vedeniile, ca şi visurile, se împart în trei feluri: 1) Vedenii din pasiuni şi reamintiri; 2) Vedenii de la diavoli; 3) Vedenii de la Dumnezeu.

Vedeniile sunt nişte arătări văzute, parţial ori complet, cu ochii sufletului (cu mintea), fie în stare de funcţionare normală a organismului, fie într-un somn complet, pe jumătate s-au parţial, fie în extaz. Vedeniile false sau păcătoase, se arată oamenilor nedesăvârşiţi în credinţă şi pasionaţilor după felurite patimi păcătoase. Vedeniile adevărate se arată oamenilor buni, plăcuţi şi aleşi ai lui Dumnezeu, uneori şi oamenilor de rând.

Vedenii din pasiuni şi reamintiri, sunt acele arătări care-i vin omului din aprinderea după unele patimi de care-i pasionat, şi din reamintirea lor. Aşa, pasionaţilor după lumeasca slavă deşartă, aceasta li se năluceşte înainte; iubitorilor de argint li se nălucesc bani mulţi, prin care umblă cu mâna, îi privesc şi-i numără; amorezaţilor, sub felurite forme, li se năluceşte în minte chipul sau idolul după care sunt pasionaţi, etc. " Dacă tu- zice un părinte - vii în Biserică şi întorci mintea şi privirile tale de la Slujbele Divine la persoana aceea după care te aprinzi, te vei întoarce la casa ta pustiu de Darul lui Dumnezeu, având în mintea ta chipul persoanei aceleia, idolul acela, care te va frământa mult, îmbrâncindu-te în mocirla păcatului, şi când eşti treaz şi în somn...".

Vedenii diavoleşti. Alte multe şi felurite vedenii sunt născocite de diavoli în mintea oamenilor, prin îngăduinţa lui Dumnezeu, fie pentru cercarea omului, fie din cauza nesincerităţii omului şi a păcatelor lui tăinuite. Diavolul angajează în aceste vedenii

înşelătoare, nălucite de el sufletelor bolnave în păcate, pasionate după ceea ce-i urâciune înaintea lui Dumnezeu, nesincere, neascultătoare, învrăjbitoare, cuprinse de urâciune faţă de tot ceea ce nu-i după placul lor, fie binele acela oricât de mare în sine.

Diavolii care rulează prin felurite năluciri, variate arătări sau vedenii, adeseori celor ce se lasă prinşi în cursa lor, le dă un imbold de eforturi ascetice, de credinţă şi de fapte bune, mai cu seamă celor ce dispun de o fire potolită sau temperament liniştit, înfăptuind astfel o evlavie diavolească, cu care se silesc, luptând a înşela chiar şi pe cei aleşi.

Pustnic încrezut vedeniilor şi-a ucis părintele. Era un oarecare sihastru ce trăia în pustie cu multă înfrânare, postire, priveghere şi alte osteneli pentru mântuirea sa, atât, încât se socotea pe sine că a ajuns la măsura părinţilor celor de demult. Pe acesta a început vrăjmaşul diavol a-l amăgi şi a-l înşela cu năluciri diavoleşti.

Adeseori diavolul i se arăta în chip de înger, ca şi cum ar fi de la Dumnezeu trimis pentru pustniceasca lui viaţă cea iscusită, ca să-l povăţuiască şi să-l înveţe cele ce i se cade a şti. Aşa multă vreme arătându-se lui, în chipul îngerului luminat, multe îi arăta în vedenii şi îi spunea lucruri neştiute. El nesocotind vicleşugul vrăjmaşului, s-a încredinţat bine, cum că este îngerul şi îi slujeşte pentru viaţa lui plăcută lui Dumnezeu. Tatăl acestui sihastru, încă era în viaţă şi trăia la ţară într-un sat.

După multă vreme, auzind el pentru feciorul lui sihastru, unde trăieşte şi la ce loc în pustie, a dorit să meargă acolo, ca să-l mai vadă pe el cu ochii săi, mai înainte de moartea sa, fiindcă numai pe acel fecior îl avea şi de mulţi ani nu-l văzuse. Luându-şi traista şi o secure în mână, bietul tată a ajuns în acea pustie. Apropiindu-se de acel loc unde era chilia sihastrului, acel înger al Satanei, care pururea se arăta acelui sihastru, i-a grăit lui astfel: "Păzeşte-te şi ia aminte de tine, că diavolul s-a închipuit în chipul tatălui tău şi iată vine la tine cu o traistă şi cu o secure în mână, şi vrea să te omoare. Deci, ia-ţi şi tu degrabă securea în mână şi ieşi înaintea lui şi apropiindu-te de dânsul, apucă tu înainte şi-l loveşte cu securea ta şi-l omoară pe el".

Nepriceputul pustnic încredinţându-se acelui înger şi ascultându-l pe el, a ieşit, şi văzând pe tatăl său venind cu securea în mână, precum i s-a spus, s-a apropiat de el şi lovindu-l cu muchia securii în cap, l-a omorât. Atunci îndată l-a apucat pe el necuratul duh şi l-a muncit până ce l-a omorât şi pe el.

Fratele încrezător vedeniilor, a devenit ghicitor, decăzut, şi apoi salvat. Doi fraţi s-au dus în pustia cea mai dinăuntru ca să sihăstrească, spre a-şi mântui sufletele. Acolo în liniştea pustietăţii, ei îşi făceau pravila şi canonul lor. Şase zile se despărţeau unul de altul, iar în a şaptea zi întâlnindu-se, îşi făceau rugăciunile şi mâncau împreună, nimic mai mult vorbind între dânşii. Deci, mergând dracii la unul dintr-înşii, îl amăgeau pe el în multe feluri şi îi arătau mai înainte veniri de fraţi şi cele ce se făceau în multe locuri. Acestea văzându-le şi auzindu-le el că se fac întocmai, credea lor, socotind că sunt îngeri cei ce îi vestesc lui mai înainte acestea. L-au oprit încă pe el să se ducă şi la fratele său în ziua cea orânduită.

Ducându-se odată să cerceteze pe un frate în mânăstire şi-a arătat vedeniile unora din mănăstire, întrebând ca pentru altul: "Oare este cu putinţă ca cineva să ştie cele din lume"? Aceia auzind şi cunoscând că el este cel înşelat, l-au certat pe el zicând: "Dacă te îndeletniceşti întru acestea, să nu mai vii la noi". Fratele auzind, şi-a venit în sine şi îndată s-a pocăit, lepădând acelea toate. După aceea întorcându-se el la locul său, au venit iarăşi dracii după obicei ca să-l amăgească!!! Atunci el îi numea mincinoşi şi îi certa pe ei. Dracii văzându-se biruiţi, îndată s-au prefăcut în dobitoace necuvântătoare şi îngrozindu-l, s-au dus.

Piosul frate spunând duhovnicului vedenia sa, a scăpat de înşelăciunea drăcească. Un frate oarecare şedea cu tăcere liniştită în chilia lui, păzindu-şi pravila şi orânduiala sa. Vrăjmaşul diavol, vrea cu orice preţ să-l amăgească şi să-l înşele pe el... Într-o noapte culcându-se fratele în chilia lui, s-a închipuit vicleanul în chip de înger luminat şi mergând la dânsul l-a deşteptat, zicând: "Scoală-te, robul lui Dumnezeu, la rugăciunea şi pravila ta". Fratele deşteptându-se din somn, l-a văzut pe el strălucind luminat, dar îndată s-a făcut nevăzut. Sculându-se s-a apucat de rugăciune şi de obişnuita lui pravilă, socotind că Îngerul lui Dumnezeu este acela, ce l-a deşteptat pe el. A doua noapte, după ce s-a culcat fratele şi a adormit, îndată iarăşi a venit vicleanul şi l-a deşteptat pe el, zicând: "Scoală-te robul lui Dumnezeu, la rugăciunea şi pravila ta". Şi aşa de multe ori, în multe nopţi îi făcea. Îndată cum adormea, venea şi-l deştepta pe el.

Odată a mers fratele la un bătrân, care nu era prea departe de dânsul, şi i-a spus lui vedeniile ce avea, zicând: "Părinte, pe mine acum de câtăva vreme, în toate nopţile după ce mă culc şi adorm, îndată vine îngerul şi mă deşteaptă la rugăciune". Bătrânul

socotind bine cele spuse, i-a zis lui: "Dar în ce chip vine la tine îngerul şi cum te deşteaptă"? Fratele i-a răspuns: "După ce mă culc eu şi adorm, îndată vine îngerul, strălucind luminat, şi apropiindu-se de mine mă deşteaptă zicând: "Scoală-te robul lui Dumnezeu, la rugăciunea şi pravila ta". Eu atunci deşteptându-mă şi deschizând ochii, îl văd pe dânsul strălucind luminat şi îndată fuge şi se face nevăzut. Şi aşa îmi face mie în toate nopţile şi nici cât de puţin nu mă lasă să dorm".

Bătrânul i-a zis lui:"Fiule, acela nu este îngerul care doreşte binele şi mântuirea ta, ci este vicleanul diavol, care vrea şi îţi doreşte pieirea ta şi vrea să te amăgească până te vei încredinţa lui bine; apoi te va înşela şi te va pierde, precum şi pe mulţi alţii i-a pierdut. Deci tu, fiule, nu-l asculta pe el; ci când va veni la tine să te deştepte, zi-i lui aşa: "Eu când îmi va veni vremea de sculat şi îmi va fi voia să mă scol, mă voi scula şi fără de tine; iar pe tine nu te ascult, nici te voi asculta".

Această învăţătură luând fratele, de la acel bătrân iscusit, a mers la chilia sa. Atunci dacă a venit noaptea şi s-a culcat fratele să doarmă, vicleanul, îndată cum a adormit, a şi venit la dânsul şi l-a deşteptat pe el, după cum se obişnuise, zicând: "Scoală-te robul lui Dumnezeu, la rugăciunea şi pravila ta". Fratele i-a răspuns lui, după cum îl învăţase pe el bătrânul, zicându-i: "Eu, când îmi va veni vremea şi voi vrea să mă scol, mă voi scula şi fără de deşteptarea ta; iar pe tine nu te ascult, nici nu te voi asculta". Acestea auzind vicleanul, a oftat zicând: "O, călugăre nebun, fără minte şi blestemat, ai mers la bătrânul cel rău şi mincinos, de te-a înşelat pe tine. La acel bătrân a mers ieri un frate, şi l-a rugat foarte, ca să-i facă lui un bine, să-l împrumute cu un galben, fiindu-i de mare trebuinţă şi n-a vrut să-l împrumute; ci a minţit, zicând că nu are şi totuşi are un galben. Deci, dintru aceasta să ştii şi să cunoşti că acela este un bătrân rău şi mincinos şi te-a înşelat pe tine, fiind prost şi fără de minte".

Acestea zicând vicleanul, s-a făcut nevăzut. Fratele, după ce s-a făcut ziuă, a mers la acel bătrân şi i-a spus, cum a zis el vicleanului diavol, precum l-a învăţat pe el şi ce i-a zis lui vicleanul şi cum i-a spus lui pentru un frate, ce a venit de s-a rugat să-i facă lui un bine, să-l împrumute cu un galben şi nu l-a împrumutat pe el, ci a zis că nu are şi totuşi are. Deci a întrebat pe bătrânul zicând: "Au aşa sunt acestea, părinte?" Răspuns-a lui bătrânul, zicând: "Cu adevărat, aşa este, fiule, că a venit la mine un frate şi mi-a cerut să-i dau un galben împrumut, şi am un galben, însă am zis

că nu am, pentru că ştiam că nu-i este lui de folos acel lucru, pentru care cerea galbenul; ci mai vâros îi era lui spre vătămare. Pentru aceea am socotit, mai bine să spun o minciună şi să izbăvesc pe fratele de vătămarea sufletească. Iată, pentru ce nu i-am dat galbenul, ci am zis că nu am. Tu, fiule, însă, te păzeşte şi cunoaşte pe vicleanul vrăjmaş care umblă să te înşele". După aceea mult fiind învăţat şi întărit de bătrânul, a mers la chilia sa.

Cuvioşii Părinţi şi fraţi, vieţuitori în pustie, care cugetau ziua şi noaptea la Legea Domnului, prin experienţa pustnicească, păstrau o foarte mare rezervă, feluritelor arătări sau vedenii, refuzând cu toată tăria a crede în ele. Ei se sfătuiau unii pe alţii, a nu se încrede vedeniilor.

Astfel şi marele ascet, Ioan de la Cruce, ne sfătuieşte şi pe noi: "A ne feri de orice fel de descoperiri şi de a nu le dori. În orice caz suntem legaţi de a le destăinui la un cât mai încercat (iscusit) Duhovnic, ca nu cumva să le înţelegem greşit. Este iarăşi bine, să ne ferim de asemenea descoperiri, nu numai fiindcă acestea sunt foarte uşor născocite de demoni, dar fiindcă un suflet care le-ar dori sau care s-ar complace în ele, s-ar împotmoli în deşertăciuni" (Suirea Carmelului).

Neîncrezându-se vedeniilor, a biruit ispita. Un frate oarecare, într-o noapte îşi citea pravila şi se ruga lui Dumnezeu, la miezul nopţii, după obiceiul său. Atunci vicleanul diavol prefăcându-se în chip de înger luminat, a intrat la dânsul în chilia lui şi a început a-l ferici pe el, zicând: "Fericit eşti, robule şi ostaşule cel bun al lui Dumnezeu, că nu te leneveşti a te scula din somnul tău, la rugăcinea şi la slujba lui Dumnezeu".

Fratele mirându-se, l-a întrebat pe el, zicând: "Dar cine eşti tu, de ai venit la mine să mă fericeşti şi să mă lauzi pe mine aşa?" Diavolul i-a răspuns, zicând: "Eu sunt îngerul lui Dumnezeu şi am venit la tine să te păzesc şi să te izbăvesc de toate cursele şi înşelăciunile vrăjmaşului şi să te povăţuiesc spre faptele cele bune şi plăcute lui Dumnezeu". Fratele i-a zis: "De ai fi tu aşa cum zici, îngerul lui Dumnezeu, n-ai veni la mine acum noaptea, să-mi sminteşti pravila şi rugăciunea mea; ci ai veni ziua. Deci, pentru aceasta eu nu te socotesc pe tine a fi îngerul lui Dumnezeu, măcar deşi eşti aşa de strălucitor; ci mi se pare că tu eşti îngerul întunericului, pentru aceea te arăţi tu noaptea şi nu ziua". Vicleanul vrăjmaş auzind acestea, n-a mai putut suferi nici a putut să mai zică alta, fără numai atât: "O, călúgăre rău şi blestemat!" şi acestea zicând, s-a făcut nevăzut.

Sfânt ispitit pentru vedenii şi nebiruit. Eu fiilor - istoriseşte Avva Or - ştiu pe un om oarecare în pustia aceasta, care zece ani mâncare pământească n-a mâncat. Îngerul lui Dumnezeu îi aducea lui odată la trei zile, mâncare cerească şi-i da lui în gură şi aceea îi era lui în loc de mâncare şi de băutură. Ştiu pe un om ca acela, la care a venit un pâlc de diavoli luminaţi, strălucind în chipul unei cete de îngeri, şi o căruţă de foc, cu cai de foc şi mulţime de ostaşi înarmaţi, întocmai cum ar veni un împărat oarecare mare şi venind s-au apropiat de dânsul, zicându-i: "Omule, tu ai isprăvit toate faptele cele bune. Acum vino dar de te închină mie, că eu te voi lua în căruţa aceasta, te voi înălţa de pe pământ la cer, ca pe Ilie Tesviteanul, şi te voi aşeza la un loc împreună cu dânsul. Auzind acestea, el zicea în gândul său: "Eu în toate zilele şi nopţile, mă închin Împăratului şi Dumnezeului meu, dar acesta oare cine este, de îmi zice mie să mă închin lui?" Acestea socotindu-le el în gândul său, a răspuns aceluia ce-i zicea lui să i se închine: "Eu am pe Domnul Iisus Hristos, Împăratul şi Dumnezeul şi Mântuitorul meu, Căruia pururea mă închin, ziua şi noaptea; iar ţie ţi se închină aceia ce sunt cu tine". Acestea auzind diavolul, îndată a pierit şi s-a făcut nevăzut cu căruţa cu cai şi cu toate oştile lui" (Pateric, cap. VII, 1, 11, 8, 4, 5, 6, 13, 7).

Diavolul prin vedenii ispitea pe sfinţi, chiar şi răstigniţi pe cruce. Sf. M. Mavra fiind spânzurată pe Cruce, ca şi soţul ei Timotei, îl îmbărbăta la privegheri, arătându-i cum o ispitea diavolul prin vedenii amăgitoare, zicând: "Deşteaptă-te, fratele meu, goneşte somnul de la tine şi priveghează, ca să afli cele văzute de mine; căci am văzut pe un om stând înaintea mea ca într-o uimire, având în mâinile sale un pahar plin cu lapte şi miere, zicându-mi: "Pe acesta primindu-l, să-l bei". Iar eu am zis către dânsul: "Tu cine eşti"? Acela mi-a răspuns: "Sunt îngerul lui Dumnezeu". Atunci am zis către dânsul: "Să ne rugăm dar lui Dumnezeu". Dar el mi-a zis: "Eu milostivindu-mă am venit spre tine, văzându-te flămândă şi însetată şi postind până la ceasul acesta".

Apoi iarăşi am zis către dânsul: "Cine te-a trimis pe tine la mine cu această milă netrebnică şi ce grijă porţi de răbdarea şi postirea mea? Nu ştii oare că Dumnezeu şi pe cele cu neputinţă le dăruieşte celor ce se roagă către Dânsul"? "Zicând acestea am început a mă ruga. Pe când mă rugam, am văzut pe acel om, ce mi se arătase cu paharul, întorcându-şi faţa dinspre mine la apus şi îndată am cunoscut că este nălucirea vrăjmaşului, care şi pe Cruce vrea să ne ispitească, şi a pierit acea nălucire.

După aceea, a venit iarăşi altul, şi mi se părea că m-a scos la un pârâu, pe care curgea lapte şi miere, şi-mi zicea: "Bea". Iar eu am răspuns: "Acum ţi-am spus ţie, că nu voi bea apă şi altă băutură pământească până ce voi bea paharul morţii pentru Hristos Domnul meu, pe care El singur îl va da mie, prin mântuirea şi nemurirea vieţii veşnice". Când am zis acestea, omul cel care bea din râu, îndată a pierit, împreună cu râul (Vieţile Sfinţilor 3 mai).

Ispitirea cuviosului Nikita şi salvarea lui. Sunt unii ostaşi viteji, care nu în ceată s-au obişnuit a face război, ci câte unul se repede asupra vrăjmaşului lor; pe care, deşi de multe ori îi lasă Domnul să cadă, ca să nu se înalţe, însă văzând lupta lor şi bărbăţia mai dinainte, nu-i lasă până în sfârşit, ci îi ridică şi nebiruiţi îi pune în faţă. Dintre unii ca aceia, ostaşi viteji ai lui Hristos, s-a aflat în Sfânta Mânăstire Pecerska, Cuviosul Isakie închisul, cum şi acest fericit Nikita, despre care vrednicul de laudă Policarp, înştiinţându-se de la Sfântul Simon, mărturiseşte astfel: În zilele cuviosului egumen Nicon, a fost un frate în Sfânta mânăstire Pecerska, anume Nikita, acesta a început a se ruga egumenului, ca să-l binecuvinteze şi să se nevoiască în singurătate; iar egumenul îl oprea zicându-i: "O! Fiule, nu îţi este de folos, tânăr fiind, să şezi degeaba, mai de folos îţi este să fii cu fraţii, slujindu-le, că nu-ţi vei pierde plata ta; singur ai văzut pe fratele nostru Isakie, cum se ispitea în închisoare de diavoli, şi s-ar fi înşelat, dacă marele dar al lui Dumnezeu nu l-ar fi mântuit, pentru rugăciunile cuvioşilor părinţilor noştri Antonie şi Teodosie". Iar Nikita a răspuns: "Nicidecum, părinte, nu mă voi înşela de un lucru ca acesta; ci cu tărie doresc a sta împotriva meşteşugirilor diavoleşti, iar iubitorului de oameni Dumnezeu mă voi ruga, ca şi mie să-mi dea darul facerii de minuni, precum a dat lui Isakie cel închis, care şi până acum face multe minuni". Zis-a lui iarăşi egumenul: "Mai presus de putere este dorinţa ta, fiule, fereşte-te, ca nu înălţându-te, să cazi jos; eu îţi poruncesc, ca mai ales să slujeşti la fraţi, că pentru ascultarea ta te vei încununa de la Dumnezeu".

Iar Nikita nicidecum nu voia să ia aminte la cele grăite de egumen, neputând înăbuşi râvna cea mare către viaţa retrasă; şi ceea ce a voit, a şi făcut, căci închizându-se a astupat uşa şi petrecea rugându-se, fără să iasă. Însă nu după mult timp, n-a scăpat de cursele diavolului, căci în vremea cântării sale auzea glas rugându-se împreună cu el, şi îi venea bună mireasmă negrăită; apoi de aceasta amăgindu-se, zicea în zise: "De n-ar fi acesta înger, nu s-ar ruga cu mine, nici mirosirea Sfântului Duh n-ar fi aici".

Deci, a început cu dinadinsul a se ruga, zicând: "Doamne, arată-te singur mie, ca să te văd". Atunci s-a făcut glas către dânsul: "Nu mă voi arăta ţie - că eşti tânăr - ca nu înălţându-te să cazi". Iar dânsul cu lacrimi a zis: "Nicidecum, Doamne, nu mă voi înşela că m-a învăţat egumenul, ca să nu iau aminte la înşelăciunea diavolească, ci la tine, şi cele poruncite mie le voi face". Atunci balaurul cel pierzător de suflete, luând putere asupra lui, i-a zis: "Cu neputinţă este omului, ca în trup fiind să mă vadă; dar iată, îţi voi trimite pe îngerul meu, ca să petreacă cu tine, iar tu să-i faci voia lui". Şi îndată a stat înaintea lui diavolul în chip de înger. Iar Nikita căzând, i s-a închinat lui ca unui înger, şi i-a zis diavolul: "De acum să nu te mai rogi, ci, citeşte cărţi şi aşa te vei afla lui Dumnezeu vorbind, şi vei da cuvânt folositor celor ce vor veni la tine; iar eu de-a pururea mă voi ruga Făcătorului tuturor pentru mântuirea ta."

Crezând închisul cele grăite şi înşelându-se şi mai mult cu mintea, nu se mai ruga, ci se sârguia la citirea cărţilor, iar pe diavol îl vedea neîncetat rugându-se pentru dânsul; apoi cu cei ce veneau la el vorbea mult din Sfânta Scriptură, pentru folosul sufletului; după aceea a început a şi prooroci. Şi se făcuse slăvit, încât toţi se mirau de împlinirea cuvintelor lui. Altă dată a trimis la voievodul Iziaslav, zicând: "Astăzi unii uciseră pe voievodul Gleav Sviatoslavici în Zavolocia; degrab să trimiţi pe fiul tău Sveatapolk la scaunul Novgradului". Şi precum a zis, aşa s-a şi făcut; căci după câteva zile a venit înştiinţare despre uciderea voievodului Gleav. Şi după aceasta mai mult a străbătut vestea, că cel închis este prooroc şi foarte mult îl ascultă domnii şi boierii. (Că deşi nu ştie diavolul ceea ce are să fie, ci ceea ce singur a făcut şi a învăţat pe oamenii cei răi - adică să ucidă, sau să fure - acestea le spune).

Deci, când veneau la cel închis, cei ce voiau să audă cuvânt de mângâiere de la el, atunci diavolul, cel ce i se părea înger, îi spunea lui toate, cele ce li se întâmplau lor, şi el aceleaşi le proorocea. Deci, nu putea nimeni să se întrebe cu Nikita din cărţile legii vechi, căci totul ştia pe de rost: *Ieşirea, Leviţii, Numerii, Judecătorii, Cărţile împăraţilor şi toate proorociile* după rânduială, cum şi toate cărţile evreişti le ştia bine; iar sfintele cărţi evangheliceşti şi apostoleşti, care s-au dat spre îndreptarea şi întărirea noastră, nici o dată nu voia să le vadă, sau să le audă, nicicum să le citească; dar nici pe altul nu lăsa să vorbească către el din Noul Aşezământ; pentru aceea s-a cunoscut de toţi, că este înşelat de vrăjmaşul.

Deci, aceasta nesuferind-o au mers la cel înşelat, Cuvioşii

Părinţi: Nicon egumenul, Ioan, care a fost egumen după dânsul, Pimen Pustnicul, Isaia, care a fost episcopul Rostovului, Matei, mai-nainte văzătorul, Isakie închisul Pecerskii, Agapit doctorul, Grigorie făcătorul de minuni, Nicolae care a fost episcop al Tmutorocanski, Nestor scriitorul de ani, Grigorie făcătorul de canoane, Teoctist mai-nainte văzător; toţi aceştia, străluciţi cu faptele bune, mergând acolo, făceau rugăciuni către Dumnezeu pentru Nikita, gonind pe diavolul dintr-însul. Apoi scoţând pe Nikita afară, îl întrebau ca să le spună ceva din Vechiul Aşezământ, iar el se jura, că niciodată n-a citit acele cărţi, pe care mai-nainte le ştia pe de rost. Ba încă nici un cuvânt nu ştia, încât abia l-au învăţat pe el slovele. Atunci, cu rugăciunile Cuvioşilor Părinţi, venindu-şi în sine, şi-a mărturisit greşeala sa şi aceea cu amar, deprinzându-se mai apoi spre mare înfrânare şi ascultare; apoi a avut o curată şi smerită viaţă, încât a covârşit pe toţi cu fapta bună. Iar iubitorul de oameni Dumnezeu, văzând atâta nevoinţă a fericitului, şi netrecându-i cu vederea cele de mai-nainte fapte bune ale lui, în care din tinereţe se deprinsese, a primit adevărata lui nevoinţă: şi precum a primit pocăinţa Sfântului Petru, cel ce se lepădase de trei ori, zicându-i: *"Paşte mieluşeii Mei, păstoreşte oile Mele"*, acelaşi semn de pocăinţă bine primită, i-a dat şi fericitului Nikita.

Căci pentru multa sa dragoste spre paza tuturor poruncilor lui Dumnezeu, l-a făcut păstor al cuvântătoarei Sale turme, suindu-l la scaunul episcopiei Novgorodului unde - spre încredinţarea iertării Sfântului, de alunecarea cea de mai-nainte - i-a preamărit îmbunătăţita lui viaţă cu Darul facerii de minuni; căci, odată fiind secetă, s-a rugat lui Dumnezeu, şi a căzut ploaie din cer; aşijderea şi aprinderea cetăţii, cu rugăciunile sale a stins-o; şi multe alte minuni făcea. Astfel păscând bine turma sa cea cuvântătoare, s-a mutat către Domnul la viaţa veşnică, în anul şase mii şase sute şase (1098 d. Hr.), în treizeci şi una de zile ale lunii ianuarie. Mai pe urmă, după 453 de ani, cât timp trupul Sfântului Ierarh Nikita a stat ascuns în mormânt, săpându-se, s-au aflat moaştele lui întregi şi nerişipite, izvorând multe tămăduiri celor ce aleargă cu credinţă acolo. Dumnezeului nostru slavă în vecii vecilor. Amin (Vieţile Sfinţilor 31 ianuarie).

Războiul nevăzut. Sf. Efrem Sirul scrie în viaţa Cuv. Avramie, că diavolul voind să amăgească pe Cuv. Avramie, acolo unde el cânta în miezul nopţii, a strălucit chilia sa şi a auzit un glas, zicându-i: "Fericit eşti Avramie, că nimeni nu-i asemenea ţie,

fiindcă toate poruncile mele le-ai săvârşit". Avramie a răspuns: "Întunecimea ta fie cu tine întru pieire, plinule de minciună şi de amăgire, că eu om păcătos sunt".

Sfântului Simeon Stâlpnicul i s-a arătat diavolul plin de lumină cu cai roşii, zicând: "Domnul m-a trimis pe mine, îngerul Său, ca să te răpesc precum a răpit pe Ilie. Intră în carul acesta ca să mergem la cer, fiindcă toţi îngerii şi Sfinţii vor să te vadă". Sfântul vrând să se suie, şi-a făcut *Semnul Crucii* şi îndată diavolul s-a făcut nevăzut.

Cuv. Ioan (care mai înainte a spus împ. Teodosie biruinţa ce urma să o facă asupra varvarilor) a văzut car şi caii cu totul strălucind şi a auzit glas, zicându-i: "Omule, toate le-ai făcut bine, cunoaşte-mă pe mine împăratul şi slujeşte mie". Ioan a zis: "Numai Domnului Dumnezeului meu mă închin şi singur Aceluia slujesc".

Marelui Pahomie, s-a arătat diavolul în chip de Hristos, şi a zis: "Pahomie, eu sunt Hristos şi am venit către tine, prietenul meu". Pahomie i-a răspuns că: *"Hristos este pacea, iar tu m-ai umplut pe mine cu totul de tulburare"*, şi făcându-şi Cruce, diavolul s-a făcut nevăzut.

Pe monahul Valent l-a amăgit diavolul arătându-i-se de multe ori ca un înger. Apoi luând chipul lui Hristos, blestematul, şi având cu sine pe mulţi diavoli strălucind, i-a zis: "Iată a venit Hristos către tine". Şi aşa ticălosul Valent, încrezător vedeniilor, a slujit diavolului. Când s-au împărtăşit toţi părinţii, Valent a zis: "Nu vreau să mă împărtăşesc că eu am văzut pe Hristos...". Atunci l-au legat fraţii ca pe un nebun şi ieşit din minte, supunându-l canonului călugăresc (Tâlc. Teofilact la 2 Cor. 11, 14).

Fiecare fiu şi fiică a Sfintei Biserici ortodoxe creştine, e dator a nu primi repede feluritele vedenii, spre a nu fi înşelat. Aceasta ne sfătuiesc Sfinţii Părinţi, luminători ai Bisericii, precum îndeamnă stăruitor şi fericitul Nicodim Aghioritul, că în cazul când ispititorul ne-ar ataca vreodată, cu mincinoase arătări, cu vedenii şi cu prefaceri în înger de lumină, să respingem acele arătări cu toată energia şi fără de nici o şovăială zicând: "Schimbă-te, ticălosule, în întunericul tău... Nu-mi trebuie arătări...". Privitor la vedeniile înşelătoare, arătările dubioase, şi la înşelaţii ce le introduc în popor, Mântuitorul ne spune clar să ne ferim de ele, zicând: *"Păziţi-vă de proorocii mincinoşi care vin la voi îmbrăcaţi în haine de oi, dar înăuntru sunt lupi răpitori... Luaţi aminte de sinevă... că se vor scula mulţi prooroci mincinoşi, care vor înşela pe mulţi... Atunci de vă va spune cineva: "Iată aici este Hristos sau iată acolo,*

să nu credeţi. Că se vor scula Hristoşi mincinoşi şi prooroci mincinoşi, şi vor face semne mari şi minuni, până acolo, încât să înşele, dacă va fi cu putinţă, şi pe cei aleşi. Iată mai înainte am spus vouă. Deci, dacă vor zice: "Iată-L în pustie (văzători amăgiţi de diavoli cu arătări anticreştineşti şi vedenii sataniceşti) *să nu vă duceţi acolo. Iată-l în cămări* (odăiţe ascunse, adunări secrete, de spiritism, sectarism, sau lojile francmasonice, unde se adună unii oameni rupţi cu totul de religie " spiritiştii - teosofi" şi alţi oameni, care se ţin cu un deget de religie şi cu toată fiinţa de spiritism, adică de slujba Satanei, spiritualiştii", etc.). *să nu credeţi"* (Mt. 7, 15; 24, 11, 25-26). Aceasta o arată şi Sf. Ap. Pavel presviterilor Bisericii Efesului, zicând: *"Luaţi aminte de voi şi de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriţi Biserica lui Dumnezeu, pe care a câştigat-o cu Sângele Său. Că eu ştiu aceasta, că după ducerea mea vor intra lupi grei întru voi, care nu vor cruţa turma. Şi dintru voi înşivă se vor scula bărbaţi, grăind îndărătnicii, ca să tragă pe ucenici după dânşii. Pentru aceea privegheaţi... Şi nu este de mirare* (pentru ivirea şi arătarea Hristoşilor şi proorocilor mincinoşi) *căci chiar Satana se preface într-un înger de lumină (aparentă, nălucitoare). Nu este deci mare lucru dacă şi slujitorii lui se prefac în slujitori ai neprihănirii... Dar oricine dintre noi, sau înger din cer de va predica o altă Evanghelie, afară de ceea ce am binevestit vouă, anatema să fie"* (F. Ap. 20, 28-31; 2 Cor. 11, 13-15, 3, 4; Gal. 1, 6-10).

VEDENII ŞI ARĂTĂRI BUNE, DUMNEZEIEŞTI

Aceste vedenii se descopăr de Dumnezeu oamenilor Sfinţi, uneori chiar şi oamenilor de rând. Acestea sunt rarităţi foarte preţioase. Dumnezeu învredniceşte pe cineva de vedenii numai atunci când voieşte să lucreze faptele mântuirii, atât pentru cel ce are vedenia cât şi pentru urmaşii săi, sau pentru ceilalţi oameni.

Vedenia strămoşului Adam. Prima vedenie de pe pământ a fost a lui Adam, când a zidit Dumnezeu pe Eva din coasta scoasă din trupul lui. *"Domnul Dumnezeu a adus somn greu peste Adam şi a adormit. Atunci Domnul Dumnezeu a luat una din coastele lui şi strângând carnea la loc, a făcut din coasta scoasă pe Eva"* (Fac. 2, 21-22). În acel somn de uimire, i s-a descoperit despre Sfânta Treime, despre căderea îngerilor, despre taina întrupării Domnului nostru Iisus Hristos, despre înmulţirea neamului omenesc ce avea să fie dintr-însul, şi alte multe taine atunci prin descoperire a cunoscut, afară de a sa cădere (Hronograf o.c. pg. 28-29). Acest loc

scripturistic tâlcuindu-l Sf. Ioan Hrisostom, zice: "Precum Adam fără femeie (prin conlucrarea lui Dumnezeu) femeie a adus; aşa şi Fecioara (prin conlucrarea Divină) fără de bărbat, bărbat a născut, pentru Eva plătind bărbaţilor datoria. Întreg a rămas Adam după scoaterea coastei trupeşti, nestricată a rămas şi Fecioara după naşterea Pruncului dintr-însa". Zidirea Evei din coasta lui Adam a fost şi o preînchipuire a naşterii Bisericii creştine din Coasta însuliţată a Domnului Hristos, din care îşi are fiinţa şi hrănirea duhovnicească.

Vedenia lui Sit. Al treilea fiu al lui Adam, Sit, care s-a născut odată cu sora lui Asvama (precum Cain cu Calmana, Abel cu Delvora şi ceilalţi vreo sută de fii cu surorile lor (Fac. 5, 4; 1, 28; Hronograf o.c. pg. 86; 114, ş.a.), pe când era de 40 de ani s-a răpit de Îngerul Domnului la înălţime şi acolo a învăţat multe taine Dumnezeieşti. Acolo i s-a descoperit şi a ştiut despre răzvrătirea şi necurăţia ce avea să fie în neamul cel de pe urmă, ce avea să iasă din seminţia lui, pe care Dumnezeu avea să-l pedepsească cu apă şi cu foc, despre venirea Mesiei şi mântuirea neamului omenesc. În răpirea sa de înger la înălţime, Sit a văzut aşezarea minunată a făpturii celei de sus: frumuseţea cerului şi mişcarea aerului, alergarea soarelui, a lunii şi a stelelor în spaţiul nemărginit, tocmirea semnelor cereşti, a planetelor şi lucrările lor le-a cunoscut. Şi multe, multe, alte lucruri nevăzute a văzut şi pe cele neştiute le-a ştiut, în timpul celor 40 de zile în care s-a învăţat de Îngerul Domnului. În acel timp al înaltelor învăţături, i s-a luminat faţa lui din vedenia cereştilor făpturi şi din îngereştile convorbiri, precum mai pe urmă şi faţa lui Moisi când a stat cu post şi meditări adânci 40 de zile şi 40 de nopţi pe Muntele Sinai înaintea lui Dumnezeu.

După aceea Sit s-a aflat iarăşi pe pământ la părinţii săi (întristaţi de dispariţia lui) pe care i-a veselit cu venirea sau şi cu povestirea celor descoperite lui aievea şi în vedenii în înălţime, unde fusese răpit şi învăţat de Înger. Faţa lui Sit strălucea cu podoabă şi cu slavă ca o faţă de înger. Această slavă a avut-o în toate zilele vieţii sale, pentru aceea ceilalţi oameni l-au numit Dumnezeu (mic) iar pe urmaşii lui: fiii lui Dumnezeu.

Sit, povestindu-i tatălui său şi mamei sale despre cele văzute în înălţime, le însemna pe pământ, deosebirile cereşti, asemănările planetelor: soarelui, lunei, stelelor şi alergările acestora în nemărginitul spaţiu al văzduhului. Tot aşa însemnându-le el, astfel a început a afla slovele, pe care după dânsul le-a completat Enos fiul său. Acelea s-au numit mai târziu după potop, slovele

evreieşti. Aşa s-a descoperit numărătoarea de la stele, slovele de la căile alergării lor în văzduh şi cartea de la Sit, care împreună cu tatăl său Adam şi fiul său Enos, s-au ostenit închipuindu-le pe piatră, ca neamurile de pe urmă să le cunoască şi să se folosească de ele. Aceasta o adeveresc hronografii neamurilor, zicând că: *"De la Sit este începutul slovelor de cărţi"*. De asemenea şi vestitul istoric Gheorghe Cedrinul, istoriseşte că: Cainan, fiul lui Arfaxad, nepotul lui Sit şi strănepotul lui Noe, a aflat oareunde în câmp, o scrisoare a uriaşilor ce au fost mai-nainte de potop. Din aceea se vede că şi mai-nainte de potop erau cărţi. Din acele cărţi (primitive) Sf. Ap. Iuda ne citează pe Enoh, istorisind: "Despre aceştia a proorocit şi Enoh, cel al şaptelea de la Adam, zicând: *"Iată, va veni Domnul întru mii de sfinţi ai Săi, ca să facă judecată împotriva tuturor şi să mustre pe toţi necredincioşii de faptele păgânătăţii lor, cu care au făcut fărădelege şi de toate cuvintele lor de hulă, pe care le-au grăit împotriva Lui, păcătoşii cei necredincioşi..."*. Despre cartea prooroociei lui Enoh ni se istoriseşte de către Tertulian, Climent prezbiterul Alexandriei, Ieronim, Atanasie cel Mare, etc., că în vremea potopului a fost luată şi păzită de Noe în corabie. De această carte şi altele s-au folosit şi Moisi în scrierea celor cinci cărţi ale sale (Hronograf o.c. pg. 86, 87, 88, 89; Iuda 1, 14-15).

Vedenia Partriarhului Avraam. Dumnezeul Slavei S-a arătat lui Avraam în Mesopotamia, zicându-i: *"Ieşi din pământul tău şi din neamul tău şi vino în pământul pe care îl voi arăta ţie. Eu voi face din tine un popor mare,* (de Mă vei asculta), *te voi binecuvânta şi voi mări numele tău, încât vei fi o binecuvântare şi pentru alţii. Eu voi binecuvânta pe cei ce te binecuvintează şi pe cei ce te blesteamă îi voi blestema. Întru tine se vor binecuvânta toate neamurile pământului"*. Avraam, încrezându-se vedeniei di-

vine, şi-a luat cu sine pe Sara, soţia sa, pe Lot, nepotul său şi avuţiile sale şi a străbătut ţările până la Hanaan şi s-a oprit la Sichem, lângă stejarul Mamvri. Acolo iarăşi i S-a arătat Dumnezeu şi i-a zis: *"Toată ţara aceasta o voi da urmaşilor tăi"*. Avraam, credincios vedeniei, a ridicat acolo un Altar Domnului.

După pogorârea sa în Egipt din cauza foametei, întoarcerea în Hanaan, despărţirea de nepotul său Lot, biruinţa împăraţilor, şi

binecuvântarea lui de Melhisedec, împăratul Salimului şi Preotul Celui Prea Înalt, Dumnezeu iarăşi îi vorbeşte lui Avraam într-o vedenie: *"Nu te teme, Avraame, Eu sunt scutul tău şi plata ta este foarte mare..."*. Apoi scoţându-l afară i-a arătat cerul, zicându-i: *"Ridică-ţi ochii spre cer şi numără stelele, dacă poţi! Aşa va fi seminţia ta"*. Avraam a crezut lui Dumnezeu şi i s-a socotit lui aceasta întru dreptate.

După aceea, iarăş i-a promis Dumnezeu ţara Hanaanului moştenire, după care Avraam aducând jertfă: o junică, o capră, un berbec, de câte trei ani, o turturea şi un porumbel, pe care spintecându-le în două, a pus jumătăţile lor faţă în faţă. Păsările răpitoare se repezeau asupra lor, dar Avraam le izgonea. Atunci un somn greu a venit peste Avraam şi o spaimă cu întuneric mare a căzut asupra lui. Domnul i-a grăit: *"Cu adevărat să ştii, că urmaşii tăi vor locui vremelnic într-o ţară străină unde vor fi robi, şi aceia* (egiptenii) *îi vor asupri patru sute de ani. Tu vei merge la părinţii tăi. Pe poporul acela îl voi judeca Eu; iar urmaşii tăi vor ieşi de acolo cu mari bogăţii"*. După sfinţitul soarelui, s-a făcut întuneric şi un cuptor fumegând cu văpăi de foc a trecut printre ciosvârţile dobitoacelor despicate. În aceeaşi zi Dumnezeu a încheiat un legământ cu Avraam, făgăduindu-i: *"Urmaşilor tăi le voi da ţinuturile acestea de la râul Egiptului până la râul cel mare al Eufratului"* (Fac. 12-15).

Când era de 99 ani, Avraam iarăşi a avut o vedenie în care i s-a arătat Dumnezeu, reînnoind cu el legământul, însoţit de tăierea împrejur, după aceia S-a înălţat de la el (Fac. 17, 1-22). Apoi i s-a arătat Dumnezeu, la Stejarul Mamvri în chipul a trei călători, pe care el i-a poftit la cortul său, unde i-a odihnit şi ospătat, când i s-a promis că în anul viitor bătrâna Sara cea stearpă va avea un fiu şi despre strigarea Sodomei şi distrugerea ei (Fac. 18, 19). O vedenie minunată a văzut Avraam, când Dumnezeu l-a pus la încercare să-i aducă jertfă pe unicul copil, când l-a şi oprit prin îngerul Său şi l-a binecuvântat iarăşi (Fac. 22).

Vedeniile Patriarhului Iacob. Acesta a avut o vedenie în somn, în care a văzut o uriaşă scară rezemată pe pământ, al cărei vârf ajungea până la cer. Îngerii lui Dumnezeu se suiau pe scara aceea; iar Domnul Dumnezeu sta deasupra ei şi a vorbit cu el (Fac. 28, 10-22; 30, 11-13). De asemenea mai pe urmă a vorbit în somn Îngerul Domnului şi Dumnezeu cu el. Altă dată mergând pe drum a văzut Îngerii lui Dumnezeu şi a zis: *"Aceasta este tabăra lui Dumnezeu"*. După aceea Iacob plecând să se împace cu fratele său Isav, un

om misterios întâmpinându-l, s-a luptat cu el până în zorii zilei. Văzând Acela că nu-l poate birui, l-a lovit peste încheietura şoldului, scrântindu-i-o. Apoi i-a zis: *"Dă-mi drumul că se luminează de ziuă"*. Iacob ţinându-se bine de el, i-a răspuns: *"Nu-ţi voi da drumul până nu mă vei binecuvânta!"* Acela întrebând cum îl cheamă şi aflând din gura lui numele, i-a zis: *"Numele tău nu va mai fi Iacob, ci Israil* (cel ce luptă cu Dumnezeu), *pentru că ai luptat cu Dumnezeu şi cu oamenii şi ai biruit!" Iacob a întrebat atunci: "Spune-mi te rog Numele tău!" Acela i-a răspuns: "De ce întrebi de Numele Meu?"* Şi l-a binecuvântat pe el acolo. Iacob a pus numele locului aceluia Peniel *"Faţa lui Dumnezeu"*, zicând: *"Am văzut pe Dumnezeu faţă către faţă şi am scăpat cu viaţă"!* (Fac. 32, 1-2, 29-32).

Vedeniile Proorocului Moise. Dumnezeu s-a arătat şi a vorbit cu Moise la rugul ce ardea în foc fără a se mistui, trimiţându-l să scoată pe israeliţi din robia egiptenilor. Acolo în Egipt, Dumnezeu s-a arătat şi a vorbit adeseori cu Moise şi Aaron, împuternicindu-i a scutura jugul robiei seculare şi a scoate poporul israelit din Egipt, trecându-l prin Marea Roşie şi pustia Sinaiului... timp îndelungat, până ce, prin Isus Navi, l-a băgat în pământul făgăduinţei (Vezi pe larg în Cartea Ieşirii, Leviticului, Numerii şi Deuteronom Sf. Isac Sirul 32, 35; Num. 22, 23).

Descoperire Dumnezeiască. Pe când Isus Navi era aproape de Ierihon, ridicându-şi ochii a văzut un bărbat misterios, stând în picioare înaintea lui, cu sabia scoasă în mâna sa. Isus îndreptându-se către el i-a zis: *"Tu eşti dintre ai noştrii sau dintre vrăjmaşii noştri?"* Acela i-a răspuns: *"Nu; ci Eu sunt voievodul oştirii Domnului şi am venit acum"*. Atunci Isus Navi aruncându-se cu faţa la pământ, s-a închinat Domnului şi a grăit: *"Ce porunceşte Stăpânul meu, robului Său?"* Voievodul îngerilor a zis: *"Scoate-ţi încălţămintele din picioarele tale, că locul pe care stai e sfânt"*. Isus a făcut aşa (Is. N. 5, 13-15) şi a condus poporul după voia lui Dumnezeu.

Arătare edificatoare sufletelor. Poporul israelit după moartea vrednicului său conducător Isus Navi, luându-se după obiceiurile neamurilor păgâne, s-a idolatrizat. Atunci poporul a

văzut pe Îngerul Domnului suit din Ghilgal la Bochim, mustrând: "Eu v-am scos pe voi din Egipt şi v-am adus în pământul pe care cu jurământ l-am făgăduit părinţilor voştri, zicând: "În veac nu voi strica legământul Meu cu voi! Dar nici voi să nu faceţi nici un legământ cu locuitorii acestei ţări; ci altarele lor (idolatre) să le sfărâmaţi! Voi însă n-aţi dat ascultare cuvântului Meu. De ce aţi făcut aşa? De aceea vă spun şi Eu: "Nu-i voi alunga (pe aceşti potrivnici din faţa voastră; ci ei vă vor sta în coaste ca o cursă şi dumnezeii lor vor fi pentru voi nişte laţuri". Pe când Îngerul Domnului vorbea acestea fiilor lui Israel, tot poporul ridicându-şi glasul a plâns... şi au adus jertfe Domnului.

Arătare încurajatoare. Văzând Dumnezeu că fiii lui Israel L-au părăsit idolatrizându-se, i-a dat în mâna madianiţilor, care i-au robit şi apăsat cumplit. Atunci ei şi-au cunoscut abaterea şi au strigat către Domnul. În acel timp Îngerul s-a arătat lui Ghedeon pe când bătea grâul ca să-l ascundă de madianiţi, zicându-i: *"Domnul este cu tine, viteazule! Tu eşti ales ca să izbăveşti pe israeliţi din mâinile madianiţilor! Iată te şi trimit!... Eu voi fi cu tine"!...* Credincios arătării Divine, a alergat în casă şi i-a adus un dar: un ied pregătit şi azime, punându-le pe stâncă. Îngerul Domnului a întins vârful toiagului său şi atingând carnea şi azimile, a izbucnit foc din stâncă, mistuind darul, şi El s-a făcut nevăzut. Întărit de Duhul Domnului, călăuzit de sus, Ghedeon cu ostaşi anume aleşi, a scăpat poporul din robia madianiţilor (Jud. 6, 7, 8).

Arătare prevestitoare. Israeliţii din nou reîntorcându-se la păcatele păgânilor, s-au idolatrizat şi Dumnezeu i-a dat 40 de ani robi filistenilor. Atunci s-a arătat Îngerul Domnului femeii lui Manoe şi soţului ei, vestindu-le că vor naşte pe Samson, care va fi închinat Domnului şi va mântui pe Israel de filisteni. Manoe, drept mulţumire lui Dumnezeu pentru acea arătare minunată, a adus dar de mâncare un ied, jertfă lui Dumnezeu pe stâncă. Atunci au văzut săvârşindu-se o minune. Pe când flacăra se ridica de pe jertfelnic la ceruri, Îngerul Domnului (socotit de ei un om binevoitor) s-a înălţat în flacăra jertfelnicului în sus... (Jud. 13).

O chemare divină. Pe când fiii bătrânului Preot Eli, făceau multe neorânduieli şi netrebnicii la Biserica lui Dumnezeu, Domnul a strigat noaptea pe credinciosul slujitor al Bisericii, copilul Samuil, ce dormea acolo, zicându-i: *"Samuile! Samuile"*! El a răspuns: *"Iată-mă"!* Şi alergând la Eli, a zis: *"Iată-mă! M-ai strigat"?* Eli a zis: *"Nu te-am chemat, fiul meu! Întoarce-te şi te culcă"!*

Copilul s-a întors şi s-a culcat. Domnul iarăşi l-a strigat: *"Samuile"!* Samuil S-a sculat şi ducându-se la Eli, a zis: *"Iată-mă! M-ai chemat"?* Eli a zis: *"Nu te-am chemat, fiul meu, întoarce-te şi te culcă"!* Samuil nu ştia că-l cheamă Domnul, fiindcă nu i se descoperise. Domnul a chemat a treia oară pe Samuil, care sculându-se a alergat la Eli, zicând: *"Iată-mă! M-ai chemat"?* Atunci Eli pricepând că Domnul îl cheamă pe copil, i-a zis: *"Du-te şi te culcă! Şi dacă te va mai chema, tu să zici: "Vorbeşte, Doamne, că robul tău ascultă"!* Samuil s-a dus şi s-a culcat în culcuşul său. Atunci Domnul a venit iarăşi şi stând în dreptul lui, l-a strigat ca şi mai înainte: *"Samuile! Samuile"!* El a răspuns: *"Vorbeşte, Doamne, că sluga Ta ascultă"!* Domnul a zis: *"Iată, Eu sunt gata să fac în Israel un lucru, pe care oricine îl va auzi, îi vor ţiui amândouă urechile. Voi judeca şi pedepsi casa lui Eli, pentru că ştiind că fiii săi se poartă rău, nu i-a pedepsit de loc, ca să-i îndrepteze"...* Dimineaţa Eli a chemat pe Samuil, care i-a spus tot ce auzise din gura Domnului... Acelea s-au întâmplat întocmai. Casa Arhiereului Eli (care păstorise 40 de ani pe Israel) a căzut. Ofni şi Finees bătuţi în luptă şi omorâţi, Chivotul Sfânt a căzut în mâinile filistenilor. Eli la auzirea acestei ştiri a căzut de pe scaun şi rupându-şi spinarea a murit. Samuil a condus pe israeliţi şi a biruit pe filisteni (Vezi pe larg 1 Împ. 1-25, 1).

Arătare Dumnezeiască. "În anul morţii împăratului Ozia, am văzut pe Domnul - mărturiseşte Isaia - stând pe Tron înalt şi măreţ şi poalele hainelor Lui umpleau Templul. Serafimii stăteau înaintea Lui, fiecare având câte şase aripi: cu două îşi acopereau feţele, cu două picioarele, iar cu două zburau. Şi strigau unul către altul zicând: *"Sfânt Sfânt! Sfânt! este Domnul Savaot, plin este tot pământul de Mărirea Lui".* Din pricina glasului celor ce strigau, porţile se zguduiau din ţâţânile lor, iar Templul s-a umplut de fum. Atunci am zis: *"Vai mie, că sunt pierdut! Sunt om cu buze spurcate şi locuiesc în mijlocul unui popor cu buze spurcate şi pe Împăratul, Domnul Savaot, L-am văzut cu ochii mei".* Atunci un Serafim veni în zbor la mine, având în mâna sa un cărbune, pe care îl luase cu cleştele de pe Jertfelnic. Cu acel cărbune aprins, atingând gura mea, mi-a zis: *"Iată, S-a atins de buzele tale şi va şterge toate păcatele tale şi fărădelegile tale le va curăţi".* În acel timp am auzit glasul Domnului, zicând: *"Pe cine îl voi trimite şi cine se va duce pentru noi la poporul acesta?"*

Eu am răspuns: *"Iată-mă! Trimite-mă pe mine"!* El a zis: *"Du-te şi spune poporului acestuia: Cu urechile veţi auzi, dar nu veţi înţelege, cu ochii veţi privi, dar nu veţi vedea! Că s-a împietrit inima*

poporului acestuia, cu urechile sale greu au auzit şi ochii săi şi-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii şi să audă cu urechile şi cu inima să înţeleagă, ca să se întoarcă şi să-i vindec pe ei". Şi am zis: *"Până când, Doamne"*? Şi a zis: *"Până se vor pustii cetăţile, ca să nu fie cine să locuiască într-însele şi casele, ca să nu fie cu oameni şi pământul ca să rămână pustiu. După aceasta va îndelunga Dumnezeu oamenii şi se vor înmulţi cei ce au rămas pe pământ. Şi dacă va rămânea încă unul din zece şi acela va fi hărăzit focului sau nimiciţi la rândul lor, dar aşa ca terebintul şi stejarul, ale căror buturugi, când copacul e tăiat, rămâne în pământ. Din trunchiul rămas va răsări o Mlădiţă Sfântă, Răscumpărătorul, Cel ce Se sacrifică pentru credincioşi, Iisus Hristos Mântuitorul"* (Is. 6; 7; 9; 43, 49-56; 60; 61).

Vedenia Proorocului Ilie. După ce, cu rugăciunea a închis cerul şi n-a plouat pe pământ trei ani şi şase luni, apoi cu rugăciunea a înmulţit vinul şi untdelemnul văduvei milostive din Sarepta Sidonului, a înviat pe fiul ei, a adus foc din cer pentru jertfa sa, demascarea şi uciderea popilor idoleşti şi deschiderea cerului cu aducerea ploii mult dorită asupra pământului ars de secetă, Ilie văzându-se ameninţat de Izabela, a fugit în pustie. Obosit de grijă şi grea tulburare, îşi cerea moartea de la Dumnezeu şi culcându-se a adormit. În timpul acesta un Înger al Domnului l-a deşteptat, zicându-i: *"Scoală-te şi mănâncă"* ! Şi căutând Ilie a

văzut lângă el o azimă şi un ulcior cu apă. Luând a mâncat, a băut şi culcându-se, a adormit. Îngerul l-a deşteptat din nou, zicându-i: *"Scoală şi mănâncă pentru că lungă este calea ta"*. Ilie s-a sculat, a mâncat şi a băut, şi în puterea acelei mâncări şi băuturi a mers 40 de zile şi 40 de nopţi şi a ajuns la Horeb, muntele lui Dumnezeu. Suindu-se sus în munte, a intrat într-o peşteră. Acolo i s-a arătat Domnul şi i-a zis: *"Ce faci, Ilie"*? El a răspuns: *"Râvnit-am pentru Domnul. Dar iată, fiii lui Israel au părăsit Aşezământul Tău; Altarele Tale le-au dărâmat, pe Proorocii Tăi i-au ucis cu sabia, şi am rămas numai eu singur, pe care mă caută a-mi lua viaţa"!* Domnul a zis către Ilie: *"Întoarce-te înapoi şi unge pe Elisei prooroc în locul tău! Opritu-Mi-am în Israel 7000 de bărbaţi, ale căror genunchi nu s-au plecat lui Baal..."*. Mai

târziu şi-a luat rămas bun de la ucenicii săi, după care a fost luat de pe pământ de un car cu cai de foc şi ridicat în văzduh către cer... (3 Împ. 17; 18; 4 Împ. 2).

Vedenia Proorocului Miheia. Acest Sfânt Prooroc, nesocotit de idolatrul împărat Ahab, fiind chemat să-şi spună cuvântul proorocesc, înaintea celor 400 prooroci mincinoşi, a oştirilor adunate şi a mulţimii lumii, să pornească sau nu cu război asupra sirienilor, a zis: "Mergi... Am văzut pe tot Israelul împrăştiat în munţi, ca o turmă fără păstor. Şi a zis Domnul: *"Au nu Domnul este acestora Dumnezeu? Să se întoarcă fiecare la casa sa"*. Ahab a zis atunci către Iosafat împăratul iudeilor: *"Au nu ţi-am spus eu, că acesta nu-mi proroceşte mie bune; ci numai rele?"* Miheia i-a răspuns: *"Nu aşa, împărate, nu eu, ci ascultă cuvântul Domnului... Am văzut pe Domnul stând pe tronul Său şi toată oastea cerească stătea de-a dreapta şi de-a stânga Lui.* Atunci a zis Domnul: *"Cine va fi în stare să înşele pe Ahab, împăratul lui Israel, ca să pornească cu război contra sirienilor şi să cadă în Rematul Galaadului?"* Unul spunea una şi altul spunea alta. Din mulţime a ieşit un duh potrivnic şi stând înaintea Domnului a zis: "Eu îl voi înşela pe el"! Domnul a zis: *"Cu ce?"* Şi el a răspuns: "Voi ieşi şi voi fi un duh mincinos în gura proorocilor lui"! Domnul a zis: *"Înşela-l-vei şi-l vei birui. Ieşi şi fă aşa"*. Iată deci, că, Domnul a dat un duh mincinos în gura tuturor proorocilor tăi şi a hotărât pierzarea ta"!

Atunci Miheia a fost pălmuit de căpetenia proorocilor mincinoşi, iar Ahab a poruncit: "Aruncaţi-l pe acesta în temniţă şi-l hrăniţi cu pâinea şi apa întristării, până mă voi întoarce în pace". Miheia, credincios vedeniei sale, a zis: *"Dacă te vei întoarce în pace, Domnul n-a vorbit prin mine"*. Apoi a adăugat: "Ascultaţi acestea toate popoarele"! Ahab a pornit la război. În toiul luptei Ahab a fost rănit de o săgeată la încheietura platoşei şi pe seară a murit (3 Împ. 22).

Vedenia slujitorului lui Elisei. Împăratul Siriei a năvălit cu oaste multă asupra poporului israelit. Proorocul Elisei ajuta mult pe împăratul lui Israel prin prezicerile sale, ca să nu cadă în cursa sirienilor. Slujitorul proorocului văzând mulţimea oştirii sirienilor, s-a înfricoşat şi a zis: "Ah, domnul meu ce vom face"? Proorocul i-a răspuns: *"Nu te teme că mai mulţi sunt cei cu noi decât cei cu ei"*. Elisei s-a rugat zicând: *"Doamne, deschide-i ochii să vadă"*. Domnul a deschis ochii slujitorului, care a văzut muntele plin de cai şi de care de foc împrejurul proorocului Elisei (4 Împ. 6, 8-23).

Vedeniile Proorocului Iezechiil. Pe când era în robia Babilonului, Proorocul Preot Iezechiil, stând între prinşii de război lângă râul Hovar, a văzut venind un vânt năpraznic de la miazănoapte, un nor gros şi un foc strălucitor, care vărsa lumină strălucitoare în jurui. În mijlocul lui se arătă un loc luminos ca electru băgat în văpaie. "Acolo în mijloc - zicea el - am văzut chipurile a patru vieţuitoare cu înfăţişare omenească. Toate patru

vieţuitoarele aveau în faţă chip de om, în dreapta chip de leu, în stânga chip de ţaur şi în spate chip de vultur. Fiecare avea câte patru feţe şi patru aripi. Picioarele lor erau drepte şi rotunde, scânteind ca arama strălucitoare; iar aripile lor erau sprintene. Din tuspatru părţile de sub aripi, ieşeau mâini de om şi toate patru aveau feţe şi aripi. Fiecare mergea drept înainte, încotr-o le mâna Duhul. Între vieţuitoare era ceva asemănător cărbunilor aprinşi, ca nişte lumini, ce umblau printre vieţuitori; iar focul strălucea şi scăpăra ca fulgerul.

Deasupra capetelor celor patru vieţuitoare, era ceva ca bolta cerului, asemenea cleştarului strălucitor, care-ţi lua ochii. Sub această boltă cerească se întindeau aripile lor, unele spre altele, şi fiecare vieţuitor avea câte două aripi cu care îşi acopereau trupurile lor. Când porneau (tuspatru vieţuitori) auzeam fâlfâitul aripilor, ca un vuiet de ape mari, cu glasul celui Atotputernic ca un huiet, ca huietul unei oştiri; iar când se opreau, lăsau aripile în jos. În acel timp, răsunetul se auzea pe bolta cerului care era deasupra capetelor lor. Pe bolta cerului, deasupra capetelor lor, era ceva care semăna cu safirul, era ceva ca un tron de împărat, deasupra căruia şedea Cineva ca un chip de om. Înăuntru şi de jur-împrejur, am văzut ceva ca focul, ceva ca un puternic electru luminător, de la mijlocul lui în sus şi în jos. El era înconjurat de o lumină strălucitoare, cu înfăţişarea curcubeului, aşa era lumina Lui de jur-împrejur. Era aievea Chipul Slavei Domnului. Când am văzut-o, am căzut cu faţa la pământ şi am auzit glasul Unuia care-mi grăia: *"Fiul omului! Scoală-te în picioare ca să grăiesc cu tine... Iată, Eu te voi trimite la casa lui Israel cea îndărătnică, care M-a amărât pe mine, ei şi părinţii lor până în ziua de astăzi... Tu grăieşte-le Cuvintele Mele, fie că te vor asculta, fie că nu te vor*

asculta, că sunt o casă de îndărătnici " (răzvrătiţi).

Altă dată, i s-a descoperit în vedenii, despre împresurarea şi dărâmarea Ierusalimului, despre crâncenele pedepse ce veneau asupra poporului pentru feluritele nelegiuiri şi noua aşezare a Împărăţiei lui Dumnezeu (Iez. 1-9 ş.c.l).

Vedeniile Proorocului Daniil. Acest bărbat ales al lui Dumnezeu, a văzut în vedeniile sale, precum însuşi adevereşte: patru vânturi ale cerului sfredelind marea necuprinsă, din care au ieşit patru fiare, una mai ciudată decât alta. Prima semăna cu un leu şi avea aripi de vultur. A doua fiară avea înfăţişarea ursului tolănit pe o parte, ţinând în gură cu dinţii trei coaste, căruia i s-a poruncit: "*Scoală-te şi mănâncă multă carne*"! A treia fiară semăna cu o panteră, cu patru aripi de pasăre în spate şi cu patru capete, căreia i s-a dat putere. A patra fiară era mai grozavă, înfricoşătoare şi puternică, având dinţi puternici de fier şi ghiare de aramă, mânca şi sfărâma; iar ce rămânea călca în picioare. Această fiară se deosebea de celelalte fiare, şi avea zece coarne, dintre care s-a ridicat un corn mic, cu ochi şi cu gură ca de om, care grăia cu trufie şi da război cu Sfinţii Celui Prea Înalt până la împlinirea vremii, când împărăţia va ajunge în stăpânirea Sfinţilor. Apoi am văzut în vedenie şi împărăţia fiului Omului şi a Sfinţilor Lui. Prima fiară arăta Împărăţia Babilonului, a doua împărăţia medo-perşilor, a treia împărăţia grecilor şi a patra puternica şi uriaşa împărăţie a romanilor, care se va război cumplit cu sfinţii lui Dumnezeu şi Împărăţia Fiului Omului, care va fi universală şi eternă. Acestuia îi vor sluji toate seminţiile pământului şi-L vor asculta.

După doi ani a vut o altă vedenie, în care a văzut un berbec şi un ţap uriaş, care bătându-se groaznic, a biruit ţapul pe berbec, şi crescând până la oastea cerului, a doborât la pământ o parte de oştire şi de stele, pe care le-a călcat în picioare. Tot crescând a ajuns până la voievodul cerului, căruia i-a răpit jertfa zilnică şi i-a pângărit Templul, aşezând acolo păcatul. Berbecul preînchipuia marea împărăţie medo-persană; iar ţapul puternica împărăţie a grecilor (Dan. 7, 8, 2, 4). Mai târziu a mai avut şi alte vedenii: despre Arhanghelul Mihail, despre istoria poporului iudeu, despre nefericirile ce se vor năpusti asupra poporului evreiesc, până la venirea Mesiei, despre învierea morţilor şi vremea de apoi (Dan. 10, 11, 12).

Vedenia Proorocului Zaharia. Proorocul Zaharia a văzut în vedeniile sale multe arătări prezicătoare la viitorul poporului: caii şi călăreţii, patru coarne şi patru făurari, aşezarea preoţiei,

Arhiereul Isus învinuit de Satana şi apărat de Domnul, candelabrul cu măslinii de lângă el, sulul cărţii care zboară, patru care şi cununa pusă pe capul Arhiereului (Zah. 1-6 ş.a.).

Felurite vedenii şi arătări în timpul Macabeilor. Eliodor marele sfetnic al împ. Seleuc al Asiei, a venit însoţit de garda sa ca să jefuiască vistieria Templului. Atunci au fost îngroziţi de puterea lui Dumnezeu, încât şi-au pierdut cumpătul. În acel timp i s-a arătat un cal, călărit de un călăreţ groaznic, care năpustindu-se năvalnic în Eliodor, l-a lovit cu copitele cele dinainte ale calului. Şi s-au mai arătat încă doi voinici vânjoşi, strălucind de slavă, care loveau de-o parte şi de alta necontenit cu bicele pe Eliodor, copleşindu-l cu loviturile. Eliodor s-a prăbuşit jos, învăluit în întuneric, de unde a fost luat cu o năsălie şi scos afară, mut şi fără nădejde de scăpare... Atunci toţi au cunoscut puterea Divină şi au proslăvit pe Dumnezeu, Care a scăpat vistieria Bisericii de răutatea hrăpăreţului.

După aceea, în toată cetatea, s-au arătat timp de 40 de zile în văzduh cohorte de călăreţi, care alergau îmbrăcaţi în veşminte de aur şi înarmaţi cu lănci. Apoi cete de călăreţi aşezate în linie de bătaie, năvăliri şi iureşuri de amândouă părţile, vălmăşag de scuturi şi săbii scoase din teacă şi săgeţi azvârlite. Era o scăpărare de armuri de aur şi o rară privelişte de felurite platoşe. Lumea se ruga ca aceste arătări să le fie de bine, dar ele erau prezicerea unor groaznice cruzimi şi măceluri, care au venit în curând asupra cetăţii Ierusalimului, pentru păcatele lor... (2 Mac. 3; 5; 3 Mac. 2). Fiind iarăşi ameninţat de Ptolomeu Filiopator, după rugăciunea Arhiereului Simon, a fost împiedicat de puterea lui Dumnezeu de a intra în Templu, fiind lovit cu încremenire.

Mai târziu iudeii fiind ameninţaţi de vrăjmaşii lor, după rugăciunea fierbinte a bătrânului Preot Eleazar pentru apărarea poporului său, Atotputernicul Dumnezeu cel adevărat, şi-a arătat Sfânta lui faţă şi a deschis porţile cerului, pe unde au ieşit doi Îngeri, slăviţi şi înfricoşaţi la vedere, pe care i-au văzut toţi, afară de iudei. Îngerii s-au aşezat în faţa oştirii vrăjmaşilor, pe care au umplut-o de cumplită spaimă şi au ferecat-o cu lanţuri nedezlegate, dimpreună cu împăratul păgân. Elefanţii, fiarele de război,

întorcându-se înapoi cu spaimă, spre oastea înarmată, au călcat-o în picioare şi au omorât-o".

Alte multe vedenii au fost văzute şi de alţi Prooroci şi aleşi ai lui Dumnezeu în V. Test, pe care ni le pune înainte Dumnezeiasca Scriptură, când o cercetăm cu deamănuntul şi cu luare-aminte.

Vedeniile lui Cornelie Sutaşul şi ale Sf. Apostol Petru. După pogorârea Duhului Sfânt, Apostolii împuterniciţi, activau cu putere, încât zilnic se adăuga mulţime de lume la Biserică... Dumnezeu a hotărât şi venirea păgânilor la Biserica Sa. Cornelie, sutaşul roman, a avut o vedenie în care a văzut aievea pe Îngerul lui Dumnezeu intrând la el şi vorbindu-i, că rugăciunile şi milosteniile lui sunt bine primite la Dumnezeu, după care îi spune să cheme pe Ap. Petru din Iope spre a-l creştina. A doua zi, pe când trimişii lui Cornelie se apropiau de cetate, Petru s-a suit în foişor ca să se roage, pe la ceasul al şaselea. Făcându-i-se foame, a vrut să mănânce, dar pe când gazdele pregăteau masa, a venit peste el o uimire, a avut o vedenie. Atunci a văzut cerul deschis şi un vas oarecare pogorându-se ca o masă de pânză, de cele patru colţuri legate, lăsată în jos spre pământ. În ea erau toate dobitoacele cu câte patru picioare, târâtoarele pământului şi păsările cerului. Atunci un glas a strigat către Petru: *"Scoală-te Petre, junghie şi mănâncă"!* Petru a răspuns: *"Nicidecum, Doamne, că niciodată n-am mâncat ceva spurcat sau necurat".* Glasul de sus i-a zis a doua oară: *"Cele ce Dumnezeu a curăţit, tu să nu le zici spurcate".* Aceasta s-a făcut de trei ori şi îndată s-a ridicat pânza la cer. Pe când Petru nu se dumerea de vedenia aceea, au venit trimişii lui Cornelie Sutaşul. Atunci Duhul i-a zis: *"Iată, trei bărbaţi care te caută. Scoală-te, coboară şi mergi împreună cu ei, că Eu i-am trimis".* Petru a plecat şi ajungând la Cornelie, auzind cele povestite lui despre înger, a cunoscut rostul vedeniei şi l-a creştinat.

După aceea Irod Agripa şi-a pus mâna pe câţiva din fruntaşii Bisericii, ca să-i piardă. Şi a ucis cu sabia pe Iacob, fratele lui Ioan. Văzând el că aceasta e pe placul iudeilor, a prins şi pe Petru şi l-a băgat în închisoare, dându-l la patru străji, câte patru, ca să-l păzească. Astfel, Petru era păzit în temniţă; iar Biserica făcea

rugăciuni la Dumnezeu pentru dânsul. Pe când vrea Irod ca să-l scoată ca să-l piardă, Petru dormea între doi ostaşi, legat cu două lanţuri şi păzitorii păzeau temniţa. Îngerul Domnului a venit şi lumină a strălucit înăuntru. Lovind în coaste pe Petru, i-a zis: *"Scoală-te curând"*, şi au căzut lanţurile de pe el. Îngerul iarăşi i-a zis: *"Încinge-te şi te încalţă cu încălţămintele tale. Îmbracă-te cu haina ta şi vino după mine"*. Petru a făcut aşa. Şi mergând el astfel, nu ştia dacă este adevărat, ceea ce se făcea prin înger; ci i se părea că vede o vedenie. Trecând prima strajă şi a doua, au ajuns la poarta de fier, ce ducea în cetate, care singură s-a deschis lor şi au ieşit în uliţă şi îndată îngerul s-a făcut nevăzut. Atunci Petru venindu-şi în sine, a zis: *"Acum ştiu cu adevărat, că a trimis Domnul pe Îngerul Său şi m-a scos din mâna lui Irod şi din toată aşteptarea poporului iudeilor"*. Acestea zicând, s-a dus la Biserica din casa Mariei, unde erau adunaţi mulţi creştini la rugăciune (F. Ap. 10; 12, 1-19).

Vedeniile zelosului Saul-Pavel. Saul suflând cu îngrozire, ură şi omor împotriva ucenicilor Domnului, a mers la arhierei şi a cerut de la dânşii scrisori către sinagogile din Damasc, că dacă ar afla acolo părtaşi învăţăturii Domnului, bărbaţi şi femei, să-i aducă legaţi la Ierusalim.

În calea spre Damasc, pe când se apropia de cetatea aceasta, fără de veste a strălucit peste el o lumină ce venea din cer. Şi căzând el la pământ, a auzit un glas ce-i zicea: *"Saule, Saule, pentru ce Mă prigoneşti"?* El răspunzând a zis: *"Cine eşti, Doamne"?* Şi Domnul a zis: *"Eu sunt Iisus, pe care tu Îl prigoneşti. Greu îţi este ţie să loveşti cu piciorul tău, contra boldurilor"*. Saul cuprins fiind de frică şi de tremur, a zis: *"Doamne, ce trebuie să fac?"* Şi i-a zis Domnul: *"Scoală-te şi stai pe picioarele tale, căci spre aceasta m-am arătat ţie, ca să te rânduiesc slujitor şi martor, atât celor ce ai văzut, cât şi celor pentru care va fi să Mă arăt ţie. Te-am scos pe tine din acest popor şi din neamurile la care te voi trimite, ca să le deschizi ochii, să se întoarcă de la întuneric la lumină şi de la stăpânirea Satanei, la Dumnezeu, ca prin credinţa în Mine să primească iertarea păcatelor şi parte cu cei ce s-au sfinţit... Scoală-te, intră în cetate că şi acolo ţi se va spune ţie*

ce trebuie să faci". Atunci, cei ce mergeau împreună cu Saul pe cale, auzind glasul şi nevăzând pe nimeni, stăteau încremeniţi. Saul s-a sculat de jos şi deschizându-şi ochii săi, nu putea să vadă nimic. Ducându-l de mână, au intrat în cetate şi a rămas orb trei zile, în care timp nici n-a mâncat, nici n-a băut nimic.

În vremea aceea era în Damasc un ucenic, numit Anania. Şi a zis Domnul prin vis către Anania: *"Scoală-te şi te du pe uliţa ce se cheamă dreaptă şi căutând în casa lui Iuda, vei găsi un om din Tars, anume Saul, care acum se roagă"*. Saul a văzut în vedenie pe un om numit Anania, intrând la dânsul şi punându-şi mâinile peste el ca să vadă. *"Doamne, a zis Anania, auzit-am de la mulţi vorbind de acest om, şi de toate relele ce el a făcut sfinţilor tăi în Ierusalim. Ba încă şi aicea, are împuternicire de la căpeteniile preoţilor, să pună în lanţuri pe cei ce cheamă Numele Tău"*. Domnul a zis iarăşi: *"Mergi, că vas ales îmi este acesta, ca să poarte numele Meu înaintea popoarelor şi a împăraţilor, precum şi înaintea fiilor lui Israel. Eu îi voi arăta câte trebuie să pătimească el, pentru Numele Meu"*.

Atunci s-a dus Anania şi intrând în casa lui Iuda, şi-a pus mâinile pe Saul şi a zis: *"Saule, fratele meu, Domnul Iisus Hristos, Care ţi S-a arătat pe cale, m-a trimis ca să-ţi dau vedere şi să te umpli cu Duh Sfânt"*. Şi îndată a căzut de pe ochii lui ceva, ca nişte solzi, şi a văzut. Apoi sculându-se, s-a botezat. Saul a rămas câteva zile cu ucenicii care erau în Damasc; şi a început îndată a propovădui în sinagogi, că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu. Şi se mirau toţi cei e auzeau şi ziceau: "Au nu este acesta cel ce în Ierusalim voia să dea morţii pe toţi cei ce chemau acest Nume? Au nu şi aicea venise el ca să piardă pe toţi aceştia şi să-i ducă legaţi la arhierei?" Saul se întărea mereu, şi arunca tulburare în iudeii care locuiau în Damasc, dovedind că Iisus este Mesia (F. Ap. 9, 1-22; 22, 1-16; 26, 9-18).

În Troia, noaptea i s-a arătat lui Pavel o vedenie: un bărbat macedonean sta rugându-l şi zicând: *"Treci în Macedonia şi ne ajută"*. "Când am văzut această vedenie, am căutat numaidecât să ne facem drum în Macedonia, înţelegând bine că Dumnezeu ne cheamă să predicăm şi acolo Evanghelia" (F. Ap. 16, 9, 10).

"Odinioară - mărturiseşte Sf. Ap. Pavel - pe când mă rugam în Biserică, m-am făcut într-o uimire. Atunci am văzut pe Domnul care mi-a zis: *"Grăbeşte şi ieşi curând din Ierusalim, pentru că nu vor primi mărturia ta despre Mine"*. Eu am zis: "Doamne, ei singuri ştiu că eu eram cel ce aduceam la închisoare şi băteam prin

sinagogi pe credincioşii Tăi. Şi când au vărsat sângele lui Ştefan, martorul Tău, am fost şi eu de faţă, găsind că-i bună fapta lor şi păzeam veşmintele ucigaşilor lui". El a zis către mine: *"Mergi, că Eu te voi trimite afară la neamuri..."* (F. Ap. 22, 17-21).

Altă dată povestind despre virtuţile, ostenelile şi greutăţile apostoliei (2 Cor. 11), adaugă: "Voi veni la vedenii şi la descoperiri ale Domnului. Cunosc un om întru Hristos, care mai-nainte cu patrusprezece ani - în trup sau afară de trup, Dumnezeu ştie - că a fost răpit în Rai şi a auzit cuvinte de nespus, pe care nu îi este iertat omului să le grăiască. Pentru unul ca acesta mă voi lăuda; iar pentru mine nu mă voi lăuda, fără numai întru neputinţele mele...Şi pentru ca să nu mă trufesc cu măreţia acestor descoperiri, datu-mi-s-a mie un ghimpe, imbolditor trupului meu, îngerul satanei, ca să mă bată cu palma peste obraz, ca să nu mă trufesc. Asupra lui, de trei ori am rugat pe Domnul, ca să-l depărteze de la mine. Dar El mi-a zis: *"Destul îţi este ţie Darul Meu, pentru că puterea mea se desăvârşeşte întru neputinţă..."* (2 Cor. 12, 1-10).

Vedeniile şi misterioasele descoperiri ale Sfântului Ioan Teologul... Acestui mare şi iubit ales al lui Dumnezeu, fiind exilat de stăpânirea păgână în insula Patmos, pentru Cuvântul lui Dumnezeu şi mărturia lui Iisus Hristos, i s-a descoperit: Slava Dumnezeirii, Taina celor şapte îngeri şi şapte Biserici, sub chipul celor şapte stele din mâna lui Dumnezeu şi cele şapte sfeşnice luminânde dinaintea Lui; priveliştea cerească, tronul Dumnezeirii cu patru Heruvimi; 24 bătrâni; cartea cu şapte peceţi; Mielul ce a deschis cartea, lăudat de oştile cereşti; desfacerea peceţilor cu grozăviile lor; trâmbiţele cu grozăviile lor; lupta Bisericii cu balaurul şi fiarele apocaliptice; cer nou şi pământ nou cu cerescul Ierusalim, etc. Aceste descoperiri divine, aduc foarte mare folos sufletelor care le cercetează şi cugetă la ele cu întreagă înţelepciune.

Vedenii minunate şi foarte edificatoare de suflete, au avut mulţi Părinţi, bărbaţi apostolici şi patristici, d.p. Păstorul Herma, mulţi Ierarhi şi Cuvioşi Părinţi din cursul vremurilor, precum adeveresc Vieţile Sfinţilor, Istoria Bisericii, etc. Despre felurite vedenii ale lui Kir Daniil Ieromonahul, ale Pustnicului Grigorie din pustia

Iordanului şi a oarecărui om drept şi minunat din cartea "Sfârşitul Omului", etc.

Dumnezeu descoperă şi celor necredincioşi, care sunt sinceri în neştiinţa lor, tainele Sale, ca să servească pe cei credincioşi. Uneori se serveşte chiar şi de animale (Num. 22, 28; 3 Împ. 13, 24), în planurile Dumnezeieştii Sale Providenţe, angajând astfel şi pe celelalte zidiri ale Sale la lucrarea mântuirii omului. Vedeniile sunt posibile în toate vremurile şi în zilele noastre. Sunt credincioşi buni ridicaţi la un mare nivel de vieţuire duhovnicească, susţinuţi de o deosebită lumină harică, care se învrednicesc a avea vedenii bune, dar acestea sunt foarte rare şi aceştia trebuie să fie cu mare precauţie, spre a nu se înşela.

Adevăratele vedenii se controlează prin aşezarea sufletească, faptele ascetice cât mai mult tăinuite şi dirijate de înţelegerea lepădării de sine, umilinţa sinceră şi rugăciunea permanentă. "Şi apoi când el compară pe cele spirituale cu cele ale veacului acestuia, zice Sf. Macarie, atunci le dispreţuieşte pe acestea din urmă, fie că vede un rege, sau pe cei puternici, ori pe cei înţelepţi, privind numai la comoara cea cerească. Pentru că Dumnezeu dragoste este, de aceea primeşte El focul Divin şi Ceresc al lui Hristos, se înviorează şi se bucură de el, fiind înlănţuit de acesta" (Omilia VII-a, 1).

Vedeniile nu se produc la cheremul omului şi nici nu se face o meserie din ele, cum este înşelăciunea spiritistă, ci ele sunt mai presus de voinţa omului; iar felul de înfăptuire şi scopul lor, este în mâna Providenţei Dumnezeieşti. Omul este numai un receptacol, umilit pururea de neputinţa sa şi cu cât se învredniceşte de mai mari descoperiri, cu atât mai mult se cunoaşte pe sine, că nu este nimic prin sine însuşi, cufundându-se într-un adânc de smerenie.

Vedenia care lasă în suflet tulburare sub orice formă, este de la diavolul; iar aceea care lasă pace, linişte, umilinţă şi iubire neprecupeţită, poate fi considerată bună, după ce s-a verificat cu acea sete a ucenicilor de pe drumul Emausului: *"Au nu era inima noastră arzând întru noi...?"*

Duhovnicul, chiar când are toate probabilităţile adevăratei vedenii, să nu se entuziasmeze în faţa credinciosului, ci cu blândeţe să-l sfătuiască la umilinţă şi la o iubire larg cuprinzătoare, fiindcă pentru cel curat, nu-i nimic spurcat şi să-i cerceteze cât mai des starea sa sufletească (1 Cor. 2, 15; 2 Cor. 12, 1-12).

Iar în cazurile când lucrurile sunt nelămurite, să aibă modestia de a nu se pronunţa nici într-un fel (Prav. Bis. de Ierom. Nicodim Sachelarie o.c.).

27. Mi-am pus în minte să mă sinucid? M-am hotărât (o dată, de două ori... adeseori) a împlini acest păcat cumplit?

Fiecare om este dator a-şi păstra viaţa pământească, a-şi conserva şi căuta sănătatea, a nu se expune la moarte. Omul e dator a-şi sacrifica sănătatea şi viaţa sa pentru apărarea dreptei credinţe creştineşti, pentru salvarea aproapelui şi a patriei. A se sinucide, însă, nu-i este iertat nici a cugeta la aşa ceva.

Sinuciderea e o crimă faţă de Dumnezeu, care-i Creatorul şi Stăpânul vieţii fiecărui om (Mt. 6, 25-33; Lc. 12, 22-34; Înţ. Sol. 16, 13; 3, 1-10). Sinuciderea calcă legea naturală (Fac. 1, 28; 9, 47); mozaică şi creştină (Ieşire 20, 13; comp. 1 Împ. 31, 4-5; Mt. 4, 5-7) (a). Sinuciderea e o crimă faţă de omenire, de familie şi de patrie.

Aproape toţi acei ce se sinucid, ajung la această fărădelege din pricina vieţii lor neregulate, pentru dedarea la patimi nelegiuite, cum e: lenea, desfrânarea, risipa de bani străini, dragostea neiertată, suferinţa ce-o simte un soţ când e părăsit de altul, etc. Între urmările ticăloase pe care le are acest păcat înfricoşat, sunt şi acestea; groaza ce insuflă ştirea că cineva şi-a ridicat viaţa, durerea şi pagubele mari pe care le are familia rămasă pe urma celui sinucis, sau alte persoane cu care sinucisul a stat în legătură, etc. Această nelegiuire este pricinuită şi de păcatul depărtării de Dumnezeu şi de mulţimea păcatelor părinteşti.

Aceasta o adevereşte Dumnezeu prin Proorocul Ieremia, zicând despre seminţia lui Iuda: *"Toţi care vor rămâne din acest neam rău, vor alege mai degrabă moartea decât viaţa, în toate locurile unde îi voi izgoni, zice Domnul oştirilor" (Ier.8, 3).* Exemple: Saul (1 Împ. 31,4), Ahitofel, (2 Împ. 17,23), Iuda (Mt. 27,5; F. Ap. 1, 18), etc.

Sinuciderea unuia din Apostoli. Iuda Iscarioteanul, unul din cei 12 Apostoli ai Domnului, deviind de la adevărul Dumnezeiesc prin însuşirea demonicei viclenii şi minciunării, a ajuns la sinucidere. Mântuitorul văzând că umblă tot pe de lături, cu vicleşug şi minciună (Lc. 26, 14-39; comp. Fac. 3, 1-5), l-a arătat celorlalţi Apostoli zicând: *"Au nu Eu pe voi cei 12 v-am ales? Şi unul din voi este diavol!"* Altă dată, după ce Iuda făcuse târg cu Arhiereul Caiafa şi camarila lui, ca să-şi dea pe dascălul său în mâinile lor, Mântuitorul stând la cină cu ucenicii Săi în foişorul din Ierusalim, tulburându-se cu Duhul a zis: *"Amin, amin zic vouă, că unul din voi Mă va vinde".* Vestea aceasta a căzut ca un trăznet în mijlocul

(a) Pilda slugii leneşă şi vicleană care a ascuns în pământ talantul primit de la Domnul său; Mt.25, 24-30; se aplică şi sinucigaşilor.

adunării apostoleşti. Revenindu-şi ucenicii din tulburătoarea uimire şi nepricepându-se, se întrebau unii pe alţii: *"Cine e acela care-L va vinde?..."* Atunci Mântuitorul, pentru a păstra pacea adunării, a răspuns tăinuit: *"Vânzătorul Meu e acela căruia întingând pâinea i-o voi da"*. Şi întingând pâinea, a dat-o lui Iuda Iscarioteanul. Atunci, după pâine a intrat într-însul Satana. După luarea bucăţii de pâine, a ieşit degrabă afară. Şi era noapte. El s-a dus la Arhiereii Ana şi Caiafa, în adunarea lor şi descoperindu-le secretul, unde Mântuitorul se va duce la rugăciune, loc sigur pentru a-L prinde mai uşor, a adunat oaste şi slujitori înarmaţi cu: săbii, suliţe şi ciomege şi s-a dus noaptea târziu în grădina Ghetsimani. Acolo a aflat pe Domnul şi L-a vândut prin sărutare vicleană.

După fapta aceea satanică, Iuda vânzătorul văzând că Dascălul lor, luminător şi binefăcător, a fost osândit la moarte, căindu-se, a dus înapoi cei treizeci de arginţi şi dându-i arhiereilor, preoţilor şi bătrânilor (soborului evreiesc) a zis: *"Am păcătuit că am vândut sânge nevinovat"*. Ei, satisfăcuţi de isprava lor satanică, au răspuns: *"Ce ne pasă nouă. Treaba ta, tu vei vedea..."*. Atunci Iuda, aruncând arginţii în Biserică, chinuit de remuşcare şi frânt de deznădăjduire, s-a dus şi s-a spânzurat, de unde căzând cu capul în jos, a plesnit peste mijloc şi i s-au vărsat toate măruntaiele (Mt. 26, 23-25, 45-56; 27, 3-10; F. Ap. 1, 16-20).

Viclenia, minciunăria şi iubirea de bani, sunt nişte capcane drăceşti, cu care diavolii au pierdut pe mulţi (F. Ap. 3,1-5; 4,8-16; 2 Împ. 16, 20-23; 17, 1-25; F. Ap. 5, 1-10; 1 Tim. 6, 9-10; Is. Sir. 8, 3; Is. Navi 7 etc.).

Sinuciderea e cel mai mare şi mai cumplit păcat pe care pot a-l face unii oameni în această lume. E păcat împotriva Duhului Sfânt, fiindcă prin sinucidere omul protestează contra celui mai învederat adevăr, care este existenţa vieţii sale de om. Sinucigaşii nu pot fi iertaţi, nici în veacul acesta nici în veacul viitor, că dacă nu s-a miluit singur, cum ar putea fi miluit de alţii? Sinucigaşii nu se pot înmormânta în cimitirul obştesc... nici cu prohod şi pomeniri de Preoţii Bisericii.

Ce zic Sfintele Pravile despre sinucigaşi? 1) "Omului celui ce se va sinucide, să nu i se cânte rânduiala înmormântării, nici

să fie înmormântat la Biserică (cu Preot); ci să fie lepădat afară, fără numai de va fi fost îndrăcit, ori ieşit din firea sa" (Învăţ. pentru canoane din Evhologhiu, ed. 1888 Buc. pg. 562).

2) "Cine va cădea şi se va ucide de bună voia lui, acestuia să nu i se cânte, nici să i se facă lui pomeniri niciodinioară. De va cădea însă fără de voia lui (în orice fel de moarte) şi se va ucide şi va muri, acestuia să i se cânte şi să i se facă lui pomeniri".

3) "Orice om, din voia lui, de se va arunca dintr-un ţărm jos, şi va muri sau într-o apă sau dintr-o piatră (de pe o stâncă în prăpastie) sau se va înjunghia sau cu vreo funie se va spânzura sau în alt chip de moarte (se va sinucide, adică: împuşcându-se, otrăvindu-se, etc.); pe unul ca acela să nu-l îngroape ca pe un creştin, nici să-l cânte, ci să-l lepede pe dânsul ca pe un spurcat. De va fi făcut aceasta chiar pentru Dumnezeu, să nu se cruţe, că nişte bunătăţi ca acelea şi moarte, n-a învăţat Dumnezeu pe nimeni. Iar de-i va fi făcut lui altcineva aceasta, pe acesta să-l cânte şi să-l îngroape şi pomeniri să-i facă, ca şi tot creştinului" (Prav. Bis. Gor. pg. 101, 121; Pateric. pg. 297).

4) "Pentru cei sinucişi, clericul este dator a face dezrobire dacă a făcut aceasta aflându-se ieşit din minte, pentru că de multe ori rudele aceluia, voind a-l învrednici de liturghie şi de cuvenitele rugăciuni, spun neadevărul, zicând că nu era în toate minţile. Uneori a făcut aceasta din persecuţia oamenilor sau din supărare şi nu trebuie a se face Liturghie pentru el, deoarece s-a făcut luişi ucigaş. Deci, preotul trebuie a cerceta cu deamănuntul, ca să nu cadă în păcat" (Sf. Timotei 14).

5) "Aceste aspre măsuri, de a nu se îngădui ca cei sinucişi să fie îngropaţi în cimitirul Bisericii, sau să li se facă slujbe, sunt potrivite dreptăţii Dumnezeieşti şi sănătoasei raţiuni omeneşti, şi pentru că în acelaş timp, ele deşteaptă conştiinţa credincioşilor celor vii" (1 Ioan 5, 16-17; comp. Ier. 7, 14; 11, 14; 14, 11-12; Ioan 17, 9).

Fugi de sinucidere. O fată fiind mereu bătută de părinţii săi, voia să se spânzure şi când a ajuns la un gard mare şi era gata să-şi pună laţul de gât, în acea clipă, o! minune a lui Dumnezeu, a văzut împrejurul ei o mulţime de copii negri, care se certau între ei. Atunci a lăşat funia jos şi alergând acasă, a strigat către părinţii săi şi a zis: "De acum puteţi să-mi faceţi ce voiţi: ori că mă veţi mustra ori că mă veţi bate, eu voi suferi totul, pentru că Dumnezeu mi-a arătat că mare pedeapsă aşteaptă pe cei care-şi ridică singuri viaţa de pe pământ". Şi le-a spus şi lor întâmplarea. De aici încolo a trăit tot restul vieţii sale în frica lui Dumnezeu.

Grozăvia sinuciderilor. Filozoful Platon în opera sa: De legum latione dialog 9, - zice despre sinucideri: cum trebuie judecat acela, care a răpit viaţa - prin silnicie - însuşi trupului său? Numai Dumnezeu ştie ce înmormântare i se cuvine după moarte. Pentru sinucigaşi trebuie desemnat un loc de înmormântare deosebit, unde nu este nimeni înmormântat. Trebuie îngropaţi acolo unde e pământul mai păcătos, mai neproductiv, astfel, ca nici o piatră, nici o inscripţie, să nu facă pomenire de acel păcătos".

Istoricul Iosif Flaviu s-a refugiat împreună cu alţi patru oameni într-o peşteră, din cauza persecuţiei lui Vespasian. Unul dintre ei făcu propunerea că, decât să ajungă sclavi ai lui Vespasian, mai bine să se sinucidă. Iosif însă le răspunse: "Credeţi voi că sinuciderea este eroism? Oare este lăudat căpitanul care de teama vreunei furtuni, voieşte să-şi cufunde singur corabia?"

Într-o cârciumă apăru o calfă de croitor. Ceru de mâncare şi de băut. Când prinse puţin curaj, ceru să-i vină lăutari şi câţiva prieteni la masă. După ce petrecură voioşi câteva ore, plăti şi urmat de amici şi de lăutari o luă spre râul din marginea orăşelului. Ajunşi aici, el intră în apă, apoi dădu o sută de lei lăutarilor zicându-le: "Zi ţigane", iar prietenilor: Rămâneţi cu bine, fraţilor" şi se aruncă în apă unde se înecă. Trupul său abia a doua zi fu aruncat pe mal de valuri. Locuitorii orăşelului însă îl lăsară acolo, nevoind să se atingă de trupul unui om lipsit de Dumnezeu (O mie pilde).

"Sinuciderea - zice J.J. Rousseau - este o moarte ascunsă şi ruşinoasă. Ea este un furtişag făcut geniului omenesc. Înainte de a părăsi omenirea, înapoiază ceea ce ţi-a dat. Dar nu iubesc nimic şi sunt nefolositor lumii. Filozof de o zi, nu ştii că nu vei putea să te mişti în lume fără să găseşti o datorie de împlinit şi că fiecare om este folositor omenirii, prin singurul fapt că el trăieşte? Smintitule! Dacă în adâncul inimii tale se găseşte încă o rămăşiţă de sentiment virtuos, vino să te învăţ să iubeşti viaţa. Oricând vei fi ispitit a părăsi viaţa, zi în tine aşa: "Am să mai fac încă o faptă bună înainte de a muri. Şi pe urmă, du-te, caută un sărac ca să-l ajuţi; pe un nefericit să-l mângâi, pe un asuprit să-l aperi. Dacă consideraţia aceasta te va reţine astăzi, ea te va reţine şi mâine şi poimâine şi în întreaga ta viaţă".

Sufletele sinucigaşilor le duc dracii în iad. Sf. Arhiereu Nifon a văzut un suflet târât de diavoli la iad. Sufletul acela era al unui rob, pe care îl chinuise stăpânul său cu foame şi cu bătăi. Nefericitul rob nerăbdând chinurile acelea şi fiind îndemnat de diavoli, a luat o funie şi s-a spânzurat. Îngerul păzitor al robului

aceluia sinucis, mergea mai pe departe, plângând pentru sufletul lui, pe care-l duceau dracii în ghiarele lor, bucurându-se şi torturându-l. Atunci i s-a poruncit îngerului care plângea, ca să meargă în cetatea Romei şi acolo să păzească un prunc care în acea vreme era născut şi botezat de curând (Vieţile Sfinţilor 23 dec.). La acest groaznic păcat se fac părtaşi şi cei care au contribuit, prin felurite presări şi insuportabile torturări demonice, asupra sinucisului.

28. N-am putut şi nu pot suferi pe cei ce-mi fac nedreptate?

Aici se vede sufletul mare şi sufletul mic. Cel ce suferă nedreptăţile ce i se fac de cei necredincioşi, pasionaţi după felurite patimi josnice, sau de la cei căzuţi din Dar sub felurite forme, lăsând răzbunarea la Dumnezeu, acela e un suflet mare, mărinimos; iar cei ce caută a-şi răzbuna singuri asupra celor ce-i nedreptăţesc, sunt suflete mici, pipernicite, bolnave şi mortificate.

Sf. Ap. Pavel înfruntând pe creştinii mici la suflet, care se târăsc unii pe alţii la judecăţi înaintea necredincioşilor, le zice: "... *Frate cu frate se judecă şi aceasta la cei necredincioşi. Deci, dar, cu adevărat, păcat este vouă, căci aveţi judecăţi între voi. Pentru ce mai bine nu suferiţi strâmbătatea? Pentru ce mai bine nu răbdaţi paguba? Ci voi înşivă faceţi strâmbătate şi aduceţi pagubă cu aceasta fraţilor! Au nu ştiţi că nedrepţii Împărăţia lui Dumnezeu nu o vor moşteni?...*" (1 Cor. 6, 1-9; comp. Rom. 12; 1 Petru 3, 9-18).

Sf. Grigore de Nazianz, văzându-se împresurat şi strâmtorat de cei ce-l nedreptăţeau, zicea: "A căuta dreptatea la nedreptăţitori, te ruşinezi pe sineţi; iar a suferi nedreptatea, e lucru Dumnezeiesc (Mt. 5, 39-48; comp 1 Cor. 6, 1-7).

Sf. Vasile cel Mare, înaintea stăpânirii ariene ce-l nedreptăţea şi persecuta, se încuraja, zicând: "Vreţi averile mele? Cu acestea pe voi nu vă veţi îmbogăţi, nici pe mine nu mă veţi sărăci. Aceste haine vechi şi puţine cărţi, care-s toată bogăţia mea, nu vă trebuie. Patria mea e în cer şi pe aceea n-o puteţi lua de la mine. Chinurile nu mă înspăimântă, căci acelea mă vor duce mai degrabă la Dumnezeu".

Sf. Ioan Gură de Aur, văzând vijelioasele furtuni dezlănţuindu-se cu furie asupra sa, din partea confraţilor săi şi a stăpânirii împărăteşti, se îmbărbăta cu fiii săi duhovniceşti, zicând: "Multe sunt valurile şi puternic curentul; nu mă tem însă de înec, fiindcă stau pe stâncă. Când valurile furioase se prăvălesc, corabia Mântuitorului nostru Iisus Hristos nu poate să se înece. Să mă tem de moarte? Dar Hristos este viaţa mea şi moartea-mi este un câştig.

De exil? Al Domnului este pământul şi plinirea lui. De pierderea bunurilor pământeşti? Acestea toate rămân tot aici pe pământ, după trecerea din viaţa aceasta. N-am adus nimic în lume şi nici nu pot lua ceva din ea. De primejdii? Le dispreţuiesc. De mărimi? Mi-e scârbă de ele. Nu mă tem de sărăcie. De bogăţie n-am nevoie. De moarte nu mă înspăimântez. Nu doresc să trăiesc decât pentru voi. De aceia vă implor: "Consolaţi-vă, că nimeni nu mă poate despărţi de voi. Ceea ce Dumnezeu a unit, omul nu poate să despartă. Biserica constă nu în ziduri, ci în comunitatea credincioşilor. Mâine voi fi cu voi la ceasul rugăciunii, căci unde sunt eu sunteţi şi voi, şi unde sunteţi voi sunt şi eu. Nici moartea nu ne poate despărţi. Sunt gata de mii de ori, să-mi dau viaţa pentru voi".

Totdeauna e bine a lăsa răzbunarea la voia lui Dumnezeu. *"Nu staţi împotriva celui rău... A Mea este izbânda, Eu voi răsplăti fiecăruia după faptele lui..."* (Mt. 5, 38-48; 26, 52-57; Rom. 12, 17-21; 1 Tes. 2, 15; Evr. 10, 30-31; 1 Petru 3, 9; Apc. 13, 10).

Răsplata nedrepţilor. Un boier plecă cu argaţii săi la vânătoare de prepeliţe. El cutreieră felurite semănături şi ajunse şi la holda unei sărmane văduve. Văduva îl rugă să nu-i calce holda, căci aceasta este singurul izvor de existenţă pentru ea şi copiii săi. Rugarea nu i-a fost însă ascultată. Boierii cu argaţii călcară întrega holdă a sărmanei văduve, parcă dinadins. Ce se întâmplă însă? Întorcându-se boierul la conacul său, când voi să descalece, calul se sperie şi-l trânti pe boier aşa de cumplit, că rămase mort pe loc.

În noaptea zilei de 8 iulie anul 518, s-a dezlănţuit o furtună groaznică asupra Constantinopolului. Fulgerele şi trăznetele se succedau unul după altul. Viforul cumplit trezi din somnul ei mortal, conştiinţa împăratului Anastasius I, care a săvârşit nenumărate nedreptăţi Bisericii lui Hristos. Ca un nebun, plin de frică şi cu groaza pe faţă, se vedea împăratul fugind dintr-o cameră în alta, căutând scăpare. Dimineaţa îl aflară mort de spaimă într-o cămăruţă dosnică. Pe semne îl omorâse frica de răzbunarea lui Dumnezeu, pentru nedreptăţile comise.

Renumitul fabulist Esop, dojeni odată pe locuitorii din Delphi pentru cultivarea rea a pământului. Locuitorii se supărară foarte şi nu numai că-l închiseră, ci îi vârâră în sacul lui un pocal din sfintele vase ale Templului şi îl acuzară apoi, ca fur al celor sfinte. Pentru această nedreptate ce i se făcu, Esop compuse următoarea fabulă: "O broască primi la sine pe un şoarece. Îl legă cu o sfoară şi voi să-l ducă în fundul apelor. Şoarecele începu să strige că se îneacă.

Broasca însă nu-l ascultă. Un vultur ce observă totul, sări asupra şoarecelui şi-l mâncă, trase însă cu sfoară şi broasca afară din apă, care avu aceeaşi soartă. Esop voia să zică, că Dumnezeu la rândul Său, răsplăteşte nedreptatea, cu toată siguranţa (O mie pilde).

Taina lacrimilor. Atât timp cât încă n-ai intrat în împărăţia lacrimilor, până atunci cele ascunse ale tale slujesc încă lumii, adică tu mai trăieşti încă în duhul lumii acesteia şi mai săvârşeşti încă lucrurile Dumnezeieşti tot numai cu omul cel dinafară, în timp ce omul dinăuntru rămâne fără de roade, pentru că roadele lui încep cu lacrimile. Dar când vei intra în împărăţia lacrimilor, atunci să ştii că mintea ta-a ieşit din temniţa acestei lumi, a pus piciorul pe treapta unui veac nou şi a început să miroase mireasma minunată a unui aer nou. Lacrimile încep să izvorască pentru că, s-a apropiat naşterea pruncului duhovnicesc. Darul, care e mama tuturor, arde de dorinţa să scoată în mod tainic, la lumina veacului viitor, un chip Dumnezeiesc. Dar acest fel de lacrimi, nu se aseamănă cu lacrimile care apar din când în când, la cei ce se liniştesc în tăcere, fie prin contemplare, fie prin citire, fie prin rugăciune.

Eu nu vorbesc de acest fel de lacrimi, ci de acelea care izvorăsc neîncetat, zi şi noapte. Ochii care au ajuns la această măsură, sunt asemenea unui izvor de apă, care curge până la doi sau trei ani, iar pe urmă trece la împăcarea gândurilor. Iar după împăcarea gândurilor, sufletul, pe cât îngăduie firea, intră în acea odihnă, de care spune Sf. Pavel (Evr. 4, 3) şi după această linişte plină de pace, mintea începe să privească tainele cereşti. Atunci Duhul Sfânt începe să-i descopere cele cereşti şi în el se sălăşluieşte Dumnezeu, înviind în el roadele duhului. Dar mai ascultă ceva: când vei intra în împărăţia împăcării gândurilor, atunci se vor lua de la tine lacrimile cele multe şi vor veni în loc, lacrimi ce se dau cu măsură şi la vreme potrivită (Filocalia).

Prin lupte bine-chibzuite, suferinţe şi lacrimi, ajungem în împărăţia luminii. Întreaga Dumnezeiasca Scriptură ne adevereşte aceasta. Toată lumea cerească, pământească şi cea de dedesubtul pământului, preaslăveşte pe Cel ce S-a umilit, a ostenit, a luptat, a suferit şi S-a jertfit pentru mântuirea noastră...

Să cercetăm cu luare-aminte şi să vedem noi cine a împărăţit pe Scaunul Dumnezeirii? Mie mi s-a părut cum că leul are să ia împărăţia! Sf. Scriptură zice: *"Iată, a biruit leul cel ce este din sămânţa lui Iuda. Şi, celui ce biruieşte, zice Dumnezeu, îi voi da lui să şadă pe Scaunul Meu"* (Apc. 4, 5; 3, 21). Dar iată că nu văd pe

leu stând pe Scaunul Dumnezeirii. Negreşit are să ia împărăţia vulturul, cel ce-şi acoperă cuibul său şi peste puii săi se va îndura, care şi-a întins aripile sale şi i-a luat pe ei şi i-a ridicat pe umerii săi (2 Lege 32, 11; comp. Ieş. 19, 4; Is. 31, 5; 46, 4; 63, 9; Osia 11, 3; Apc. 12, 14). Dar iată că nici pe vultur nu-l văd pe Scaun. Oare cine este în acel fel care primeşte acea dumnezeiască şi împărătească cinste, Căruia are a se închina toată zidirea: cea de sus şi cea de jos? Privind iată, văd pe miel împărăţind, stând pe Scaunul Dumnezeirii şi Miel înjunghiat. Şi aud pe mii de mii zicând cu glas mare: *"Vrednic este Mielul cel junghiat, să ia putere şi bogăţie şi tărie şi înţelepciune şi cinste şi slavă şi blagoslovenie"* (Apc. 5, 6-14). Aici să luăm aminte că acelaşi şi Unul este Hristos; şi leu şi vultur şi Miel. Leu, căci a biruit lumea, pe moarte şi pe iad l-au stricat. Vultur, că pe sufletele Sfinţilor le-a ridicat pe aripile Sale şi pe umerii Săi şi i-au scos pe ei din iad. Miel, căci a pătimit pentru toţi. Însă când a voit a împărăţi, a împărăţit, nu în faţa leului, nici în faţa vulturului, ci în faţa Mielului celui junghiat, ca să arate cum că a merge către cununa Împărăţiei Cereşti şi a veşnicei Slave, nu este altă cale, fără numai Rana şi Pătimirea Celui junghiat. Astfel, oricare din pământeni voieşte ca să afle acolo cununa, să-şi rănească inima sa prin umilinţă, să-şi junghie patimile sale prin omorâre şi să pătimească rău întru ostenelile pocăinţei.

Căutând spre cele cereşti, să privim şi spre ale raiului. Raiul cel ce s-a descris în descoperirea Sfântului Ioan Teologul, pe lângă altele minunate şi nepovestite frumuseţi ale sale, are şi pe această, frumuseţe, că cele 12 porţi ale sale sunt fiecare din câte un mărgăritar. Şi atâta de mari se află acolo mărgăritarele, că din câte unul sunt făcute acele porţi întregi şi mari ale Raiului. Pentru aceasta oarecine mărturiseşte, zicând: "Că în vedenia nopţii de i se arată mărgăritare, apoi înseamnă lacrimi". La aceasta se vede unindu-se şi Sf. Ioan Gură de Aur, zicând: *"Ochii lui David cu ploi de lacrimi erau înfrumuseţaţi ca şi cu nişte mărgăritare"*. Mă minunez!!! Dacă sunt mărgăritarele închipuirea lacrimilor şi semn de plângere, pentru ce dar, sunt acolo porţi de mărgăritare, unde nu se arată nimic de lacrimi, nimic nu se aude de suspin şi plâns, şi toate sunt pline de nepovestită bucurie? Eu cercetând am cunoscut că acolo, prin acele porţi de se va sili să intre cineva, nu va putea prin altceva, fără numai prin lacrimi. Văzut-ai că porţile Raiului cele de mărgăritare, înseamnă mărgăritarul lacrima? Şi aceasta să-ţi fie ştiut, că prin lacrimi ţi se cade ţie, creştine, a intra în Rai, şi nu este altă intrare în Rai, fără numai prin lacrimile cele de mărgăritare. Că aşa s-a orânduit de sus, căci lacrimile se fac din sfărâmarea inimii,

sfărâmarea inimii din întristare şi inimă rea, întristarea şi inima înfrântă din scârba cea pentru păcate şi din pătimirea cea rea pentru Dumnezeu. Acest fel este calea spre odihna raiului.

Pe Iosif cel prea frumos în Egipt, l-a pregătit Domnul a merge spre scaunul şi cununa împărătească, tot pe calea strâmtorărilor, a suferinţelor şi a lacrimilor. Mai întâi l-a trecut prin spinii persecuţiei, scârbe, năpraznică năpastă, temniţă întunecoasă, lanţuri grele, goliciune, foame, lipsa celor de nevoie, cale lungă şi legături de multă vreme. *"Că au smerit în cătuşi picioarele lui şi prin fier a trecut sufletul lui"*. După aceea s-a învrednicit de slavă, cunună şi stăpânire împărătească.

Înaltă e rânduiala proorocilor, înaltă a Apostolilor, dar nu mai prejos şi a Învăţătorilor, a Cuvioşilor, a feciorelnicilor, a pustnicilor şi a celorlalţi! Însă nici una dintre acelea n-a primit desăvârşirea fără a sa deosebită pătimire. Tuturor acestora S-a făcut model Domnul nostru Iisus Hristos. El venind pe pământ către oameni, S-a arătat în chipul a feluriţi Sfinţi, dar nu S-a înălţat către Slava cununii împărăteşti până ce n-a venit în rânduiala pătimirii. Prooroc era, spunând mai înainte cele ce erau să fie: pentru stricarea Ierusalimului, pentru Judecata zilei celei înfricoşate... Apostol era, pentru că de la Dumnezeu Tatăl a fost trimis, umblând şi propovăduind pretutindeni. Doctor fără de arginţi era, pentru că tot poporul căuta să se atingă de El şi să se tămăduiască de neputinţele sale. Mare făcător de minuni era, pentru că pe morţi îi învia. Ci nu aici şi-a întărit cununa slavei şi a împărăţiei Sale. Dar unde? În rânduiala pătimirii, în cununa de spini, în vărsarea Sângelui Său. "Că aşa se cuvenea a pătimi Hristos şi să intre în Slava Sa". Şi aşa, vedem pe Iisus Hristos, pentru primirea morţii, cu Slavă şi cu cinste încununat...

O, iubiţilor ascultători! Dacă Hristos, Domnul nostru, Care a voit a intra în însăşi Slava Sa, în acest fel a trebuit a pătimi, ce ne rămâne nouă de făcut? Ce fel de osteneli, ce fel de nevoinţă ne trebuie nouă, celor ce voim, a intra nu în a noastră slavă, ci în cea străină? În cea străină, pentru că ne-am înstrăinat de dânsa, prin păcatele noastre. "Că din pântece, păcătoşii s-au înstrăinat..."

Acestea ştiindu-le, să părăsim tot păcatul care lesne înconjoară, trecând de sub stăpânirea întunericului în Împărăţia Luminii, slujind cu trup şi suflet lui Dumnezeu, Izvorul tuturor bunătăţilor şi al fericirii noastre. Astfel lucrând, luptând cu bună chibzuială, prin strâmtorări, prigoniri, suferinţe şi lacrimile pocăinţei, ne vom

învrednici şi noi a zice cu Proorocul David:

"Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa, Amin" (Ps. 117, 24; Prel. d. Sf. Dimitrie al Rost.).

DUHUL SFÂNT, DUMNEZEU

Iubitorul mântuirii şi fericirii noastre vremelnice şi veşnice, Dumnezeu Tatăl, ne-a dat şi ne dă mântuire prin: Activitatea, Jertfirea şi Proslăvirea Unicului Său Fiu, Iisus Hristos, Dumnezeu-Cuvântul. De asemenea, El ne dă nouă viaţă vremelnică şi veşnică, prin Duhul Său cel Sfânt (Ps. 103, 30; Iov. 27, 3-4; Rom. 8, 10-11; F. Ap. 17, 25).

În Elveţia sunt aşa numitele "văi ale morţii". Acestea sunt nişte văi închise de munţi şi ferite de orice vânt. Dar vai, oamenii de acolo sunt mai mult bolnavi şi mor mai curând decât prin alte locuri. Aşa sunt şi sufletele peste care nu suflă vântul Duhului Sfânt, bolnave, mortificate şi moarte în fărădelegi.

Într-o ţară întreagă, întregul Egipt, cu un popor de milioane de oameni, trăieşte lumea din revărsarea Nilului. Fără această revărsare, întreg Egiptul ar fi o pustietate de nisip ca şi Sahara. Aşa e şi viaţa noastră sufletească. Ea trăieşte din revărsarea harului Duhului Sfânt. Fără această revărsare, viaţa noastră cea sufletească este o pustietate a păcatului.

Un pelerin plecă să cerceteze locurile Sfinte, unde a învăţat şi a murit Domnul. După un timp de călătorie fericită, ajunse într-un deşert fără de oameni, unde rătăci. Isprăvindu-i-se merindea, căzu la pământ istovit de foame şi de sete, şi îşi aştepta moartea. În acel timp de grea primejdie, iată se apropie de el un pustnic, care-i dă de mâncare şi băutură. Apoi îl ridică, şi nu numai îl îndreptă pe calea către ţintă; ci îl şi însoţi. Noi suntem acel pelerin, plecaţi în căutarea celor cereşti. De câte ori nu ne abatem noi, de la calea cea dreaptă şi rătăcim în deşertul vieţii păcătoase, lumeşti, punându-ne sufletul în primejdie? Cât de dorit ne-ar fi atunci, prietenul mântuitor şi îngrijitor, care să ne călăuzească pe calea cea dreaptă, să ne sprijinească scopul nostru. Un astfel de Prieten ne este Duhul Sfânt, Mângâietorul, Duhul adevărului, atotprezent, trimis de Mântuitorul Apostolilor şi creştinilor. El ne luminează, ne întăreşte, ne sfinţeşte, sălăşluindu-se întru noi (350 pilde).

Duhul Sfânt este Acela care zice: *"Părtaş sunt Eu tuturor celor ce se tem de Tine"* (Ps. 118, 63). Dumnezeu lucrează în Biserica Sa

prin Duhul Său cel Sfânt. Toate slujbele, în frunte cu Dumnezeiasca Liturghie, toate tainele, toate lucrările din Biserică, sunt lucrarea Duhului Sfânt. Fără Duh Sfânt - zice un Sfânt Părinte - nu este nici Biserică, nici Preot, nici predică, nici slujbă, nici taină". Dumnezeu lucrează în Biserica Sa pururea, prin Duhul Sfânt, la: luminarea, curăţirea, sfinţirea şi îndumnezeirea adunărilor binecredincioase, prin cele şapte Taine: Botez, Mir-Ungere, Pocăinţă, Împărtăşire, Căsătorie, Maslu şi Preoţie. Sfântul Chiril al Ierusalimului, vorbind în catehezele sale despre Duhul Sfânt, zice aşa: "Apa este o icoană simbolică şi foarte expresă a Duhului Sfânt. Cerul este locuinţa îngerilor, cerul, însă s-a format din apă. Pământul e locuinţa oamenilor, dar şi pământul s-a format tot din apă, şi pentru că lumea s-a creat în şase zile, Duhul Domnului S-a mişcat şi a lucrat în ape. Începutul lumii a fost apa, şi începutul Dumnezeieştii Evanghelii a fost râul Iordanului.

Apa a fost sfârşitul Testamentului Vechi şi începutul Testamentului Nou, deoarece Ioan Botezătorul a fost cel din urmă, dar şi cel mai mare dintre prooroci... Prin apă există toate. Tot aşa (şi cu mult mai mult) prin Duhul Sfânt. Ea pică din cer sub o formă, dar produce efecte felurite, precum şi Darurile Duhului Sfânt. O fântână umezeşte toată arătură (Nilul umezeşte Egiptul, dându-i viaţă). Aceeaşi ploaie pică din cer pe pământ, dar în multe (şi felurite) chipuri îşi arată ea puterea: pe crin, pe garoafă, pe trandafir, pe iacintă, pe viorea, şi pe celelalte flori cu culori" (şi miresme) felurite (Catehezele 3 şi 16 ale S. Chiril).

Astfel precum sunt feluritele efecte produse de ploaie şi în genere de apă, aşa multe şi felurite sunt efectele produse prin harul Duhului Sfânt, ce se revarsă din cer peste sufletele credincioase şi iubitoare de Dumnezeu, precum odinioară asupra Proorocilor (Fac. 41, 38; Ieş. 31, 3; 35, 31; Num. 11, 16-30; 27, 18; Lc. 1, 15), asupra Apostolilor (F. Ap. 2, 4; 4, 31-38; 6, 5; 9, 17), asupra creştinilor (F. Ap. 8,17; 10,44; 11,15). Duhul Sfânt din graţia Sa, prin Botez ne renaşte, prin Mir-Ungere ne împuterniceşte, prin Sfânta Împărtăşanie ne nutreşte, sfinţeşte şi îndumnezeieşte, prin pocăinţă ne iartă păcatele, prin căsătorie confirmă ordinea socială, prin Sf. Maslu ne tămăduim sufleteşte şi trupeşte; iar prin Preoţia Sfântă ne facem organe sfinţite, pentru serviciile sfinţirii Bisericii, adică a oamenilor credincioşi.

Acestea ştiindu-le, ni se cere imperios, ca şi noi toţi creştinii - cler şi popor - dornici de mântuire, să folosim Dumnezeieştile Taine şi darurile Duhului Sfânt, prin care se revarsă asupra şi în fiinţa noastră creştinată, mari bogăţii şi binefaceri duhovniceşti

şi trupeşti, spre a putea dobândi şi veşnicile făgăduinţe ale statornicei fericiri în Împărăţia Cerurilor. Toţi creştinii binecredincioşi, osârdnici în lupta cea bună, care păstrează Duhul lui Dumnezeu în fiinţa şi activitatea lor, dobândesc fericita viaţă vremelnică şi veşnică; iar cei care păcătuiesc împotriva Sfântului Duh, fără de părăsire, îndreptare şi pocăinţă, se prăbuşesc în muncile iadului vremelnic şi veşnic.

"Prin *Sfântul Duh este pricina cea atotmântuitoare. De suflă spre cineva Acesta, după vrednicie, curând îl ridică din cele de pe pământ, îl într-aripează, îl creşte şi sus îl aşează... Prin Duhul Sfânt este îndumnezeirea tuturor, bunavoire, înţelegerea, pacea şi binecuvântarea, că întocmai lucrător este cu Tatăl şi cu Cuvântul... Acestuia I se închină oştile cele de sus cu toată suflarea celor de jos"* (Antifon gl. 6; Ioan 14, 16, 26; 15, 26; 2 Cor. 13, 14; 1 Petru 4, 4; Apc. 4; 5; 7; 14; 21; 22).

Cugetări Duhovniceşti

"Eu - zice Proorocul Daniil - (mâhnindu-mă în robia Babilonului) mi-am îndreptat faţa către Domnul Dumnezeu, stăruind în rugăciune, în rugi fierbinţi, cu post, sac şi cenuşă. Aşa rugându-mă Domnului Dumnezeu, m-am mărturisit, zicând: "O, Doamne, Dumnezeule cel mare şi minunat, care păzeşti legământul şi mila celor ce Te iubesc pe Tine şi iau aminte la poruncile Tale! Păcătuit-am, fărădelege am făcut, ca şi cei nelegiuiţi ne-am purtat. Răsculatu-ne-am şi ne-am depărtat de la poruncile şi de la orânduirile Tale. N-am ascultat de servii tăi prooroci, care ne-au grăit întru Numele Tău, către împăraţii noştri, mai-marii noştri, părinţilor noştri şi către tot poporul cel din ţară. A ta, Doamne, este dreptatea; iar a noastră ruşinarea feţelor noastre, precum se arată astăzi oamenilor, din pricina fărădelegilor ce le-am săvârşit împotriva Ta.

Doamne, Dumnezeule, a noastră este ruşinarea feţelor, a împăraţilor noştri, a mai-marilor noştri şi a părinţilor noştri, căci noi am păcătuit Ţie. A Domnului Dumnezeului nostru este milostivirea şi îndurarea. Răsculatu-ne-am împotriva Lui. N-am ascultat de glasul Domnului Dumnezeului nostru, ca să umblăm în Legea Lui, pe care ne-a dat-o nouă prin mâna servilor Săi Prooroci (Dascăli ai credinţei, nădejdei şi dragostei curate şi sfinte). Tot Israelul a călcat legea Ta şi s-a depărat ca să nu mai audă glasul tău. Vărsatu-s-au peste noi blestemul şi jurământul scris în Legea lui Moisi, slujitorul lui Dumnezeu, căci am păcătuit împotriva Ta. Şi a adeverit cuvintele Sale pe care le-a grăit către noi şi către judecătorii noştri care au cârmuit peste noi, căci a voit ca să abată peste noi straşnic prăpăd, care nu s-a mai întâmplat niciodată sub cer, asemenea celui din Ierusalim. Precum este scris în legea lui Moisi toată această nenorocire s-a năpustit asupra noastră, dar n-am îmbunat faţa Domnului Dumnezeului nostru, prin a ne întoarce de la fărădelegile noastre şi prin a lua aminte la adevărul Lui. Gândit-a îndelung Domnul asupra

nenorocirii şi a abătut-o peste noi, căci drept este Domnul Dumnezeul nostru în faptele pe care le-a făcut, dar noi n-am ascultat de glasul Lui.

Şi acum, Doamne, Dumnezeul nostru, Tu care ai scos pe poporul tău din pământul Egiptului cu mână tare şi te-ai făcut vestit până în ziua de astăzi, păcătuit-am, fărădelege am făcut. O, Doamne! întoarcă-se după milostivirile Tale toată mânia şi toată văpaia urgiei Tale, de la cetatea Ierusalimului, de la muntele cel Sfânt al Tău! Căci pentru păcatele noastre şi pentru fărădelegile părinţilor noştri, Ierusalimul şi poporul Tău au ajuns de ocară pentru toţi vecinii noştri. Şi acum, Doamne, Dumnezeul nostru, ascultă rugăciunea servului tău şi ruga lui fierbinte, şi luminează faţa Ta peste Templul Tău pustiit, pentru Numele Tău cel Sfânt! Doamne, Dumnezeul meu, pleacă urechea Ta şi ne auzi, deschide ochii Tăi şi vezi pustiirea noastră şi cetatea în care se cheamă numele Tău. Căci nu pentru dreptăţile noastre aducem înaintea ta rugăciunile noastre cele fierbinţi; ci pentru milele Tale cele mari. O, Doamne, auzi-ne! O, Doamne, iartă-ne! O, Doamne, ia aminte şi nu fii târzielnic, pentru Numele Tău, Dumnezeul meu; căci Numele Tău îl poartă cetatea şi poporul Tău!"

Pe când eu grăiam şi mă rugam, *mărturisindu-mi păcatul meu şi al poporului meu Israel*, şi cădeam cu ruga mea fierbinte înaintea Domnului Dumnezeului meu, pentru muntele cel sfânt al Dumnezeului meu, pe când încă vorbeam în rugăciunile mele, a venit repede în zbor iute, omul Gavriil, pe care-l văzusem mai-nainte într-o vedenie. Şi apropiindu-se, s-a atins de mine în vremea aducerii jertfei de seară, zicându-mi: "Chiar acum am sosit ca să-ţi deschid mintea, luminându-te. Când tu ai început să te rogi (mărturisindu-ţi păcatele tale, ale părinţilor şi neamului tău), poruncă mi-a fost dată (de la Dumnezeu), şi eu am venit ca să-ţi vestesc, că tu eşti un om iubit de Dumnezeu. Ia aminte la poruncă şi fii băgător de seamă la vedenie..." (Dan. 9).

"Dumnezeu lumină este şi nici un întuneric nu este întru Dânsul. De vom zice că avem împărtăşire cu Dânsul, dar umblăm în întuneric, minţim şi nu facem adevărul. De vom zice că n-avem păcat, pe noi înşine ne înşelăm, şi adevărul (cuvântul Lui) nu este întru noi. De ne vom mărturisi păcatele noastre, credincios este şi drept, ca să ne ierte nouă păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată nedreptatea. De vom umbla în lumină, precum El este în lumină, împărtăşire avem unii cu alţii, şi Sângele lui Iisus Hristos, Fiul Lui, ne curăţă pe noi de tot păcatul..." (1 Ioan 1, 6-10; comp; Efs. 5, 8-20; Evr. 9, 14). "Fericiţi cărora s-au iertat fărădelegile şi cărora s-au acoperit păcatele. Fericit bărbatul căruia, nu-i va socoti Domnul păcatul, nici este în gura lui vicleşug" (Ps. 31, 1-2).

PĂCATELE STRIGĂTOARE LA CER

RĂZBUNAREA PENTRU PĂCATELE STRIGĂTOARE LA CER

umnezeiasca Scriptură şi Sfânta Tradiţie ne arată că mulţi oameni, chiar şi creştini, din cler şi popor, săvârşesc adeseori păcate grele, păcate strigătoare la cer (Vezi Mărturisirea Ortodoxă p. III. intr. 42; Fac. 4, 10; 18, 20; Mal. 3, 5; Ieş. 21, 15). La toate acestea, după ce frate creştine, te-ai socotit bine, mărturiseşte oricâte ai păcătuit, după cum îţi arătăm şi aici mai jos.

1. Am ucis pe cineva cu voia mea ?

"...De ce ai făcut aceasta? - a zis Domnul fraticidului Cain - *glasul sângelui fratelui tău, strigă către Mine din pământ. Şi acum, blestemat să fii tu pe pământul care a deschis gura să primească sângele fratelui tău, din mâna ta..."* (Fac. 4, 8-14). Vezi şi despre Avesalom (2 Împ. 13; 18; 1 Ioan 3, 12).

Judecată! O, judecată! Odinioară un creştin bun cu soţia lui, neavând copii, aflând un copil lepădat în cale, l-au luat şi l-au crescut. Ajungând copilul în vârstă, a ieşit om cu fire rea, cugetând rău, vrăjmăşeşte, contra celui ce l-a crescut. Tatăl său adoptiv, fiind neguţător, l-a luat pe fiul său ca tovarăş cu sine la neguţătorie. Nepriceputul şi nerecunoscătorul fiu, râvnind la bani şi avuţie, a omorât pe tatăl şi binefăcătorul său şi i-a luat banii. După aceea mustrându-l conştiinţa, s-a căit, ca şi Iuda Iscarioteanul, şi mergând la scaunul spovedaniei, şi-a mărturisit înaintea Duhovnicului păcatul său. Duhovnicul auzind, i-a zis: "Mare şi greu este păcatul acesta ce ai făcut. Du-te şi dă la săraci toată avuţia aceea ce ai luat-o. După aceea adună-ţi şi averea ta, şi o dă milostenie la

săraci, ştiind că Dumnezeu este multmilostiv şi va face milă cu tine". Paricidul primind cu toată credinţa şi dragostea canonul dat de Duhovnicul iscusit, s-a dus şi a împlinit întocmai cele zise.

După aceea, trecând ucigaşul acela pe lângă cimitirul unde era îngropat mortul, auzi un glas strigând: "Judecată-ă-ă-ă! O! Judecată!" Mirându-se el mult de aceste cuvinte strigătoare: "Judecată! O! Judecată!" s-a îngrozit şi a alergat la Duhovnicul lui, spunându-i de acele înfricoşătoare strigări auzite. Duhovnicul auzind, se miră de minunea aceea, cum că grăia mortul, cerând "judecată". Apoi l-a întrebat: "Odată l-ai auzit strigând aşa, ori de mai multe ori"? Paricidul a răspuns: Ori de câte ori am trecut pe acolo, unde este îngropat, l-am auzit strigând aşa!" Duhovnicul mirându-se de cele ce i se spunea, a zis: "Mare este păcatul tău! Dacă ai dat avuţia lui pe care ai răpit-o şi pe a ta toată, la săraci, şi încă tot mai strigă, apoi groaznic de greu e păcatul tău!!!... Mergi iarăşi pe acolo unde-i îngropat cel ucis de tine şi de va striga iarăş tot aşa, tu să-i zici: *"Până când?"* şi apoi ascultă ce va zice mortul acela către tine".

Mergând paricidul, cum îl sfătuise Duhovnicul, a trecut iarăşi pe la locul acela. Atunci auzi iarăşi de la mort, acelaş cuvânt strigând: "Judecată-ă-ă-ă! O! Judecată!" Paricidul ascultând cu mare înfiorare, a întrebat: *"Până când?"*; iar mortul i-a răspuns: "Până în zece ani". De acolo mergând la Duhovnicul său, i-a spus taina aceea, dar nici el, nici Duhovnicul, n-au putut cunoaşte ce voieşte Dumnezeu... Duhovnicul rămânând ca uimit, nedumerit şi nepricepându-se ce canon, ori sfat să-i mai dea, i-a zis: "Mergi de aşteaptă vremea şi dacă se vor împlini cei zece ani, să vii iarăş la mine".

Plecând de la Duhovnicul său numai cu acest sfat, paricidul aşteptă cu mare frică şi groaznic cutremur trecerea vremei acestor zece ani, cugetând cu înfricoşare, ziua şi noaptea, ce răspuns şi ce judecată îi va da Dumnezeu. După împlinirea celor zece ani, paricidul s-a dus la Duhovnicul lui, şi întorcându-se prin cetate, a intrat într-o măcelărie de unde a cumpărat un cap de oaie şi a plecat spre casa lui ca să-l gătească. Mergând pe drum (o, mare şi înfricoşată minune!), din săculeţul în care pusese capul de oaie, curgea sânge (groaznică povestire!) Oamenii văzând, îl opriră în loc, întebându-l: "Ce ai în săculeţul acela, de curge sânge? Ce sânge este acesta?" Iar el le-a răspuns: "Nu ştiu! Am cumpărat un cap de oaie de la măcelărie şi l-am pus înăuntru, ca să-l duc acasă, să-l fierb". Oamenii curioşi, îi luară săculeţul din spate şi deschizându-l, văzură într-însul un cap de om. Atunci l-au înconjurat, l-au legat

şi l au dus la judecată. Acolo mărturisind adevărul, cum a ucis pe tatăl său, care l-a aflat lepădat în cale şi luându-l l-a crescut, după care şi-a luat pedeapsa ce i se cădea... Iată aşa se împlini, după zece ani, cuvântul mortului ce striga din mormânt: *"Judecată-ă-ă-ă! O! Judecată!* (a).

Cain şi Abel văzând pe părinţii lor aducând jertfă lui Dumnezeu, au adus şi ei la fel. Dumnezeu a căutat spre jertfa lui Abel; iar spre jertfa lui Cain n-a căutat. Cain s-a mâniat pe fratele său Abel şi scoţându-l cu vicleşug şi minciună afară la câmp, s-a aruncat asupra lui şi l-a omorât. Atunci Dumnezeu a zis lui Cain: "Unde este Abel, fratele tău?" Cain a răspuns: "Nu ştiu. Au doară sunt eu păzitorul fratelui meu?" Şi Dumnezeu i-a zis: "Ce ai făcut? Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine din pământ. Şi acum blestemat să fii tu pe pământul care şi-a deschis gura să primească sângele fratelui tău din mâna ta. Când vei lucra tu pământul, el nu-ţi va mai da puterea sa. Gemând şi fugar vei fi tu pe pământ"

Cruzimea lui Irod cel Mare şi pedepsirea lui. Această stârpitură de om, de neam Idumeu, furase cu vicleşug domnia stăpânilor săi, Asmonei. Căsătorindu-se cu o nepoată a lor, Maria, spre a muşamaliza vânzarea, mai pe urmă a ucis-o. Mai-nainte înecase prin trădare pe cumnatul său Aristobul. Condamnase la moarte pe un alt cumnat, Iosif şi pe Ircan al II-lea, ultimul domnitor al biruitei dinastii israelite. După ce şi-a ucis soţia, a pus să omoare şi pe mama ei, Alexandra, şi pe copiii lui Baba, pentrucă erau înrudiţi de departe cu Asmoneii. Acest monstru se desfăta, când a pus să ardă de vii: pe Iuda din Sorifeu, pe Matei din Margaloth, dimpreună cu alte căpetenii ale fariseilor. Acest Irod temându-şi tronul, suflând cu vrăjmăşie de moarte asupra Pruncului Iisus, a trimis ostaşi şi a omorât, mai rău de cât nişte fiare, 14.000 de prunci mici până la 2 ani, cu scopul infernal de a ucide şi pe Hristos.

Mânia Divină s-a deslănţuit mai groaznic asupra ucigaşului Irod. Înfuriat, a vrut să se sinucidă, înjunghiindu-se cu un cuţit, dar n-a reuşit. Pe patul de moarte fiind, a poruncit a se ucide Arhelau, al treilea copil al său. "Dumnezeu - istoriseşte Iosif

(a) Mărgăritarele Sf. I. Hrisostom. Vezi păcatul avorturilor şi pedepsirea mamelor ucigaşe de prunci în "Judecata particulară". pg. 47-53, de autor.

- voind a face pe Irod să sufere pedeapsa nelegiurii sale, boala sa a sporit mereu. O căldură lentă ce nu se arăta deloc pe dinafară, îl ardea şi-l mistuia pe dinăuntru. Avea o foame atât de violentă, că nimica nu era deajuns pentru a-l sătura. Intestinele sale erau pline de bube. Colici violente îl făceau a suferi dureri, grozave. Picioarele sale erau umflate şi vinete. Părţile trupului cele ascunse, erau atât de stricate, că se vedeau ieşind dintr-însele viermi. Nervii săi erau cu totul retraşi. Nu respira decât cu mare anevoie şi răsuflarea sa era atâta de rea, că nimenea nu se putea apropia de el. Convulsiile ce-i agitau tot trupul, îi dădeau o forţă neînvinsă. Toţi aceia cari priveau, cu un spirit de milă, starea în care se găsea acest nefericit principe, erau de acord, că aceasta era o pedeapsă văzută, a lui Dumnezeu, spre a-l pedepsi pentru cruzimea şi nelegiuirile sale".

Cruzimile împăratului Irod Antipa şi pedeapsa lui. Acesta era unul din fiii lui Irod cel Mare, care moştenise Galileea şi Pereea. El era lipsit de inteligenţa şi caracterul energic al tatălui său. În schimb era putred de felurite vicii. Era înşelător, desfrânat, ambiţios şi crud. Domnia sa a fost liniştită aproape vreo 30 de ani, până la nelegiuita lui însoţire cu Irodiada, soţia fratelui său Filip şi nepoată de frate. Aceasta a fost începutul tuturor nefericirilor casei sale şi a poporului său. Aducând pe Irodiada în palat, şi-a alungat soţia sa legitimă, care era fiica lui Aretas al IV-lea, regele Arabilor. Aceasta a dat naştere unui război, sângeros, între Arabi şi Israeliţi, în care s-a vărsat mult sânge. Acest Irod fiind mustrat de Sf. Ioan Botezătorul: *"Nu ţi se cuvine ţie, ca să ai de soţie pe femeia fratelui tău"*, la îndemnul Irodiadei l-a închis în temniţa castelului Maheront, şi la cererea fiicei sale, Salomeia jucătoarea, i-a tăiat capul. El s-a împăcat cu Pilat, cu care era certat, şi s-au învoit a-L osândi la moarte pe Mântuitorul, după ce a poruncit să-l îmbrace în batjocură, într-o mantie strălucită, pentrucă n-a vrut a-i da nici un răspuns la întrebările lui.

Răzbunarea Divină l-a pedepsit, chiar din viaţa aceasta. Armatele sale au fost nimicite de Aretas. Castelul Maheront a fost ocupat de Arabi. Evreii au văzut în acest dezastru, o pedeapsă Divină pentru uciderea Sf. Ioan Botezătorul. Câţiva ani mai târziu, împăratul Romanilor, în urma unor abateri, l-a dezbrăcat pe Irod de demnităţile lui, i-a confiscat averea şi l-a exilat, dimpreună cu Irodiada, la Lion în Galia, la anul 38, la patru ani şi jumătate după ce Mântuitorul fusese adus înaintea lui, să fie ocărât şi batjocorit. Acolo, Irod şi Irodiada, au murit în neagră mizerie. De asemenea

Salomeea, căsătorindu-se cu unchiul său Filip, regele Ituriei şi Traconidei, apoi cu vărul său Aristobul, regele Colcisului, după multe nelegiuiri, trecând iarna pe deasupra unui râu îngheţat, s-a rupt ghiaţa sub ea şi după ce trupul i s-a cufundat în apă, sloiul de gheaţă revenind la locul lui, i-a tăiat capul, care a rămas deasupra pe gheaţă, trupul i-a rămas spânzurat sub gheaţă, împleticindu-i apa picioarele, aşa cum le împleticise în jocul pantomimei, cu care a comis crima odioasă din Maheront. Iată cum a ajuns-o şi pe ea urgia Divină.

Cruzimea şi pedepsirea lui Irod Agripa. Acest Irod Agripa I, întrebuinţă puterea ca să maltrateze pe unii din Biserică. El a pus de a prins şi a tăiat cu sabia pe Sf. Ap. Iacob, fratele lui Ioan. Văzând că această nelegiuire era plăcută Iudeilor (aşa cum multe nelegiuiri plac majorităţii lumii purtătoare în zadar a numelui creştinesc) a adăugat a prinde şi pe Petru şi a-l întemniţa. El ar fi condamnat la moarte şi pe Petru, dar Mântuitorul Hristos, prin Îngerul Său, l-a scos din lanţuri şi din temniţă într-un chip minunat, economisindu-l pentru predicarea Evangheliei.

Persecuţia ce întreprinse Irod asupra Apostolilor, nu rămase mult timp nepedepsită, şi Îngerul executor al Dreptăţii Dumnezeieşti, îl făcu curând a suferi pedeapsa ce merită, pentru nelegiuirea sa. Sf. Apostol şi Ev. Luca, istoriseşte în Faptele Apostolilor (cap. 12), că Irod se duse din Iudeia la Cesaria, şi că într-o zi de sărbătoare arătându-se îmbrăcat cu o haină regală, şi şezând pe tronul său, vorbea înaintea poporului, care striga în aclamaţiile sale: "Este vocea unui dumnezeu şi nu a unui om". În acel moment, un Înger al Domnului îl lovi şi fiind mâncat de viermi, el muri.

Este locul de a ne mira de perfecta conformitate ce se întâlneşte între Sfânta Scriptură şi Iosif, în istorisirea acestui miracol. Căci iată sincera mărturisire ce el face de acest important adevăr, în cartea a nouăsprezecea din istoria sa. "În anul al treilea al domniei sale, el celebră în cetatea Cesariei, ce se numea odinioară turnul lui Straton, jocuri solemne în onoarea împăratului. Toţi cei mari, şi toată nobilimea din provincie, se găsiră la acea sărbătoare; iar a doua zi după aceste spectacole, Agripa veni dis-de-dimineaţă la teatru, cu o haină a cărei fund era de argint, lucrată cu atâta artă, încât, când soarele-l bătea cu razele sale, strălucea de o lumină atât de vie, că nu-l putea privi cineva fără a fi mişcat de un respect amestecat cu frică. Atunci acei laşi linguşitori, ale căror discursuri otrăvitoare răspândeau un venin mortal în inima Principilor, începură a striga, că până atunci ei nu considerase pe regele lor

de cât ca pe un om, dar că ei vedeau acum că se cuvenea a-l onora ca pe un dumnezeu, şi a-l ruga de a le fi favorabil, fiindcă el părea că nu era ca ceilalţi, de o condiţie muritoare. Agripa suferi această nelegiuire, pe care ar fi trebuit a o pedepsi foarte riguros.

Însă îndată ridicându-şi ochii, el văzu un Înger deasupra capului său pe o funie întinsă în aer, şi nu avu greutatea de a cunoaşte că acel Înger era prezicerea nefericirii sale, după cum odinioară fusese al fericirii sale. Atunci el scoase un adânc suspin, şi simţi în acel moment, măruntaiele sale sfâşiate de dureri nesuferite.

Irod se întoarse către oamenii săi, şi le zise: "Iată, acela pe care voi voiţi a-l face să se creadă a fi nemuritor, gata de a muri, şi această necesitate inevitabilă, nu putea fi o convingere mai grabnică de minciuna voastră. Însă trebuie a voi tot ce Dumnezeu voieşte. Eram prea fericit, şi nu era principe a cărui fericire ar fi trebuit să o pizmuiesc". Isprăvind aceste cuvinte, el simţi durerile sale sporind încă. Îl duseră în palatul său, şi zvonul se răspândi că era gata de a-şi da duhul. Îndată tot poporul, cu capul acoperit de un sac, după obiceiul părinţilor noştri, făcu rugăciuni la Dumnezeu pentru sănătatea regelui său, şi tot aerul răsună de strigăte şi de plângeri. Atunci principele, fiind în cea mai de sus cameră a palatului său, văzându-i de acolo prosternaţi la pământ, nu-şi putea opri lacrămile; şi acele crude dureri neîncetând de cinci zile, îl luară în anul cincizeci şi patru al vieţii, care era al şaptelea an al domniei sale. El domni patru ani sub împăratul Caius, dintre care în cei dintâi trei ani n-a avut decât Tetrarhia care fusese a lui Filip, şi se adăugă în anul al patrulea Tetrarhia lui Irod; şi în cei trei ani ce el domni sub Claudie, acest împărat îi dădu şi Iudeea, Samaria şi Cesaria (a).

2. Am făcut sodomie bărbat cu bărbat şi femeie cu femeie, eu cu altul şi altul cu mine?

"Bărbaţii cetăţii Sodomei, au înconjurat casa (lui Lot în care erau găzduiţi cei doi Îngeri Dumnezeieşti) *de la cel tânăr, până la cel bătrân şi tot poporul împreună. Şi au chemat afară pe Lot şi au zis către dânsul: "Unde sunt bărbaţii care au intrat la tine noaptea? Scoate-i la noi ca să ne împreunăm cu ei"* (Fac. 19, 4-5; Jud. 19, 22-30; Rom. 1, 24-28; 1 Cor. 7, 2; Evr. 13, 4; (b). Acest cumplit păcat opreşte pe făptaş 15 ani de la Sf. Împărtăşanie (c). Sf. Ioan Postnicul în

(a) Ist. Bis. Ep. Eusebiu al Cesariei. (b) Vezi şi tâlcul şi subânsemnările lor din tâlcuirea lui Teofilact la cele 14 epistole ale Sf. Ap. Pavel. Vezi şi întreb. 7-a din întrebările ce se pun femeilor la Sf. Mărturisire, din Molitfelnic. (c) Can. 7 şi 58 al Sf. Vasile, can. 4 al Sf. Grigore de Nissa.

can. 35 din *"Pidalion"* îi reduce canonul la 8 ani oprire de Sf. Împărtăşire, dacă face pocăinţă mâncând uscat după ceasul al 9-lea (ora trei după-amiază la noi) şi 200 metanii pe zi. În vremea acestui canon i se dă voie a lua Aghiazmă Mare la Sf. Naştere, la Bobotează, la Sf. Înviere, la Sf. Apostoli Petru şi Pavel şi la Adormirea Maicii Domnului.

"Carele va face cu muierea sa afară de fire, acela Preot să nu se facă, ci numai să se despartă de tot de dânsa, şi dacă se va despărţi, atunci să se canonisească, 15 ani să nu se cuminice" (Pravila bis. Matei Basarab, gl. 231).

3. Am asuprit pe cei săraci, pe văduve, orfani, neputincioşi şi lipsiţi?

Omul care sărăceşte din cauza nenorocirilor, din pricina ocupaţiilor pentru viaţa socială sau pentru alte cauze binecuvântate, trebuie ajutat. Cei cari asupresc pe aceştia păcătuiesc groaznic. *"Pe sărac şi pe mişel a asuprit, cu jaf a jefuit, zălogul nu l-a dat înapoi, şi la idoli a pus ochii săi, fărădelege a făcut. Cu camătă a dat, adaos a luat; acesta cu viaţă nu va vieţui; pentrucă toate fărădelegile acestea a făcut, cu moarte va muri; sângele lui asupra lui va fi"* (Iez. 18, 12-13; Ieş. 22, 21-27; Mal. 3, 5; F. Ap. 6, 1; Is. 58; Amos 5, 10-13; Mt. 25, 31-46).

Văduva şi bogatul lacom. Uu bogătan lacom luase pe nedrept mica moşioară a unei văduve sărmane, pentru a-şi mări grădina sa. Într-o zi pe când nesăţiosul bogătan se plimba satisfăcut prin grădina mărită şi împrejmuită gospodăreşte, văduva nedreptăţită veni la el cu un sac gol şi-i zise plângând: "Te rog, domnule, să mă laşi să iau din pământul moştenit de la părinţii mei, numai atât cât intră în sacul acesta". Bogatul privind-o cu îngâmfare i-a răspuns: "Da, îţi dau voie. Iată, îţi împlinesc această proastă rugare". Văduva atunci umplu sacul cu pământ şi apoi îl rugă iarăşi: "Acum, mai am o rugăminte: fă bine şi ridică-mi sacul pe umeri!" Bogatul nefiind dedat cu munca grea, se codi. Văduva stărui mereu cu rugările, până ce s-a hotărât acela să-i ajute. Pe când se trudea să ridice sacul, văzând că nu poate, strigă oftând: "Nu-i cu putinţă. E prea greu!" Atunci văduva i-a zis: "Apoi vecine, dacă numai sacul acesta umplut cu pământ îţi este prea greu, apoi cum o să-ţi fie tot pământul moşioarei mele, ce mi-ai răpit-o, care te va apăsa veşnic în viaţa de dincolo! Aici nu te sileşte nimenea peste putere, dar acolo te vor bate dracii cu bice de foc şi cu felurite torturi, ca să ridici!"... Bogatul înspăimântându-se de cuvintele văduvei, i-a

dat moşioara înapoi, cu hotărârea de a nu mai nedreptăţi pe nimeni în viitor. Vai! Vai! Vai şi amar celor ce asupresc pe săraci şi necăjiţi. Ruinarea multor case şi palate boiereşti, precum şi pustiirea multor cârciumi şi case de dezmăţ, adeveresc pedepsirea vremelnică şi veşnică a asupritorilor.

După faptă şi răsplată. Un om bogat cu numele Săvoiu, porunci servitorilor să alunge, dintr-una din multele sale case, pe o biată văduvă cu cinci copii, pentru că nu putea să plătească chiria. Când veniră servitorii, mama spuse srâmtorată: "Ah, îngăduiţi-mă puţin; poate că stăpânul vostru are să aibă milă de noi; vreau să merg la el şi să-l rog". După aceea merse cu patru dintre copii la omul bogat, (căci unul zăcea bolnav) şi toţi îl rugară fierbinte, să nu-i izgonească. Săvoiu însă zise: "Nu pot să-mi schimb porunca, rămâne aşa cum am hotărât; plătiţi-vă datoria".

Mama plânse amarnic şi zise: "Vai ! lasă-mă cel puţin sub acoperiş, până se va face sănătos copilul meu cel bolnav". Săvoiu întoarse spatele nefericitei mame şi bieţilor copii, care plângeau, se rugau şi îngenunchiau la pământ înaintea lui. Nepăsător, merse în pavilionul din grădină ca să se odihnească, aşa cum era obişnuit.

Era însă o după masă înăbuşitoare şi nici un fir de aer nu se mişca. Pe lângă grădină curgea la vale un râu. Pe neaşteptate, Săvoiu auzi de pe mal un freamăt de vânt, a cărui răcoare se întinse; lui însă îi sună ca plânsul copiilor şi al bietei văduve, şi începu să fie neliniştit pe pernă. În curând râul începu să vâjâie mai tare; lui i se părea că stă pe ţărmul unei întinse mări bântuită de valuri, şi se rostogoli pe perna de fulgi. Când ascultă din nou, răsună din depărtare tunetul unei furtuni ce se iscase; atunci crezu că aude "Glasul Dreptăţii". Se sculă, merse la servitori şi le porunci să deschidă casa bietei văduve. Dar ea plecase cu copiii în pădure şi nu putu fi găsită nicăieri. Între timp vijelia se apropiase. Săvoiu tremura la auzul bubuiturilor puternice ale tunetelor, şi umbla de colo până colo ca un fugărit, plin de teamă şi nelinişte. A doua zi află că copilul bolnav murise în pădure şi mama cu restul copiilor găsise găzduire în altă parte. Săvoiu începu să urască grădina cu pavilionul şi perna, şi îi fu groază de întunericul liniştit al nopţii. Curând după aceea căzu într-o boală grea. În aiureala căldurilor pomenea totdeauna freamătul trestiei, vâjâitul râului şi mugetul înăbuşit al furtunii. Astfel îşi dădu sufletul (Trad. E. Vasilescu parabole o. c).

"Orice aţi făcut unuia din aceşti mai mici ai Mei, Mie Mi-aţi făcut" (zice Domnul). (Mt. 25, 40, 45; comp. Prov. S. 14, 31; 17, 5; Zah 2, 8; Mat. 10, 40-42; Evr. 6, 10, 8; 2 Lege 27, 19).

Pedeapsa epitropului lacom ce oprise averea minorului. Un orăşean din Kiev îmbolnăvindu-se, văzând că e aproape să moară, a luat, 1000 grivne de aur şi 100 grivne de argint şi i-a dat în seama unui alt locuitor din acel oraş, anume Serghie, ca să păstreze aurul şi argintul acela până când fiul său Zaharia va creşte mare şi apoi să-i dea. După moartea tatălui său, Zaharia făcându-se mare, de 18 ani, a vrut să-şi ia aurul şi argintul său de la Serghie. Acela însă, cuprins de lăcomie, a tăgăduit minţind: "N-a lăsat tatăl tău nimic la mine", şi n-a vrut să-i dea banii. Zaharia văzându-se nedreptăţit, i-a zis: "Dacă tăgăduieşti aşa, să mergi în Biserica Pecerscăi şi mărturiseşte înaintea Precistei că n-ai luat nimic de la tatăl meu". Lacomul Serghie s-a dus şi a jurat acolo, dar când a vrut să sărute Sf. Icoană, n-a putut nici într-un chip să se apropie de dânsa. După ce a ieşit din Sf. Biserică, l-a răpit pe el duhul necurat şi l-a muncit până ce a dat tot aurul şi argintul lui Zaharia. Pentru jurământul strâmb a fost bănuit şi judecat de împărat ca răzvrătit, şi i s-a luat toată averea. (Min. 308 a Maicii Domnului).

Aşa au păţit şi pătesc mulţi. Pentru aceea, cei ce au răpit şi au nedreptăţit pe aproapele lor, au fost şi sunt pedepsiţi în felurite forme, pierzându-şi şi averea lor.

4. Am oprit simbria - plata - slugilor, lucrătorilor...?

"Iată plata lucrătorilor celor ce au secerat ţarinile voastre - pe care o opriţi voi - strigă; şi strigările secerătorilor în urechile Domnului Savaot au intrat" (Iac. 5, 4-6; Vezi . Levit. 19, 13; II Lege 24, 14-16; Malah. 3; 5; 2 Lege 1, 17; 16, 19).

Slugile sau lucrătorii sunt datori a lucra la stăpânul care i-a tocmit, fără lenevire, trândăvie, şiretenie sau hoţie, pentru că Dumnezeu şi Legea Lui pedepseşte pe sluga sau lucrătorul viclean şi leneş (Ieş. 23, 3, 2; Lev. 19, 15; Mt. 25, 14-30; Efs. 6, 5-7; Cols. 3, 22). La rândul lor stăpânii sunt datori a se griji de slugile şi lucrătorii care-i slugăresc, aşa precum cere dreptatea. Oricare dintre stăpâni va nedreptăţi pe slugile sau lucrătorii lor, nehrănindu-i sau neadăpându-i cu îndestulare cu cele necesare, ori neîmbrăcându-i cu trebuincioasele haine şi neplătindu-le simbria creştineşte, săvârşesc păcate strigătoare la cer. Stăpânii care asupresc, tiranisesc, ocărăsc, ceartă, bat, opresc plata celor ce le-au slujit şi lucrat, săvârşesc păcate strigătoare la cer, atrăgându-şi grea osândă de la Domnul. Dumnezeu nu va căuta în faţa acestor stăpâni nedreptăţitori, că-s mari puternici ori slăviţi, fiindcă El este Stăpânul stăpânilor, Domnul domnilor şi nu Se minunează

de faţa puternicilor lumii acesteia trecătoare (Lev. 19, 15-18).

Dreptatea şi strâmbătatea. Venea odată Dreptatea de unde o mai fi venit, alungată de bună seamă, flămândă şi necăjită. În drumul ei, dă peste Strâmbătate, greoaie de saţ şi îngâmfare, fudulă şi trufaşă, ca una ce hălăduia bine de tot.

- Bine întâlnit, cucoană, zise Strâmbătatea semeaţă.
- Bun găsit Strâmbătate-o, zise Dreptatea amărâtă.
- Da de unde vii aşa de amărâtă, prăpădită şi zdrenţăroasă? Ori poate nici n-ai mâncat azi?
- De unde vin? De unde mă alungă toţi oamenii, şi adevărat zise-şi că nici n-am mâncat azi?
- Aşa-ţi trebuie, că nu ştii să trăieşti în lume! Hai cu mine să te-nvăţ a trăi bine, zise Strâmbătatea.

Merg împreună la o cârciumă să ospăteze. Dreptatea zise:

- Eu nu intru, că n-am bani!
- Parcă eu am, zise Strâmbătatea, dar hai să mâncăm, să bem, ba să ne scoatem şi bani de cheltuială.

Intrară înăuntru, şi Strâmbătatea începu a cere mâncare şi băutură la un băiat din crâşmă. Dreptatea mânca şi nu prea, muncind-o gândul cum are să iasă din încurcătură! Pe urmă Strâmbătatea ceru socoteala la băiat. Băiatul o făcu, şi când o aduse, Strâmbătatea îi zise:

- Restul băiete, ai uitat să mi-l aduci?!
- Ce rest, cucoană?
- Cum, ce rest? Nu-ţi dădu-i un galben când mi-ai făcut socoteala? Ce, ai uitat?
- Mie? zise băiatul uimit. Faceţi greşeală, cucoană, poate a-ţi dat altui băiat; mie, nu mi-aţi dat nimic.
- Cum aşa, vrei să mă furi? Şi furioasă Strâmbătatea srigă pe stăpân.
- Uite, domnule, istorie frumoasă! Vin la crâşmă la d-ta, mănânc, beau, plătesc un galben şi cer restul; şi băiatul d-tale mă trimite la alt băiat. Ce fel de treabă-i asta? Crâşmă cinstită-i asta, sau ce?
-Vai de mine, coniţă, nu se poate una ca asta? zise stăpânul şi jap! două palme băiatului înlemnit, şi numără el Strâmbătăţii restul, strigând băiatului:

- O să ţi-i scad din socoteală, tâlharule...

Iar băiatul îşi făcu Cruce, zicând amărât: *"Doamne, Dreptate, unde eşti, să vezi şi să auzi cele ce se întâmplă aici?"* la care întrebare, Dreptatea i-a răspuns în gând, înlemnită şi ea de cele ce văzuse:

- *"Aici sunt măi băiete, dar ce să-ţi fac, dacă văd şi aud, pe câtă vreme şi eu am mâncat şi am băut?"* (Pr. I. Trifa.)

5. Am defăimat, batjocorit, şi vorbit de rău pe părinţii mei?

"Ochiul (minţii) *celui ce batjocoreşte pe tatăl şi nu cinsteşte bătrâneţile maicii, să-l scobească pe el corbii* (oamenii nelegiuiţi, slujitorii Satanei, diavolii) *din văi* (prăpastiile josniciilor diavoleşti) *şi să-l mănânce puii vulturilor"* (adică spiritele răpitoare) (Prov. Sol. 30, 7; Mt. 15, 4; 19, 19; Efs. 6, 1-3; Ieş. 21, 16).

Dispreţul, defăimarea, batjocura, ponegrirea, certarea şi mai ales baterea părinţilor, sunt păcate strigătoare la cer. Cei ce fac acestea, să-şi aducă aminte de Ham, fiul lui Noe, de Avesalom, fiul lui David, ş. a. şi să se îndrepte mai înainte de a cădea în groaznice osândiri vremelnice şi veşnice (Fac. 9, 18-27; 2 Imp. 15-18...); "Cel care nu iubeşte pe tatăl şi pe mama sa - scrie Sf. Petru Chrisologul- a încetat de a mai fi fiul lor. Ia raza de la soare şi nu mai este lumină, desparte râul de la izvor şi va seca, rupe creanga de la copac şi se usucă, separă membru de la trup, şi putrezeşte, aşa şi când se smulge (se pierde) din fiu, iubirea părintească, nu mai este "fiu".

Măsura cu care măsori, ţi se va măsura. Un tânăr hotărî să se căsătorească. El promise viitoarei sale soţii, după dorinţa ei, să alunge din casă pe bătrânul său tată. Într-o zi conduse deci pe bătrân afară din sat, spunându-i să se ducă unde va voi, că la el n-are ce căuta. Ochii bătrânului se umplură de lacrimi şi izbucnind în plâns, îi zise fiului său: "Vezi acolo pe deal piatra aceea mare? Până acolo am condus şi eu pe tatăl meu, lăsându-l apoi în voia soartei. Condu-mă deci şi tu până acolo!" "Dumnezeule- strigă fiul- ce aud? Tu tată, ai făcut părinţilor tăi această nedreptate, pe care voiam să ţi-o fac eu ţie acum? Oare şi copiii mei vor face cu mine astfel? Vino îndărăt. Şi de acum înainte cea mai bună cameră din toată casa mea, va fi a ta şi te voi îngriji cu bună-credinţă până la moarte" (O mie pilde, o.c).

Un alt tânăr, căsătorit de curând, la îndemnul soţiei de a bate şi de a arunca pe tatăl său afară din casă, puse mâna pe el şi îmbrâncindu-l, îl apucă de păr şi-l târa cu furie să-l scoată afară

pe cerdac şi să-l arunce jos. Când îl trăgea peste prag, nefericitul tată îngrozit, a strigat: "Destul, fiule, că până aici am îmbrâncit şi am tras şi eu pe bătrânul meu tată"...

Un biet tată bătrân, devenind scârbos fiului şi nurorii sale, a fost dat deoparte cu masa. Acolo pe vatră îi dădeau mâncare într-un vas scobit în lemn. Bătrânul mâhnit, mânca lăcrimând, gândindu-se ce era odată şi ce-a ajuns... Într-o zi fiul său, umblând prin curte după treburile gospodăriei, vede pe copilul lui mai mărişor scobind cu cuţitul într-un trunchi de lemn. "Ce faci tu acolo, măi Petrişor?" îl întrebă tatăl. "Fac o piuă în care să-ţi dau să mănânci când îi fi şi mata bătrân ca tata mare", i-a răspuns copilul. Atunci tânărul fu cuprins de mare ruşine şi teamă de pedeapsa lui Dumnezeu. Intrând în casă şi-a cerut iertare de la tatăl său, şi de atunci înainte la pus la masă şi la îngrijit cu multă osârdie, ca un adevărat fiu.

Fiii înţelepţi îşi cinstesc părinţii şi neamul. Agatocles, fiul unui olar, ajungând rege al Siracusei, nu se ruşina de tatăl şi mama sa şi de starea lor umilă. Pentru a nu-şi uita niciodată neamul său de jos, din care se trăgea, a ordonat să i se pună pe masa regală, pe lângă vesele de aur şi de argint, totdeauna şi vase de lut. (Diodor Siculicus 1, 19.)

Tot mai mult fac părinţii pentru copii. Odată s-a dus la un pustnic înţelept, luminat de ninsoarea bătrâneţilor, un tânăr bine crescut, şi-i zise: "Cinstitule bătrân! Eu iubesc mult pe mama, care-i bătrână şi neputincioasă. Am luat-o în casa mea, unde i-am dat locuinţă, o îmbrac, îi dau de mâncare şi băutură chiar cu mâna mea. Cu însăşi mâinile mele o ridic din pat, o iau în braţe, o scot primăvara afară şi o plimb prin aer curat şi iarăşi eu, cu mâinile mele o culc pe patul primenit şi aşternut curat. Spune-mi, te rog drept: răsplătitu-i-am eu cu aceasta tot ce a făcut ea pentru mine?" Pustnicul i-a răspuns: "Răsplătit? Departe, fiule, departe. Nici măcar a zecea parte nu i-ai întors ei din câte a făcut ea pentru tine. Tu însă ai făcut bine, după cât ai putut, Dumnezeu să-ţi dea răsplată mare după puţinul tău". "Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, ca să-ţi fie ţie bine şi să trăieşti ani mulţi pe pământ..." (Ieş. 20, 12).

6. M-am arătat nemulţumitor faţă de dânşii? I-am bătut?

"Noe a băut vin şi s-a îmbătat şi s-a dezgolit în casa sa. Şi a văzut Ham, tatăl lui Hanaan, goliciunea tatălui său şi ieşind afară a spus celor doi fraţi ai săi..." (Fac. 9, 21-26; 26, 34-35; 27, 41-46; 28, 8-9; 2 Împ: 15, 19). *"Cel ce bate pe tatăl său sau pe mama sa, cu moarte să se omoare"* (Ieş. 21, 15).

7. Am defăimat pe sfinţiţii mei Părinţi sufleteşti - Preoţii Bisericii- neţinând seamă de învăţăturile lor, date spre folosul meu şi spre cel obştesc după porunca lui Dumnezeu?

"Cel ce ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă, şi cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă. Iar cel ce se leapădă de Mine, se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine" (Lc. 10, 16; Ioan 13, 20; Num. 12, 14, 16; Iez. 3, 4-21; 33, 1-9; 2 Paral. 26, 3-21; Cols. 4, 1; Mt. 10, 11-15, 40-22; Lc. 9, 5; 10, 9-16; Evr. 13. 7-17).

Preoţii se mai numesc şi Îngerii bisericii, pentru că după Mântuitorul, ei sunt trimişii lui Dumnezeu şi mijlocitori între Dumnezeu şi între oameni (1 Tim. 2, 1-5; Ioan 20, 21 -23; Lc. 10, 16; Mt. 10, 11-13; 28, 18-20; F. Ap. 20, 28-32; 2 Cor. 5,18-20).

Preoţii sunt păstori, povăţuitori şi călăuzitori ai oamenilor pe calea vieţii şi a mântuirii, spre redobândirea statornicei fericiri vremelnice şi veşnice, astfel: cei care îi ascultă şi-i cinstesc, pe sine se folosesc; iar cei care nu-i ascultă şi-i nesocotesc, pe sine se păgubesc, primejduindu-se vremelnic şi veşnic. *"Ascultaţi de povăţuitorii voştri şi vă supuneţi lor, că aceştia priveghează pentru sufletele voastre, ca unii ce au a da seamă pentru voi"*. Prin aceste cuvinte, Dumnezeu prin Apostolii şi Proorocii Săi, porunceşte păstoriţilor a asculta în tot ceea ce-i bun şi folositor de Păstorii lor: Ierarhi şi Preoţi, şi să se supună sfaturilor mântuitoare, pe care le dau, chiar de ar şi avea ei o viaţă stricată sau oarecare vicii (Lc. 10, 16; Mt. 10, 11-15, 40-42; comp. Fac. 9, 20-28; 2 Împ. 15-18; 11 şi 12; 2 Paral. 26, 16-23; F. Ap. 5, 1-10; 13, 6-11); iar dacă au dogme ereticeşti şi hulitoare, potrivnice Ortodoxiei, să fugă de ei, de ar avea viaţă cât de curată, măcar de ar fi şi Îngeri din cer (Gal.1, 6-9; comp. 3. Împ.13; Mt. 7, 15; 24, 11, 24; Rom. 16, 17-18).

Toţi creştinii sunt datori a asculta pe Păstorii buni povăţuitori ai lor, care priveghează ostenindu-se pentru sufletele lor, pentru ca, să facă aceasta cu bucurie, şi nu suspinând; fiindcă această îndărătnicie îi păgubeşte (Evr. 13, 7, 17). Creştine! de te supui tu Arhiereului tău şi odihneşti pe Preotul şi Proiestosul tău, astfel îi faci lui mai uşoară greutatea purtării de grijă, ce o are pentru mântuirea ta, fiindcă el primeşte bucurie când tu te supui lui; iar de-i zici împotrivă şi te arăţi fără de omenie, el cu neomenia aceasta a ta, va priveghea şi va purta grijă (mai cu greutate) pentru sufletul tău. Însă de nu vei îndrepta nesupunerea ta, Arhiereul, Proiestosul, Preotul tău, va suspina către Dumnezeu împotriva ta, şi suspinarea aceasta a lui, nu-ţi va fi ţie de folos; ci îţi va fi foarte

vătămătoare şi păgubitoare. Vezi, iubitule, că apostolul nu iartă Arhireului şi Proiestosului, Preotului, să izbândească asupra nesupuşilor cu alt chip, decât numai cu suspinarea, căci această suspinare pricinuieşte Arhiereului, Proiestosului, Preotului, blândeţe şi îndelungă-răbdare, iar nesupusului şi celui neîndreptat, mai mult îi aprinde focul muncii, fiindcă îndeamnă pe Dumnezeu a Se face mai aspru pedepsitor al nesupusului aceluia. Tu, creştine, care nu te supui Arhiereului, Proiestosului, Preotului tău, nu te face nebăgător de seamă pentru că este numai suspin izbânda lui cea asupra ta; ci pentru aceasta teme-te mai mult, pentru că suspinul acesta părut mic, ajunge la urechile Domnului şi te dă pe tine urgiei Lui" (Vezi mai pe larg Evr. 13,17 în tâlcul de Teofilact, edit. cu binecuv. şi aprob. Sf. Sinod al Sf. Bis. autocefale Ortodoxe Române).

Defăimarea preoţilor păgubeşte sufletele şi mânie pe Dumnezeu. Un preot obişnuia a merge la un oarecare Sihastru şi a face aducerea Sf. Taine, fiindcă el nu ieşea afară. Deci, a venit cineva la Sihastrul şi a grăit nenumărate prihăniri asupra Preotului, ponegrindu-l în diferite forme. După aceea venind Preotul, precum obişnuia, să facă aducerea Sfintelor Taine, Sihastrul fiind îngreţoşat şi scârbit de cele ce auzise, nu i-a deschis Preotului. Preotul s-a întors înapoi. Atunci a venit de sus un glas către Sihastru, zicând: *"Au luat oamenii judecata mea!"* Împreună cu glasul acela, Sihastrul s-a aflat întru uimire, şi a văzut: un puţ de aur, cu ciutură (găleată) de aur şi funia de aur, cu o apă foarte bună şi limpede. Acolo la acel puţ a văzut pe un bubos ce scotea apă şi turna. Şi vrând Sihastrul să bea din apă, s-a sfiit şi n-a băut, pentru că-l vedea bubos pe cel ce scotea apă. Şi iată iarăşi a venit glas către el, zicând: *"Pentru ce nu bei din apă? Ce pricină are bubosul cě scoate apă? Pentru că scoate şi toarnă?"* După aceasta, Sihastrul venindu-şi în sine şi luând seama la înţelesul vedeniei, a chemat pe Preot şi l-a rugat pe el să-i facă Sfânta Aducere (Dumnezeiasca Liturghie) ca şi mai-nainte. (Pateric,o.c.).

Vedeţi? Dacă Sihaştrii cu viaţă înaltă, curată şi sfântă, erau aspru dojeniţi de Dumnezeu când nesocoteau pe unii Preoţi pentru scăderile lor; oare ce vor pătimi oamenii cei păcătoşi, care defaimă pe Preoţii Bisericii? Desigur că vor fi certaţi de sus cu atât mai mult, cu cât sunt mai păcătoşi decât Sihaştrii aceia.

"Tu cine eşti care judeci pe sluga străină? Domnului său stă sau cade. Şi va sta, că puternic este Dumnezeu a-l pune pe dânsul (pe sfinţitul Său liturghisitor) *ca să stea*"! (Rom. 14,4; comp. Lc. 6, 7, 37; Rom. 2, 1; 1 Cor. 4, 3, 5; Iac. 4, 11; 12, 4).

SĂ NE FERIM DE ORICE CĂDERE ÎN PRĂPASTIA PĂCATELOR STRIGĂTOARE LA CER

ceste păcate strigătoare la cer, după *"Mărturisirea Ortodoxă"* şi învăţăturile Divine şi bisericeşti, sunt păcatele care cer de la Dumnezeu răsplătire, adică a fi grabnic pedepsiţi aceia care le săvârşesc. Păcatele acestea distrug instinctele bune, produc groaznică dezordine morală şi denaturează lumea care le săvârşeşte. Pentru edificarea multora, dăm aici câteva pilde, grăitoare de greutăţi şi pedepsiri ale acestor groaznice păcate strigătoare la cer.

Pedepsirea cruzimii. Un ţăran avea şapte copii, care spre nefericirea lui, toţi şapte erau muţi. Multe momente negre îi cauză această mare nefericire. Odată merse în satul vecin la moară, cu cei şapte feciori ai săi muţi. La masă, văzându-şi pe cei şapte feciori ai săi, frumoşi şi sănătoşi, însă muţi, îl cuprinse iarăşi tristeţea. La întrebarea morarului, că ce are de se întristează aşa de groaznic, el răspunse suspinând: "Doamne, Doamne, pentru ce am meritat eu aceasta?" Atunci morarul luându-l la o parte îi zise: "Văd că eşti trist, pentru că copiii tăi sunt muţi. Îţi aduci însă aminte - căci eu te cunosc din copilărie - când prindeai vreo pasăre, îi rupeai limba şi îi dădeai drumul? Adeseori te-am înfruntat atunci, dar fără folos. Acele păsări - care prin cântecele lor lăudau pe Dumnezeu - te-au acuzat înaintea Lui pentru faptele cele crude, şi iată-te condamnat, ca tu să nu auzi niciodată din gura copiilor tăi, numele de tată".

Un tânăr lucrător în fabrica de bere, când avea odată de lucru chiar deasupra cazanului în care fierbea ovăzul, alunecă şi căzu în cazan. În căderea sa, el se prinse cu mâinile de marginea cazanului, însă picioarele îi rămaseră în berea clocotită, până îi veniră alţii în ajutor şi-l scoaseră afară! Cine poate povesti durerile cumplite pe care le-a simţit acel nefericit? Dus la spital în agonia morţii, medicii au fost siliţi să-i amputeze amândouă picioarele.

Când se făcu mai bine, începu a cugeta la faptele sale din trecut. Din cele reamintite îşi aduse aminte şi recunoscu, că nefericirea lui nu era decât o răsplătire a faptelor lui rele. În copilărie smulgea aripile la nenumărate insecte (fluturi, albine, etc.) pe care le lăsa apoi să se chinuiască. Unei păsări îi rupsese un picior şi-i dăduse drumul chinuită. Unei pisici îi legase picioarele dinapoi şi turnase

apă fiartă pe ea. Şi atunci când vedea cum se chinuiau acele vietăţi, inima-i creştea de bucurie. După operaţie, el a mai trăit douăzeci şi cinci de ani, şi fiecărui copil, ce venea la el, îi vorbea cum trebuie să se poarte omul cu animalele şi cu vietăţile mici. (O mic pilde)

Un copil împietrit la inimă, scotocea toate tufişurile după cuiburi, şi scotea ochii puişorilor de pasăre cu o plăcere drăcească. Mama sa îl probozea adeseori, zicându-i: "Tu eşti un copil îndărătnic, fără frica lui Dumnezeu. Ţine minte de la mine, că dacă nu te vei îndrepta, Dumnezeu are să te bată groaznic". Copilul blestemat însă râdea pe înfundate şi-şi făcea înainte blestemăţiile lui tot mai cu vârf. Într-o Duminică, în loc de a se duce la Sf. Biserică să se roage, s-a dus iarăşi prin pădure ca să-şi satisfacă cruzimea lui. Acolo, în vârful unui stejar înalt, zări un cuib mare de pasăre. El se urcă îndată sus şi luă un pui şi-l aruncă jos. Întinse mâna să ia şi pe al doilea. Atunci sosiră bătrânii - nişte vulturi năpraznici - şi într-o clipă îi scoaseră ochii cu ciocurile lor tari şi ascuţite.

După faptă şi răsplată (Ist. Morale)

Păcatul sodomiei, se numeşte tot felul de desfrânare împotriva firii... cum sunt şi feluritele împiedicări intenţionate a zămislirii de prunci. Păcatul acesta, în strânsă legătură cu aruncarea pruncilor, predomina în păgânism care depărtându-se de Dumnezeu se închinau idolilor (adică făpturilor şi pasiunilor pătimaşe) (Rom. 1, 18-27; 2 Petru 2). Urâciunea acestui păcat e aşa de grozavă, încât a silit pe Dumnezeu să ardă cu ploaie de pucioasă şi foc căzut din cer, marile cetăţi Sodoma şi Gomora. (Fac. 18, 20; 19, 1-29; comp. 2 Petru 2, 6-9). Păcatul acesta (ca şi curvia, lăcomia şi idolatria) nu trebuie nici să se numească între creştini.

Asuprirea văduvelor, orfanilor, lipsiţilor şi neputincioşilor, e groaznicul păcat al acelora care îi despoaie pe aceştia, prin felurite şiretenii diabolice, cei care le refuză ocrotirea legilor şi ajutorul cuvenit, epitropii care administrează rău moştenirea minorilor, falsificatorii testamentelor, etc. Greutatea păcatului acestuia se vede clar din înfricoşatele mustrări şi ameninţări pe care le făceau Proorocii lui Dumnezeu israeliţilor şi iudeilor (Is. 1, 17; 5, 8; 58, 6; Ier, 7, 5; Mih. 2; 1; 6, 10; Mal. 3, 5).

Acestea se potrivesc adeseori şi majorităţii lumii purtătoare de nume creştinesc din vremurile noastre.

Păcat strigător la cer săvârşesc toţi creştinii care în loc de a asculta şi a bucura pe Părinţii lor trupeşti şi duhovniceşti în tot ceea ce-i învaţă după Dumnezeu spre folosul, mântuirea şi fericirea sufletelor lor; ei se îndărătnicesc şi nu numai că nu-i

ascultă, ci îi mai şi nesocotesc, defaimă, batjocoresc, vrăjmăşuiesc, necăjesc, învinuindu-i pentru unele scăderi sau păcate ale lor, ba unii îi mai şi lovesc!!!

Păcatul lui Ham. Noe fiind lucrător de pământ, a sădit vie. Bând din vinul viei s-a îmbătat şi în somn s-a dezvelit. Atunci Ham, tatăl lui Hanaan, văzând goliciunea tatălui său, şi ieşind afară a spus celorlalţi doi fraţi ai săi. Sim şi Iafet auzind, au luat haina tatălui lor, şi l-au acoperit, întorcându-şi ochii lor în altă parte, ca să nu vadă goliciunea tatălui lor... Trezindu-se Noe, a cunoscut câte i-a făcut feciorul cel mai tânăr, şi a zis: *"Blestemat să fie Hanaan! slugă să fie fraţilor săi"*. Apoi binecuvântând pe cei doi fii ai săi care-l acoperiseră cu cinste, a zis: *"Binecuvântat să fie Domnul Dumnezeu lui Sim, şi Hanaan să fie sluga lui! Să înmulţească Dumnezeu pe Iafet şi să locuiască el în locaşurile lui Sim, şi Hanaan să fie slugă lui!"* Adevărat zice Legea Divină: *"Blestemat este cel ce necinsteşte pe tatăl său şi pe mama sa..."* (2 Lege. 27, 16; comp. Prov. Sol. 20, 20; 30, 17; Ieş. 21, 15-17).

"Am văzut sub jertfelnic sufletele celor înjunghiaţi pentru cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturisirea (dreptei credinţe creştineşti) *pe care o ţinuseră, care strigau cu glas mare, zicând: "Până când, Stăpâne Sfinte şi adevărate, nu vei judeca şi nu vei răzbuna sângele nostru faţă de cei care locuiesc pe pământ"...*

Şi fiecăruia li s-a dat veşminte albe şi li s-a zis lor: ca să se odihnească încă puţină vreme, până ce se vor plini şi cei dimpreună robi cu ei şi fraţilor care au să se omoare ca şi ei" (Apc. 6, 9-11; comp. Apc. 19, 2; Lc.18, 7).

ANEXĂ

DESPRE MĂRTURISIRE

"Au venit la El aducând un paralitic, fiind dus de patru oameni..., iar Iisus văzând credinţa lor, zice paraliticului: Fiule, iartă-ţi-se păcatele tale... "Scoală, ia-ţi patul tău şi mergi la Casa ta". (Mc. 2, 3, 4, 11).

Nu este puţin lucru când se găsesc oameni în lume care să aibă milă de un nefericit. În general oamenii nu aleargă decât unde este fericire. Omul nefericit e un om singur; nu-l ajută nici prietenia, nici rudenia; iar când se găseşte vreo inimă, care să aibă milă de el şi mâini să-l ajute, este pentru el cea mai mare mângâiere a nefericirii sale. Paraliticul din Ierusalim era vrednic de milă, de vreme ce 38 de ani a zăcut la scăldătoarea oilor fără să primească vreodată ajutor de la vreun om, să-l apuce, să-l ridice şi să-l arunce în acele ape tămăduitoare. "Doamne, spunea el cu multă întristare către Iisus, om nu am ca atunci când se tulbură apa să mă arunce în scăldătoare" (Ioan 5, 7). O soartă mult mai bună a avut paraliticul de astăzi din Capernaum, care a găsit patru oameni să-l poarte şi mulţi ca să-l ajute şi să-l ducă în casa unde a auzit că Iisus învăţa cuvântul adevărului pe o mulţime nenumărată de popor: "Şi au venit la El, aducând un paralitic purtat de patru oameni" (Mc. 2, 3). Mare dragoste faţă de aproapele şi mare credinţă faţă de Hristos au avut-o aceşti oameni! Ei neputând să intre pe uşa astupată de numeroşi ascultători, au desprins acoperişul casei şi pe acolo au coborât pe paralitic înaintea Dumnezeiescului Doctor, să-l vadă, să i se facă milă de el, să-l tămăduiască. Cu privire la această minune, vă rog, creştinilor, să vă gândiţi la două lucruri: la boala bolnavului şi la puterea doctorului. Aceste două puncte: povara bolii, adică păcatul şi uşurinţa vindecării, adică iertarea, vor forma subiectul predicii de astăzi. Ascultaţi-le cu atenţie ca să vă folosiţi.

Oamenii nu pot înţelege după cum trebuie cât este de mare povara păcatului, după toate cele spuse de sfinţii învăţători şi teologii scolastici. Nimic nu se face mai uşor şi nimic nu se înţelege mai greu decât păcatul. Asta-i pricina că păcătuim uşor şi ne pocăim greu. Păcatul, creştinilor, este o boală foarte grea, pentru două pricini: mai întâi, din pricina vredniciei lui Dumnezeu care este insultat, al doilea, din pricina dispoziţiei omului care păcătuieşte. Să vi le tălmăcesc pe amândouă ca să fac să înţelegi vrednicia lui Dumnezeu. Nu vreau să vă tălmăcesc, atât cât poate mintea omenească, ce este Dumnezeu şi să vă spun, că el este existenţa desăvârşită, binele desăvârşit, înţelepciunea desăvârşită, care a făcut din nimic toate cele văzute şi nevăzute; că el este Împăratul cel atotputernic, de care ascultă cerul, pământul şi iadul; că el este Judecătorul cel în-

fricoşător al viilor şi al morţilor, pe care-l slăvesc prin cântece îngerii, îl adoră oamenii, tremură dracii, i se închină toată firea. Îţi spun numai că Dumnezeu este acel binefăcător al tău, cu totul plin de milă, care, din tină cum erai, te-a plăsmuit după chipul şi după asemănarea lui, care ţi-a dat viaţă şi suflet; care pentru dragostea de tine, făcându-se om, a pătimit, a murit pe cruce, şi-a vărsat tot sângele ca să te răscumpere. Îţi spun că acela este Tatăl tău cel iubitor de oameni, care te-a făcut fiu prin harul înfierii în Sfântul Botez; ţi-a dat avere de mare preţ, comorile tainelor Bisericii lui şi te-a făcut moştenitor al Împărăţiei cerurilor. Poate să fie o binefacere mai mare decât aceasta? Tu păcătuieşti şi păcatul tău este o nerecunoştinţă, ce o arăţi faţă de binefăcătorul şi Părintele tău. Tu în ceasul acela uiţi binefacerile Lui, îndepărtezi dragostea Lui, calci în picioare sângele Lui, dispreţuieşti Evanghelia lui. Gândeşte-te, cum pare o atât de mare nerecunoştinţă lui Dumnezeu, binefăcătorul şi Tatăl tău, care ţi-a făcut atâtea binefaceri, care te-a iubit atât de mult! Creştinilor, se spune că atunci când Iuliu Cezar a văzut pe ucigaşii care veneau să-l omoare în Senat şi a descoperit printre aceia pe Brutus, pe care-l iubea ca pe un fiu, i-a spus: "Şi tu fiule?" Cu aceste cuvinte şi-a acoperit faţa cu toga ca să nu vadă atâta nerecunoştinţă, de care s-a cutremurat mai mult decât de moarte. "Conducătorii poporului s-au adunat contra Domnului şi contra Hristosului lui" (Ps. 2, 2). Iudeii, agarenii, ereticii, neevlavioşii, necredincioşii, luptătorii contra lui Dumnezeu se înarmează împotriva lui Dumnezeu şi împotriva lui Iisus Hristos Fiul Său Unul-Născut; pornesc război împotriva Evangheliei Lui, insultă numele Lui. Cu ei te uneşti şi tu creştine, când păcătuieşti. Te uneşti cu iudeii, când iubirea ta de argint înmulţeşte dobânzile, când nedreptăţeşti pe săraci, când răpeşti lucrul străin te uneşti cu agarenii, când pofta neraţională te sileşte să te tăvăleşti în mocirla plăcerilor trupeşti; te uneşti cu ereticii, când limba ta îndrăzneaţă huleşte, jură strâmb, minte, osândeşte, defaimă pe aproapele. Dumnezeu te vede şi zice: şi tu, fiule?

Ce este deci păcatul, creştinilor? Păcatul este un rău nemărginit, este o desăvârşită nerecunoştinţă, săvârşită împotriva lui Dumnezeu; ba, ce este mai rău, săvârşit înaintea ochilor Lui. Creştine, să insulţi pe Dumnezeu înaintea ochilor Lui, este un lucru atât de greu, încât pare cu neputinţă să fie săvârşit de un om. Asta, după părerea sfinţilor învăţători, nu vine din altă parte decât de acolo că noi urâm pe Dumnezeu în ceasul acela şi suntem urâţi de Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu este vrednic de dragoste nemărginită, ura noastră faţă de Dumnezeu este nemărginită; iar pentru că Dumnezeu este bunătate nemărginită, ura lui Dumnezeu faţă de noi este nemărginită. Asta o face păcatul când insultă pe Dumnezeu. Nu pare oare cu neputinţă că un om poate să îndrăznească atât de mult împotriva lui Dumnezeu?

Vândut de fraţii lui, cumpărat de nişte negustori israeliţi, Iosif a fost răscumpărat în Egipt de conducătorul Petefris, eunucul şefului bucătar al împăratului Faraon, care, după buna plăcere a lui Dumnezeu, l-a pus econom şi supraveghetor al bogăţiilor lui. Dar pentru că Iosif era foarte

frumos la față, femeia conducătorului și-a pus îndată ochii pe el, s-a aprins de dragoste satanică și căuta să se culce cu el. Știți ce-a răspuns Iosif cel prea curat la rugămințile, la făgăduielile, la lingușelile Evei egiptene?

- Eu, a spus el, eram sclav și bărbatul tău, stăpânul meu, m-a răscumpărat. Eram sărac și m-am îmbogățit. Eram străin și mi-a încredințat în mâinile mele toată averea lui, afară de tine, femeia lui. Toate acestea sunt milostiviri ale lui Dumnezeu, căruia mă închin. Cum este cu putință să arăt atâta nerecunoștință față de Stăpânul meu? Cum este cu putință să fac un asemenea păcat față de Dumnezeul meu? "Cum voi putea să fac cuvântul acesta și să păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu?" (Fac. 39, 9).

- Iosife, gândește-te bine la robia ta, gândește-te la folosul tău! Ești tânăr, ești frumos! Tinerețea și frumusețea sunt două mari prilejuri, două mari apărări în astfel de ispite. Ești rob! dacă cedezi, toată fericirea stăpânului tău este a ta.

- Bine! Dar "cum voi putea să păcătuiesc înaintea lui Dumnezeu?"

- Gândește-te, că dacă dragostea ce ți-o poartă se schimbă în mânie ești pierdut. Dacă nu-i satisfaci pofta, teme-te de calomnia ei. Dacă-i vei disprețui iatacul, te așteaptă închisoarea.

- La toate m-am gândit dar "cum voi putea, să păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu?"

- Ți se pare oare cu neputință? Fapta rămâne ascunsă; nu te vede nimeni, nu te întreabă nimeni.

- O știu, dar mă vede și mă judecă Dumnezeu, căruia eu mă închin.

- Deci, ce hotărăști?

- Să se mânie pe mine, să mă calomnieze, să mă bage la închisoare, să mă osândească la moarte, pe toate acestea pot să le sufăr. Dar cum pot să insult pe Dumnezeul meu? Aceasta mi se pare întru totul cu neputință:

"Cum voi putea păcătui împotriva lui Dumnezeu?"

Creștinilor, Iosif era mulțumit să-și piardă șansa lui, să-și piardă libertatea, să-și primejduiască viața. Știți că într-o zi, când femeia aceea desfrânată l-a găsit singur, l-a apucat de haină ca să-l tragă spre ea, iar el și-a lăsat haina și a fugit de păcat, pentru că socotea că era cu neputință ca un om să insulte pe Dumnezeu: "cum voi putea să păcătuiesc împotr-iva lui Dumnezeu?" Prin această istorisire vreau să spun că este un rău atât de mare a insulta prin păcat pe Dumnezeu, încât pare cu neputință de săvârșit. Este cu neputință să voiască cineva să urască pe Dumnezcu, care este vrednic de nemărginită dragoste și să voiască să fie urât de Dumnezeu, care este nemărginit de bun. Lucrul acesta, spune dumnezeiescul Hrisostom, este mai greu chiar decât iadul. "Pentru cel căzut, înstrăinarea și îndepărtarea de Dumnezeu este mai grea decât chinurile așteptate dincolo". Iad înainte de iad? Nu este acesta un rău nemărginit? Acest nemărginit rău aș vrea, de-ar fi cu putință, să vă fac să-l înțelegeți. Teologia ne învață că Dumnezeu, ca unul ce are prin fire întreaga fericire desăvârșită, nu poate să se întristeze; dar dacă Dumnezeu ar putea să

se întristeze, întristarea pe care i-ar pricinui-o un păcat al unui om, ar fi mai mare decât bucuria pe care i-ar pricinui-o toate virtuţile atâtor bărbaţi sfinţi, toate înfrânările atâtor cuvioşi sihaştri, tot sângele atâtor mucenici viteji. Nu este acesta un rău nemărginit, care ar putea, prin el însuşi, să pricinuiască o întristare nemărginită fericitei firi a lui Dumnezeu? Dar dacă Dumnezeu, ca Dumnezeu, nu poate să se întristeze, a putut să se întristeze ca om, atunci când, chinuindu-se, în grădina Ghetsimani, spunea: "Întristat este sufletul Meu până la moarte" (Mt. 26, 38; Mc. 14, 34). Domnul spunea aşa, după cum tălmăcesc îndeobşte toţi sfinţii învăţători, nu pentru că se temea de patimi, de moarte, de palme, de bice, de cruce, de chinul şi ocara crucii, ci pentru că în ceasul acela a ridicat pe umerii Lui păcatul întregii lumi spre a merge să-l pironească pe cruce. Această povară era atât de mare, încât l-a făcut pe el, Fiul întrupat al lui Dumnezeu, să asude cu sânge şi să se întristeze până la moarte: "Întristat este sufletul Meu până la moarte", cu alte cuvinte povara aceea era nemărginită.

Un rău nemărginit este iarăşi pierderea harului dumnezeiesc. Ce pierde omul când pierde harul dumnezeiesc? Nu-s destule cuvinte ca să tălmăcească această pierdere şi nici lacrimi îndestulătoare s-o plângă. Sufletul este întreaga existenţă a omului, iar harul lui Dumnezeu este întreaga existenţă a sufletului. Ce este pentru ochii mei lumina soarelui, aceea este pentru suflet harul lui Dumnezeu. Sufletul se luminează, se sfinţeşte, se îndumnezeieşte prin harul dumnezeiesc. "Ce este soarele pentru lumea sensibilă, spune Grigore Teologul, aceea este Dumnezeu pentru lumea spirituală: soarele luminează lumea văzută iar Dumnezeu pe cea nevăzută; soarele umple de lumină solară vederea trupului, iar Dumnezeu îndumnezeieşte firile spirituale" (Sf. Grigore Teologul, Cuvânt la Marele Atanasie). Lucrul cel mai frumos la care Dumnezeu se va uita cu cea mai mare plăcere şi pe care-l va iubi pe pământ este un sufletul împodobit cu veşmântul ţesut de Dumnezeu al harului dumnezeiesc, aşa cum este el când se curăţeşte sau cu apa Sfântului Botez, sau cu lacrimile pocăinţei. Nici ciuma nu face atâta stricăciune, nici trăznetul nu face atâta prăpăd, câtă pagubă face sufletului păcatul când îl despoaie de harul dumnezeiesc.

Uitaţi-vă la două icoane: una în cer, a lui Lucifer, alta pe pământ, a lui Adam. Cine era Lucifer prin harul lui Dumnezeu? Verhovnicul fericitelor duhuri, steaua cea mai luminoasă, care strălucea în paradis. Ce a ajuns după ce a pierdut harul dumnezeiesc? Înger întunecat, drac înfricoşător, căzut din marea lui slavă, osândit să ardă veşnic în focul iadului. "Cum", plânge Isaia căderea lui, "cum a căzut Luceafărul care răsuna dimineaţa" (Is. 14, 12). Ce era Adam prin harul lui Dumnezeu? Icoană însufleţită şi asemănarea lui Dumnezeu! (Fac. 1, 26). Împărat al făpturilor de sub lună! Se bucura şi de desfătare nesfârşită, dar şi de viaţă nemuritoare. Ce-a ajuns după ce-a pierdut harul dumnezeiesc? Rob al morţii, moştenitor al blestemului, un animal neînţelegător: "Alăturatu-s-a animalelor neînţelegătoare şi s-a asemănat lor" (Ps. 48, 12). Ce

este un suflet prin harul lui Dumnezeu? O mireasă a lui Dumnezeu, un tovarăş al îngerilor, un moştenitor al paradisului, o împărăteasă împodobită, cu toată bogăţia darurilor dumnezeieşti. Dar ce ajunge sufletul după ce pierde harul dumnezeiesc? Urâciunea îngerilor, alungat din paradis, sărac, rob diavolului! Este oare cu putinţă, vrea oare omul să-şi facă atâta pagubă? Cezar August avea printre prietenii lui pe un principe roman, căruia i-a încredinţat odată un secret; acesta, la rândul său, l-a încredinţat femeii lui. Dar e tot una să pui apă într-un vas crăpat sau să încredinţezi un secret unei femei! Femeia aceea l-a făcut cunoscut altor femei, aşa încât lucrul a ajuns cunoscut tuturora. Cezar a aflat, l-a chemat pe prietenul lui şi l-a mustrat că nu i-a fost credincios; i-a spus că nu-i vrednic de favorul şi de prietenia lui. Prietenul său s-a ruşinat, s-a spăimântat, s-a întristat atât de mult încât întorcându-se acasă după ce s-a plâns către femeia lui a luat cuţitul şi s-a junghiat; dar cu acelaşi cuţit s-a junghiat şi femeia, plătind amândoi cu aceeaşi pedeapsă aceeaşi greşeală.

Atât de mare întristare pentru că au pierdut prietenia Cezarului? Şi atât de puţină întristare când pierdem prietenia lui Dumnezeu? Ah! mai bine ar pieri soarele din ochii noştri sau şi-ar deschide pământul gura să ne-nghită de vii, decât să fim păgubiţi de o asemenea comoară prin păcatul nostru! Este mult, negreşit, să piardă un om prietenia Cezarului, a unui împărat pământesc, dar nu-i cu totul rău, pentru că o astfel de prietenie nu reprezintă tot binele omului; dar să piardă harul lui Dumnezeu, prin pierderea căruia îşi pierde viaţa şi sufletul, pierde pământul şi cerul, pierde slava cea veşnică, pierde pe vecie pe Dumnezeu, pierde totul, acesta este un rău nemărginit, pentru că un astfel de har este un bine nemărginit. Pe lângă aceasta mai este încă un alt rău tot aşa de nemărginit. Care? Vinovăţia şi pedeapsa păcatului adică chinul veşnic. Dacă Dumnezeu ar fi rânduit, creştinilor, pentru fiecare păcat câte o sută de ani de temniţă, treacă-meargă, căci cei o sută de ani trec; dacă ar fi hotărât o mie de ani de surghiun, fie, căci şi cei o mie de ani se sfârşesc; dacă ar fi hotărât mii de mii de ani de chin, şi acest chin s-ar fi terminat odată! Dar chinul iadului, care n-are să se termine, care n-are să se sfârşească, care n-are să treacă niciodată? Acest lucru este atât de înfricoşător, încât dacă ne-am gândi bine la el ar trebui să piară lumea din ochii noştri, ar trebui să fugim în pustie şi să plângem toată viaţa noastră. Cum? A hotărât Dumnezeu chin veşnic pentru pedepsirea păcatului? Aşa ne spune credinţa noastră; este un articol de credinţă: "Aceştia (adică păcătoşii) vor merge în munca veşnică" (Mt. 26, 46), spune, Hristos. Într-un cuptor foarte adânc, Dumnezeu a aprins focul cel nestins, pregătit diavolului şi îngerilor lui (Mt. 25, 41), ca să întemniţeze acolo pe păcătoşii nepocăiţi. Ştiţi unde se găseşte un păcătos atâta timp cât nu se pocăieşte? Pe marginea gurii cuptorului aceluia; nu este ţinut decât de o aţă subţire, aşa cum este şi viaţa aceasta trecătoare, supusă morţii fireşti, silnice sau neaşteptate. Dacă se va rupe aţa aceasta, păcătosul a căzut; a căzut spre a fi pedepsit veşnic, fără nădejde de mântuire. Când cerul tună şi fulgeră - ca să nu spun altceva iar cel desfrânat stă în pat cu amanta în braţe, Dumnezeul meu, în ce

primejdie se găseşte acel ticălos suflet!

Un filozof nu voia să călătorească pe mare, pentru că spunea că viaţa corăbierului nu-i mai departe de moarte decât cu trei degete, atât cât e de groasă scândura corabiei. Cât îi de departe de munca veşnică sufletul unui păcătos nepocăit? O clipă numai! Un om care are în minte chinul veşnic mai poate oare să săvârşească un păcat trecător? "Nu, spune Dumnezeiescul Hrisostom; aducerea aminte de iad nu ne lasă să cădem în iad" (Sf. Ioan Hrisostom, Omilia 31 la Ep. c. Romani, cap. 16). Ah, dacă mi-ar intra bine în minte că îndată ce păcătuiesc sunt vrednic de munca veşnică, aş spune şi eu ca Iosif: "Cum pot să păcătuiesc? Cum voi putea face cuvântul acesta şi să păcătuiesc înaintea lui Dumnezeu?" (Fac. 39, 9).

Prin urmare păcatul este un rău nemărginit şi pentru că insultă pe Dumnezeu care este binele desăvârşit, şi pentru că duce la pierderea harului Dumnezeiesc, care este nepreţuit, şi pentru că pricinuieşte pedeapsa, care este veşnică. Este un alt rău mai greu decât acesta? Dar oare cum se vindecă? Cu un cuvânt pe care îl spune duhovnicul: "Fiule, iartă-ţi-se păcatele tale". Este cu putinţă? Aşa ne învaţă dogma credinţei noastre! Poate să se săvârşească prin acea putere dată de Iisus Hristos, în persoana Apostolilor, tuturor preoţilor Bisericii lui: "Ori câte veţi lega pe pământ vor fi legate şi în cer." (Mt. 18, 18). Prin această putere, fiecare duhovnic are putinţa să ierte orice fel de păcat. Este oare vreo vindecare mai uşoară decât aceasta? Nu! Acum, păcătosule, vreau să vorbesc cu tine şi să te întreb: Pentru ce nu te pocăieşti cât mai repede? Pe de o parte ai cea mai mare boală ce şi-o poate închipui mintea omenească; pe de alta ai cea mai uşoară vindecare, ce poate s-o dea Dumnezeu. Prin urmare ascultă!

Neeman, stăpânul Siriei, om vestit prin puterea şi bogăţia lui, avea tot trupul acoperit cu lepră (4 Împ. 5, 1). Cu alai mare s-a dus la Elisei profetul. Ajunsese aproape de el şi profetul a trimis să-i spună: "Mergi de te spală de şapte ori în Iordan şi te vei curăţi" (4 Împ. 5, 10).

Neeman s-a supărat la auzul acestor cuvinte, şi a spus:

- Cum, aşa de uşor face profetul aceste minuni? Nu s-a gândit să-mi iasă întru întâmpinare? N-a făcut rugăciune? Nu şi-a pus mâna pe mine ca să mă cureţe de lepră, ci spune să mă scald numai în Iordan? Nu sunt oare mai potrivite pentru treaba asta râurile Damascului? "Nu sunt mai bune Arvana şi Farfa, râurile Damascului decât Iordanul şi toate apele lui Israel?" (4 Împ. 5, 12).

Aşa grăia Neeman supărat şi a pornit să se întoarcă. Atunci slugile lui i-au grăit aşa:

- Stăpâne, dacă profetul, ca să te curăţeşti de lepra ta, ţi-ar fi spus să faci cine ştie ce mare lucru, să-ţi cheltuieşti toată bogăţia, să mergi departe până la marginile pământului, în căutare de izvoare şi râuri, n-ai fi făcut-o? Şi nu vrei să faci un lucru atât de uşor ce ţi-l spune, să te speli în Iordan, fără osteneală şi cheltuială? Este vreo boală mai urâcioasă decât lepra? Este vindecare mai uşoară decât să te speli? "N-ai fi îndeplinit, Stăpâne, dacă ţi-ar fi grăit vreun cuvânt mare? Şi nu faci ce ţi-a spus: spală-te şi curăţă-te!" (4 Împ. 5, 12).

Neeman a fost convins de aceste cuvinte; s-a scăldat şi s-a curăţit. Acestea ţi le spun şi ţie, creştine! Boala ta nu-i lepră; e păcat ca şi acela din pricina căruia a căzut din cer Lucifer (Lc. 10, 18), păcat din acela din pricina căruia a fost alungat din paradis Adam (Fac. 3, 23), - păcat din acela din pricina căruia Dumnezeu a vărsat foc şi a ars cele cinci oraşe, păcat din acela din pricina căruia a trimis Dumnezeu potopul şi a înecat pământul (Fac. 7, 4), păcat prin care ai insultat pe Dumnezeu, te-ai dezbrăcat de harul dumnezeiesc, din pricina căruia eşti vrednic de osândă veşnică. Dacă Dumnezeu ţi-ar fi spus spre a-ţi ierta un asemenea păcat: du-te sau să plângi, petrecându-ţi toată viaţa ta în sihăstrie, sau să suferi mucenicie pentru numele Meu, n-ai fi făcut-o? Trebuia s-o faci cu bucurie. Decât să te chinui veşnic în iad, mai bine să te chinui puţini ani în sihăstrie; decât să trăieşti veşnic în muncă, mai bine să mori o dată în mucenicie. "N-ai fi îndeplinit dacă Dumnezeu ţi-ar fi grăit un cuvânt mare?" (4 Împ. 5, 12). Dar Dumnezeu n-a rânduit nici aşa. A rânduit mijlocul cel mai uşor şi cel mai scurt. Îţi spune: Nu te du să trăieşti în sihăstrie, nu te du la mucenicie; mergi la preoţi, oameni ca şi tine; arată-le lor boala ta, spune-le păcatul tău. Ei au toată puterea de iertare, toată puterea de vindecare. "Oricâte vor dezlega pe pământ vor fi dezlegate şi în cer" (Mt. 18, 18). Îţi arăţi boala, îţi mărturiseşti păcatul - şi ce minune! - îndată ce va deschide duhovnicul, aici jos, buzele şi va spune:

"Fiule, iartă-ţi-se păcatele!" în acelaşi timp spune de sus şi Dumnezeiescul Părinte: "Iertate îţi sunt păcatele!" Preotul spune aici jos: "Te iert", iar de sus Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu răspunde: "Te iert". "Te dezleg", hotărăşte aici jos preotul, iar acolo îndată iscăleşte hotărârea Duhul cel Sfânt: Ce minune! O spun iarăşi, la rostirea acelor cuvinte atotputernice acel rău nemărginit a dispărut, povara nemărginită a căzut, boala aceea omorâtoare a fost vindecată, păcatul a fost dezlegat. "Cât este de mare iubirea de oameni a lui Dumnezeu, cât este de covârşitoare bunătatea lui, exclamă învăţătorul cel cu rostul de aur. Dumnezeu proclamă dintr-o dată drept pe păcătos dacă îşi mărturiseşte păcatele şi dacă va arăta pe viitor o viaţă virtuoasă". Este o altă boală mai mare decât păcatul? Şi este o altă vindecare mai uşoară decât această iertare? Creştine, dacă Dumnezeu ţi-ar fi spus pentru ca să te ierte să faci cine ştie ce lucru greu, nu l-ai fi făcut? Şi-ţi spune să faci un lucru atât de uşor şi nu-l faci? "N-ai fi împlinit dacă Dumnezeu ţi-ar fi grăit un cuvânt mare?" (4 Împ. 5, 12). Nu vei face oare când îţi spune: Du-te şi arată-te preoţilor? Una din două: Sau, dacă vrei s-o faci, trebuie s-o faci cât mai repede, sau, dacă nu vrei s-o faci acum, este semn că nu vrei s-o faci niciodată.

Povestirea paraliticului din pericopa evanghelică de astăzi m-a dus cu gândul la un lucru care se întâmplă aproape în fiecare zi în vremea noastră. Într-o zi, Iisus Hristos s-a dus în oraşul Capernaum. A intrat într-o casă şi a început să înveţe. Poporul a auzit că învaţă; s-au adunat atât de mulţi oameni, încât nu mai încăpeau nici la uşă (Mc. 2, 1-2). Şi cine să nu alerge? Cine să nu asculte acele cuvinte Dumnezeieşti, care erau cuvintele cunoştinţei de Dumnezeu şi ale vieţii veşnice? Nu aleargă atât de

grăbit cerbul însetat la apă (Ps. 41, 1) pe cât alergau popoarele să se sature de învăţătura Mântuitorului. "S-a dus vestea că este într-o casă şi s-au adunat mulţi încât nu mai încăpeau nici la uşă, şi le grăia lor cuvântul" (Mc. 2, 1-2). Atunci îi aduseră pe un paralitic purtat de patru oameni (Mc. 2, 3).

Luaţi seama! Un suflet păcătos când va merge la doctorul duhovnicesc spre a lua vindecarea iertării, trebuie să fie purtat de patru virtuţi: mai întâi de credinţă: să creadă neîndoios că prin mărturisire este iertat; al doilea de dragoste: să iubească pe Dumnezeu şi pe aproapele; să iubească pe Dumnezeu, urându-şi poftele lui de mai înainte; să iubească pe aproapele, iertându-i orice greşeală; al treilea de nădejde; să nădăjduiască cu tărie în harul şi ajutorul lui Dumnezeu; şi al patrulea de zdrobirea inimii: să-l doară cu adevărat inima de păcatele săvârşite.

Dar la ceea ce m-am gândit este că paraliticul de azi avea două boli: una în suflet, păcatul şi alta în trup, paralizia. Hristos l-a vindecat de amândouă: mai întâi de boala sufletului: "Fiule, iartă-ţi-se păcatele"! (Mc. 2, 5), şi apoi de boala trupului: "Scoală ia-ţi patul şi mergi la casa ta" (Mc. 2, 11). Când i-a vindecat sufletul, unii spuneau că Hristos huleşte: "Pentru ce grăieşte acesta asemenea hule?" (Mc. 2, 7). Când i-a vindecat trupul, toţi se minunau şi slăveau pe Dumnezeu: "Încât toţi se minunau şi slăveau pe Dumnezeu zicând: Niciodată n-am văzut asemenea lucruri" (Mc. 2, 12). Acest fapt vrea să arate că oamenii socotesc o nimica vindecarea sufletului şi nu preţuiesc decât vindecarea trupului. Se îmbolnăveşte un creştin; în jurul patului lui se află soţia lui cuprinsă de grijă şi teamă, copiii întristaţi, servitorii şi servitoarele gata să slujească; stau lângă el rude şi prieteni veniţi să-l mângâie şi să-l cerceteze. Negreşit bolnavul acela nu-i un sfânt; e un om, care poartă trup şi locuieşte în lume. Cine ştie ce fel de păcate şi câte păcate are în suflet. Este deci şi bolnav şi păcătos. Dacă cineva îi spune să cheme duhovnicul să-l vindece pe bolnav de păcatele lui, tuturor li se pare că huleşte: "Pentru ce vorbeşte Acesta asemenea hule?" (Mc. 2, 7). Toată grija şi râvna lor este să cheme doctorul; nu numai unul, ci mulţi doctori ca să încerce orice fel de doctorie pentru însănătoşirea trupului. Se fac paraclise, milostenii şi rugăciuni. Dar pentru ce? Nu pentru ca Dumnezeu să-i ierte păcatele bolnavului, ci ca Dumnezeu să-i dăruiască bolnavului sănătate. Hristos n-a făcut aşa cu paraliticul de azi. Mai întâi l-a vindecat de păcatele lui: "Fiule, iartă-ţi-se păcatele"! (Mc. 2, 5). După aceea l-a vindecat de paralizia lui: "Scoală-te, ia-ţi patul tău şi mergi la casa ta!" (Mc. 2, 11). A făcut asta ca să învăţăm că la bolile noastre trebuie mai întâi să chemăm pe duhovnic să ne ierte, apoi pe doctor ca să ne vindece. Pentru ce să ne temem dacă va veni îndată duhovnicul? Oare mărturisirea este hotărârea morţii noastre? De multe ori boala trupului se naşte din pricina păcatului sufletului. Să vindecăm mai întâi sufletul şi se vindecă îndată şi trupul. Păcatul este rădăcina, iar bolile sunt ramurile. Să se taie întâi rădăcina şi ramurile cad singure. Noi însă facem cu totul dimpotrivă. Şi ce se întâmplă? Aşteptăm ultima clipă când răul se îngreunează mai mult; când bolnavul nu mai are sănătoase nici simţirea, nici mintea; când nici nu mai cunoaşte,

nici nu mai înţelege. Ce mărturisire, ce îndreptare mai poate să facă atunci nefericitul? Este mai mult decât adevărat că cei mai mulţi creştini mor neîndreptaţi; asta din pricină că atunci când le spunem să cheme la început pe duhovnic, li se pare că hulim: "Pentru ce grăieşte acesta asemenea hule?" (Mc. 2, 7). Mare rătăcire! Întreb: nu trebuie cinstit mai mult sufletul decât trupul? Negreşit! Când se îmbolnăveşte trupul, se îmbolnăveşte şi sufletul. De unde deci trebuie să începem vindecarea? De la partea cea mai aleasă!

Se povesteşte şi oamenii râd, când li se povesteşte, că un pictor îşi începea portretele sale de la picioare. De multe ori, umplând toată pânza cu celelalte părţi ale corpului, nu-i mai rămânea loc pentru cap. Ce portret vrednic de râs! Ce pictor nepriceput! Trebuia să înceapă de la cap ca să facă un lucru cum se cade.

Ce vreau să spun? Trebuie să începem vindecarea de la suflet, partea cea mai aleasă, şi apoi să ne îngrijim de trup. Mai întâi să vină duhovnicul să ierte păcatul: "Fiule, iartă-ţi-se păcatele tale!" (Mc. 2, 5) şi apoi prin harul şi ajutorul lui Dumnezeu, şi doctorul va vindeca boala: "Scoală, ia-ţi patul tău şi mergi la casa ta"! (Mc. 2, 11) (Ilie Miniat "Didahii").

CUPRINS

